

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2018/2001

2018 m. gruodžio 11 d.

dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją

(nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB ⁽⁴⁾ buvo keletą kartų iš esmės keičiama ⁽⁵⁾. Kadangi tą direktyvą reikia keisti dar kartą, dėl aiškumo ji turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;
- (2) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 194 straipsnio 1 dalį atsinaujinančiųjų išteklių energijos formų plėtojimo skatinimas yra vienas iš Sąjungos energetikos politikos tikslų. To tikslo siekiama šia direktyva. Didesnis atsinaujinančiųjų išteklių energijos arba atsinaujinančios energijos naudojimas yra svarbi priemonių, reikalingų sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir įvykdyti Sąjungos įsipareigojimą pagal 2015 m. Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos, dėl kurio susitarta 21-oje Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijoje (toliau – Paryžiaus susitarimas), ir Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, įskaitant privalomą tikslą – iki 2030 m. Sąjungoje išmetamų teršalų kiekį sumažinti bent 40 %, palyginti su 1990 m. lygiu, rinkinio dalis. Sąjungos 2030 m. privalomas tikslas atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje ir valstybių narių įnašai siekiant to tikslo, įskaitant jų bazines procentines dalis, susijusias su jų 2020 m. nacionaliniais bendraisiais tikslais, yra vieni iš elementų, kurie yra itin svarbūs Sąjungos energetikos ir aplinkos politikos atžvilgiu. Kiti tokie elementai yra išdėstyti šioje direktyvoje nustatytoje sistemoje, pavyzdžiui, šildymo ir vėsinimo iš atsinaujinančiųjų išteklių plėtrai ir transporto degalų iš atsinaujinančiųjų išteklių plėtrai;
- (3) didesnam atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimui taip pat tenka svarbus vaidmuo skatinant energijos tiekimo saugumą, tvariąją energiją prieinamomis kainomis, technologijų plėtrą ir inovacijas, taip pat pirmavimą technologijų ir pramonės srityse, kartu teikiant naudą aplinkos apsaugos, socialinėje ir sveikatos apsaugos srityse, taip pat užtikrinant užimtumo bei regioninės plėtros galimybes, ypač kaimo ir atskirtose vietovėse, retai gyvenamuose regionuose ar teritorijose arba regionuose ar teritorijose, kuriuose vyksta dalinė deindustrializacija;

⁽¹⁾ OL C 246, 2017 7 28, p. 55.

⁽²⁾ OL C 342, 2017 10 12, p. 79.

⁽³⁾ 2018 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2018 m. gruodžio 4 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL L 140, 2009 6 5, p. 16).

⁽⁵⁾ Žr. XI priedo A dalį.

- (4) visų pirma, energijos suvartojimo sumažinimas, augantis technologijų tobulėjimas, paskatų plėsti viešojo transporto tinklą ir juo naudotis, energijos vartojimo efektyvumo technologijų naudojimas ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo elektros energijos sektoriuje, šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuose bei transporto sektoriuje skatinimas yra veiksmingos priemonės, kurias taikant kartu su energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis mažinamas Sąjungoje išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir Sąjungos energetinė priklausomybė;
- (5) Direktyva 2009/28/EB nustatyta skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją reglamentavimo sistema, kurioje numatyti privalomi nacionaliniai tikslai dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies, kuriuos reikia pasiekti energijos vartojime ir transporto sektoriuje iki 2020 m. 2014 m. sausio 22 d. Komisijos komunikate „2020–2030 m. klimato ir energetikos politikos strategija“ nustatyta būsimoji Sąjungos energetikos ir klimato politikos strategija ir skatinama laikytis bendros pozicijos, kaip tą politiką plėtoti po 2020 m. Komisija pasiūlė, kad Sąjungos 2030 m. tikslas, susijęs su Sąjungoje suvartojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentine dalimi, būtų bent 27 %. Tą pasiūlymą Europos Vadovų Taryba patvirtino savo 2014 m. spalio 23–24 d. išvadose, ir jame nurodyta, kad valstybės narės turėtų galėti nustatyti savo didesnio užmojo nacionalinius tikslus, kad įgyvendintų savo suplanuotus įnašus siekiant Sąjungos 2030 m. tikslo ir juos viršytų;
- (6) Europos Parlamentas savo 2014 m. vasario 5 d. rezoliucijoje dėl 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos ir 2016 m. birželio 23 d. rezoliucijoje dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo pažangos ataskaitos užsimojo dar plačiau nei Komisija savo pasiūlyme ar Europos Vadovų Taryba savo išvadose ir pabrėžė, kad atsižvelgiant į Paryžiaus susitarimą ir pastaruosiu metu sumažėjusias su atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijomis susijusias sąnaudas būtų pageidautina siekti dar didesnio užmojo tikslo;
- (7) todėl reikėtų atsižvelgti į Paryžiaus susitarime nustatytą užmojų ir technologinę plėtrą, įskaitant mažesnes investicijas į atsinaujinančiųjų išteklių energiją sąnaudas;
- (8) todėl yra tikslinga nustatyti, kad Sąjungos privalomas atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies tikslas būtų bent 32 %. Be to, Komisija turėtų vertinti, ar neturėtų būti nustatytas dar didesnis tikslas atsižvelgiant į labai sumažėjusias atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos sąnaudas, Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus dėl priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo arba į žymų energijos suvartojimo sumažėjimą Sąjungoje. Valstybės narės savo įnašą siekiant to tikslo turėtų nustatyti savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, laikydamosi Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1999⁽¹⁾ nustatyto valdymo proceso;
- (9) nustačius privalomą Sąjungos 2030 m. tikslą atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje būtų toliau skatinama energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių technologijų plėtra ir būtų užtikrintas tikrumas investuotojams. Tikslą nustačius Sąjungos lygmeniu, valstybės narės turėtų daugiau lankstumo savo išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslą siekti ekonomiškai efektyviausiu būdu, atsižvelgdamos į savo konkrečias aplinkybes, energijos rūšių derinį ir energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių pajėgumus;
- (10) siekiant užtikrinti įgyvendinant Direktyvą 2009/28/EB pasiektų rezultatų konsolidavimą, nustatyti nacionaliniai 2020 m. tikslai turėtų atspindėti minimalius valstybių narių įnašus į naująją 2030 m. strategiją. Jokiomis aplinkybėmis nacionalinės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalys neturėtų būti mažesnės už tuos įnašus. Jei jos yra mažesnės, atitinkamos valstybės narės turėtų imtis tinkamų priemonių, kaip numatyta Reglamente (ES) 2018/1999, siekdamos užtikrinti, kad ta bazinė procentinė dalis būtų užtikrinta. Jeigu valstybė narė per 12 mėnesių laikotarpį neužtikrina savo bazinės procentinės dalies, ji turėtų per 12 mėnesių nuo to laikotarpio pabaigos imtis papildomų priemonių, kad užtikrintų tą bazinę procentinę dalį. Jeigu valstybė narė veiksmingai ėmėsi tokių papildomų priemonių ir įvykdė savo įsipareigojimą užtikrinti bazinę procentinę dalį, turėtų būti laikoma, kad ji laikosi privalomų bazinės procentinės dalies reikalavimų pagal šią direktyvą ir pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 visu aptariamu laikotarpiu. Todėl negali būti laikoma, kad atitinkama valstybė narė neįvykdė savo įsipareigojimo laikytis savo bazinės procentinės dalies tuo laikotarpiu, kai susidarė atotrūkis. Tiek 2020 m., tiek 2030 m. strategijomis siekiama Sąjungos aplinkos ir energetikos politikos tikslų;
- (11) valstybės narės turėtų imtis papildomų priemonių, jei atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis Sąjungos lygmeniu neatitinka Sąjungos trajektorijos, kurios laikantis būtų pasiektas bent 32 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies tikslas. Pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 Komisija gali imtis Sąjungos lygmens

⁽¹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 94/22/EB, Direktyva 98/70/EB, Direktyva 2009/31/EB, Reglamentas (EB) Nr. 663/2009, Reglamentas (EB) Nr. 715/2009, Direktyva 2009/73/EB, Tarybos direktyva 2009/119/EB, Direktyva 2010/31/ES, Direktyva 2012/27/ES, Direktyva 2013/30/ES ir Tarybos direktyva (ES) 2015/652 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1).

priemonių, kad užtikrintų tikslo pasiekimą, jei Komisija, vertindama integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, pastebėtų užmojų atotrūkį. Jei Komisija, vertindama integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas, pastebėtų rezultatų atotrūkį, valstybės narės turėtų taikyti Reglamente (ES) 2018/1999 numatytas priemones, kad panaikintų tą atotrūkį;

- (12) skatinant valstybes nares prie Sąjungos tikslo prisidėti plataus užmojo įnašais, turėtų būti parengta finansinė sistema, kurios paskirtis – sudaryti palankesnes sąlygas, be kita ko, naudojant finansines priemones, tose valstybėse narėse investuoti į atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus;
- (13) Komisija, skirstydama lėšas, turėtų daugiausia dėmesio skirti atsinaujinančiųjų energijos išteklių projektų kapitalo sąnaudų mažinimui skirtų lėšų skyrimui, kadangi tokios sąnaudos turi reikšmingo poveikio atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų sąnaudoms ir tokių projektų konkurencingumui, taip pat esminės infrastruktūros, kuri būtina pažangesniam techniškai įmanomam ir ekonomiškai prieinamam atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimui, plėtrai, pavyzdžiui, perdavimo ir paskirstymo tinklo infrastruktūros, pažangiųjų tinklų ir tinklo jungčių plėtojimui;
- (14) Komisija turėtų sudaryti palankesnes sąlygas kompetentingoms nacionalinėms arba regioninėms institucijoms arba įstaigoms keistis geriausia patirtimi, pavyzdžiui, reguliariai rengiamuose susitikimuose siekiant nustatyti bendrą požiūrį į tai, kaip skatinti didesnę ekonomiškai efektyvių atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų įgyvendinimą. Komisija taip pat turėtų skatinti investicijas į naujas, lanksčias ir švarias technologijas ir nustatyti tinkamą skaidriais kriterijais ir patikimais rinkos kainos signalais grindžiamą strategiją, kaip suvaldyti technologijų, kurios neprideda prie išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo arba yra nepakankamai lanksčios, atsisakymą;
- (15) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1099/2008 ⁽¹⁾, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2001/77/EB ⁽²⁾ ir 2003/30/EB ⁽³⁾ bei Direktyvoje 2009/28/EB pateiktos įvairių atsinaujinančiųjų išteklių energijos rūšių apibrėžtys. Sąjungos energijos vidaus rinkos teisės aktuose bendrai nustatytos elektros energijos sektoriaus apibrėžtys. Aiškumo ir teisinio tikrumo sumetimais šioje direktyvoje tikslinga taikyti tas apibrėžtis;
- (16) įsitikinta, kad paramos schemos, skirtos atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijai arba atsinaujinančiajai elektrai, yra veiksmingas būdas skatinti atsinaujinančiosios elektros panaudojimą. Jei ir kai valstybės narės nutaria taikyti paramos schemas, tokia parama turėtų būti teikiama tokia forma, kuri kuo mažiau iškreiptų elektros energijos rinkų veikimą. Tuo tikslu vis daugiau valstybių narių skiria paramą tokia forma, pagal kurią skiriamas priedas prie rinkos pajamų, ir įdiegia rinka grindžiamas sistemas, siekdamos nustatyti reikiamą paramos lygį. Kartu su veiksmais, kuriais siekiama pritaikyti rinką prie didėjančios atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies, tokia parama yra vienas iš svarbiausių elementų siekiant didesnio elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių integravimo į rinką, kartu atsižvelgiant į skirtingą mažų ir didelių gamintojų pajėgumą reaguoti į rinkos signalus;
- (17) mažos galios įrenginiai gali būti labai naudingi siekiant padidinti visuomenės pritarimą ir užtikrinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų diegimą, ypač vietos lygmeniu. Todėl, siekiant užtikrinti tokių mažos galios įrenginių įtraukimą, gali dar reikėti nustatyti konkrečias sąlygas, įskaitant fiksuotus supirkimo tarifus, kad būtų užtikrintas teigiamas sąnaudų ir naudos santykis, laikantis Sąjungos teisės aktų, susijusių su elektros energijos rinka. Mažos galios įrenginių apibrėžtis tokios paramos gavimo tikslais yra svarbi norint užtikrinti teisinį tikrumą investuotojams. Mažos galios įrenginių apibrėžtys pateikiamos valstybės pagalbos taisyklėse;
- (18) pagal SESV 108 straipsnį Komisija turi išimtinę kompetenciją vertinti valstybės pagalbos priemones, kurias valstybės narės gali taikyti atsinaujinančiųjų išteklių energijos panaudojimui, suderinamumą su vidaus rinka. Tas vertinimas atliekamas remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalimi ir laikantis atitinkamų nuostatų ir gairių, kurias tuo tikslu gali priimti Komisija. Šia direktyva nedaromas poveikis Komisijos išimtinai kompetencijai, suteiktai pagal SESV;
- (19) elektros energija iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių turėtų būti panaudojama kuo mažesne kaina vartotojams ir mokesčių mokėtojams. Kurdamos paramos schemas ir skirdamos paramą, valstybės narės turėtų siekti kuo labiau

⁽¹⁾ 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1099/2008 dėl energetikos statistikos (OL L 304, 2008 11 14, p. 1).

⁽²⁾ 2001 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje (OL L 283, 2001 10 27, p. 33).

⁽³⁾ 2003 m. gegužės 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/30/EB dėl skatinimo naudoti biokurą ir kitą atsinaujinantį kurą transporte (OL L 123, 2003 5 17, p. 42).

sumažinti visas sistemos panaudojimo sąnaudas kartu mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro, siekiant mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos iki 2050 m. tikslo. Pasitvirtino, kad rinka grindžiami mechanizmai, pavyzdžiui, konkurso procedūros, gali veiksmingai sumažinti paramos sąnaudas konkurencingose rinkose daugeliu atvejų. Tačiau konkrečiomis aplinkybėmis konkurso procedūros nebūtinai gali užtikrinti efektyvų kainos nustatymą. Todėl gali reikėti apsvarstyti galimybę taikyti subalansuotas išimtis siekiant užtikrinti ekonominių efektyvumą ir sumažinti bendras paramos sąnaudas. Visų pirma valstybėms narėms turėtų būti leidžiama taikyti išimtis dėl konkurso procedūrų ir tiesioginės rinkodaros reikalavimo mažos galios įrenginių ir parodomųjų projektų atveju siekiant atsižvelgti į jų ribotesnius pajėgumus. Kadangi Komisija kiekvienu atveju atskirai vertina paramos atsinaujinančiųjų išteklių energijai suderinamumą su vidaus rinka, tokios išimtis turėtų atitikti atitinkamas ribas, išdėstytas naujausiose Komisijos valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairėse. 2014–2020 m. gairėse nustatytos ribos – 1 MW (ir 6 MW arba 6 gamybos vienetai vėjo energijos atveju) ir 500 kW (ir 3 MW arba 3 gamybos vienetai vėjo energijos atveju), kai kalbama apie išimtis atitinkamai konkurso procedūros ir tiesioginės rinkodaros atvejais. Siekiant padidinti konkurso procedūrų veiksmingumą, kad būtų sumažintos bendros paramos sąnaudos, konkurso procedūros nediskriminacinėmis sąlygomis iš esmės turėtų būti atviros visiems iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių elektros energiją gaminantiems gamintojams. Rengdamos savo paramos schemas valstybės narės gali nustatyti, kad konkurso procedūros būtų taikomos tik konkrečioms technologijoms, kai tai reikalinga siekiant išvengti neoptimalių rezultatų tinklo apribojimų, tinklo stabilumo, sistemos integravimo sąnaudų, poreikio užtikrinti energijos rūšių derinio diversifikaciją ir ilgalaikio technologijų potencialo atžvilgiu;

- (20) savo 2014 m. spalio 23–24 d. išvadose dėl 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos Europos Vadovų Taryba pabrėžė geriau tarpusavyje sujungtos energijos vidaus rinkos svarbą ir pakankamos paramos poreikį siekiant integruoti vis didėjantį kintančiųjų atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį ir taip sudaryti sąlygas Sąjungai įgyvendinti savo užmojus būti energetikos pertvarkos srities lydere. Todėl yra svarbu ir skubu padidinti sujungimo mastą ir daryti pažangą siekiant Europos Vadovų Tarybos tikslų, kad būtų išnaudotas visas energetikos sąjungos potencialas;
- (21) rengdamos atsinaujinančiųjų energijos išteklių paramos schemas, valstybės narės turėtų apsvarstyti prieinamas tvaraus biomasės tiekimo galimybes ir tinkamai atsižvelgti į žiedinės ekonomikos principus bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/98/EB⁽¹⁾ nustatytus atliekų hierarchijos principus siekiant išvengti bereikalingo žaliavų rinkų iškraipymo. Atliekų prevencija ir atliekų perdirbimas turėtų būti pirmenybinis pasirinkimas. Valstybės narės turėtų vengti kurti tokias paramos schemas, kurios prieštarautų atliekų tvarkymo tikslams ir dėl kurių būtų neveiksmingai naudojamos perdirbti tinkamos atliekos;
- (22) valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialas yra skirtingas ir jos nacionaliniu lygmeniu naudoja skirtingas paramos schemas. Dauguma valstybių narių taiko paramos schemas, pagal kurias parama teikiama tik tai atsinaujinančiųjų išteklių energijai, kuri gaminama jų teritorijoje. Kad nacionalinės paramos schemas tinkamai veiktų, itin svarbu, kad valstybės narės ir toliau galėtų kontroliuoti savo nacionalinių paramos schemų poveikį ir sąnaudas, atsižvelgdamos į savo skirtingą potencialą. Viena iš svarbių priemonių siekiant šios direktyvos tikslo išlieka tinkamo nacionalinių paramos schemų veikimo garantija pagal direktyvas 2001/77/EB ir 2009/28/EB, siekiant išlaikyti investuotojų pasitikėjimą ir sudaryti sąlygas valstybėms narėms parengti veiksmingas nacionalines priemones dėl jų atitinkamų įnašų siekiant Sąjungos 2030 m. tikslo atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje ir nacionalinių tikslų, kuriuos jos yra sau nustačiusios. Šia direktyva turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos tarpvalstybinei paramai atsinaujinančiųjų išteklių energijai, nedarant neproporcingo poveikio nacionalinėms paramos schemoms;
- (23) jei paramos schemomis būtų galima naudotis tarpvalstybiniu mastu, neigiamas poveikis energijos vidaus rinkai būtų ribotas, o tam tikromis sąlygomis valstybės narės galėtų Sąjungos tikslo siekti ekonomiškai efektyviau. Tarpvalstybinis dalyvavimas yra ir natūralus Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energetikos politikos plėtojimo rezultatas, kuriuo skatinama konvergencija ir bendradarbiavimas, siekiant prisidėti prie privalomo Sąjungos lygmens tikslo. Todėl tikslinga skatinti, kad valstybės narės remtų kitose valstybėse narėse įgyvendinamus projektus ir nustatytų kelis būdus, kuriais būtų galima užtikrinti didesnę tokios paramos schemų atvėrimą, užtikrinant SESV, ypač jos 30, 34 ir 110 straipsnių, laikymąsi. Kadangi elektros energijos srautų neįmanoma atsekti, tikslinga susieti paramos schemų tarpvalstybiniam dalyvavimui atvėrimą toms procentinėms dalims, kurios yra paskata siekti faktinių fizinės jungties lygių, ir leisti valstybėms narėms savo paramos schemas atverti tik toms valstybėms narėms, su kuriomis jos turi tiesioginę tinklų jungtį, kadangi tai praktinis rodiklis, galintis parodyti fizinių srautų tarp valstybių narių egzistavimą. Tačiau tai jokių būdu neturėtų daryti poveikio tarpzoniniam ar tarpvalstybiniam elektros energijos rinkų veikimui;

(1) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

- (24) siekiant užtikrinti, kad paramos schemų atvėrimas būtų abipusis ir suteiktų abipusės naudos, dalyvaujančios valstybės narės turėtų pasirašyti bendradarbiavimo susitarimus. Valstybės narės turėtų išlaikyti elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių pajėgumų panaudojimo savo teritorijoje tempo kontrolę, kad visų pirma būtų atsižvelgta į susijusias integravimo sąnaudas ir reikalingas investicijas į tinklą. Todėl valstybėms narėms turėtų būti leidžiama riboti jų teritorijoje esančių įrenginių dalyvavimą kitų valstybių narių pradėtuose konkursuose. Tuose bendradarbiavimo susitarimuose turėtų būti pakankamai aptariami visi atitinkami aspektai, pavyzdžiui, tai, kaip vykdoma sąnaudų, susijusių su projektu, kurį viena valstybė narė įgyvendina kitos valstybės narės teritorijoje, įskaitant išlaidas, susijusias su tinklų stiprinimu, energijos perdavimu, kaupimu ir atsarginiais pajėgumais, apskaita, taip pat galima tinklo perkrova. Tuose susitarimuose valstybės narės taip pat turėtų atsižvelgti į priemones, kurios gali sudaryti sąlygas ekonomiškai efektyviai integruoti tokius papildomus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių pajėgumus, neatsižvelgiant į tai, ar jos yra reguliuojamojo pobūdžio (pavyzdžiui, susijusios su rinkos modeliu), ar jomis skiriamos papildomos investicijos į įvairius lankstumo šaltinius (pavyzdžiui, jungtys, kaupimas, apkrovos atsakas ar lanksti energijos gamyba);
- (25) valstybės narės turėtų vengti rinką iškreipiančių situacijų, dėl kurių iš trečiųjų valstybių intensyviai importuojami ištekliai. Tuo atžvilgiu reikėtų apsvarstyti galimybę laikytis gyvavimo ciklo požiūriu ir jį skatinti;
- (26) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos galėtų dalyvauti esamose paramos schemose vienodomis sąlygomis su didelio masto dalyviais. Tuo tikslu valstybėms narėms turėtų būti leidžiama imtis priemonių, pavyzdžiui, teikti informaciją, teikti techninę pagalbą ir finansinę paramą, sumažinti administracinius reikalavimus, įtraukti į bendrijas orientuotus konkursų kriterijus, organizuoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms pritaikytus konkursus arba sudaryti sąlygas atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms gauti atlygį tiesiogine parama, kai jos tenkina mažos galios įrenginiams keliamus reikalavimus;
- (27) planuojant elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių gamybai reikalingą infrastruktūrą turėtų būti atsižvelgiama į politiką, susijusią su tų subjektų, ypač vietos gyventojų, kuriems tokie projektai daro poveikį, dalyvavimu;
- (28) vartotojams turėtų būti suteikta išsami informacija, įskaitant informaciją apie šilumos ar vėsumos tiekimo sistemų energinį naudingumą ir mažesnes elektra varomų transporto priemonių eksploatavimo sąnaudas, kad jie galėtų individualiai pasirinkti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir nebūtų susiaurinti technologiniu požiūriu;
- (29) nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams, politika, remianti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, turėtų būti nuspėjama ir stabili, turėtų būti vengiama ją dažnai arba atgaline data keisti. Politikos nenumatytumas ir nestabilumas tiesiogiai veikia kapitalo finansavimo sąnaudas, projektų rengimo sąnaudas, todėl ir bendras atsinaujinančiųjų išteklių energijos panaudojimo Sąjungoje sąnaudas. Valstybės narės turėtų pasirūpinti, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams suteiktos paramos peržiūra neigiamai nepaveiktų tų projektų ekonominio gyvybingumo. Atsižvelgdamos į tai, valstybės narės turėtų skatinti ekonomiškai efektyvios paramos politikos kryptis ir užtikrinti jų finansinį tvarumą. Be to, turėtų būti paskelbtas ilgalaikis orientacinis tvarkaraštis, apimantis pagrindinius numatomos paramos aspektus, nedarant poveikio valstybių narių gebėjimui priimti sprendimus dėl biudžeto paskirstymo tame tvarkaraštyje numatytiems metams;
- (30) valstybių narių įsipareigojimams parengti atsinaujinančiųjų išteklių energijos veiksmų planus ir pažangos ataskaitas ir Komisijos įsipareigojimams rengti valstybių narių pažangos ataskaitas yra esminiai veiksniai siekiant didinti skaidrumą, užtikrinti aiškumą investuotojams ir vartotojams, taip pat sudaryti sąlygas veiksmingai stebėsenai. Reglamentu (ES) 2018/1999 tie įsipareigojimai įtraukiami į energetikos sąjungos valdymo sistemą, kuria optimizuojami planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėsenos įsipareigojimai energetikos ir klimato srityse. Į platesnę elektroninę platformą, nustatytą tame reglamente, taip pat integruojama atsinaujinančiųjų išteklių energijos skaidrumo platforma;
- (31) būtina numatyti skaidrias ir aiškias atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies apskaičiavimo ir tų išteklių nustatymo taisykles;
- (32) šios direktyvos tikslais apskaičiuojant hidroenergijos ir vėjo energijos dalį, klimato pokyčių sukeltos pasekmės turėtų būti sušvelnintos panaudojant normalizavimo taisyklę. Be to, elektros energija, pagaminta hidroakumuliaciniais įrenginiais, kuriems naudojamas prieš tai į aukštutinį baseiną pakeltas vanduo, neturėtų būti laikoma elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių;

- (33) šilumos siurbliams, kuriais galima panaudoti tinkamos temperatūros aplinkos ir geoterminę energiją, arba vėsumos tiekimo sistemoms funkcionuoti reikalinga elektros energija ar kita papildoma energija. Todėl tų sistemų veikimui sunaudojama energija turėtų būti išskaičiuojama iš bendros naudojamos energijos arba iš pašalinamos energijos. Turėtų būti atsižvelgiama tik į šilumos ir vėsumos tiekimo sistemas, kurių produkcija arba pašalinta energija žymiai viršija pradinę energiją, reikalingą joms veikti. Vėsumos tiekimo sistemomis prisidedama prie energijos naudojimo valstybėse narėse ir todėl tikslinga, kad skaičiavimo metuose būtų atsižvelgta į tai, kokią tokiose sistemose visuose galutinio naudojimo sektoriuose naudojamos energijos procentinę dalį sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija;
- (34) pasyvios energijos sistemose pastatų projektavimas naudojamas energijai įsisavinti. Tai laikoma sutaupyta energija. Siekiant išvengti dvigubo skaičiavimo, šios direktyvos tikslais į taip įsisavintą energiją neturėtų būti atsižvelgta;
- (35) kai kuriose valstybėse narėse didelė bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis tenka aviacijai. Atsižvelgiant į esamus technologijų ir reguliavimo trūkumus, kurie trukdo komerciniam biodegalų naudojimui aviacijoje, tikslinga toms valstybėms narėms suteikti dalinę išimtį apskaičiuojant jų bendrąjį galutinį energijos suvartojimą nacionaliniame oro transporto sektoriuje, siekiant leisti joms į tą skaičiavimą neįtraukti jų pusantrą karto viršijamo Sąjungos aviacijos vidutinio bendrojo galutinio energijos suvartojimo 2005 m. Eurostato duomenimis, t. y. 6,18 %. Kipras ir Malta dėl to, kad yra salos ir turi atokių regionų ypatybių, priklauso nuo aviacijos kaip transporto rūšies, kuri labai svarbi jų piliečiams ir jų ekonomikai. Todėl jų nacionalinio oro transporto sektoriaus bendrasis galutinis energijos suvartojimas yra neproporcingai didelis, t. y. 2005 m. Sąjungos vidurkis viršijamas daugiau nei tris kartus. Taigi jos yra neproporcingai veikiamos esamų technologijų ir reguliavimo suvaržymų. Todėl tikslinga tų valstybių narių atžvilgiu numatyti, kad jos galėtų naudotis išimtimi, apimančia kiekį, kuriuo jos viršija Sąjungos aviacijos vidutinį bendrąjį galutinį energijos suvartojimą 2005 m. Eurostato duomenimis, t. y. 4,12 %;
- (36) 2016 m. liepos 20 d. Komisijos komunikate „Europos mažataršio judumo strategija“ pažymėta, kad vidutinės trukmės laikotarpiu aviacijai ypač svarbūs pažangieji biodegalai ir iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminti nebiologinės kilmės skystieji ir dujiniai degalai;
- (37) siekiant užtikrinti, kad pradinių žaliavų, iš kurių gaminami pažangieji biodegalai, kitų rūšių biodegalai ir biodujos, sąrašė, kaip nustatyta šios direktyvos priede, būtų atsižvelgiama į atliekų hierarchijos principus, nustatytus Direktyvoje 2008/98/EB, į Sąjungos tvarumo kriterijus, taip pat į poreikį užtikrinti, kad tuo priedu nebūtų sukuriama papildomas žemės poreikis, kartu skatinant naudoti atliekas ir liekanas, Komisija, reguliariai vertindama tą priedą, turėtų apvarstyti galimybę į jį įtraukti papildomas pradines žaliavas, kurios labai neiškreiptų (šalutinių) produktų, atliekų ar liekanų rinkų;
- (38) siekiant sudaryti galimybes sumažinti šioje direktyvoje nustatyto Sąjungos tikslo pasiekimo sąnaudas, o valstybėms narėms leisti lanksčiai laikytis savo išpareigojimo užtikrinti, kad po 2020 m. jų nacionaliniai tikslai nebūtų žemesni už 2020 m. tikslus, tikslinga tiek sudaryti palankesnes sąlygas vienose valstybėse narėse iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartojimui kitose valstybėse narėse, tiek suteikti galimybę valstybėms narėms į savo atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį įskaičiuoti kitose valstybėse narėse suvartotą atsinaujinančiųjų išteklių energiją. Dėl tos priežasties Komisija turėtų įdiegti Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių plėtros platformą (toliau – URDP), kurioje valstybės narės galėtų tarpusavyje prekiauti atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinėmis dalimis, taip papildant veiklą pagal dvišalius bendradarbiavimo susitarimus. URDP siekiama papildyti savanorišką paramos schemų atvėrimą kitose valstybėse narėse įgyvendinamiems projektams. Į valstybių narių susitarimus įtraukiami statistiniai perdavimai, bendri valstybių narių projektai arba bendros paramos schemos;
- (39) valstybės narės turėtų būti skatinamos siekti visų tinkamų bendradarbiavimo būdų, susijusių su šioje direktyvoje nustatytais tikslais ir informuoti piliečius apie naudojamų bendradarbiavimo mechanizmų duodamą naudą. Toks bendradarbiavimas gali vykti visais lygmenimis dvišaliu ar daugiašaliu pagrindu. Be šioje direktyvoje išimtinai numatytų mechanizmų, kurie turi poveikį atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies tikslo apskaičiavimui ir tikslo laikymuisi, būtent statistikos perdavimų tarp valstybių narių, kurie atliekami dvišaliu pagrindu arba per URDP, bendrų projektų ir bendrų paramos schemų, bendradarbiavimo būdai taip pat gali apimti, pavyzdžiui, keitimąsi informacija ir geriausia patirtimi, kaip visų pirma numatyta pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 sukurtoje elektroninėje platformoje, ir kitą savanorišką koordinavimą tarp visų rūšių paramos schemų;

- (40) turėtų būti įmanoma importuotą elektros energiją, pagamintą iš atsinaujinančiųjų išteklių ne Sąjungoje, įskaičiuoti į valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentines dalis. Siekiant užtikrinti tinkamą neatsinaujinančiųjų išteklių energijos pakeitimo atsinaujinančiųjų išteklių energija poveikį Sąjungoje ir trečiosiose valstybėse, tikslinga užtikrinti, kad tokį importą būtų galima atsekti ir apskaityti patikimu būdu. Bus apsvaistyta galimybė sudaryti susitarimus su trečiosiomis valstybėmis dėl tokios prekybos atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija organizavimo. Jeigu tuo tikslu priėmus sprendimą pagal Energijos bendrijos sutartį⁽¹⁾, tos Sutarties Susitariančiosioms Šalims yra privalomos atitinkamos šios direktyvos nuostatos, joms turėtų būti taikomos šioje direktyvoje numatytos valstybių narių bendradarbiavimo priemonės;
- (41) kai valstybės narės su viena ar daugiau trečiųjų valstybių vykdo bendrus projektus, susijusius su atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamyba, tikslinga, kad tie bendri projektai būtų susiję tik su naujai pastatytais įrenginiais arba įrenginiais, kurių pajėgumai neseniai buvo padidinti. Tai padės užtikrinti, kad trečiosios valstybės viso energijos suvartojimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, nesumažėtų dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos importo į Sąjungą;
- (42) šalia Sąjungos sistemos, skirtos atsinaujinančiųjų išteklių energijai skatinti, nustatymo, šia direktyva taip pat prisidedama prie galimo teigiamo poveikio, kurį Sąjunga ir valstybės narės gali pajusti skatindamos atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sektoriaus plėtrą trečiosiose valstybėse, didinimo. Sąjunga ir valstybės narės, visapusiškai laikydamosi tarptautinės teisės, turėtų skatinti mokslinius tyrimus, technologinę plėtrą ir investicijas į atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą besivystančiose ir kitose šalyse partnerėse, taip stiprindamos savo aplinkosauginį bei ekonominį tvarumą ir savo atsinaujinančiųjų išteklių energijos eksporto pajėgumus;
- (43) leidimų, sertifikatų ir licencijų atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginiams išdavimo procedūra, taikant taisykles tam tikrų projektų atžvilgiu, turėtų būti objektyvi, skaidri, nediskriminacinė ir proporcinga. Visų pirma tikslinga vengti bet kokios nereikalingos naštos, kuri galėtų kilti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus priskiriant prie įrenginių, kurie kelia didelę riziką sveikatai;
- (44) siekdamas sparčiai didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos panaudojimą ir atsižvelgdamas į jų labai tvarias ir naudingas aplinkai savybes, valstybės narės, taikydamos administracines taisykles arba planuodamos įrenginių licencijavimą, siekiant sumažinti taršą ir kontroliuoti pramoninius įrenginius, kovos su oro tarša ar pavojingų medžiagų išskyrimo į aplinką prevencijos ar mažinimo struktūras ir teisės aktus, turėtų atsižvelgti į atsinaujinančiųjų energijos išteklių įnašą siekiant aplinkos ir klimato kaitos tikslų, visų pirma palyginti su neatsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginiais;
- (45) turėtų būti užtikrinta šios direktyvos tikslų ir kitų Sąjungos aplinkos teisės darna. Visų pirma, vykdydamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių vertinimo, planavimo ar licencijavimo procedūras, valstybės narės turėtų atsižvelgti į visus Sąjungos aplinkos teisės ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių įnašą siekiant aplinkosaugos ir klimato kaitos tikslų, ypač palyginti su neatsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių nauda;
- (46) geoterminė energija yra vienas iš svarbių vietos atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kurią gaminant paprastai išmetamas teršalų kiekis yra gerokai mažesnis nei naudojant iškastinį kurą, tam tikrų rūšių geoterminės elektrinės beveik neišmeta teršalų. Tačiau, priklausomai nuo teritorijos geologinių savybių, geoterminės energijos gamybos metu gali būti išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos ir kitos požeminiuose skysčiuose ir kitose žemės gelmių geologinėse formacijose sukauptos medžiagos, kurios yra kenksmingos sveikatai ir aplinkai. Todėl Komisija turėtų sudaryti palankesnes sąlygas tik tos geoterminės energijos, kuri, palyginti su neatsinaujinančiais šaltiniais, turi nedidelį poveikį aplinkai ir kurią gaminant sumažėja šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, naudojimui;
- (47) nacionaliniu, regioniniu ir, kai taikytina, vietos lygmenimis taisyklės ir įpareigojimai, kuriais nustatyti minimalūs atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo naujuose ir atnaujintuose pastatuose reikalavimai, labai paskatino atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą. Tos priemonės turėtų būti skatinamos platesniame Sąjungos kontekste, kartu skatinant energijos požiūriu efektyvų atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą kartu su energijos taupymo ir energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis statybos reglamentuose ir kodeksuose;

(1) O L L 198, 2006 7 20, p. 18.

- (48) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas mažiausių privalomų atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimo pastatuose lygių nustatymui ir jį paspartinti, tų minimalių lygių apskaičiavimas naujiems pastatams ir esamiems pastatams, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, turėtų suteikti pakankamą pagrindą įvertinti, ar techniškai, funkcinio požiūriu ir ekonomiškai įmanoma įtraukti mažiausius privalomus atsinaujinančiųjų išteklių energijos lygius. Kad būtų įgyvendinti tie reikalavimai, valstybės narės, *inter alia*, turėtų leisti naudoti veiksmingą centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūrą arba, kai centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų nėra, – kitą energijos infrastruktūrą;
- (49) siekiant užtikrinti, kad nacionalinės priemonės, kuriomis plėtojama šilumos ir vėsumos gamyba naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, būtų pagrįstos išsamiais planais ir nacionalinių atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir atliekinės energijos potencialo analize, ir kad tokiomis priemonėmis būtų numatytas didesnis atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimas, *inter alia*, skatinant naujoviškų technologijų, pavyzdžiui, šilumos siurblių, geoterminių ir saulės šiluminės energijos technologijų, naudojimą, ir atliekinės šilumos ir vėsumos integravimas, tikslinga reikalauti, kad valstybės narės įvertintų savo atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialą ir atliekinės šilumos ir vėsumos naudojimą šildymo ir vėsinimo sektoriui, ypač tam, kad būtų skatinamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimas šildymo ir vėsinimo įrenginiuose ir kad būtų skatinamas konkurencingas ir efektyvus centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas. Kad šildymas ir vėsinimas atitiktų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus ir būtų sumažinta administracinė našta, tas vertinimas turėtų būti įtrauktas į išsamius vertinimus, kurie atliekami ir apie kuriuos pranešama pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES ⁽¹⁾ 14 straipsnį;
- (50) įrodyta, kad skaidrių taisyklių stoka ir įvairių leidimų išdavimo įstaigų tarpusavio koordinavimo nebuvimas trukdo panaudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją. Pareiškėjų konsultavimu administracinio paraiškų teikimo ir leidimų išdavimo proceso metu per administracinį kontaktinį punktą siekiama sumažinti proceso sudėtingumą projektų plėtotojams ir padidinti efektyvumą ir skaidrumą, be kita ko, iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojams ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms. Toks konsultavimas turi būti teikiamas tinkamu valdymo lygmeniu, atsižvelgiant į valstybių narių ypatumus. Bendri kontaktiniai punktai turėtų konsultuoti pareiškėją ir sudaryti jam palankesnes sąlygas viso administracinio proceso metu, kad pareiškėjas nebūtų priverstas kreiptis į kitas administracines įstaigas, kad būtų užbaigtas leidimų išdavimo procesas, nebent pareiškėjas to pageidauja;
- (51) ilgos administracinės procedūros yra viena iš pagrindinių administracinių kliūčių ir yra brangios. Administracinių leidimų išdavimo procesų supaprastinimas ir aiškūs terminai, per kuriuos turi būti priimti institucijų, kompetentingų išduoti užpildyta paraiška grindžiamą leidimą elektros energijos gamybos įrenginiams, sprendimai, turėtų skatinti veiksmingesnes paraiškų tvarkymo procedūras, taip sumažinant administracines išlaidas. Turėtų būti parengtas procedūrų vadovas, skirtas tam, kad projektų plėtotojams ir piliečiams, pageidaujantiems investuoti į atsinaujinančiųjų išteklių energiją, būtų sudarytos palankesnės sąlygos suprasti procedūras. Siekiant paskatinti labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones (toliau – MVI), taip pat pavienius piliečius naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, laikantis šioje direktyvoje nustatytų tikslų, tais atvejais, kai įgyvendinami maži atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos projektai, įskaitant tuos, kurie įgyvendinami decentralizuotai, pavyzdžiui, stoginius saulės energijos įrenginius, turėtų būti nustatyta paprasto pranešimo apie prisijungimus prie tinklo procedūra pateikiant jį kompetentingai įstaigai. Siekiant atsižvelgti į didėjančią poreikį modernizuoti esamus energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių gamybos įrenginius, reikėtų numatyti supaprastintas leidimų išdavimo procedūras. Ši direktyva, ypač jos nuostatos dėl administracinio leidimų išdavimo proceso organizavimo ir trukmės, turėtų būti taikoma nedarant poveikio tarptautinei ir Sąjungos teisei, įskaitant nuostatas dėl aplinkos ir žmonių sveikatos apsaugos. Tinkamai pagrįstais atvejais dėl ypatingų aplinkybių pradinius terminus turėtų būti įmanoma pratęsti ne ilgiau kaip vieniems metams;
- (52) kad būtų paskatintas atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimas, reikėtų pašalinti informacijos ir mokymo spragas, visų pirma šildymo ir vėsinimo sektoriuje;
- (53) jeigu montuotojo profesinės veiklos pradėjimas ar vykdymas yra reglamentuojamas, taikomos profesinių kvalifikacijų pripažinimo išankstinės sąlygos, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2005/36/EB ⁽²⁾. Todėl ši direktyva taikoma nedarant poveikio Direktyvai 2005/36/EB;

(1) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

(2) 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (OL L 255, 2005 9 30, p. 22).

- (54) nors Direktyvoje 2005/36/EB nustatyti profesinių kvalifikacijų abipusio pripažinimo reikalavimai ir architektams, taip pat reikia užtikrinti, kad projektuotojai ir architektai savo planuose ir projektuose tinkamai atsižvelgtų į optimalų atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir didelio veiksmingumo technologijų derinį. Todėl valstybės narės tuo aspektu turėtų parengti aiškias gaires. Tai turėtų būti padaryta nedarant poveikio tai direktyvai ir ypač jos 46 bei 49 straipsniams;
- (55) vienintelė šios direktyvos tikslais išduotų kilmės garantijų paskirtis yra parodyti galutiniam vartotojui, kad tam tikra energijos procentinė dalis ar kiekis buvo pagaminti iš atsinaujinančiųjų išteklių. Kilmės garantiją vienas turėtojas gali perduoti kitam turėtoju, neatsižvelgiant į energijos rūšį, su kuria ji susijusi. Tačiau siekiant užtikrinti, kad energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių vienetams vartotojui būtų atskleistas tik vieną kartą, turėtų būti vengiama kilmės garantijų dvigubo skaičiavimo ir dvigubo atskleidimo. Atsinaujinančiųjų išteklių energija, kurios kilmės garantiją gamintojas pardavė atskirai, neturėtų būti atskleista ar perduota galutiniam vartotojui kaip atsinaujinančiųjų išteklių energija. Svarbu atskirti žaliuosius sertifikatus, naudojamus paramos schemų tikslu, ir kilmės garantijas;
- (56) tikslinga leisti, kad elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių vartotojų rinka prisidėtų plėtojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją. Todėl valstybės narės turėtų reikalauti, kad elektros energijos tiekėjai, kurie pagal Sąjungos elektros energijos vidaus rinkos teisės aktus atskleidžia galutiniams vartotojams savo energijos rūšių derinį arba kurie parduoda energiją vartotojams darydami nuorodą į atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimą, naudotų energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančių įrenginių kilmės garantijas;
- (57) svarbu teikti informaciją apie tai, kaip remiama elektros energija paskirstoma galutiniams vartotojams. Siekdamas pagerinti tos vartotojams skiriamos informacijos kokybę, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kilmės garantijos būtų teikiamos visiems pagamintos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vienetams, išskyrus atvejus, kai jos nusprendžia nesuteikti kilmės garantijų gamintojams, kurie taip pat gauna finansinę paramą. Jei valstybės narės nusprendžia suteikti kilmės garantijas gamintojams, kurie taip pat gauna finansinę paramą, arba nesuteikti kilmės garantijų tiesiogiai gamintojams, jos turėtų galėti pasirinkti priemones ir mechanizmus, kuriais būtų atsižvelgiama į tų kilmės garantijų rinkos vertę. Kai atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintojai taip pat gauna finansinę paramą, atitinkamoje paramos schemoje turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į kilmės garantijų rinkos vertę tos pačios gamybos atveju;
- (58) Direktyvoje 2012/27/ES numatytos kilmės garantijos, kuriomis įrodoma elektros energijos, pagamintos didelio naudingumo kogeneracijos įrenginiuose, kilmė. Tačiau nenustatyta, kaip tokios kilmės garantijos turi būti naudojamos, todėl jas taip pat turėtų būti galima naudoti atskleidžiant energijos, pagamintos naudojant didelio naudingumo kogeneraciją, naudojimą;
- (59) kilmės garantijos, kurios dabar galioja atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos atveju, turėtų apimti atsinaujinančiųjų išteklių dujas. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama kilmės garantijų sistemą taikyti ir neatsinaujinančioms energijos ištekliams. Tokiu būdu galutiniams vartotojams būtų nuosekliai įrodoma atsinaujinančiųjų išteklių dujų, pavyzdžiui, biometano, kilmė ir būtų sudaromos palankesnės sąlygos tarpvalstybinei prekybai tokiomis dujomis. Taip pat būtų galima parengti kitoms atsinaujinančiųjų išteklių dujoms, pavyzdžiui, vandeniliui, taikomas kilmės garantijas;
- (60) reikia remti atsinaujinančiųjų išteklių energijos integraciją į perdavimo ir skirstymo tinklą ir energijos kaupimo sistemų panaudojimą siekiant užtikrinti integruotą kintamą energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių gamybą; ypač tai pasakytina apie taisykles, kuriomis reguliuojamas apkrovos paskirstymas ir prieiga prie tinklo. Kitame Sąjungos teisės akte, susijusiame su elektros energijos vidaus rinka, numatyta iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintos elektros energijos integravimo sistema. Tačiau toje sistemoje nėra nuostatų dėl iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintų dujų integravimo į dujų tinklą. Todėl tokias nuostatas būtina įtraukti į šią direktyvą;
- (61) pripažinta, kad naujovių diegimas ir tvari bei konkurencinga energetikos politika gali skatinti ekonomikos augimą. Energijos gamyba iš atsinaujinančiųjų išteklių dažnai priklauso nuo vietos ar regioninių MŪI. Vietos verslo plėtojimo, tvaraus ekonomikos augimo ir aukštos kokybės darbo vietų kūrimo galimybės, kurios atsiranda valstybėse narėse ir regionuose investuojant į energijos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamybą regiono ir

vietos lygmenimis, yra svarbios. Todėl Komisija ir valstybės narės turėtų skatinti ir remti nacionalines ir regionines tų sričių plėtojimo priemones, skatinti vietas ir regionines vystymosi iniciatyvas keistis atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos geriausia patirtimi ir stiprinti techninės pagalbos ir mokymo programų teikimą siekiant stiprinti esamą reguliavimo, techninę ir finansinę ekspertinę patirtį bei plėtoti žinias apie prieinamas finansavimo galimybes, įskaitant tikslingesnę Sąjungos lėšų panaudojimą, pavyzdžiui, sanglaudos politikos fondų lėšų naudojimą toje srityje;

- (62) regionų ir vietos institucijos dažnai nustato platesnio užmojo tikslus atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje, kurie viršija nacionalinius tikslus. Regioniniai ir vietos įsipareigojimai skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtojimą ir didinti energijos vartojimo efektyvumą šiuo metu remiami pasitelkiant tinklus, pavyzdžiui, Merų paktą, pažangiųjų miestų ar pažangiųjų bendruomenių iniciatyvas ir plėtojant tvariosios energetikos veiksmų planus. Tokie tinklai yra būtini ir turėtų būti plečiami, nes jais didinamas informuotumas ir sudaromos palankesnės sąlygos keitimuisi geriausia patirtimi ir turima finansine parama. Tame kontekste Komisija turėtų remti suinteresuotus novatoriškus regionus ir vietos valdžios institucijas dirbti tarpvalstybiniu mastu, padėdama kurti bendradarbiavimo mechanizmus, pavyzdžiui, Europos teritorinio bendradarbiavimo grupę, kuri leidžia įvairių valstybių narių institucijoms susijungti į grupę ir teikti bendras paslaugas ir įgyvendinti bendrus projektus, nereikalaujant, kad nacionaliniai parlamentai prieš tai pasirašytų ir ratifikuotų tarptautinį susitarimą. Taip pat turėtų būti apsvairstyta galimybė taikyti kitas novatoriškas priemones siekiant pritraukti daugiau investicijų į naujas technologijas, pavyzdžiui, sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir standartizavimo procesus viešojo finansavimo srityje;
- (63) sudarant palankias sąlygas atsinaujinančiųjų išteklių energijos rinkos vystymuisi, reikia atsižvelgti į palankų poveikį regionų ir vietos plėtros galimybėms, eksporto perspektyvoms, socialinei sanglaudai ir užimtumo galimybėms, ypač MVĮ ir nepriklausomų energijos gamintojų atžvilgiu, įskaitant iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojus ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas;
- (64) SESV 349 straipsnyje pripažįstama ypatinga atokiausių regionų padėtis. Atokiausių regionų energetikos sektoriui paprastai būdingas izoliuotumas, ribotas tiekimas ir priklausomybė nuo iškastinio kuro, nors tuose regionuose yra daug naudingų atsinaujinančiųjų energijos išteklių. Todėl atokiausi regionai galėtų būti pavyzdžiai, kaip novatoriškos energijos technologijos galėtų būti taikomos Sąjungoje. Todėl būtina skatinti didesnę atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, kad būtų užtikrinta didesnė tų regionų energetinė nepriklausomybė, ir pripažinti jų ypatingą padėtį atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialo ir viešosios paramos poreikio atžvilgiu. Turėtų būti numatyta nedidelį vietinį poveikį turinti nukrypti leidžianti nuostata, pagal kurią valstybėms narėms būtų leidžiama nustatyti konkrečius kriterijus siekiant užtikrinti galimybę gauti finansinę paramą už tam tikros rūšies biomasės kuro vartojimą. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti tokius konkrečius kriterijus biomasės kurą naudojančioms ir atokiausiame regione, kaip nurodyta SESV 349 straipsnyje, esantiems įrenginiams, taip pat biomasei, kuri tokiuose įrenginiuose naudojama kaip kuras ir neatitinka šioje direktyvoje nustatytų suderintų tvarumo, energijos vartojimo efektyvumo ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų. Tokie konkretūs kriterijai biomasės kurui turėtų būti taikomi neatsižvelgiant į tai, ar tos biomasės kilmės vieta yra valstybėje narėje ar trečiojoje valstybėje. Be to, visi konkretūs kriterijai turėtų būti objektyviai pagrįsti tuo, kad reikia užtikrinti atitinkamo atokiausio regiono energetinį nepriklausomumą ir sklandų perėjimą prie šioje direktyvoje biomasės kurui nustatytų tvarumo, energijos vartojimo efektyvumo, šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų tokiam atokiausiame regione. Atsižvelgiant į tai, kad elektros energijos gamybai naudojamų energijos rūšių derinys atokiausiuose regionuose yra iš esmės sudarytas daugiausia iš mazuto, būtina užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgta į šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus tuose regionuose.

Todėl būtų tikslinga nustatyti konkrečią lygintino iškastinio kuro vertę atokiausiuose regionuose pagamintos elektros energijos atžvilgiu. Valstybės narės turėtų užtikrinti veiksmingą jų konkrečių kriterijų laikymąsi. Galiausiai, valstybės narės, nedarydamos poveikio pagal paramos schemas teikiama paramai pagal šią direktyvą, neturėtų atsisakyti atsižvelgti, remdamosi kitais tvarumo kriterijais, į laikantis šios direktyvos išgautus biodegalus ir skystuosius bioproduktus. Šiuo draudimu siekiama užtikrinti, kad biodegalams ir skystiesiems bioproduktams, kurie atitinka šioje direktyvoje numatytus suderintus kriterijus, toliau būtų taikomi šios direktyvos palankesnių sąlygų prekybai sudarymo tikslai, be kita ko, atitinkamų atokiausių regionų atžvilgiu;

- (65) tikslinga sudaryti sąlygas plėtoti decentralizuotos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijas ir kaupti energiją nediskriminacinėmis sąlygomis ir nesudarant kliūčių investicijų į infrastruktūrą finansavimui. Perejus prie decentralizuotos energijos gamybos būtų gauta įvairiapusės naudos, įskaitant vietinių energijos išteklių naudojimą, vietos energijos tiekimo saugumo padidėjimą, transportavimo atstumų sutrumpėjimą ir mažesnių energijos perdavimo nuostolius. Tokiu decentralizavimu taip pat būtų prisidedama prie bendruomenės vystymosi ir sanglaudos, nes būtų sudaromos galimybės gauti pajamas ir vietos lygmeniu būtų sukuriama darbo vietas;

- (66) iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos elektros energijos vartojimas didėja, todėl reikia apibrėžti iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojus ir kartu veikiančius iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojus. Taip pat būtina nustatyti reglamentavimo sistemą, kuria iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojai būtų įgalinti gaminti, vartoti, kaupti ir parduoti elektros energiją be neproporcingos naštos. Daugiabučių gyventojai, pavyzdžiui, turėtų galėti naudotis vartotojų įgalinimo privalumais tiek pat, kiek individualių namų ūkiai. Vis dėlto valstybėms narėms turėtų būti leidžiama diferencijuoti individualius iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojus ir kartu veikiančius iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojus dėl jų skirtingų ypatumų tiek, kiek bet kokia tokia diferenciacija yra proporcinga ir tinkamai pagrįsta;
- (67) kartu veikiančių iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojų įgalinimas taip pat suteikia galimybes atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms didinti energijos vartojimo efektyvumą namų ūkių lygmeniu ir padeda mažinti energijos nepriteklių mažinant vartojimą ir tiekimo tarifus. Valstybės narės turėtų tinkamai pasinaudoti ta galimybe, *inter alia*, įvertindamos galimybę sudaryti sąlygas dalyvauti namų ūkiams, kurie kitu atveju negalėtų dalyvauti, įskaitant pažeidžiamus vartotojus ir nuomininkus;
- (68) iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojai turėtų nesusidurti su diskriminacine arba neproporcinga našta ar išlaidomis ir jiems turėtų būti netaikomos nepagrįstos rinkliavos. Turėtų būti atsižvelgta į jų įnašą siekiant klimato ir energetikos tikslų ir į sąnaudas bei naudą, kurią jie teikia platesnėje energetikos sistemoje. Todėl valstybės narės paprastai turėtų netaikyti mokesčių tose pačiose iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojų patalpose pagaminti ir suvartoti elektros energijai. Vis dėlto valstybėms narėms turėtų būti leidžiama prirėmus taikyti nediskriminacines ir proporcingas rinkliavas už tokią elektros energiją, siekiant užtikrinti elektros energijos sistemos finansinį tvarumą, paramos teikimą tik objektyviai reikalingais atvejais ir veiksmingą naudojimąsi savo paramos schemomis. Tuo pačiu metu valstybės narės turėtų užtikrinti, kad iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojai subalansuotai ir tinkamai prisidėtų prie bendros elektros energijos gamybos, skirstymo ir vartojimo sąnaudų paskirstymo sistemos, kai elektra teikiama tinklui;
- (69) tuo tikslu valstybės narės iš principo turėtų netaikyti mokesčių iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojų tose pačiose patalpose individualiai pagaminti ir suvartoti elektros energijos. Vis dėlto, siekiant užkirsti kelią tam, kad ta paskata darytų poveikį atsinaujinančiųjų išteklių energijos paramos schemų finansiniam tvarumui, ta paskata galėtų būti taikoma tik mažos galios įrenginiams, kurių elektrinė galia yra 30 kW arba mažesnė. Tam tikrais atvejais valstybėms narėms turėtų būti leidžiama taikyti mokesčius iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojams už suvartotą pačių pasigamintą elektros energiją, kai jos veiksmingai panaudoja savo paramos schemas ir užtikrina nediskriminacinę ir veiksmingą prieigą prie jų paramos schemų. Valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę taikyti dalines išimtis dėl šių rinkliavų, įmokų ar jų derinio ir remti tiek, kiek to reikia siekiant užtikrinti tokių projektų ekonominį gyvybingumą;
- (70) vietos gyventojų ir vietos institucijų, susibūrusių į atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas, dalyvavimas atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektuose sukūrė didelę pridėtinę vertę – atsinaujinančiųjų išteklių energija sulaukė vietos pritarimo ir atsirado galimybių pritraukti daugiau privačiojo kapitalo; tai paskatino vietos investicijas, išplėtė vartotojų pasirinkimo galimybes ir padidino gyventojų dalyvavimą energetikos pertvarkos procese. Tokio vietos dalyvavimo reikšmė itin svarbi atsižvelgiant į tai, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumai auga. Priemonėmis, kuriomis užtikrinamos galimybės atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms vienodomis sąlygomis konkuruoti su kitais gamintojais, taip pat siekiama padidinti vietos gyventojų dalyvavimą atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektuose, todėl jomis didinamas pritarimas atsinaujinančiųjų išteklių energijai;
- (71) konkretūs vietos atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų ypatumai – jų dydis, nuosavybės struktūra ir projektų skaičius, gali trukdyti joms vienodomis sąlygomis konkuruoti su dideliais subjektais, t. y. konkurentais, kurių projektai ar portfeliai yra didesni. Todėl valstybėms narėms turėtų būti galima atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms parinkti bet kokią subjekto formą su sąlyga, kad toks subjektas, veikdamas savo vardu, gali naudotis teisėmis ir jam galima nustatyti pareigas. Siekiant išvengti piktnaudžiavimo ir užtikrinti plataus masto dalyvavimą, atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos turėtų galėti išlikti nepriklausomos nuo atskirų narių ir kitų tradicinių rinkos subjektų, kurie dalyvauja kaip bendrijos nariai ar akcininkai arba kurie bendradarbiauja kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, investuodami. Visi potencialūs vietos nariai turėtų galėti dalyvauti atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos projektuose remiantis objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Priemonės, kuriomis siekiama kompensuoti neigiamus veiksmus, susijusius su konkrečiais vietos atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų ypatumais – jų dydžiu, nuosavybės struktūra ir projektų skaičiumi, apima sąlygų sudarymą atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms veikti energijos sistemoje ir jų integravimosi į rinką lengvinimą. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos turėtų galėti tarpusavyje dalytis energija, kurią pagamina jų bendrijai priklausantys įrenginiai. Vis dėlto bendrijos nariai neturėtų būti atleisti nuo

atitinkamų išlaidų, rinkliavų, įmokų ir mokesčių, kuriuos turėtų mokėti galutiniai vartotojai, kurie nėra bendrijos nariai, gamintojai panašioje situacijoje arba kai tiems perdavimams naudojama bet kurios rūšies viešojo tinklo infrastruktūra;

- (72) namų ūkių vartotojai ir bendrijos, vartojantys iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą energiją, turėtų išsaugoti savo teises kaip vartotojai, įskaitant teises sudaryti sutartį su jų pasirinktu tiekėju ir pakeisti tiekėją;
- (73) maždaug pusė galutinės energijos Sąjungoje suvartojama šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje, todėl laikoma, kad šis sektorius yra vienas pagrindinių sektorių siekiant sparčiau mažinti energijos sistemos priklausomybę nuo iškastinio kuro. Be to, jis yra strateginis sektorius energetinio saugumo atžvilgiu, nes prognozuojama, kad iki 2030 m. apytiksliai 40 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos turėtų būti suvartojama šilumos ir vėsumos gamybai iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių. Vis dėlto iki šiol pažanga šiame sektoriuje daroma palyginti lėtai, nes šiai dienai nėra suderintos Sąjungos lygmens strategijos, stinga išorės sąnaudų internalizavimo, o šilumos ir vėsumos tiekimo rinkos yra susiskaidžiusios;
- (74) kai kurios valstybės narės šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje įgyvendino priemones, kad pasiektų savo 2020 m. tikslą atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje. Tačiau, nenumačius privalomų nacionalinių tikslų laikotarpiui po 2020 m., likusių nacionalinių paskatų gali neužtekti tam, kad būtų pasiekti ilgalaikiai 2030 ir 2050 m. priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslai. Siekiant pasiekti tokius tikslus, padidinti tikrumą investuotojams ir skatinti šilumos ir vėsumos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių rinkos plėtrą visoje Sąjungoje, kartu laikytis principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, tikslinga skatinti valstybių narių pastangas tiekti iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintą šilumą ir vėsumą, siekiant prisidėti prie laipsniško atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies didinimo. Atsižvelgiant į tai, kad kai kurios šilumos ir vėsumos tiekimo rinkos yra susiskaidžiusios, rengiant priemones tokių pastangų tikslu ypač svarbu užtikrinti lankstumą. Taip pat svarbu užtikrinti, kad tikėtinas iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos šilumos ir vėsumos tiekimas neturėtų šalutinio neigiamo poveikio aplinkai ar dėl jo atsirastų neproporcingai didelių bendrų sąnaudų. Siekiant kuo labiau sumažinti tą riziką, šilumos ir vėsumos gamybos sektoriuje didinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį turėtų būti atsižvelgiama į padėtį tose valstybėse narėse, kuriose procentinė dalis jau yra labai didelė arba kuriose nenaudojama atliekinė šilumos ir vėsumos gamyba, pavyzdžiui, Kipre ir Maltoje;
- (75) centralizuotai tiekiant šilumą ir vėsumą šiuo metu patenkinama apie 10 % šilumos paklausos visoje Sąjungoje, tačiau valstybių narių skirtumai labai dideli. Komisijos parengtoje šilumos ir vėsumos tiekimo strategijoje pripažįstama, kad centralizuoto šilumos tiekimo priklausomybę nuo iškastinio kuro galima mažinti efektyviau vartojant energiją ir panaudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją;
- (76) energetikos sąjungos strategijoje taip pat pripažįstamas piliečių vaidmuo energetikos pertvarkos procese – piliečiai prisiima atsakomybę už energetikos pertvarką, naudojasi naujų technologijų teikiamais privalumais, kad už suvartotą energiją mokėtų mažiau, ir aktyviai dalyvauja rinkoje;
- (77) turėtų būti pabrėžta galima priemonių siekiant padidinti iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos šilumos ir vėsumos tiekimą bei kitų esamų schemų pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/31/ES⁽¹⁾ ir Direktyvą 2012/27/ES sinergija. Valstybės narės turėtų turėti kuo didesnes galimybes tokias priemones įgyvendinti naudodamosi esamomis administracinėmis struktūromis, kad sumažintų administracinę našta;
- (78) todėl centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje ypač svarbu sudaryti galimybę naudoti kitokių rūšių kurą, t. y. pereiti prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos, ir užkirsti kelią reglamentuojamojo pobūdžio bei technologiniam susiaistymui ir technologijų blokavimui sustiprinus atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintojų ir galutinių vartotojų teises, taip pat suteikti priemonių galutiniam vartotojams, kad jiems būtų sudarytos palankesnės sąlygos pasirinkti didžiausio energinio efektyvumo sprendimą, kuriuo būtų atsižvelgta į būsimus šilumos ir vėsumos tiekimo poreikius, atitinkančius tikėtinus pastatų energinio naudingumo kriterijus. Galutiniam vartotojams turėtų būti teikiama skaidri ir patikima informacija apie centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų efektyvumą ir tai, kokią konkrečiai jiems tiekiamos šilumos ar vėsumos procentinę dalį sudaro iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminta energija;
- (79) siekiant apsaugoti centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų, kurios yra neefektyvios centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemos, vartotojus ir sudaryti sąlygas jiems savo šilumą ar vėsumą gaminti iš atsinaujinančiųjų išteklių užtikrinant gerokai didesnę energinį naudingumą, vartotojams turėtų būti suteikta teisė viso pastato lygmeniu atsijungti ir tokiu būdu nebesinaudoti neefektyvių centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų teikiamomis šilumos ar vėsumos paslaugomis, nutraukiant savo sutartį arba, kai sutartis taikoma keliems pastatams, pakeičiant sutartį su centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo operatoriumi;

⁽¹⁾ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

- (80) rengiantis pereiti prie pažangiųjų biodegalų ir kuo labiau sumažinti bendrą tiesioginio ir netiesioginio žemės naudojimo keitimo poveikį, tikslinga apriboti iš javų ir kitų krakmolingų, cukringų ir aliejinių augalų pagamintų biodegalų ir skystųjų bioproduktų kiekį, kuris gali būti priskaičiuojamas prie šioje direktyvoje nustatytų tikslų, neapribojant bendros galimybės naudoti tokius biodegalus ir skystuosius bioproduktus. Ribos nustatymas Sąjungos lygmeniu neturėtų užkirsti kelio valstybėms narėms nustatyti žemesnes ribas, susijusias su iš javų ir kitų krakmolingų, cukringų ir aliejinių augalų pagamintų biodegalų ir skystųjų bioproduktų kiekiu, kuris gali būti nacionaliniu lygmeniu priskaičiuotas prie šioje direktyvoje nustatytų tikslų, neapribojant bendros galimybės naudoti tokius biodegalus ir skystuosius bioproduktus;
- (81) Direktyvoje 2009/28/EB nustatytas tvarumo kriterijų rinkinys, į kurį įtraukti kriterijai, skirti labai didelės biologinės įvairovės vertės žemės ir žemės, kurioje yra didelių anglies sandėkų, apsaugai, bet neapimamas netiesioginio žemės naudojimo keitimo aspektas. Netiesioginis žemės naudojimo pakeitimas įvyksta, kai vietoj tradicinės maistinių ir pašarinių augalų gamybos imama auginti biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybai skirtus augalus. Dėl tokios papildomos paklausos padidėja žemės poreikis ir žemės ūkio paskirties žemės plotai gali būti plečiami užimant žemės, kurioje yra didelių anglies sandėkų, plotus, pavyzdžiui, miškus, šlapžemes ir durpynus, taip sukuriant papildomą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2015/1513 ⁽¹⁾ pripažinta, kad dėl didelio šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, išmetamo dėl netiesioginio žemės naudojimo keitimo, gali būti prarasta visa nauda, susijusi su tuo, kad naudojant atskirus biodegalus, skystuosius bioproduktus ar biomasės kurą išmetama mažiau šiltnamio efektą sukeliančių dujų, ar jos dalis. Nors kyla rizika dėl netiesioginio žemės naudojimo keitimo, tyrimai parodė, kad poveikio mastas priklauso nuo įvairių veiksnių, įskaitant kuro gamybai naudojamą pradinę žaliavos tipą, papildomos pradinės žaliavos paklausos, kurią sukuria biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimas, lygį ir žemės, kurioje yra didelių anglies sandėkų, apsaugos pasaulyje mastą.

Nors negalima aiškiai nustatyti pakankamai tikslaus šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, išmetamo dėl netiesioginio žemės naudojimo keitimo, kad būtų galima jį įtraukti į šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaičiavimo metodiką, nustatyta, kad didžiausia netiesioginio žemės naudojimo keitimo rizika kyla tada, kai biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras gaminami iš pradinių žaliavų, kurių auginimo teritorija plečiama užimant didelius žemės, kurioje yra didelių anglies sandėkų, plotus. Todėl bendrai tikslinga apriboti pagal šią direktyvą propaguojamus maistinių ir pašarinių augalų pagrindu gaunamus biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą ir dar reikalauti, kad valstybės narės nustatytų konkrečią ir laipsniškai mažinamą biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybos iš maistinių ir pašarinių augalų, kurių auginimo teritorija plečiama užimant didelius žemės, kurioje yra didelių anglies sandėkų, plotus, ribą. Nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliantiems biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui tokia konkreti ir laipsniškai mažinama riba turėtų būtų netaikoma;

- (82) dėl geresnės ūkininkavimo praktikos, investicijų į geresnę techniką ir žinių perdavimo didėjantis derlingumas žemės ūkio sektoriuose, viršijantis lygius, kurie būtų vyravę tuo atveju, jei nebūtų taikomos maistinių ir pašarinių augalų pagrindu išgaunamiems biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui skirtos schemas produktyvumui didinti, taip pat augalų auginimas žemėje, anksčiau nenaudojote augalų kultūrų auginimui, gali sušvelninti netiesioginio žemės naudojimo keitimo poveikį. Kai yra įrodymų, kad dėl tokių priemonių gamybos padidėjimas viršijo numatytą produktyvumo padidėjimą, biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš tokios papildomos pradinės žaliavos, turėtų būti laikomi nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančiais biodegalais, skystaisiais bioproduktais ir biomasės kuru. Tame kontekste turėtų būti atsižvelgiama į metinius derliaus svyravimus;
- (83) Direktyvoje (ES) 2015/1513 Komisija raginama nedelsiant pateikti išsamų pasiūlymą dėl ekonomiškai efektyvios ir technologijų atžvilgiu neutralios politikos po 2020 m., siekiant sukurti ilgalaikę perspektyvą investicijoms į tvarius biodegalus, kuriuos naudojant susijęs netiesioginio žemės naudojimo keitimo pavojus yra mažas, nustatant pagrindinį tikslą – sumažinti transporto sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro. Valstybėms narėms nustatyti įpareigojimu reikalauti kuro tiekėjų, kad tam tikrą bendrą tiekiamų degalų procentinę dalį sudarytų degalai iš atsinaujinančiųjų išteklių, gali būti užtikrintas tikrumas investuotojams ir skatinama nuolat kurti alternatyvius iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamus transporto degalus, įskaitant pažangiuosius biodegalus, iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamus skystuosius ir dujinius nebiologinės kilmės transporto degalus, taip pat transporto sektoriuje naudoti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją. Kadangi ne visi kuro tiekėjai gali turėti prieigą prie atsinaujinančiųjų išteklių alternatyvų ir ekonomiškai efektyviai jomis pasinaudoti, tikslinga leisti valstybėms narėms skirtingai traktuoti kuro tiekėjus ir prireikus tam tikrų rūšių kuro tiekėjams netaikyti

⁽¹⁾ 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1513, kuria iš dalies keičiama Direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės ir Direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (OL L 239, 2015 9 15, p. 1).

įpareigojimo. Dėl to, kad prekyba transporto degalais vyksta nesudėtingai, tikėtina, kad kuro tiekėjai mažai atitinkamų išteklių turinčiose valstybėse narėse turės galimybę iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamų degalų gauti iš kitų šaltinių;

- (84) turėtų būti sukurta Sąjungos duomenų bazė siekiant užtikrinti iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamo kuro skaidrumą ir atsekamumą. Nors valstybėms narėms turėtų būti leidžiama toliau naudoti ar kurti nacionalines duomenų bazines, tos nacionalinės duomenų bazės turėtų būti susietos su Sąjungos duomenų baze siekiant užtikrinti, kad duomenys būtų iš karto perduodami, o duomenų srautai būtų suderinti;
- (85) pažangiųjų biodegalų ir kitų rūšių biodegalų bei biodujų, gaminamų iš šios direktyvos priede išvardytų pradinųjų žaliavų, taip pat iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro ir iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos naudojimas transporto sektoriuje gali padėti mažinti išmetamą anglies junginių kiekį, taip sukuriant paskatas ekonomiškai efektyviai mažinti Sąjungos transporto sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro, *inter alia*, didinant transporto sektoriaus energijos šaltinių įvairovę, kartu Sąjungos ūkyje skatinant inovacijas, augimą ir darbo vietų kūrimą, taip pat mažinant priklausomybę nuo energijos importo. Valstybėms narėms nustatytu įpareigojimu reikalauti kuro tiekėjų užtikrinti, kad tiekiamo kuro būtinają procentinę dalį sudarytų pažangieji biodegalai ir tam tikros biodujos, siekiama skatinti nuolatinį pažangiųjų degalų, įskaitant biodegalus, kūrimą. Svarbu užtikrinti, kad tuo įpareigojimu taip pat būtų skatinama siekti, kad degalų, tiekiamų laikantis to įpareigojimo, šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo rodikliai būtų geresni. Komisija turėtų vertinti tų degalų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo rodiklius, techninį naujoviškumą ir tvarumą;
- (86) intelektinės transporto sistemos atžvilgiu svarbu didinti elektromobilumo plėtrą ir panaudojimą keliuose, taip pat sparčiau integruoti pažangiąsias technologijas į novatoriškus geležinkelius;
- (87) tikimasi, kad ne vėliau kaip 2030 m. dėl elektromobilumo jau susidarys didelė atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis transporto sektoriuje. Atsižvelgiant į spartų elektromobilumo vystymąsi ir į to sektoriaus potencialą, kurį jis gali suteikti Sąjungai ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo srityje, tam turėtų būti numatytos papildomos paskatos. Siekiant propaguoti elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių naudojimą transporto sektoriuje ir siekiant sumažinti sąlyginę nepalankią padėtį energetikos statistikos srityje, turėtų būti naudojami transporto sektoriui tiekiami iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminti elektros energijai taikomi daugikliai. Kadangi statistikoje neįmanoma atsižvelgti į visą elektros energiją, patiektą kelių transporto priemonėms, pasitelkiant konkrečius skaitiklius, pavyzdžiui, įkrovimą namuose, turėtų būti naudojami daugikliai siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į elektrifikuoto atsinaujinančiųjų išteklių energija grindžiamo transporto teigiamą poveikį. Reikėtų išnagrinėti, kokios yra galimybės užtikrinti, kad nauja elektros energijos paklausa transporto sektoriuje būtų patenkinta papildomais atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumais;
- (88) atsižvelgiant į klimatinis suvaržymus, kurie riboja galimybę vartoti tam tikrų rūšių biodegalus dėl aplinkos, techninių ar sveikatos sumetimų, ir dėl jų degalų rinkų dydžio ir struktūros tikslinga, kad Kipriui ir Maltai būtų leista atsižvelgti į tuos neišvengiamus suvaržymus, kai reikia įrodyti, kad laikomasi kuro tiekėjams taikomų nacionalinių įpareigojimų atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje;
- (89) energijos šaltinių įvairovės didinimo ir transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo politikos tikslų gali padėti siekti skatinimas naudoti perdirbtos anglies kurą, kai tas kuras atitinka atitinkamas minimalias išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo ribas. Todėl į kuro tiekėjams taikomą įpareigojimą dera įtraukti tą kurą, valstybėms narėms suteikiant galimybę neišskaityti to kuro įgyvendinant įpareigojimą, jeigu jos to nepageidauja. Kadangi tas kuras yra neatsinaujinančio pobūdžio, jis neturėtų būti priskaičiuojamas prie bendro Sąjungos energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių tikslo;
- (90) siekiant padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį sektoriuose, kuriuose, kaip manoma, ilguoju laikotarpiu turėtų būti naudojamas skystasis kuras, svarbi vieta tenka iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui. Siekiant užtikrinti, kad naudojant iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą nebiologinės kilmės kurą būtų prisidedama prie šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo, to kuro gamybai turėtų būti naudojama iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminta elektros energija. Komisija, pasitelkdama deleguotuosius aktus, turėtų parengti patikimą Sąjungos metodiką, kurią būtų galima taikyti, kai tokia elektros energija imama iš tinklo. Ta metodika turėtų būti užtikrinama elektros energijos gamybos vieneto, su kurio gamintojas turi dvišalę iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamos elektros energijos pirkimo sutartį, ir kuro gamybos koreliacija laiko ir geografiniu atžvilgiu. Pavyzdžiui, iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintas nebiologinės kilmės kuras negali būti priskaičiuojamas prie visiškai iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto kuro, jei jis pagamintas tuo metu, kai atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos vietas, su kuriuo sudaryta sutartis, negamina elektros energijos. Kitas pavyzdys: elektros tinklo perkrovos atveju kuras gali būti priskaičiuojamas prie visiškai iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto kuro tik tokiu atveju, kai tiek elektros

energijos jėgainė, tiek kuro gamykla perkrovos atžvilgiu yra toje pačioje pusėje. Be to, turėtų būti papildomumo elementas, kuris reiškia, kad kuro gamintojas prisideda prie atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimo arba atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo;

- (91) turėtų būti skatinama naudoti su nedideliu netiesioginio žemės naudojimo keitimo poveikiu siejamas biodegalų pradinės žaliavas, atsižvelgiant į jų reikšmingumą mažinant ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro. Į šios direktyvos priedą turėtų būti įtrauktos visų pirma pradinės žaliavos, naudojamos pažangiesiems transporto biodegalams ir biodujoms, kurių gamybos technologija yra naujoviškesnė ir mažiau subrandinta, todėl ją būtina labiau remti. Kad šis priedas būtų atnaujinamas pagal naujausią technologinę pažangą ir būtų išvengta nenumatyto neigiamo poveikio, Komisija turėtų peržiūrėti tą priedą, siekdama išnagrinėti galimybę, ar į jį reikėtų įtraukti naujas pradines žaliavas;
- (92) naujų dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių gamintojų prijungimo prie dujų tinklų sąnaudos turėtų būti grindžiamos objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, taip pat turėtų būti deramai atsižvelgta į naudą, kurią dujų tinklams duoda į juos įtraukti vietiniai dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių gamintojai;
- (93) siekdamas visapusiškai išnaudoti biomasės, išskyrus durpes arba geologinėse formacijose esančias ir (arba) iškastinėmis virtusias medžiagas, potencialą ją naudoti medžiagoms ir energijai ir taip padėti mažinti ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro, Sąjunga ir valstybės narės turėtų skatinti veiksmingesnį tvarų esamų medienos ir žemės ūkio išteklių naudojimą bei naujų miškininkystės ir žemės ūkio gamybos sistemų plėtojimą su sąlyga, kad būtų laikomasi tvarumo ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų;
- (94) biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras turėtų būti visada gaminami tvariai. Todėl turėtų būti reikalaujama, kad biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, kurie naudojami siekiant laikytis šioje direktyvoje nustatyto Sąjungos tikslo ir kuriems taikomos paramos schemos, atitiktų tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus. Siekiant Sąjungos energetikos politikos tikslų, kaip nustatyta SESV 194 straipsnio 1 dalyje, itin svarbu suderinti tuos kriterijus biodegalams ir skystiesiems bioproduktams. Tokiu derinimu užtikrinamas energijos vidaus rinkos veikimas ir taip sudaromos palankesnės sąlygos, visų pirma kiek tai susiję su valstybių narių išipareigojimu neatsisakyti atsižvelgti, remiantis kitais tvarumo kriterijais, į laikantis šios direktyvos gautus biodegalus ir skystuosius bioproduktus, valstybės narėms tarpusavyje prekiauti reikalavimus atitinkančiais biodegalais ir skystaisiais bioproduktais. Negalima nuvertinti tų kriterijų suderinimo teigiamo poveikio sklandžiam energijos vidaus rinkos veikimui ir konkurencijos Sąjungoje iškraipymo išvengimui. Biomasės kuro atveju valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti papildomus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus;
- (95) Sąjunga turėtų imtis atitinkamų priemonių pagal šią direktyvą, įskaitant biodegalams ir skystiesiems bioproduktams bei biomasės kurui taikomų tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų skatinimą;
- (96) žemės ūkio žaliavų, naudojamų biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui, gamyba ir šioje direktyvoje numatytos jų naudojimo skatinimo priemonės neturėtų paskatinti naikinti didelės biologinės įvairovės žemės. Būtina saugoti tokius ribotus išteklius, kurie įvairiuose tarptautiniuose dokumentuose pripažįstami kaip turintys visuotinę vertę. Todėl būtina nustatyti tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, pagal kuriuos biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro skatinimo priemonės būtų taikomos tik kai garantuojama, kad žemės ūkio žaliavos nėra kilusios iš vietovių, kurioms būdinga didelė biologinė įvairovė arba jei gamtos apsaugos arba retų, galinčių išnykti arba nykstančių ekosistemų ar rūšių apsaugos tikslais nustatytų vietovių atveju atitinkama kompetentinga institucija įrodo, kad žemės ūkio žaliavų gamyba nekliudo tokiems tikslams;
- (97) pagal tvarumo kriterijus turėtų būti laikoma, kad miškams būdinga didelė biologinė įvairovė, jei miškai neliesti pagal apibrėžtį, vartojamą Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) Pasaulio miškų išteklių įvertinime, arba kai jie saugomi pagal nacionalinę gamtos apsaugos teisę. Tai turėtų būti taikoma didelės biologinės įvairovės miškų vietovėms, kuriose renkami miško produktai, išskyrus medieną, jei žmonių daromas poveikis yra mažas. Kitų rūšių miškai, kaip apibrėžta FAO, pavyzdžiui, pakeisti natūralūs miškai, pusiau natūralūs miškai ir sodinti miškai, neturėtų būti laikomi neliečiamais miškais. Be to, atsižvelgiant į kai kurių pievų, tiek

vidutinio klimato, tiek tropinių, įskaitant labai didelės biologinės įvairovės savanas, stepes, krūmynus ir prerijas, labai didelę biologinę įvairovę, biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui, pagamintiems iš tokioje žemėje užaugintų žemės ūkio žaliavų, neturėtų būti taikomos šioje direktyvoje numatytos skatinimo priemonės. Siekiant nustatyti atitinkamus kriterijus, kad būtų apibrėžtos tokios labai didelės biologinės įvairovės pievos remiantis geriausiais turimais moksliniais duomenimis ir atitinkamais tarptautiniais standartais, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai;

- (98) žemės naudojimas neturėtų būti keičiamas siekiant auginti žemės ūkio žaliavas, naudojamas biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybai, jei jos anglies sancaupų praradimo dėl naudojimo pakeitimo negalima per pagrįstą laikotarpį, atsižvelgiant į poreikį neatidėliotinai kovoti su klimato kaita, kompensuoti šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažėjimu dėl biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybos ir vartojimo. Taip ekonominės veiklos vykdytojams nereikėtų atlikti brangiai kainuojančių tyrimų ir keisti žemės, kurioje yra didelių anglies sancaupų, kuri, kaip įrodyta, nėra tinkama biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro žemės ūkio žaliavoms gaminti, paskirties. Duomenys apie pasaulio anglies sancaupas rodo, kad prie tos kategorijos turėtų būti priskirtos šlapžemės ir ištisai mišku apaugusios vietovės, kuriose medžių lajos danga užima daugiau kaip 30 %;
- (99) pagal bendrą žemės ūkio politiką Sąjungos ūkininkai turėtų laikytis visapusiškų aplinkos apsaugos reikalavimų, kad gautų tiesioginę paramą. Tų reikalavimų laikymąsi veiksmingiausia tikrinti įgyvendinant žemės ūkio politiką. Tų reikalavimų įtraukti į tvarumo schemą nėra tikslinga, nes bioenerzijai taikomais tvarumo kriterijais turėtų būti nustatomos objektyvios ir visuotinai taikomos taisyklės. Be to, jei reikalavimų laikymasis būtų tikrinamas pagal šią direktyvą, būtų užkraunama nereikalinga administracinė našta;
- (100) žemės ūkio pradinės žaliavos, iš kurių gaminami biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, turėtų būti auginamos taikant praktiką, suderinamą su dirvožemio kokybės ir dirvožemio organinės anglies apsauga. Todėl dirvožemio kokybė ir dirvožemio anglis turėtų būti įtrauktos į ūkio subjektų arba nacionalinių institucijų stebėsenos sistemas;
- (101) tikslinga nustatyti visoje Sąjungoje taikomus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus elektros energijos sektoriuje ir šilumos bei vėsumos gamybos sektoriuje naudojamam biomasės kurui, kad toliau būtų užtikrinamas didelis išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas, palyginti su iškastinio kuro alternatyvomis, būtų išvengta nenumatyto poveikio tvarumui ir būtų skatinama vidaus rinka. Atokiausi regionai turėtų turėti galimybę išnaudoti savo išteklių potencialą, kad padidintų atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos mastą ir sustiprintų savo energetinę nepriklausomybę;
- (102) siekiant, kad miškas, kurio atželdinimas užtikrintas, būtų kertamas tausiai, nepaisant didėjančios miško biomasės paklausos, kad ypatingas dėmesys būtų skiriamas aiškiai nustatytoms biologinės įvairovės, kraštovaizdžio ir konkrečių gamtos objektų apsaugos vietoms, kad būtų išsaugoti biologinės įvairovės ištekliai ir kad būtų stebimos anglies sancaupos, medienos žaliava turėtų būti gaunama tik iš miško, kertamo laikantis tvarios miškotvarkos principų, parengtų tarptautiniuose miškų srities forumuose, pavyzdžiui, Ministrų konferencijoje dėl Europos miškų apsaugos, ir įgyvendinamų miško gavybos teritorijos lygmeniu pagal nacionalinės teisės aktus arba geriausią valdymo praktiką. Ekonominės veiklos vykdytojai turėtų imtis deramų priemonių, kad kuo labiau sumažintų netausios miško biomasės naudojimo bioenergijos gamybai riziką. Tam ekonominės veiklos vykdytojai turėtų nusistatyti rizika grindžiamą modelį. Atsižvelgiant į tokias aplinkybes, tikslinga, kad Komisija, pasikonsultavusi su Biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro tvarumo komitetu, parengtų, pasitelkdama įgyvendinimo aktus, praktines tikrinimo, kaip laikomasi rizika grindžiamo modelio, gaires;
- (103) žaliavų ruošos energijai gaminti apimtys padidėjo ir, tikėtina, kad jos ir toliau didės, todėl didės žaliavų importo iš trečiųjų valstybių ir šių medžiagų gamybos Sąjungoje apimtys. Turėtų būti užtikrinta, kad žaliavos būtų ruošiamos tausiai;
- (104) kad administracinė našta būtų kuo mažesnė, Sąjungos tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai turėtų būti taikomi tik tai elektros energijai ir šilumai, iš biomasės kuro gaminamoms įrenginiais, kurių bendra nominali šiluminė galia yra lygi 20 MW arba didesnė;

- (105) elektros energija ir šiluma iš biomasės kuro turėtų būti gaminama našiai, kad energetinis saugumas būtų kuo didesnis, o šiltnamio efektą sukeliančių dujų būtų išmetama kuo mažiau, taip pat kad būtų apribotas oro teršalų išmetimas ir kuo labiau sumažintas ribotų biomasės išteklių stygius;
- (106) naujuose įrenginiuose pagamintiems transporto biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biodujoms taikoma mažiausia išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo riba turėtų būti padidinta, siekiant užtikrinti geresnį jų išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio bendrą balansą ir skatinti atsisakyti tolesnių investicijų į įrenginius, kurių išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo rodikliai yra nepakankami. Tas padidinimas suteikia investicijų į transporto biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biodujų gamybos pajėgumus apsaugą;
- (107) remiantis patirtimi, gauta praktiškai įgyvendinant Sąjungos tvarumo kriterijus, dera aktyviau taikyti savanoriškas tarptautines ir nacionalines sertifikavimo schemas tam, kad būtų suderintai tikrinamas tvarumo kriterijų laikymasis;
- (108) Sąjunga yra suinteresuota skatinti savanoriškas tarptautines ar nacionalines schemas, kuriomis būtų nustatomi tvarių biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybos standartai ir užtikrinama, kad biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamyba atitiktų tuos standartus. Todėl reikėtų numatyti, jog turėtų būti pripažįstama, kad schemas teikia patikimus įrodymus ir duomenis, jeigu jos atitinka pakankamus patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus. Siekiant, kad tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų laikymasis būtų tikrinamas patikimai ir vienodai ir, visų pirma, kad būtų užkirstas kelias sukčiavimui, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti išsamias įgyvendinimo taisykles, įskaitant reikiamus patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus, taikytinus savanoriškose schemose;
- (109) savanoriškoms schemoms tenka vis svarbesnis vaidmuo teikiant įrodymus, kad biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras atitinka tvarumo kriterijus ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių kiekio sumažėjimo kriterijus. Todėl dera, kad Komisija reikalautų, kad vykdant savanoriškų schemų, įskaitant Komisijos jau pripažintas schemas, veiklą būtų reguliariai teikiamos jų veiklos ataskaitos. Tokios ataskaitos turėtų būti skelbiamos viešai, kad būtų padidintas skaidrumas ir pagerinta Komisijos vykdoma priežiūra. Be to, teikiant tokias ataskaitas Komisija gautų būtiną informaciją, kad galėtų teikti savanoriškų schemų veikimo ataskaitas, siekdama nustatyti geriausią praktiką ir prireikus pateikti pasiūlymą dėl tolesnio tokios geriausios praktikos skatinimo;
- (110) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas vidaus rinkos veikimui, įrodymai dėl biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro atitikties tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijams, kurie buvo gauti taikant Komisijos pripažintą schemą, turėtų būti pripažįstami visose valstybėse narėse. Prie tinkamo savanoriškų schemų sertifikavimo principų įgyvendinimo valstybės narės turėtų prisidėti prižiūradamos sertifikavimo įstaigų, kurias akreditavo nacionalinė akreditavimo įstaiga, veikimą ir savanoriškų schemų dalyviams pranešdamos aktualias pastabas;
- (111) siekiant išvengti neproporcingos administracinės naštos, turėtų būti sudarytas numatytųjų verčių, apskaičiuotų bendriems biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybos būdams, sąrašas, kuris turėtų būti atnaujinamas ir plečiamas, kai gaunama tolesnių patikimų duomenų. Ekonominės veiklos vykdytojai visada turėtų turėti galimybę biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą susieti su tame sąrašo nustatytu išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimu. Jei išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo taikant tam tikrą gamybos būdą numatytoji vertė yra mažesnė už reikalaujamą minimalų išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo lygį, gamintojai, norintys įrodyti, kad jie laikosi to minimalaus lygio, turėtų įrodyti, kad faktiniai jų gamybos proceso metu išmetami šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiai yra mažesni nei tie, kurie buvo numatyti apskaičiuojant numatytąsias vertes;
- (112) būtina nustatyti aiškias objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais pagrįstas taisykles, kaip apskaičiuoti išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą dėl biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimo, palyginti su iškastiniu kuru;
- (113) remiantis dabartinėmis technikos ir mokslo žiniomis, šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos metodikoje turėtų būti atsižvelgiama į kietojo ir dujinio biomasės kuro pavertimą galutine energija, kad apskaita atitiktų atsinaujinančiųjų išteklių energijos apskaičiavimą, kuriuo remiantis tokia energija priskaičiuojama prie šioje direktyvoje nustatyto Sąjungos tikslo. Išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio priskyrimas prie gretutinių produktų (ne atliekų ir liekanų) turėtų būti peržiūretas, jei elektros energija arba šiluma ir vėsoma gaminamos kogeneracijos arba multigeneracijos įrenginiuose;

- (114) jei žemė, kurios dirvožemyje arba augaluose yra didelių anglies sandėpų, yra pritaikoma biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro žaliavoms auginti, dalis joje susikaupusios anglies pateks į atmosferą ir taip susidarys anglies dioksidas (CO₂). Dėl to atsiradęs neigiamas poveikis šiltnamio efektą sukeliančių dujų atžvilgiu gali nusverti – kai kuriais atvejais gerokai – teigiamą dėl biodegalų, skystųjų bioproduktų arba biomasės kuro naudojimo daromą poveikį šiltnamio efektą sukeliančių dujų atžvilgiu. Todėl apskaičiuojant išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą dėl tam tikrų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimo turėtų būti atsižvelgta į visą poveikį anglies susidarymui. Tai būtina norint užtikrinti, kad apskaičiuojant išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą būtų atsižvelgta į visą poveikį anglies susidarymui dėl biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimo;
- (115) apskaičiuojant dėl žemės naudojimo keitimo daromą poveikį šiltnamio efektą sukeliančių dujų atžvilgiu, ūkio subjektams turėtų būti suteikiama galimybė naudoti faktines anglies sandėpų vertes, susijusias su etaloniniu žemės naudojimu ir su žemės naudojimu po pakeitimo. Jie taip pat turėtų turėti galimybę naudoti standartines vertes. Tarpvyriausybinės klimato kaitos grupės (IPCC) taikoma metodika yra tinkamas tokių standartinių verčių pagrindas. Šiuo metu ta metodika nėra pateikta tokia forma, kad ją iš karto galėtų taikyti ekonominės veiklos vykdytojai. Todėl Komisija turėtų persvarstyti savo 2010 m. birželio 10 d. anglies sandėpų žemėje apskaičiavimo gaires, taikomas taisyklėms, pagal kurias apskaičiuojamas dėl biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimo daromas poveikis šiltnamio efektą sukeliančių dujų atžvilgiu, palyginti su iškastiniu kuru, išdėstytoms šios direktyvos priede užtikrinant, kad jos būtų suderintos su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 525/2013 ⁽¹⁾;
- (116) apskaičiuojant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susidarantį gaminant ir naudojant kurą, reikėtų atsižvelgti į gretutinius produktus. Politikos analizės tikslais tinka naudoti pakaitinį metodą, tačiau jis nėra tinkamas reguliavimo, susijusio su pavieniais ekonominės veiklos vykdytojais ir pavienėmis transporto degalų siuntomis, tikslais. Tais atvejais tinkamiausias metodas yra energijos priskyrimo metodas, nes jį nesunku taikyti, jis yra nuspėjamas ilgesniu laikotarpiu, leidžia iki minimumo sumažinti neproduktyvias paskatas ir duoda rezultatų, kuriuos apskritai galima palyginti su rezultatais, gautais taikant pakaitinį metodą. Politikos analizės tikslais Komisija, teikdama ataskaitas, taip pat turėtų nurodyti rezultatus, gautus naudojant pakaitinį metodą;
- (117) gretutiniai produktai skiriasi nuo liekanų ir žemės ūkio liekanų, nes juos pagaminti yra pagrindinis gamybos proceso tikslas. Todėl dera išaiškinti, kad žemės ūkio produktų derliaus liekanos yra būtent liekanos, bet ne gretutiniai produktai. Tai neturi įtakos esamai metodikai, tačiau galiojančios nuostatos tampa aiškesnės;
- (118) nusistovėjęs metodas, kai išmetamam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui išdalyti gretutiniams produktams paprastai taikomas energijos priskyrimas, veikia gerai, todėl turėtų būti taikomas toliau. Metodiką, pagal kurią apskaičiuojamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, išmetamas dėl bendros šilumos ir elektros (toliau – kogeneracija) naudojimo, kai kogeneracija naudojama biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kurui apdoroti, reikia suderinti su metodika, taikoma kai kogeneracija yra galutinė naudojimo paskirtis;
- (119) metodikoje atsižvelgiama į dėl kogeneracijos naudojimo išmetamą mažesnę šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, palyginti su atvejais, kai naudojami vien elektros energiją ir vien šilumą gaminantys įrenginiai, kadangi atsižvelgiama į šilumos naudingumą lyginant su elektros energija ir į įvairių temperatūrų šilumos naudingumą. Todėl aukštesnės temperatūros šilumai turėtų būti priskiriama didesnė viso išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalis nei žemos temperatūros šilumai, tais atvejais, kai šiluma gaminama kartu su elektros energija. Metodikoje atsižvelgiama į visą seką iki galutinės energijos, įskaitant kuro pavertimą šiluma arba elektros energija;
- (120) tikslinga, kad duomenys, naudojami apskaičiuojant numatytąsias vertes, būtų gaunami iš nepriklausomų mokslinių ekspertų šaltinių ir prireikūs būtų atnaujinami tiems ekspertams tęsiant savo darbą. Komisija turėtų skatinti tuos ekspertus, kai jie atnaujina savo darbą, nagrinėti dujų kiekio, išmetamo auginant, klausimą, regioninių ir klimato sąlygų poveikį, auginimo naudojant tvarius žemės ūkio ir ekologinio ūkininkavimo metodus poveikį ir mokslinius gamintojų Sąjungoje ir trečiojoje valstybėse bei pilietinės visuomenės įnašus;

⁽¹⁾ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 280/2004/EB (OL L 165, 2013 6 18, p. 13).

- (121) pasaulinė žemės ūkio produktų paklausa auga. Dalis tos padidėjusios paklausos, tikėtina, bus patenkinta padidinus žemės ūkiui skirtos žemės plotą. Vienas iš būdų, kaip padidinti žemės ūkio produkcijai auginti skirtos žemės plotą – labai nualintos žemės, kuri dėl tokios būklės negali būti naudojama, atkūrimas žemės ūkio tikslams. Pagal tvarumo schemą turėtų būti skatinama naudoti tokią atkurtą žemę, kadangi biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimo skatinimas prisidės prie žemės ūkio produktų paklausos augimo;
- (122) siekiant, kad išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaičiavimo metodika būtų diegiama vienodai, ir siekiant atsižvelgti į naujausius mokslinius įrodymus, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai keisti metodinius principus ir vertes, būtinas vertinant, ar laikomasi išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų, ir įvertinti, ar valstybių narių ir trečiųjų valstybių pateiktose ataskaitose duomenys apie auginant pradines žaliavas išmetamą teršalų kiekį yra tikslūs;
- (123) Europos dujų tinklai vis labiau integruojami. Dėl biometano gamybos ir naudojimo skatinimo, jo įleidimo į gamtinių dujų tinklus ir tarpvalstybinės prekybos atsiranda poreikis užtikrinti tinkamą atsinaujinančiųjų išteklių energijos apskaitą, taip pat išvengti dvigubų paskatų, kurios gali atsirasti dėl paramos schemų skirtingose valstybėse narėse. Masės balanso sistema, susijusia su bioenergijos tvarumo tikrinimu, ir nauja Sąjungos duomenų baze siekiama padėti spręsti tuos klausimus;
- (124) siekiant šios direktyvos tikslų, būtina, kad Sąjunga ir valstybės narės didelę finansinių išteklių dalį skirtų moksliniams tyrimams ir plėtrai, susijusiai su atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijomis. Visų pirma, Europos naujovių ir technologijos institutas turėtų teikti išskirtinę pirmenybę atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų moksliniams tyrimams ir plėtrai;
- (125) šios direktyvos įgyvendinimas atitinkamais atvejais turėtų atspindėti Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančias sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatas, visų pirma įgyvendintas Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB ⁽¹⁾;
- (126) kad neesminiai šios direktyvos nuostatų elementai galėtų būti iš dalies pakeisti arba papildyti, Komisijai pagal SESV 290 straipsnį turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos, naudojamos vėsinimui ir centralizuotam vėsumos tiekimui, kiekio apskaičiavimo metodikos nustatymo ir energijos, gaunamos panaudojus šilumos siurblius, apskaičiavimo metodikos dalinio keitimo; dėl URDP sukūrimo ir statistinio perdavimo tarp valstybių narių per URDP sandorių užbaigimo sąlygų nustatymo; dėl atitinkamų minimalių išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo ribų, taikomų perdirtos anglies kurui, nustatymo; dėl nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančių biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro sertifikavimo kriterijų priėmimo ir, jei reikia, jų dalinio keitimo ir dėl pripažinimo didelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančiomis pradinėmis žaliavomis, kurių atveju stebima reikšminga jų auginimo teritorijos plėtra užimant žemės, kurioje yra didelių anglies sandėkų, plotus, patvirtinimo ir laipsniško jų įnašo siekiant šioje direktyvoje nustatytų tikslų sumažėjimo; dėl transporto degalų energinės vertės keitimo atsižvelgiant į mokslo ir technikos pažangą; dėl Sąjungos metodikos, pagal kurią nustatomos taisyklės, užtikrinančios, kad ekonominės veiklos vykdytojai laikytųsi reikalavimų, pagal kuriuos elektros energija priskiriama prie visiškai iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamos energijos gaminant iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamą nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą arba imant iš tinklo, nustatymą; dėl metodikos, pagal kurią nustatoma transporto biodegalų ir biodujų procentinė dalis, gaunama bendro proceso metu biomasę apdorojant kartu su iškastiniu kuru, nustatymu ir metodikos, pagal kurią vertinamas dėl iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro ir perdirtos anglies kuro naudojimo išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas, nustatymas siekiant užtikrinti, kad kreditai dėl išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo būtų suteikiami tik vieną kartą; dėl pradinių žaliavų, iš kurių gaminami pažangieji biodegalai ir kitų rūšių biodegalai bei biodujos, kurių indėlis vykdant kuro tiekėjų įpareigojimą transporto sektoriuje yra ribojamas, sąrašų dalinio keitimo juos papildant, bet neišbraukiant iš jų ir dėl taisyklių, pagal kurias apskaičiuojamas dėl biodegalų, skystųjų bioproduktų naudojimo daromas poveikis šiltnamio efektą sukeliančių dujų atžvilgiu, palyginti su iškastiniu kuru, papildymo arba dalinio keitimo. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais,

⁽¹⁾ 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/313/EEB (OL L 41, 2003 2 14, p. 26).

ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros ⁽¹⁾ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

- (127) šiai direktyvai įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti patvirtintos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011 ⁽²⁾;
- (128) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. pasiekti, kad iki 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis sudarytų bent 32 % Sąjungos bendrojo galutinio energijos suvartojimo, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (129) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų ⁽³⁾ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (130) pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios iš esmės skiriasi nuo Direktyvos 2009/28/EB nuostatų. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas atsiranda pagal tą direktyvą;
- (131) ši direktyva turėtų nedaryti poveikio valstybių narių įsipareigojimams, susijusiems su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais, nustatytais Tarybos direktyvoje 2013/18/ES ⁽⁴⁾ ir Direktyvoje (ES) 2015/1513,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šioje direktyvoje nustatoma bendra skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją sistema. Joje nustatomas privalomas Sąjungos tikslas, kuriuo apibrėžiama, kokią Sąjungos bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinę dalį turi sudaryti atsinaujinančiųjų išteklių energija 2030 m. Joje taip pat nustatomos taisyklės, kuriomis reglamentuojamas finansinės paramos teikimas iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintai elektros energijai, iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos elektros energijos vartojimas, atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimas šildymo ir vėsinimo sektoriuje bei transporto sektoriuje, valstybių narių regioninis bendradarbiavimas ir valstybių narių bei trečiųjų valstybių bendradarbiavimas, kilmės garantijos, administracinės procedūros ir informavimas bei mokymas. Joje taip pat nustatomi tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje taikomos atitinkamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/72/EB ⁽⁵⁾ pateiktos apibrėžtys.

⁽¹⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

⁽²⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁽³⁾ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

⁽⁴⁾ 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 2013/18/ES, kuria dėl Kroatijos Respublikos stojimo adaptuojama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (OL L 158, 2013 6 10, p. 230).

⁽⁵⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 55).

Taip pat taikomos šios apibrėžtys:

- 1) atsinaujinančiųjų išteklių energija arba atsinaujinančioji energija – atsinaujinančiųjų neiškastinių išteklių energija, būtent, vėjo, saulės (šilumos ir fotoelektros) energija, geoterminė energija, aplinkos energija, potvynių, bangų ir kitokia vandenynų energija, hidroenergija, energija iš biomasės, sąvartynų dujų, nuotekų valymo įrenginių dujų ir biodujų;
- 2) aplinkos energija – natūraliai susidaranti šiluminė energija ir apribotoje aplinkoje susikaupusi energija, kuri gali būti susikaupusi aplinkos ore, išskyrus šalinamą orą, paviršiniame vandenyje arba nuotekose;
- 3) geoterminė energija – šilumos energija, susikaupusi po kietojo žemės sluoksnio paviršiumi;
- 4) bendrasis galutinis energijos suvartojimas – energijos tikslais pramonei, transportui, namų ūkiams, paslaugų sektoriui (įskaitant viešąsias paslaugas), žemės ūkiui, miškininkystei ir žuvininkystei tiekiami energijos produktai, elektros energijos ir šilumos, kurią elektros energijos, šilumos ir transporto degalų gamybai sunaudoja energetikos sektorius, suvartojimas ir elektros energijos bei šilumos nuostoliai paskirstymo ir perdavimo proceso metu;
- 5) paramos schema – valstybės narės arba valstybių narių grupės taikoma priemonė, schema ar mechanizmas, kuriuo skatinama naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją mažinant tos energijos sąnaudas, didinant kainą, už kurią ją galima parduoti, arba pasitelkus įpareigojimą naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ar kitas priemones didinant tokios energijos pirkimo apimtį, įskaitant, *inter alia*, paramą investicijoms, neapmokestinimą ar mokesčių sumažinimą, mokesčių grąžinimą, įpareigojimui naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją vykdyti skirtas paramos schemas, įskaitant schemas, pagal kurias naudojamos žaliaisiais sertifikatais, ir tiesioginio kainų rėmimo schemas, įskaitant kintančius arba fiksuotus supirkimo tarifus ir priemonių mokėjimus;
- 6) įpareigojimas naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją – paramos schema, pagal kurią energijos gamintojai privalo tam tikrą procentinę dalį energijos gaminti iš atsinaujinančiųjų išteklių, energijos tiekėjai privalo užtikrinti, kad tam tikra procentinė dalis jų tiekiamos energijos būtų atsinaujinančiųjų išteklių energija, arba energijos vartotojai privalo užtikrinti, kad tam tikra jų vartojamos energijos procentinė dalis būtų atsinaujinančiųjų išteklių energija, įskaitant schemas, pagal kurias tokie reikalavimai gali būti įvykdomi naudojantis žaliaisiais sertifikatais;
- 7) finansinė priemonė – finansinė priemonė, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 2018/1046 ⁽¹⁾ 2 straipsnio 29 punkte;
- 8) MVI – labai maža, mažoji ar vidutinė įmonė, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB ⁽²⁾ priedo 2 straipsnyje;
- 9) atliekinė šiluma ir vėsuma – pramoniniuose ar energijos gamybos įrenginiuose arba tretiniame sektoriuje neišvenigiamai sukuriama perteklinė šiluma ir vėsuma, kuri be prieigos prie centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo sistemos nenaudojama pasklistų ore arba vandenyje, kai buvo arba bus taikomas kogeneracijos procesas arba kai kogeneracija yra negalima;
- 10) modernizavimas – iš atsinaujinančiųjų išteklių energiją gaminančių elektrinių atnaujinimas, įskaitant visų arba dalies įrenginių arba valdymo sistemų ir įrangos pakeitimą, siekiant pakeisti pajėgumą arba padidinti įrenginio naudingumą arba pajėgumą;
- 11) skirstymo sistemos operatorius – operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/72/EB 2 straipsnio 6 punkte ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/73/EB ⁽³⁾ 2 straipsnio 6 punkte;
- 12) kilmės garantija – elektroninis dokumentas, kurio vienintelė paskirtis yra įrodyti galutiniam klientui, kad tam tikra energijos procentinė dalis ar kiekis buvo pagamintas iš atsinaujinančiųjų išteklių;

⁽¹⁾ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

⁽²⁾ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių (MVI) apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

⁽³⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinti Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 94).

- 13) liekamasis energijos rūšių derinys – visas valstybės narės metinis energijos rūšių derinys atėmus panaikintų kilmės garantijų dalį;
- 14) iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojas – galutinis vartotojas, kuris veikia savo apibrėžtų ribų patalpose arba, kai valstybės narės leidžia, kitose patalpose, kuris iš atsinaujinančiųjų išteklių gamina elektros energiją savo reikmėms ir kuris iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą elektros energiją gali kaupti ir parduoti, jeigu tokia veikla nebutiniams iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojams nėra jų pagrindinė komercinė arba profesinė veikla;
- 15) kartu veikiančios iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojai – bent dviejų pagal 14 punktą kartu veikiančių iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojų, esančių tame pačiame pastate arba daugia-
bučiame name, grupė;
- 16) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrija – juridinis asmuo:
 - a) kuris pagal taikytiną nacionalinę teisę grindžiamas atviru ir savanorišku dalyvavimu, yra autonominis ir kurį veiksmingai kontroliuoja akcininkai arba nariai, esantys netoli atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų, kuriuos tas juridinis asmuo nuosavybės teise valdo ir plėtoja;
 - b) kurio akcininkai arba nariai yra fiziniai asmenys, MVĮ arba vietos valdžios įstaigos, įskaitant savivaldybes;
 - c) kurio pagrindinis tikslas yra ne gauti finansinio pelno, o teikti savo akcininkams arba nariams ar vietos teritorijoms, kuriose jis veikia, aplinkosauginę, ekonominę arba socialinę bendruomeninę naudą;
- 17) atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartis – sutartis, pagal kurią fizinis arba juridinis asmuo sutinka iš elektros energijos gamintojo tiesiogiai pirkti iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą elektros energiją;
- 18) tarpusavio prekyba atsinaujinančiųjų išteklių energija – tarp rinkos dalyvių vykdoma prekyba atsinaujinančiųjų išteklių energija sudarius sutartį, kurioje išdėstytos iš anksto nustatytos sąlygos, reglamentuojančios automatinį sandorio vykdymą ir atsiskaitymą už jį tiesiogiai tarp rinkos dalyvių arba netiesiogiai per sertifikuotą trečiąją rinkos dalyvį, pavyzdžiui, energijos paklausos valdymo paslaugos teikėją. Teisė vykdyti tarpusavio prekybą nedaro poveikio susijusių šalių, kaip antai, galutinių vartotojų, gamintojų, tiekėjų arba energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjų, teisėms ir pareigoms;
- 19) centralizuotas šilumos tiekimas ar centralizuotas vėsumos tiekimas – šilumos energijos paskirstymas garų, karšto vandens ar atvėsintų skysčių forma iš centrinių ar decentralizuotų gamybos šaltinių per tinklą grupės pastatų arba objektų erdvės ar procesų šildymui ar vėsinimui;
- 20) efektyvus centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas – efektyvus centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 41 punkte;
- 21) didelio naudingumo kogeneracija – didelio naudingumo kogeneracija, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 34 punkte;
- 22) energinio naudingumo sertifikatas – energinio naudingumo sertifikatas, kaip apibrėžta Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 12 punkte;
- 23) atliekos – atliekos, kaip apibrėžta Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 1 punkte, neįskaitant medžiagų, kurios buvo sąmoningai modifikuotos ar užterštos, kad atitiktų šią apibrėžtį;
- 24) biomasė – biologiškai skaidi biologinės kilmės produktų, atliekų ir liekanų, gaunamų žemės ūkyje, įskaitant augalinės ir gyvūninės kilmės medžiagas, miškų ūkyje ir susijusiose pramonės šakose, įskaitant žvejybą ir akvakultūrą, dalis, taip pat biologiškai skaidi atliekų, įskaitant biologinės kilmės pramonines ir buitines atliekas, dalis;
- 25) žemės ūkio biomasė – žemės ūkyje pagaminta biomasė;
- 26) miško biomasė – miškininkystės sektoriuje pagaminta biomasė;
- 27) biomasės kuras – iš biomasės pagamintas dujinis ir kietasis kuras;
- 28) biodujos – iš biomasės pagamintas dujinis kuras;

- 29) biologinės atliekos – biologinės atliekos, kaip apibrėžta Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 4 punkte;
- 30) gavybos teritorija – geografiškai apibrėžtas plotas, iš kurio gaunama miško biomasės pradinė žaliava, teikiama patikima ir nepriklausoma informacija ir kuriame sąlygos yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti riziką miško biomasės tvarumo ir teisėtumo srityse;
- 31) miško želdinimas – iškirsto arba gamtos reiškinių, įskaitant gaisrą arba audrą, sunaikinto medyno atkūrimas gamtinėmis arba dirbtinėmis priemonėmis;
- 32) skystieji bioproduktai – energijos tikslais, išskyrus transportui, bet įskaitant elektros energijai, šildymui ir vėsinimui, iš biomasės pagamintas skystasis kuras;
- 33) biodegalai – iš biomasės pagamintas skystasis transporto kuras;
- 34) pažangieji biodegalai – iš IX priedo A dalyje išvardytų pradinių žaliavų pagaminti biodegalai;
- 35) perdirbtos anglies kuras – skystasis ir dujinis kuras, gaminamas iš neatsinaujančiųjų išteklių skystų arba kietų atliekų, kurios nėra tinkamos naudoti medžiagoms gauti pagal Direktyvos 2008/98/EB 4 straipsnį, srautų, arba iš atliekų apdorojimo gautų dujų ir išmetamųjų dujų, kurių šaltinis – neatsinaujinantys ištekliai ir kurios yra neišvengiami ir apgalvotai nesiekiami pramonės įrenginių gamybos proceso padariniai;
- 36) iš atsinaujančiųjų išteklių pagamintas nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras – transportui naudojamas skystasis arba dujinis kuras, kitas nei biodegalai ar biodujos, kurio energijos kiekis gaunamas iš kitų atsinaujančiųjų energijos išteklių nei biomasė;
- 37) nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliantys biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras – biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, kuriems naudota pradinė žaliava buvo pagaminta taikant schemas, kuriomis vengiama išstūmimo poveikio, daromo dėl maistinių ir pašarinių augalų pagrindu gaunamų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimo, taikant geresnę ūkininkavimo praktiką, taip pat augalus auginant žemėje, kuri anksčiau nebuvo naudojama augalų auginimui, ir kurie buvo pagaminti laikantis 29 straipsnyje nustatytų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro tvarumo kriterijų;
- 38) kuro tiekėjas – rinkai kurą tiekiantis subjektas, atsakingas už kuro pereinimą per akcizo mokesčių punktą, o elektros energijos atveju arba kai akcizas nemokamas, arba kai tinkamai pagrindžiama – bet kuris kitas atitinkamas valstybės narės paskirtas subjektas;
- 39) krakmolingi augalai – augalai, prie kurių priskiriami daugiausia javai, neatsižvelgiant į tai, ar naudojami tik grūdai, ar visas augalas, kaip yra žaliųjų kukurūzų atveju; gumbavaisiai ir šakniavaisiai, pavyzdžiui, bulvės, bulvinės saulėgražos, valgomieji batatai, valgomieji maniokai ir dioskorėjos, ir gumbasvogūniai, pavyzdžiui, valgomosios kolokazijos ir ksantosomos;
- 40) maistiniai ir pašariniai augalai – žemės ūkio paskirties žemėje kaip pagrindiniai augalai užauginti krakmolingi augalai, cukringi augalai arba aliejiniai augalai, išskyrus liekanas, atliekas arba lignoceliuliozės medžiagas, ir tarpiniai pasėliai, kaip antai posėliai ir antsėliai, su sąlyga, kad tokių tarpinių pasėlių naudojimas nesukuria papildomos žemės paklausos;
- 41) lignoceliuliozės medžiagos – medžiagos, sudarytos iš lignino, celiuliozės ir hemiceliuliozės, pavyzdžiui, biomasė, gauta iš miškų, miškinių energetinių augalų ir miškininkystės pramonės liekanų bei atliekų;
- 42) nemaistinės celiuliozės medžiagos – žaliavos, daugiausia sudarytos iš celiuliozės ir hemiceliuliozės, o lignino jose yra mažiau nei lignoceliuliozės medžiagose, įskaitant maistinių ir pašarinių augalų liekanas, pavyzdžiui, šiaudai, kukurūzų kotai, išaižos ir kevalai; žolinius energetinius augalus, kuriuose yra mažai krakmolo, pavyzdžiui, aukštoji avižuolė, sora, miskantai, didžioji arundinarija; antsėlius prieš pagrindinius augalus ir po jų; pievų augalus; gamybines atliekas, įskaitant maistinių ir pašarinių augalų liekanas išgavus augalinius aliejus, cukrus, krakmolus ir proteiną, ir iš biologinių atliekų gautas medžiagas, kai pievų augalai ir antsėliai suprantami kaip laikinos trumpalaikės apsėjamos ganyklos, kuriuose auga žolės ir ankštinių augalų, kuriuose yra mažai krakmolo, mišinys, skirtas gyvulių pašarui gaminti ir dirvos derlingumui didinti siekiant gauti didesnę pagrindinių lauko augalų derlių;
- 43) liekanos – medžiaga, kurios kaip galutinio (-ių) produkto (-ų) nesiekama tiesiogiai pagaminti gamybos proceso metu; ji nėra pirminis gamybos proceso tikslas ir procesas nėra sąmoningai pakeistas tam, kad ji būtų gaminama;

- 44) žemės ūkio, akvakultūros, žvejybos ir miškininkystės liekanos – liekanos, kurios tiesiogiai gaunamos iš žemės ūkio, akvakultūros, žvejybos ir miškininkystės ir kurios neapima liekanų, gaunamų iš susijusių pramonės šakų ar perdirbimo;
- 45) faktinė vertė – konkretaus biodegalų, skystųjų bioproduktų ar biomasės kuro gamybos proceso tam tikrų arba visų etapų metu sumažintas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, apskaičiuotas pagal V priedo C dalyje ar VI priedo B dalyje nustatytą metodiką;
- 46) tipinė vertė – šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo apytikslė vertė naudojant konkretų biodegalų, skystųjų bioproduktų arba biomasės kuro gamybos būdą, kuri atitinka suvartojimą Sąjungoje;
- 47) numatytoji vertė – naudojant tipinę vertę ir naudojantis iš anksto nustatytais veiksniais nustatoma vertė, kuri šioje direktyvoje nustatytomis aplinkybėmis gali būti naudojama vietoj faktinės vertės.

3 straipsnis

Sąjungos privalomas bendras 2030 m. tikslas

1. Valstybės narės kolektyviai užtikrina, kad Sąjungos bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, 2030 m. būtų bent 32 %. Komisija įvertina tą tikslą siekdama ne vėliau kaip 2023 m. pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo jis būtų didinamas tais atvejais, kai toliau labai sumažėja atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos sąnaudos arba kai reikia įvykdyti Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus dėl priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, arba kai toks didinimas pateisinamas dėl pastebimo energijos vartojimo sumažėjimo Sąjungoje.

2. Vadovaudamasi Reglamento (ES) 2018/1999 3–5 straipsniais ir 9–14 straipsniais valstybės narės savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose nustato nacionalinius įnašus, kad būtų kolektyviai pasiektas šio straipsnio 1 dalyje nurodytas Sąjungos privalomas bendras tikslas. Rengdamos savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektus, valstybės narės gali remtis to reglamento II priede nurodyta formule.

Jei remdamasi integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektų, pateiktų pagal Reglamento (ES) 2018/1999 9 straipsnį, vertinimu Komisija padaro išvadą, kad valstybių narių nacionaliniai įnašai nepakankami, kad kolektyviai būtų pasiektas Sąjungos privalomas bendras tikslas, ji laikosi to reglamento 9 ir 31 straipsniuose nustatytos tvarkos.

3. Valstybės narės užtikrina, kad jų nacionalinė politika, įskaitant įpareigojimus pagal šios direktyvos 25–28 straipsnius ir jų paramos schemas, būtų formuojama deramai atsižvelgiant į atliekų hierarchiją, kaip nustatyta Direktyvos 2008/98/EB 4 straipsnyje, siekiant išvengti pernelyg didelio iškreipiamojo poveikio žaliavų rinkoms. Valstybės narės neteikia paramos atsinaujinančiųjų išteklių energijai, gaminamai deginant atliekas, jei nesilaikoma Direktyvoje 2008/98/EB nustatytų atskiro surinkimo įpareigojimų.

4. Nuo 2021 m. sausio 1 d. kiekvienos valstybės narės bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, turi būti ne mažesnė nei bazinė procentinė dalis, nurodyta šios direktyvos I priedo A dalies lentelės trečioje skiltyje. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų tos bazinės procentinės dalies reikalavimo laikymąsi. Jeigu valstybė narė neužtikrina savo bazinės procentinės dalies, vertinant bet kurį vienų metų laikotarpį, taikomos Reglamento (ES) 2018/1999 32 straipsnio 4 dalies pirmą ir antrą pastraipus.

5. Didelius valstybių narių užmojus Komisija remia taikydama sąlygų sudarymo sistemą, apimančią intensyvesnį Sąjungos lėšų naudojimą, įskaitant papildomas lėšas, kuriomis daug anglies dioksido išmetantiems regionams sudaromos palankesnės sąlygos tinkamai pereiti prie didesnės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies, visų pirma finansines priemones, ypač siekiant šių tikslų:

- a) sumažinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų kapitalo sąnaudas;
- b) rengti projektus ir programas, kuriais atsinaujinantys ištekliai integruojami į energijos sistemą, didinamas energijos sistemos lankstumas, išlaikomas tinklo stabilumas ir šalinamos tinklų perkrovos;
- c) plėtoti perdavimo ir skirstymo tinklų infrastruktūrą, pažangiuosius tinklus, saugyklas ir jungtis, artėjant prie 15 % elektros energijos tinklų sujungimo tikslo vėliau kaip 2030 m., kad būtų padidintas techniškai įmanomas ir ekonomiškai prieinamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos lygis elektros energijos sistemoje;

- d) stiprinti regioninį valstybių narių tarpusavio ir valstybių narių bei trečiųjų valstybių bendradarbiavimą įgyvendinant bendrus projektus, bendras paramos schemas ir atveriant galimybes iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos paramos schemose dalyvauti kitose valstybėse narėse esantiems gamintojams.
6. Komisija sukuria palengvinamąją platformą, siekdama remti valstybes nares, kurios naudoja bendradarbiavimo mechanizmus, siekdamos prisidėti prie 1 dalyje nustatyto Sąjungos privalomo bendro tikslo.

4 straipsnis

Paramos schemas iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamai energijai

1. Kad būtų pasiektas arba viršytas 3 straipsnio 1 dalyje nustatytas Sąjungos tikslas ir įvykdyti nacionaliniu lygmeniu nustatyti valstybių narių įnašai į tą tikslą siekiant plėtoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, valstybės narės gali taikyti paramos schemas.
2. Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamai elektros energijai taikomomis paramos schemomis numatomos paskatos iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą elektros energiją integruoti į elektros energijos rinką rinka pagrįstu ir į rinką reaguojančiu būdu, vengiant nereikalingo elektros energijos rinkų iškreipimo ir atsižvelgiant į galimas integravimo į sistemą sąnaudas ir tinklo stabilumą.
3. Paramos schemas iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintai elektros energijai kuriamos taip, kad iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminama elektros energija būtų kuo labiau integruojama į elektros energijos rinką ir kad energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantys gamintojai reaguotų į rinkos kainos signalus ir gautų kuo didesnes rinkos pajamas.

Tuo tikslu tiesioginio kainų rėmimo schemomis parama teikiama rinkos priemokos forma, kuri galėtų būti, *inter alia*, kintanti arba fiksuota.

Valstybės narės gali nustatyti išimtis mažos galios įrenginiams ir parodomiesiems projektams, kad jiems nebūtų taikoma ši pastraipa, nedarant poveikio taikytiniams Sąjungos elektros energijos vidaus rinkos teisės aktams.

4. Valstybės narės užtikrina, kad parama iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamai elektros energijai būtų skiriama atvirai, skaidriai, konkurencingai, be diskriminacijos ir ekonomiškai efektyviai.

Valstybės narės gali nustatyti išimtis mažos galios įrenginiams ir parodomiesiems projektams, kad jiems nebūtų taikoma konkurso procedūra.

Valstybės narės taip pat gali apsvarstyti galimybę nustatyti mechanizmus, kuriais būtų užtikrinamas iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamos elektros energijos plėtojimo regioninis diversifikavimas, pirmiausia siekiant užtikrinti ekonomiškai efektyvų sistemų integravimą.

5. Valstybės narės gali nustatyti, kad konkurso procedūros būtų taikomos tik konkrečioms technologijoms, kai paramos schemų atvėrimas visiems iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos gamintojams duotų neoptimalų rezultatą, atsižvelgiant į:

- ilgalaikį konkrečios technologijos potencialą;
- poreikį užtikrinti diversifikavimą;
- tinklo integracijos sąnaudas;
- tinklo apribojimus ir tinklo stabilumą;
- biomasės atveju – poreikį išvengti žaliavų rinkų iškraipymo.

6. Jei parama iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamai elektros energijai teikiama taikant konkurso procedūrą, valstybės narės, siekdamos užtikrinti aukštą projektų įgyvendinimo rodiklį:

- nustato ir paskelbia nediskriminacinius ir skaidrius dalyvavimo konkurso procedūroje reikalavimų kriterijus ir nustato tiksliai projekto įvykdymo datas ir taisykles;
- skelbia informaciją apie ankstesnes konkurso procedūras, įskaitant projektų įgyvendinimo rodiklius.

7. Siekdamos padidinti energijos gamybą iš atsinaujinančiųjų išteklių atokiausiuose regionuose ir mažose salose, valstybės narės gali pritaikyti finansinės paramos schemas tuose regionuose vykdomiems projektams, kad būtų galima atsižvelgti į gamybos sąnaudas, susijusias su specifinėmis tų regionų izoliacijos ir priklausomybės nuo išorės sąlygomis.

8. Ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d. ir po to kas trejus metus Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamai elektros energijai teikiamos paramos pagal konkurso procedūras rezultatų Sąjungoje ataskaitą, kurioje visų pirma įvertinamos galimybės konkurso procedūromis:

- a) sumažinti sąnaudas;
- b) patobulinti technologijas;
- c) pasiekti aukštus įgyvendinimo rodiklius;
- d) užtikrinti mažų subjektų ir, kai taikytina, vietos institucijų nediskriminacinį dalyvavimą;
- e) riboti poveikį aplinkai;
- f) užtikrinti priimtinumą vietos lygmeniu;
- g) užtikrinti tiekimo saugumą ir tinklų integraciją.

9. Šis straipsnis taikomas nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams.

5 straipsnis

Paramos schemų, taikomų atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijai, atvėrimas

1. Valstybės narės pagal šios direktyvos 7–13 straipsnius turi teisę nuspręsti, koku mastu jos teikia paramą elektros energijai iš atsinaujinančiųjų išteklių, gaminamai kitoje valstybėje narėje. Vis dėlto valstybės narės gali sudaryti galimybes dalyvauti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos paramos schemose kitose valstybėse narėse esantiems gamintojams šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

Atverdamos atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos paramos schemas valstybės narės gali numatyti, kad paramą naujo remiamo pajėgumo orientacinei procentinei daliai arba jam skirto biudžeto daliai kasmet būtų galima teikti ir kitose valstybėse narėse esantiems gamintojams.

Tokios orientacinės procentinės dalys kiekvienais metais gali būti bent 5 % 2023–2026 m. laikotarpiu ir bent 10 % 2027–2030 m. laikotarpiu arba, jei jos mažesnės, turi atitikti atitinkamų valstybių narių sujungimo lygį bet kuriais konkrečiais metais.

Siekdamos įgyti papildomos įgyvendinimo patirties, valstybės narės gali parengti vieną ar daugiau bandomųjų schemų, kai parama yra atverta kitose valstybėse narėse esantiems gamintojams.

2. Valstybės narės gali paprašyti pateikti fizinio atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos importo įrodymus. Tuo tikslu valstybės narės gali atverti savo paramos schemas tik tiems gamintojams, kurie yra tose valstybėse narėse, su kuriomis yra tiesioginis ryšys per jungiamąsias linijas. Tačiau valstybės narės nekeičia tarpzoninių programų ir pralaidumo paskirstymo arba kitaip nedaro jiems poveikio dėl gamintojų dalyvavimo tarpvalstybinėse paramos schemose. Tarpvalstybinis elektros energijos perdavimas nustatomas remiantis tik pralaidumo paskirstymo rezultatais pagal Sąjungos elektros energijos vidaus rinkos teisės aktus.

3. Jeigu valstybė narė nusprendžia atverti paramos schemas gamintojams, esantiems kitose valstybėse narėse, atitinkamos valstybės narės susitaria dėl tokio dalyvavimo principų. Į tokius susitarimus įtraukiami bent jau atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos, kuriai teikiama tarpvalstybinė parama, priskaičiavimo principai.

4. Gavusi atitinkamų valstybių narių prašymą, Komisija padeda valstybėms narėms vykdyti derybų procesą ir nustatyti bendradarbiavimo tvarką teikdama informaciją ir analizę, įskaitant kiekybinius ir kokybinius duomenis apie tiesiogines ir netiesiogines bendradarbiavimo sąnaudas ir naudą, taip pat teikdama gaires ir technines ekspertines žinias. Komisija gali skatinti arba sudaryti palankesnes sąlygas keistis geriausia patirtimi ir gali parengti bendradarbiavimo susitarimų šablonus siekiant sudaryti palankesnes sąlygas derybų procesui. Ne vėliau kaip 2025 m. Komisija įvertina atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos diegimo Sąjungoje sąnaudas ir naudą pagal šį straipsnį.

5. Ne vėliau kaip 2023 m. Komisija atlieka šio straipsnio įgyvendinimo vertinimą. Atliekant tą vertinimą įvertinamas poreikis nustatyti pareigą valstybėms narėms iš dalies atverti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos paramos schemas kitose valstybėse narėse esantiems gamintojams siekiant užtikrinti 5 % atvėrimą ne vėliau kaip 2025 m. ir 10 % atvėrimą ne vėliau kaip 2030 m.

6 straipsnis

Finansinės paramos stabilumas

1. Nedarant poveikio būtiniems pakeitimams siekiant laikytis SESV 107 ir 108 straipsnių, valstybės narės užtikrina, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams suteiktos paramos lygis ir sąlygos nebūtų keičiami taip, kad būtų daromas neigiamas poveikis ja suteiktoms teisėms ir pakenkta projektų, kuriems jau taikoma parama, ekonominiam perspektyvumui.
2. Valstybės narės gali pritaikyti paramos lygį pagal objektyvius kriterijus su sąlyga, kad tokie kriterijai nustatyti pirminiame paramos schemos projekte.
3. Valstybės narės kaip rekomendaciją paskelbia bent artimiausių penkerių metų, o biudžeto planavimo apribojimų atveju – bent artimiausių trejų metų, numatomos paramos skyrimo ilgalaikį grafiką, kuriame numatomi orientaciniai terminai, konkurso procedūrų dažnumas, kai tikslinga, numatomi pajėgumai ir biudžetas arba didžiausia vienetinė parama, kurią numatoma paskirti, ir numatomos reikalavimus atitinkančios technologijos, jei taikytina. Tas grafikas atnaujinamas kasmet arba kai reikia, siekiant atspindėti naujausius pokyčius rinkoje arba numatomos paramos skyrimą.
4. Valstybės narės bent kas penkerius metus vertina savo paramos schemų iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintai elektros energijai efektyvumą ir jų pagrindinį paskirstymo poveikį įvairioms vartotojų grupėms ir investicijoms. Atliekant tą vertinimą atsižvelgiama į tai, kokią poveikį turėtų galimi paramos schemų pakeitimai. Atliekant orientacinį ilgalaikį planavimą, kuriuo remiantis priimami sprendimai dėl paramos skyrimo ir dėl naujos paramos organizavimo, atsižvelgiama į to vertinimo rezultatus. Valstybės narės įtraukia šį vertinimą į savo atitinkamus atnaujintus integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir į pažangos ataskaitas pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.

7 straipsnis

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies apskaičiavimas

1. Bendrasis galutinis atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimas kiekvienoje valstybėje narėje apskaičiuojamas sudedant šiuos rodiklius:
 - a) bendrojo galutinio atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos suvartojimo;
 - b) bendrojo galutinio atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimo šildymo ir vėsinimo sektoriuje ir
 - c) galutinio atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimo transporto sektoriuje.

Atsižvelgiant į pirmos pastraipos a, b arba c punktą, apskaičiuojant bendrojo galutinio atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimo procentinę dalį, į dujas, elektros energiją ir vandenilį iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių atsižvelgiama tik vieną kartą.

Vadovaujantis 29 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, į 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatytus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų neatitinkančius biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą neatsižvelgiama.

2. 1 dalies pirmos pastraipos a punkto tikslais bendrasis galutinis atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos suvartojimas apskaičiuojamas kaip valstybėje narėje iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos kiekis, įskaitant elektros energiją, kurią iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamina vartotojai ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos, ir neįskaitant elektros energijos, pagaminamos hidroakumuliaciniais įrenginiais, kuriems naudojamas prieš tai į aukštutinį baseiną pakeltas vanduo.

Įvairių kurą deginančiuose įrenginiuose, kuriuose naudojami atsinaujinantys ir neatsinaujinantys ištekliai, skaičiuojama tik iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagaminta elektros energijos dalis. Atliekant tą apskaičiavimą, kiekvieno energijos šaltinio indėlis apskaičiuojamas remiantis jo energine verte.

Iš hidroenergijos ir vėjo energijos pagaminta elektros energija skaičiuojama pagal II priede nustatytas normalizavimo taisykles.

3. 1 dalies pirmos pastraipos b punkto tikslais bendrasis galutinis atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimas šildymo ir vėsinimo sektoriuje apskaičiuojamas kaip valstybėje narėje iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintas centralizuotai tiekiamos šilumos bei vėsumos kiekis ir kitos atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimas pramonėje, namų ūkiuose, teikiant paslaugas, žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje šildymo, vėsinimo ir technologinio proceso tikslais.

Įvairių kurą deginančiuose įrenginiuose, kuriuose naudojami atsinaujinantys ir neatsinaujinantys energijos ištekliai, atsižvelgiama tik į šildymo bei vėsinimo, pagamintų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, dalį. Atliekant tą apskaičiavimą, kiekvieno energijos ištekliaus indėlis apskaičiuojamas remiantis jo energine verte.

Į aplinkos ir geoterminę energiją, naudojamą šildymui ir vėsinimui, išgautą šilumos siurbliais ir centralizuoto vėsumos tiekimo sistemose, atsižvelgiama 1 dalies pirmos pastraipos b punkto tikslais, su sąlyga, kad galutinė energijos išėiga žymiai viršija pradines energijos sąnaudas, reikalingas šilumos siurblių veikimui. Šilumos ar vėsumos kiekis, laikomas atsinaujinančiųjų išteklių energija pagal šią direktyvą, apskaičiuojamas pagal VII priede nustatytą metodiką ir atsižvelgiama į energijos naudojimą visuose galutinio naudojimo sektoriuose.

Pagal 1 dalies pirmos pastraipos b punktą neįskaičiuojama šilumos energija, gauta pasyviose energetinėse sistemose, kuriose mažesnis energijos suvartojimas pasiekiamas pasyviai per pastato konstrukcijas arba iš šilumos, kuri gaunama naudojant neatsinaujinančiųjų išteklių energiją.

Ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d. Komisija pagal 35 straipsnį priima deleguotuosius aktus, siekdama papildyti šią direktyvą, kuriais nustatoma atsinaujinančiųjų išteklių energijos, naudojamos vėsinimui ir centralizuotam vėsumos tiekimui, kiekio apskaičiavimo metodika ir iš dalies keičiamas VII priedas.

Ta metodika apima atvirkštine funkcija veikiantiems šilumos siurbliams taikomus minimalius sezoninio naudingumo koeficientus.

4. 1 dalies pirmos pastraipos c punkto tikslais taikomi šie reikalavimai:

- a) galutinis atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimas transporto sektoriuje apskaičiuojamas kaip visų biodegalų, biomasės degalų ir iš atsinaujinančiųjų išteklių gautų nebiologinių skystųjų ir dujinių transporto degalų, suvartotų transporto sektoriuje, suma. Tačiau iš atsinaujinančiųjų išteklių gauti nebiologiniai skystieji ir dujiniai transporto degalai, pagaminti naudojant atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, įtraukiami tik į pagal 1 dalies pirmos pastraipos a punktą atliekamą skaičiavimą, kai apskaičiuojamas elektros energijos, valstybėje narėje pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kiekis;
- b) galutinis energijos suvartojimas transporto sektoriuje apskaičiuojamas naudojant III priede nustatytas transporto degalų energines vertes. Kad apskaičiuotų į III priedą neįrašytų transporto degalų energinę vertę, valstybės narės naudojami atitinkamais Europos standartų organizacijos (ESO) standartais, siekiant nustatyti įvairių rūšių degalų šilumingumą. Jei tam tikslui nėra priimto ESO standarto, valstybės narės naudojami atitinkamais Tarptautinės standartizacijos organizacijos (ISO) standartais.

5. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis apskaičiuojama bendrąją galutinę atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimą padalijus iš bendrojo galutinio energijos iš visų energijos išteklių suvartojimo, kuri išreiškiama procentine dalimi.

Šios dalies pirmos pastraipos tikslais, šio straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta suma koreguojama pagal 8, 10, 12 ir 13 straipsnius.

Apskaičiuojant valstybės narės bendrąją galutinę energijos suvartojimą siekiant nustatyti, ar jis atitinka šioje direktyvoje nustatytus rodiklius ir orientacinę trajektoriją, energijos, sunaudotos aviacijos sektoriuje, kiekis laikomas ne didesniu kaip 6,18 %, palyginti su tos valstybės narės bendroju galutiniu energijos suvartojimu. Kipro ir Maltos energijos, sunaudotos aviacijos sektoriuje, kiekis laikomas ne didesniu kaip 4,12 %, palyginti su tų valstybių narių bendroju galutiniu energijos suvartojimu.

6. Apskaičiuojant atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį taikoma Reglamente (EB) Nr. 1099/2008 numatyta metodika ir apibrėžtys.

Valstybės narės užtikrina statistinės informacijos, naudojamos apskaičiuojant tas sektorių bei bendras procentines dalis, ir statistinės informacijos, pateikiamos Komisijai pagal tą reglamentą, suderinamumą.

8 straipsnis

Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vystymo platforma ir statistiniai perdavimai tarp valstybių narių

1. Valstybės narės gali susitarti dėl nustatyto atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekio statistinio perdavimo iš vienos valstybės narės į kitą valstybę narę. Perduotas kiekis yra:

- a) atimamas iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant perdavimą atliekančios valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį šios direktyvos tikslais, ir
- b) pridedamas prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant perdavimą priimančios valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį šios direktyvos tikslais.

2. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas siekti šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nustatyto Sąjungos tikslo ir kiekvienos valstybės narės įnašo siekiant to tikslo pagal šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalį ir sudaryti palankesnes sąlygas statistiniams perdavimams pagal šio straipsnio 1 dalį, Komisija sukuria Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vystymo platformą (toliau – URDP). Valstybės narės savanoriškai gali teikti URDP metinius duomenis apie savo nacionalinius įnašus siekiant Sąjungos tikslo arba apie bet koki lyginamąjį standartą, nustatytą Reglamente (ES) 2018/1999 pažangai, įskaitant numatomus trūkumus ar jų įnašo viršijimą, stebėti, taip pat nurodyti kainą, už kurią jos sutiktų atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos perteklių perduoti iš kitos valstybės narės ar kitai valstybei narei. Tų perdavimų kaina nustatoma kiekvienu atveju atskirai, remiantis URDP paklausos ir pasiūlos derinimo mechanizmu.

3. Komisija užtikrina, kad URDP galėtų suderinti paklausą ir pasiūlą, susijusią su atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekiais, į kuriuos atsižvelgiama apskaičiuojant valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį, remiantis kainomis ar kitais kriterijais, nurodomais perdavimą priimančios valstybės narės.

Komisijai pagal 35 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, siekiant papildyti šią direktyvą, kuriais sukuriamas ERDP ir nustatomos perdavimų užbaigimo sąlygos, kaip nurodyta šio straipsnio 5 dalyje.

4. 1 ir 2 dalyse nurodyta tvarka gali galioti vienus ar daugiau kalendorinių metų. Apie tokią tvarką Komisijai pranešama arba ji įvykdoma URDP ne vėliau kaip per 12 mėnesių pasibaigus kiekvieniems metams, kuriais ji galioja. Komisijai siunčiamoje informacijoje, be kita ko, nurodomas atitinkamos energijos kiekis ir kaina. Perdavimų, kurie įvykdomi URDP, atveju dalyvaujančios šalys ir informacija apie konkretų perdavimą atskleidžiamos viešai.

5. Perdavimai laikomi įvykusiais po to, kai visos perdavime dalyvavusios valstybės narės apie perdavimą praneša Komisijai arba kai URDP įvykdomos visos atsiskaitymo sąlygos.

9 straipsnis

Valstybių narių bendri projektai

1. Dvi ar daugiau valstybių narių gali bendradarbiauti vykdydamos visų tipų bendrus projektus, susijusius su elektros energijos, šilumos arba vėsumos gamyba iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių. Į toki bendradarbiavimą gali būti įtraukti ir privatūs ūkio subjektai.

2. Valstybės narės praneša Komisijai, kokia elektros energijos, šilumos arba vėsumos, pagamintų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, dalis ar koks kiekis pagal bet kurią jų teritorijoje įgyvendinamą bendrą projektą, kuris pradėtas po 2009 m. birželio 25 d., arba padidinant įrenginio, kuris buvo rekonstruotas po tos datos, pajėgumus, šios direktyvos tikslais laikomas įskaitomu į kitos valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį.

3. 2 dalyje nurodytame pranešime:

- a) aprašomas siūlomas įrenginys arba nurodomas rekonstruotas įrenginys;

- b) nurodoma įrenginyje pagamintos elektros energijos, šilumos arba vėsumos dalis arba kiekis, kuris laikomas įskaitomu į kitos valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį;
 - c) nurodoma valstybė narė, kurios naudai teikiamas pranešimas, ir
 - d) nurodomas kalendoriniais metais išreikštas laikotarpis, kurio metu įrenginyje iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagaminta elektros energija arba šiluma arba vėsuma turi būti laikomi įskaitomais į kitos valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį.
4. Kaip nurodyta šiame straipsnyje, bendro projekto trukmė gali tęstis ir po 2030 m.
5. Pagal šį straipsnį pateikto pranešimo negalima keisti ar panaikinti, jei nėra pranešimą teikiančios valstybės narės ir pagal 3 dalies c punktą nurodytos valstybės narės bendro susitarimo.
6. Gavusi atitinkamų valstybių narių prašymą Komisija sudaro palankesnes sąlygas kurti bendrus valstybių narių projektus, visų pirma teikdama tikslinę techninę pagalbą ir pagalbą vystant projektus.

10 straipsnis

Valstybių narių bendrų projektų rezultatai

1. Per tris mėnesius pasibaigus kiekvieniems 9 straipsnio 3 dalies d punkte nurodyto laikotarpio metams valstybė narė, pateikusi pranešimą pagal 9 straipsnį, parengia pranešimo raštą, kuriame nurodo:
- a) elektros energijos arba šilumos ar vėsumos bendrą kiekį, per tuos metus pagamintą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių įrenginyje, kuris nurodytas pagal 9 straipsnį pateiktame pranešime, ir
 - b) elektros energijos arba šilumos ar vėsumos kiekį, per tuos metus pagamintą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių tame įrenginyje, kuris turi būti įskaitomas į kitos valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį remiantis pranešimo sąlygomis.
2. Pranešančioji valstybė narė pranešimo raštą pateikia valstybei narei, kurios naudai buvo pateiktas pranešimas, ir Komisijai.
3. Šios direktyvos tikslais elektros energijos arba šilumos ar vėsumos kiekis, pagamintas iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, apie kurį pranešta pagal 1 dalies b punktą:
- a) atimamas iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių elektros energijos arba šilumos ar vėsumos kiekio, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant pranešimo raštą pateikusios valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį pagal 1 dalį, ir
 - b) pridedamas prie atsinaujinančiųjų energijos išteklių elektros energijos arba šilumos ar vėsumos kiekio, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant pranešimo raštą gaunančios valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį pagal 2 dalį.

11 straipsnis

Valstybių narių ir trečiųjų valstybių bendri projektai

1. Viena ar kelios valstybės narės gali bendradarbiauti su viena ar keliomis trečiosiomis valstybėmis įgyvendindamos visų rūšių bendrus projektus, susijusius su atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamyba. Į tokių bendradarbiavimą gali būti įtraukti privatūs ekonominės veiklos vykdytojai ir jis vykdomas visapusiškai laikantis tarptautinės teisės.
2. Apskaičiuojant valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentines dalis, į trečiojoje valstybėje pagamintą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją atsižvelgiama tik tuo atveju, jeigu tenkinamos šios sąlygos:
- a) elektros energija suvartojama Sąjungoje, ir laikoma, kad ši sąlyga tenkinama, kai:
 - i) visi atsakingi perdavimo sistemos operatoriai kilmės valstybėje, paskirties valstybėje ir, jei taikoma, visose trečiojoje tranzito valstybėje galutinai priskyrė elektros energijos kiekį, lygiavertį kiekiui, į kurį atsižvelgiama, paskirtiems tinklų sujungimo pajėgumams;

- ii) atsakingas perdavimo sistemos operatorius, veikiantis jungiamosios linijos Sąjungos pusėje, galutinai įtraukė į balansą elektros energijos kiekį, lygiavertį kiekiui, į kurį atsižvelgiama, ir
 - iii) paskirti pajėgumai ir elektros energijos gamyba iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių b punkte nurodytame įrenginyje yra susiję su tuo pačiu laikotarpiu;
- b) elektros energija pagaminta įrenginyje, pradėjusiame veikti po 2009 m. birželio 25 d., arba padidinus pajėgumus įrenginyje, kuris buvo rekonstruotas po tos datos, įgyvendinant 1 dalyje nurodytą bendrą projektą;
 - c) pagamintos ir eksportuotos elektros energijos kiekio atžvilgiu nebuvo suteikta parama pagal trečiosios valstybės paramos schemą, išskyrus įrenginiui suteiktą paramą investicijoms, ir
 - d) elektros energija pagaminta laikantis tarptautinės teisės trečiojoje valstybėje, kuri yra Europos Tarybos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos arba kitų tarptautinių konvencijų ar sutarčių žmogaus teisių klausimais pasirašiusioji šalis.
3. 4 dalies tikslais valstybės narės gali kreiptis į Komisiją, prašydamos atsižvelgti į elektros energiją iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, pagamintą ir sunaudotą trečiojoje valstybėje, kai jungiamosios linijos tarp valstybės narės ir trečiosios valstybės tiesimo parengiamasis laikotarpis labai ilgas, kai tenkinamos šios sąlygos:
- a) jungiamosios linijos tiesimas pradėtas ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d.;
 - b) neįmanoma pradėti eksploatuoti jungiamąją liniją iki 2030 m. gruodžio 31 d.;
 - c) įmanoma pradėti eksploatuoti jungiamąją liniją ne vėliau kaip 2032 m. gruodžio 31 d.;
 - d) pradėjus eksploatuoti jungiamąją liniją, ji bus naudojama elektros energijai, gaminamai iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, eksportuoti į Sąjungą pagal 2 dalį;
 - e) prašymas susijęs su 2 dalies b ir c punktuose nustatytais kriterijais atitinkančiu bendru projektu, kurį vykdant bus naudojama jungiamoji linija po to, kai ji bus pradėta eksploatuoti, ir su elektros energijos kiekiu, kuris nėra didesnis nei elektros energijos kiekis, kuris bus eksportuojamas į Sąjungą po to, kai jungiamoji linija bus pradėta eksploatuoti.
4. Komisijai pranešama apie elektros energijos dalį ar kiekį, kuris pagamintas įrenginyje trečiosios valstybės teritorijoje ir kuris laikomas įskaitomu į vienos ar daugiau valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį, šios direktyvos tikslais. Kai dalyvauja daugiau nei viena valstybė narė, apie šios dalies ar kiekio paskirstymą valstybėms narėms pranešama Komisijai. Ši dalis ar kiekis negali viršyti faktiškai į Sąjungą eksportuotos ir joje suvartotos dalies ar kiekio, ši dalis ar kiekis turi atitikti 2 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose nurodytą kiekį ir turi atitikti tos dalies a punkte nustatytas sąlygas. Pranešimą pateikia kiekviena valstybė narė, į kurios bendrąją nacionalinę tikslą įskaitoma elektros energijos dalis ar kiekis.
5. 4 dalyje nurodytame pranešime:
- a) aprašomas siūlomas įrenginys arba nurodomas rekonstruotas įrenginys;
 - b) nurodoma elektros energijos dalis arba kiekis, pagamintas įrenginyje, kuris laikomas įskaitomu į valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį, taip pat, laikantis konfidencialumo reikalavimų, atitinkami finansiniai susitarimai;
 - c) kalendoriniais metais nurodomas laikotarpis, kurio metu įrenginyje pagaminta elektros energija turi būti laikoma įskaitoma į valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį, ir
 - d) kartu pateikiamas trečiosios valstybės, kurios teritorijoje pradėjo veikti įrenginys, rašytinis b ir c punktų patvirtinimas ir nurodoma įrenginyje pagamintos elektros energijos dalis arba kiekis, kuris bus naudojamas trečiojoje valstybėje.
6. Kaip nurodyta šiame straipsnyje, bendro projekto trukmė gali tęstis ir po 2030 m.
7. Pagal šį straipsnį pateiktą pranešimą galima keisti ar panaikinti tik jei yra pranešimą teikiančios valstybės narės ir trečiosios valstybės, kuri pagal 5 dalies d punktą patvirtino bendrą projektą, bendras susitarimas.

8. Valstybės narės ir Sąjunga ragina atitinkamas Energijos bendrijos įstaigas laikantis Energijos bendrijos sutarties imtis priemonių, kurios būtinos, kad Susitariančiosios Šalys galėtų taikyti šioje direktyvoje nustatytas nuostatas dėl bendradarbiavimo tarp valstybių narių.

12 straipsnis

Valstybių narių ir trečiųjų valstybių bendrų projektų rezultatai

1. Per 12 mėnesių pasibaigus kiekvieniems 11 straipsnio 5 dalies c punkte nurodyto laikotarpio metams pranešančioji valstybė narė parengia pranešimo raštą, kuriame nurodo:
 - a) iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos bendrą kiekį, per tuos metus pagamintą įrenginyje, kuris nurodytas pagal 11 straipsnį pateiktame pranešime;
 - b) iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos kiekį, per metus pagamintą tame įrenginyje, kuris turi būti įskaitomas į jos atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį remiantis pranešimo sąlygomis pagal 11 straipsnį, ir
 - c) įrodymą, kad tenkinamos 11 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos.
2. 1 dalyje nurodyta valstybė narė pateikia pranešimo raštą Komisijai ir trečiajai valstybei, kuri pagal 11 straipsnio 5 dalies d punktą patvirtino projektą.
3. Siekiant apskaičiuoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentines dalis pagal šią direktyvą, atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kiekis, apie kurį pranešta pagal 1 dalies b punktą, pridedamas prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant pranešimo raštą pateikusios valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentines dalis.

13 straipsnis

Bendros paramos schemos

1. Nedarant poveikio valstybių narių įsipareigojimams pagal 5 straipsnį, dvi ar daugiau valstybių narių gali nuspręsti savanorišku pagrindu sujungti savo nacionalines paramos schemas ar iš dalies koordinuoti jų veiklą. Tokiais atvejais tam tikras atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekis, pagamintas vienos dalyvaujančios valstybės narės teritorijoje, gali būti įskaitytas į kitos dalyvaujančios valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį, jeigu atitinkamos valstybės narės:
 - a) padarė atsinaujinančiųjų išteklių energijos nurodytų kiekių statistinį perdavimą iš vienos valstybės narės kitai valstybei narei pagal 8 straipsnį arba
 - b) nustatė paskirstymo taisyklę, dėl kurios susitarė dalyvaujančios valstybės narės ir pagal kurią atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekiai paskirstomi dalyvaujančioms valstybėms narėms.
- Kaip nurodyta pirmos pastraipos b punkte, apie paskirstymo taisyklę pranešama Komisijai ne vėliau kaip per tris mėnesius pasibaigus pirmiesiems metams, kuriais ji įsigalioja.
2. Per tris mėnesius pasibaigus kiekvieniems metams kiekviena valstybė narė, kuri pateikė pranešimą pagal 1 dalies antrą pastraipą, pateikia pranešimo raštą, kuriame nurodo bendrą elektros energijos arba šilumos ar vėsumos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių kiekį, pagamintą tais metais, kuriais taikoma paskirstymo taisyklė.
 3. Siekiant apskaičiuoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentines dalis pagal šią direktyvą, elektros energijos arba šilumos ar vėsumos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių kiekis, apie kurį pranešta pagal 2 dalį, paskirstomas atitinkamoms valstybėms narėms pagal paskirstymo taisyklę, apie kurią buvo pranešta.
 4. Komisija platina gaires ir geriausių patirtį ir, atitinkamų valstybių narių prašymu, sudaro palankesnes sąlygas kurti bendras valstybių narių paramos schemas.

14 straipsnis

Pajėgumo padidėjimas

9 straipsnio 2 dalies ir 11 straipsnio 2 dalies b punkto tikslais atsinaujinančiųjų išteklių energijos vienetai, pagaminti padidėjus įrenginio pajėgumui, vertinami taip, lyg jie būtų pagaminti atskirame įrenginyje, kuris pradėtas eksploatuoti tuo momentu, kai pajėgumas padidėjo.

15 straipsnis

Administracinės procedūros, nuostatai ir kodeksai

1. Valstybės narės užtikrina, kad visos leidimų, sertifikavimo ir licencijavimo procedūras reglamentuojančios nacionalinės taisyklės, taikomos elektros energijos, šilumos ar vėsumos gamybos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių įrenginiams bei susijusiems perdavimo ir paskirstymo tinklams, biomasės pavertimo biodegalais, skystaisiais bioproductais, biomasės kuru ar kitais energijos produktais procesams, ir iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui, būtų proporcingos ir būtinos ir padėtų įgyvendinti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“.

Valstybės narės visų pirma imasi reikiamų veiksmų užtikrindamos, kad:

- a) administracinės procedūros būtų supaprastintos ir pagreitintos atitinkamu administraciniu lygmeniu ir būtų nustatyti pirmoje pastraipoje nurodytų procedūrų numatomi terminai;
- b) leidimų išdavimo, sertifikavimo ir licencijavimo taisyklės būtų objektyvios, skaidrios, proporcingos, nediskriminuojančios pareiškėjų, ir kad jomis būtų visiškai atsižvelgta į konkrečių atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų ypatybes;
- c) vartotojų, projektuotojų, architektų, statytojų ir įrangos bei sistemų montuotojų ir tiekėjų mokami administraciniai mokesčiai būtų skaidrūs ir atitiktų sąnaudas, ir
- d) decentralizuotiems energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantiems ir kaupiantiems įtaisams būtų nustatomos paprastesnės ir mažesnė našta užkraunančios leidimų išdavimo procedūros, įskaitant paprasto pranešimo procedūrą.

2. Valstybės narės aiškiai apibrėžia visas technines specifikacijas, kurias turi atitikti atsinaujinančiųjų išteklių energiją naudojančios įrenginiai ir sistemos, kad jiems būtų galima pritaikyti paramos schemas. Jei yra nustatyti Europos standartai, įskaitant ekologinius ženklus, energijos duomenų etiketes ir kitas Europos standartizacijos įstaigų nustatytas techninių normatyvų sistemas, tokios techninės specifikacijos parengiamos pagal tuos standartus. Tokiose techninėse specifikacijose nenurodoma, kur įrenginiai ir sistemos turi būti sertifikuojami, ir jos netrukdo tinkamam vidaus rinkos veikimui.

3. Valstybės narės užtikrina, kad, planuojant, įskaitant ankstyvą erdvės planavimą, projektuojant, statant ir atnaujinant miestų infrastruktūrą, pramoninius, komercinius ar gyvenamuosius rajonus ir energijos infrastruktūrą, įskaitant elektros energijos, centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo, gamtinių dujų ir alternatyvaus kuro tinklus jų kompetentingos institucijos nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis įtrauktų nuostatas dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimo ir diegimo, be kita ko, dėl iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartojimo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų, ir neišvengiamai susidaranti atliekinės šilumos ir vėsumos naudojimo. Valstybės narės visų pirma, kai tikslinga, skatina vietos ir regionines administracines įstaigas įtraukti šildymo ir vėsinimo iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių aspektą į miestų infrastruktūros planavimą ir konsultuojasi su tinklo operatoriais siekdamas atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo ir apkrovos atsako programų, taip pat specialių nuostatų dėl iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartojimo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų poveikį operatorių infrastruktūros vystymo planams.

4. Valstybės narės įtraukia atitinkamas priemones į savo statybos reglamentus ir kodeksus, kad būtų didinama visų rūšių atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis statybos sektoriuje.

Nustatydamos tokias priemones arba savo paramos schemose valstybės narės gali atsižvelgti, kai taikytina, į nacionalines priemones, susijusias su reikšmingu iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartojimo, vietos energijos kaupimo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimu, susijusias su kogeneracija ir susijusias su pasyviais, mažai energijos vartojančiais ar nulinės energijos pastatais.

Valstybės narės savo statybos reglamentuose ir kodeksuose arba kitu tą patį poveikį turinčiu būdu nustato, kiek atsinaujinančiųjų išteklių energijos būtina minimaliai naudoti naujuose pastatuose ir esamuose pastatuose, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, jeigu tai techniškai, funkciniu požiūriu ir ekonomiškai yra įmanoma ir tuo atsižvelgiama į sąnaudų požiūriu optimalių minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygių apskaičiavimo, atlikto pagal Direktyvos 2010/31/ES 5 straipsnio 2 dalį, rezultatus, ir nedaromas neigiamas poveikis patalpų oro kokybei. Valstybės narės leidžia, kad tie minimalūs kiekiai būtų užtikrinami, *inter alia*, veiksmingai centralizuotai tiekiant šilumą ir vėsumą naudojant didelę atsinaujinančiųjų energijos išteklių procentinę dalį ir atliekinę šilumą ir vėsumą.

Pirmoje pastraipoje nustatyti reikalavimai taikomi ginkluotosioms pajėgoms tik tokiu mastu, kad jo taikymas nepakenktų ginkluotųjų pajėgų veiklos pobūdžiui ir svarbiausiam tikslui, ir netaikomas medžiagoms, naudojamoms išimtinai kariniais tikslais.

5. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinio, regionų ir vietos lygio nauji viešieji pastatai ir esami viešieji pastatai, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, nuo 2012 m. sausio 1 d. atliktų pavyzdinį vaidmenį taikant šią direktyvą. Valstybės narės gali, *inter alia*, numatyti, kad to įpareigojimo laikomasi, jei laikomasi Direktyvoje 2010/31/ES nustatytų nuostatų dėl beveik nulinės energijos pastatų arba jei nustatoma, kad viešųjų pastatų ar mišrių privačių ir viešųjų pastatų stogus trečiosios šalys naudoja energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių gamybai.

6. Remdamosi savo statybos reglamentais ir kodeksais, valstybės narės skatina naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją naudojančias šildymo bei vėsinimo sistemas ir įrenginius, smarkiai sumažinančius energijos vartojimą. Tomis aplinkybėmis valstybės narės taiko energijos, ekologinių ženklų ar kitus atitinkamus sertifikatus ar standartus, nustatytus nacionaliniu ar Sąjungos lygmeniu, jei tokie yra nustatyti, ir užtikrina, kad būtų teikiama tinkama informacija ir patarimai apie itin taupiai energiją vartojančias atsinaujinančiųjų išteklių energijos alternatyvas, taip pat galimas finansines priemones ir iniciatyvas, prieinamas pakeitimo atveju, kad būtų skatinamas didesnis senų šildymo sistemų pakeitimo mastas ir spartesnis perėjimas prie atsinaujinančiųjų išteklių energija grindžiamų sprendimų vadovaujantis Direktyva 2010/31/ES.

7. Valstybės narės įvertina savo atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialą ir atliekinės šilumos ir vėsumos naudojimą šildymo ir vėsinimo sektoriuje. Tas vertinimas, kai tinkama, apima nedidelį ekologinį pavojų keliančiam diegimui tinkamų vietovių erdvinę analizę ir nedidelio masto namų ūkio projektų galimybes ir yra įtraukiamas į antrą išsamų vertinimą, atliekamą pagal Direktyvos 2012/27/ES 14 straipsnio 1 dalį, pirmą kartą ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d., o po to į kitus atnaujintus išsamius vertinimus.

8. Valstybės narės įvertina reguliavimo ir administracinės kliūtis sudaryti ilgalaikes atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartis, šalina nepagrįstas kliūtis ir sudaro palankesnes sąlygas tokių sutarčių naudojimui. Valstybės narės užtikrina, kad tokioms sutartims nebūtų taikomos neproporcingos arba diskriminacinės procedūros ar mokesčiai.

Valstybės narės aprašo politiką ir priemones, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos naudoti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartis, savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities planuose bei pažangos ataskaitose pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.

16 straipsnis

Leidimų išdavimo organizavimas ir trukmė

1. Valstybės narės įsteigia arba paskiria vieną ar daugiau kontaktinių punktų. Tie kontaktiniai punktai, pareiškėjui paprašius, konsultuoja ir sudaro palankesnes sąlygas visam administracinio paraiškų teikimo ir leidimų išdavimo procesui. Pareiškėjui viso proceso metu užtenka susisiekti su vienu kontaktiniu punktu. Leidimų išdavimo procesas apima atitinkamus administracinius leidimus statyti, techniškai pertvarkyti ir eksploatuoti įrenginius atsinaujinančiųjų išteklių energijai gaminti ir lėšas, reikalingas jiems prijungti prie tinklo. Leidimų išdavimo procesas apima visas procedūras nuo paraiškos gavimo patvirtinimo iki procedūros rezultatų perdavimo, nurodyto 2 dalyje.

2. Kontaktinis punktas administracinio paraiškų teikimo proceso metu skaidriai konsultuoja pareiškėją tol, kol proceso pabaigoje atsakingos institucijos priima vieną ar kelis sprendimus, teikia pareiškėjui visą būtiną informaciją ir, kai tinkama, įtraukia kitas administracines institucijas. Pareiškėjams leidžiama atitinkamus dokumentus pateikti ir skaitmenine forma.

3. Kontaktinis punktas pateikia atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos projektų plėtojams skirtą procedūrų žinyną ir tą informaciją taip pat pateikia internete, konkrečiai aptardamas ir mažus projektus bei iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojų projektus. Internete esančioje informacijoje nurodomas su pareiškėjo paraiška susijęs kontaktinis punktas. Jeigu valstybė narė turi daugiau nei vieną kontaktinį punktą, internete esančioje informacijoje nurodomas su pareiškėjo paraiška susijęs kontaktinis punktas.

4. Nedarant poveikio 7 daliai, 1 dalyje nurodytas leidimų išdavimo procesas negali trukti ilgiau kaip dvejus metus elektrinių atveju, įskaitant visas atitinkamas kompetentingų institucijų procedūras. Tinkamai pagrįstais atvejais dėl ypatingų aplinkybių tas dvejų metų laikotarpis gali būti pratęstas ne ilgiau kaip vieniems metams.

5. Nedarant poveikio 7 daliai, leidimų išdavimo procesas negali trukti ilgiau kaip vienus metus įrenginių, kurių elektrinė galia yra mažesnė nei 150 kW, atveju. Tinkamai pagrįstais atvejais dėl ypatingų aplinkybių tas vienų metų laikotarpis gali būti pratęstas ne ilgiau kaip vieniems metams.

Valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjai galėtų lengvai naudotis paprastomis procedūromis sprendžiant ginčus dėl leidimų išdavimo proceso ir leidimų statyti bei eksploatuoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginius išdavimo, be kita ko, kai taikytina, alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmais.

6. Valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas modernizuoti esamus atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginius užtikrinamos paprastą ir greitą leidimų išdavimo procesą. Tas procesas negali trukti ilgiau kaip vienus metus.

Tinkamai pagrįstais atvejais dėl ypatingų aplinkybių, pavyzdžiui, dėl svarbių su sauga susijusių priežasčių, kai modernizavimo projektas turi didelį poveikį tinklui arba įrenginio pirminiam pajėgumui, dydžiui arba veikimui, tas vienų metų laikotarpis gali būti pratęstas ne ilgiau kaip vieniems metams.

7. Šiame straipsnyje nustatyti terminai taikomi nedarant poveikio išpareigojimams pagal taikytinus Sąjungos aplinkos apsaugos teisės aktus, teisminiams apeliaciniams skundams, teisių gynimo priemonėms ir kitoms teismo procedūroms, taip pat alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmams, įskaitant skundų procedūras, neteisminius apeliacinius skundus ir teisių gynimo priemones, ir gali būti pratęsimi tiek, kiek trunka tokios procedūros.

8. Valstybės narės modernizavimo projektams gali nustatyti paprasto pranešimo apie prisijungimus prie tinklo procedūrą, kaip nurodyta 17 straipsnio 1 dalyje. Kai valstybės narės tai nustato, modernizavimas leidžiamas po to, kai pranešama atitinkamai institucijai, kai nėra tikėtinas didelis neigiamas poveikis aplinkai ar socialinis poveikis. Ta institucija per šešis mėnesius nuo pranešimo gavimo nusprendžia, ar to pakanka.

Jei atitinkama institucija nusprendžia, kad pranešimo pakanka, ji automatiškai išduoda leidimą. Jei ta institucija nusprendžia, kad pranešimo nepakanka, būtina teikti paraišką dėl naujo leidimo, ir taikomi 6 dalyje nurodyti terminai.

17 straipsnis

Paprasto pranešimo apie prisijungimus prie tinklo procedūra

1. Valstybės narės nustato paprasto pranešimo apie prisijungimus prie tinklo procedūrą, pagal kurią iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojų įrenginiai arba bendri gamybos vienetai ir parodomieji projektai, kurių elektrinė galia yra 10,8 kW arba mažesnė, arba lygiavertė jungčių, išskyrus trifazes jungtis, atveju, prijungiami prie tinklo po to, kai pranešama skirstymo sistemos operatoriui.

Skirstymo sistemos operatorius per ribotą laikotarpį po to, kai gautas pranešimas, gali nuspręsti atmesti prašomą prijungimą prie tinklo arba pasiūlyti alternatyvų prijungimo prie tinklo tašką dėl pagrįstų saugumo sumetimų arba dėl sistemos komponentų techninio neatitikimo. Jeigu skirstymo sistemos operatorius priima teigiamą sprendimą arba jeigu skirstymo sistemos operatorius per vieną mėnesį po to, kai gautas pranešimas, sprendimo nepriima, įrenginys arba bendras gamybos vienetas gali būti prijungtas.

2. Valstybės narės gali leisti taikyti paprasto pranešimo procedūrą įrenginiams arba bendriems gamybos vienetais, kurių elektrinė galia viršija 10,8 kW ir nėra didesnė nei 50 kW, jeigu užtikrinamas tinklo stabilumas, tinklo patikimumas ir tinklo sauga.

18 straipsnis

Informavimas ir mokymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad su informacija apie paramos priemonės galėtų susipažinti visi atitinkami subjektai, pavyzdžiui, vartotojai, įskaitant mažas pajamas gaunančius pažeidžiamus vartotojus, iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojus ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas, šildymo, vėsinimo ir elektros energijos įrenginių bei sistemų statytojai, montuotojai, architektai ir tiekėjai, ir transporto priemonių, kuriose gali būti naudojama atsinaujinančiųjų išteklių energija, bei intelektinių transporto sistemų tiekėjai.
2. Valstybės narės užtikrina, kad įrenginių ar sistemos tiekėjas arba kompetentingos institucijos teiktų informaciją apie įrenginių ir sistemų, kuriose naudojami šildymas, vėsinimas ir elektros energija iš atsinaujinančiųjų išteklių, teikiamą naudą, sąnaudas ir energijos vartojimo efektyvumą.
3. Valstybės narės užtikrina, kad nedidelių biomasės katilų ir krosnių, saulės fotoelektros ir saulės šilumos energijos sistemų, seklių geoterminių sistemų bei šilumos siurblių montuotojai galėtų naudotis sertifikavimo schemomis arba lygiavertėmis kvalifikavimo schemomis. Tose schemose gali būti atsižvelgta atitinkamai į esamas schemas ir struktūras ir jos grindžiamos IV priede nustatytais kriterijais. Vadovaudamasi tais kriterijais, kiekviena valstybė narė pripažįsta kitos valstybės narės išduotą sertifikatą.
4. Valstybės narės viešai paskelbia informaciją apie sertifikavimo schemas ar lygiavertes kvalifikavimo schemas, kaip nurodyta 3 dalyje. Valstybės narės taip pat gali paskelbti montuotojų, kurie yra kvalifikuoti ar sertifikuoti pagal 3 dalį, sąrašą.
5. Valstybės narės užtikrina, kad visiems atitinkamiems subjektams, visų pirma projektuotojams ir architektams, būtų pateiktos gairės, kad planuodami, projektuodami, statydami ir rekonstruodami pramoninius, komercinius ar gyvenamuosius rajonus jie galėtų tinkamai apsvarstyti, kaip būtų galima optimaliai suderinti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, didelio efektyvumo technologijas ir centralizuotą šilumos bei vėsumos tiekimą.
6. Valstybės narės, kai tikslinga, dalyvaujant vietos ir regioninėms institucijoms, parengia tinkamas informavimo, sąmoningumo ugdymo, orientavimo arba mokymo programas, kad piliečiai būtų informuojami apie tai, kaip naudotis savo, kaip aktyvių klientų, teisėmis, ir apie atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtojimo bei naudojimo naudą ir praktines galimybes, taip pat techninius ir finansinius aspektus, įskaitant iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartojimą arba dalyvavimą atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijose.

19 straipsnis

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos kilmės garantijos

1. Siekiant parodyti galutiniams klientams, kokia atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis arba koks jos kiekis yra energijos tiekėjo energijos rūšių derinyje ir energijoje, kuri vartotojams tiekiamą pagal sutartis, rinkoje platinamas darant nuorodą į atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimą, valstybės narės užtikrina, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos kilmė gali būti kaip tokia garantuota pagal šią direktyvą, remiantis objektyviais, skaidriais ir nediskriminuojančiais kriterijais.
2. Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintojo prašymu būtų išduodama kilmės garantija, nebent valstybės narės, siekdamos atsižvelgti į kilmės garantijos rinkos vertę, nusprendžia tokios kilmės garantijos neišduoti gamintojui, kuriam pagal paramos schemą teikiama finansinė parama. Valstybės narės gali nurodyti išduoti kilmės garantijas iš neatsinaujinančiųjų išteklių gautai energijai. Kilmės garantijos gali būti išduodamos taikant minimalią galios ribą. Kilmės garantija turi būti standartinė, suteikiama 1 MWh energijos. Kiekvienam pagamintos energijos vienetui išduodama ne daugiau kaip viena kilmės garantija.

Valstybės narės užtikrina, kad į tą patį atsinaujinančiųjų išteklių energijos vienetą būtų atsižvelgta tik vieną kartą.

Valstybės narės užtikrina, kad kai gamintojui pagal paramos schemą suteikta finansinė parama, atitinkamoje paramos schemoje tinkamai atsižvelgiama į tos pačios gamybos kilmės garantijos rinkos vertę.

Daroma prielaida, kad į kilmės garantijos rinkos vertę buvo tinkamai atsižvelgta bet kuriais iš jų atvejų:

- a) kai finansinė parama suteikiama surengus konkurso procedūrą arba pagal prekių žaliųjų sertifikatų sistemą;
- b) kai į kilmės garantijų rinkos vertę administraciniu požiūriu atsižvelgiama nustatant finansinės paramos dydį arba
- c) kai kilmės garantijos išduodamos ne tiesiogiai gamintojui, o tiekėjui arba vartotojui, perkančiam atsinaujinančiųjų išteklių energiją konkurencingoje aplinkoje arba pagal ilgalaikę atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartį.

Siekdamos atsižvelgti į kilmės garantijos rinkos vertę valstybės narės gali, *inter alia*, nuspręsti gamintojui išduoti kilmės garantiją ir ją nedelsdamos panaikinti.

Kilmės garantija neatlieka jokios funkcijos valstybės narės atitikties 3 straipsnio reikalavimams požiūriu. Kilmės garantijų perdavimas kartu ar atskirai su fiziniu energijos perdavimu nedaro jokio poveikio valstybių narių sprendimui naudoti statistinius perdavimus, bendrus projektus ar bendras paramos schemas laikantis 3 straipsnio arba pagal 7 straipsnį apskaičiuojant bendrąją galutinę atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimą.

3. 1 dalies tikslais kilmės garantijos galioja 12 mėnesių po to, kai pagaminamas atitinkamas energijos vienetas. Valstybės narės užtikrina, kad visos nepanaikintos kilmės garantijos baigtų galioti ne vėliau kaip praėjus 18 mėnesių po to, kai pagaminamas energijos vienetas. Valstybės narės nebegaliojančias kilmės garantijas įskaičiuoja į savo liekamąją energijos rūšių derinį.

4. 8 ir 13 dalyse nurodyto informacijos atskleidimo tikslais valstybės narės užtikrina, kad energetikos įmonės kilmės garantijas panaikintų ne vėliau kaip šeši mėnesiai po to, kai pasibaigia kilmės garantijos galiojimo laikotarpis.

5. Valstybės narės ar paskirtos kompetentingos įstaigos prižiūri kilmės garantijų išdavimą, perdavimą ir panaikinimą. Paskirtos kompetentingos įstaigos negali turėti sutampančios atsakomybės geografinėje teritorijoje ir neužsiima gamybos, prekybos ir tiekimo veikla.

6. Valstybės narės ar paskirtos kompetentingos įstaigos įgyvendina atitinkamus mechanizmus, kuriais užtikrina, kad kilmės garantijos būtų išduodamos, perduodamos ir panaikinamos elektroniniu būdu ir kad jos būtų tikslios, patikimos ir apsaugotos nuo klastojimo. Valstybės narės ir paskirtos kompetentingos įstaigos užtikrina, kad jų nustatyti reikalavimai atitiktų standartą CEN - EN 16325.

7. Kilmės garantijoje nurodoma bent tokia informacija:

- a) energijos išteklius, iš kurio buvo pagaminta energija, taip pat gamybos pradžios ir pabaigos datos;
- b) ar ji yra susijusi su:
 - i) elektros energija;
 - ii) dujomis, įskaitant vandenilį, arba
 - iii) šildymu ar vėsinimu;
- c) įrenginio, kuriame pagaminta energija, identifikaciniai duomenys, vieta, tipas bei pajėgumas;
- d) ar įrenginiui buvo skirta parama investicijoms ir ar energijos vienetui buvo suteikta kitokia parama pagal nacionalinę paramos schemą ir paramos schemas rūšis;
- e) data, kai įrenginys pradėjo veikti, ir
- f) išdavimo data ir išdavusioji valstybė bei unikalus identifikacinis numeris.

Supaprastinta informacija gali būti pateikiama apie kilmės garantijas, išduodamas energijai iš mažesnės kaip 50 kW įrenginių.

8. Kai iš elektros energijos tiekėjo reikalaujama parodyti, kokią jo tiekiamos energijos procentinę dalį ar kokį kiekį jo energijos rūšių derinyje sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija Direktyvos 2009/72/EB 3 straipsnio 9 dalies a punkto tikslais, jis tai padaro pasinaudodamas kilmės garantijomis, išskyrus:

- a) dėl procentinės dalies jo energijos rūšių derinyje, atitinkančios nesekamus komercinius pasiūlymus, jei tokių yra, kuriems tiekėjas gali naudoti liekamąjį derinį, arba
- b) kai valstybė narė nusprendžia neišduoti kilmės garantijų gamintojui, kuris gauna finansinę paramą pagal paramos schemą.

Kai valstybės narės sudaro sąlygas kilmės garantijoms kitoms energijos rūšims išduoti, tiekėjai informacijos atskleidimui visada naudoja tą pačią kilmės garantijų rūšį kaip ir tiekiamai energijai. Pagal Direktyvos 2012/27/ES 14 straipsnio 10 dalį parengtos kilmės garantijos taip pat gali būti naudojamos pagrįsti bet kokį reikalavimą parodyti, kiek elektros energijos pagaminta didelio naudingumo kogeneracija. Šio straipsnio 2 dalies tikslais, kai elektros energija pagaminta didelio naudingumo kogeneracija naudojant atsinaujinančius išteklius, užtenka išduoti tik vieną kilmės garantiją, kurioje nurodomos abi charakteristikos.

9. Valstybės narės pripažįsta kitų valstybių narių išduotas kilmės garantijas pagal šią direktyvą tik kaip 1 dalyje ir 7 dalies pirmos pastraipos a–f punktuose nurodytos informacijos įrodymą. Valstybė narė gali atsisakyti pripažinti kilmės garantiją tik tuo atveju, kai ji turi tinkamai pagrįstą abejonių dėl jos tikslumo, patikimumo ar tikrumo. Valstybė narė apie tokį atsisakymą ir jo priežastis praneša Komisijai.

10. Jei Komisija nustato, kad kilmės garantiją atsisakoma pripažinti nepagrįstai, ji gali priimti sprendimą, kuriuo reikalaujama, kad atitinkama valstybė narė garantiją pripažintų.

11. Valstybės narės pripažįsta trečiosios valstybės išduodamas kilmės garantijas tik tuo atveju, jei Sąjunga su ta trečiąja valstybe yra sudariusi susitarimą dėl Sąjungoje išduodamų kilmės garantijų ir toje trečiojoje valstybėje sukurtų suderinamų kilmės garantijų sistemų abipusio pripažinimo, ir tik tuo atveju jei energija importuojama arba eksportuojama tiesiogiai.

12. Valstybė narė, laikydamosi Sąjungos teisės, gali nustatyti objektyvius, skaidrius ir nediskriminacinius kilmės garantijų naudojimo kriterijus, taikomus laikantis Direktyvos 2009/72/EB 3 straipsnio 9 dalyje nustatytų pareigų.

13. Komisija priima ataskaitą, kurioje įvertinamos galimybės nustatyti Sąjungos masto žaliąjį ženklą, siekiant skatinti naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją iš naujų įrenginių. Tiekėjai naudoja kilmės garantijose pateiktą informaciją, kad parodytų, jog laikosi tokio ženklo reikalavimų.

20 straipsnis

Prieiga prie tinklų ir jų eksploatavimas

1. Prireikus valstybės narės įvertina, ar, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimui, reikia išplėsti egzistuojančią dujų tinklo infrastruktūrą.

2. Kai aktualu, valstybės narės reikalauja, kad jų teritorijoje veikiantys perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai pagal Direktyvos 2009/73/EB 8 straipsnį paskelbtų technines taisykles, visų pirma prisijungimo prie tinklų taisykles, apimančias dujų kokybės, dujų odoravimo ir dujų slėgio reikalavimus. Valstybės narės taip pat reikalauja, kad perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai, remdamiesi objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, skelbtų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintų dujų prijungimo tarifus, taikomus jas prijungiant.

3. Vadovaudamosi savo atliktu būtinumo centralizuotam atsinaujinančiųjų išteklių šilumos ir vėsumos tiekimui statyti naują infrastruktūrą, kad būtų pasiektas šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas Sąjungos tikslas, įvertinimu, pagal Reglamento (ES) 2018/1999 I priedą įtrauktu į integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, valstybės narės prireikus imasi būtinų veiksmų, kad plėtotų centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūrą, siekdamos sudaryti sąlygas šilumos ir vėsumos gamybai didelėse biomasės, saulės, aplinkos energijos ir geoterminėse jėgainėse, taip pat naudojant atliekinę šilumą ir vėsumą.

21 straipsnis

Iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojai

1. Valstybės narės užtikrina, kad vartotojai turėtų teisę tapti iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojais, laikantis šio straipsnio.
2. Valstybės narės užtikrina, kad iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojai pavieniui arba per telkėjus turėtų teisę:
 - a) atsinaujinančiųjų išteklių energiją gaminti, be kita ko, savo asmeniniam vartojimui, kaupiti ir parduoti jų iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos perviršį, be kita ko, pagal atsinaujinančiųjų išteklių energijos pirkimo sutartis, per elektros energijos tiekėjus ir pagal tarpusavio pardavimo sutartis, ir kad jiems nebūtų taikomos:
 - i) elektros energijos, kurią jie vartoja iš tinklo arba į jį tiekia, atžvilgiu diskriminacinės arba neproporcingos procedūros ir mokesčiai bei tinklo mokesčiai, kurie neatspindi išlaidų;
 - ii) iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos elektros energijos, kuri lieka jų valdose, atžvilgiu diskriminacinės arba neproporcingos procedūros ir bet kokie mokesčiai ar rinkliavos;
 - b) įrengti ir eksploatuoti elektros energijos kaupimo sistemas, sujungtas su įrenginiais, kuriais iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminama elektros energija, vartojama savo reikmėms, netaikant jokių dvigubų mokesčių, įskaitant tinklų mokesčius jų valdose liekančiai elektros energijai;
 - c) išlaikyti savo, kaip galutinių vartotojų, teises ir pareigas;
 - d) gauti atlygį, be kita ko, kai taikytina, pagal paramos schemas, už iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintą ir į tinklą tiekiamą elektros energiją, kuris atitinka tos elektros energijos rinkos vertę ir kuriuo gali būti atsižvelgta į ilgalaikę jos vertę tinklui, aplinkai ir visuomenei.
3. Valstybės narės gali iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojams taikyti nediskriminacinius ir proporcingus mokesčius ir rinkliavas, susijusius su jų iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigaminta elektros energija, kaupiama jų valdose, vienų ar daugiau iš šių atvejų:
 - a) jei iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigaminta elektros energija yra veiksmingai remiama pagal paramos schemas, tik tokiu mastu, kad nebūtų pakenkta projekto ekonominiam perspektyvumui ir tokios paramos skatinamajam poveikiui;
 - b) nuo 2026 m. gruodžio 1 d., jei įrenginių savo reikmėms bendra procentinė dalis viršija 8 % valstybės narės bendros įrengtosios elektros galios ir jei tai pagrindžiama tos valstybės narės nacionalinei reguliavimo institucijai parengiant sąnaudų ir naudos analizę, kuri atliekama taikant atvirą, skaidrią ir dalyvavimu grindžiamą procedūrą, kurioje nustatoma, kad dėl 2 dalies a punkto ii papunktyje išdėstytos nuostatos susidarė didelė neproporcinga našta elektros energijos sistemos ilgalaikiam finansiniam tvarumui arba sukuriama paskata, kuria viršijama tai, ko objektyviai reikia, kad atsinaujinančiųjų išteklių energija būtų diegiama ekonomiškai efektyviai, ir kad tokia našta ar paskata negali būti sumažinta imantis kitų pagrįstų veiksmų, arba
 - c) jei iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigaminta elektros energija gaminama įrenginiuose, kurių bendra įrengtoji elektrinė galia yra didesnė nei 30 kW.
4. Valstybės narės užtikrina, kad iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojai, esantys tame pačiame pastate, įskaitant daugiabučius namus, turėtų teisę kartu vykdyti 2 dalyje nurodytą veiklą ir jiems būtų leidžiama organizuoti, kaip tarpusavyje dalytis savo objekte (objektuose) pasigaminta atsinaujinančiųjų išteklių energija, nedarant poveikio tinklo mokesčiams ir kitiems atitinkamiems mokesčiams, rinkliavoms, įmokoms ir rinkliavoms, taikomiems kiekvienam iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojui. Valstybės narės gali atskirti individualius iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojus ir kartu veikiančius iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojus. Bet kokia tokia diferenciacija turi būti proporcinga ir tinkamai pagrįsta.
5. Iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos įrenginį gali nuosavybės teise turėti trečioji šalis arba ją gali administruoti – įrengti, eksploatuoti, be kita ko, fiksuoti jo rodmenis, ir techniškai prižiūrėti – trečioji šalis su sąlyga, kad trečioji šalis laikosi iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojo nurodymų. Trečioji šalis pati nėra laikoma iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotoju.

6. Valstybės narės sukuria sąlygų sudarymo sistemą, kuria skatinamas iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartojimo plėtojimas ir jam sudaromos palankesnės sąlygos, remiantis iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartojimo jų teritorijose ir energetikos tinkluose esamų nepagrįstų kliūčių ir potencialo vertinimu. Pagal tą sąlygų sudarymo sistemą, *inter alia*:

- a) sprendžiamas iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos prieinamumo visiems galutiniams klientams, įskaitant galutinius klientus mažas pajamas gaunančiuose ar pažeidžiamuose namų ūkiuose, klausimas;
- b) sprendžiamas projektų finansavimo nepagrįstų kliūčių rinkoje ir priemonių, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos gauti finansavimą, klausimas;
- c) sprendžiamas kitų nepagrįstų reguliavimo kliūčių iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartojimui, be kita ko, nuomininkams, klausimas;
- d) sprendžiamas paskatų pastatų savininkams sudaryti iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartojimo galimybes, be kita ko, nuomininkams, klausimas;
- e) suteikiamos iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojams už iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintą elektros energiją, kurią jie tiekia į tinklą, nediskriminacinės galimybės naudotis atitinkamomis esamomis paramos schemomis ir visais elektros energijos rinkos segmentais;
- f) užtikrinama, kad iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojai tinkamai ir subalansuotai prisidėtų prie bendrų sistemos išlaidų pasidalijimo, kai elektros energija tiekama tinklui.

Valstybės narės pagal sąlygų sudarymo sistemą nustatytą politiką ir priemones ir jų įgyvendinimo įvertinimą įtraukia atitinkamai į savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities planus bei į pažangos ataskaitas pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.

7. Šis straipsnis taikomas nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams.

22 straipsnis

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos

1. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai klientai, visų pirma namų ūkių klientai, turėtų teisę dalyvauti atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoje kaip galutiniai klientai išlaikydami savo teises ar pareigas, ir kad jiems nebūtų taikomos nepagrįstos arba diskriminuojančios sąlygos ar procedūros, kurios užkirstų jiems kelią dalyvauti atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoje, jei, privačių įmonių atveju, jų dalyvavimas nėra jų pagrindinė komercinė arba profesinė veikla.

2. Valstybės narės užtikrina, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos turėtų teisę:

- a) atsinaujinančiųjų išteklių energiją gaminti, vartoti, kaupti ir parduoti, be kita ko, pagal atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartis;
- b) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos viduje dalytis atsinaujinančiųjų išteklių energija, kuri gaminama tai atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijai priklausančiuose gamybos vienetuose, laikantis kitų šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų ir išlaikant atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos narių, kaip klientų, teises ir pareigas;
- c) nediskriminacinėmis sąlygomis patekti į visas tinkamas energijos rinkas tiek tiesiogiai, tiek per telkėjus.

3. Valstybės narės atlieka esamų kliūčių ir galimybių plėtoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas savo teritorijose vertinimą.

4. Valstybės narės sukuria sąlygų sudarymo sistemą, kuria skatinamas ir sudaromos palankesnės sąlygos atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų plėtojimui. Pagal tą sistemą užtikrinama, *inter alia*, kad:

- a) būtų pašalintos nepagrįstos reguliavimo ir administracinės kliūtys atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms;
- b) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms, kurios tiekia energiją ar teikia sutelkimo arba kitas komercines energetines paslaugas, būtų taikomos su tokia veikla susijusios nuostatos;

- c) atitinkamas skirstymo sistemos operatorius bendradarbiautų su atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijomis, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos perduoti energiją atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų viduje;
- d) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms būtų taikomos sąžiningos, proporcingos ir skaidrios procedūros, įskaitant registravimo ir licencijavimo procedūras, ir išlaidas atspindintys tinklo mokesčiai, taip pat atitinkamos įmokos ir rinkliavos, užtikrinant, kad jos tinkamai, sąžiningai ir subalansuotai prisidėtų prie bendrų sistemos išlaidų pasidalijimo remiantis skaidria nacionalinių kompetentingų institucijų parengta paskirstytųjų energijos išteklių sąnaudų ir naudos analize;
- e) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos nebūtų diskriminuojamos, kiek tai susiję su jų, kaip galutinių klientų, gamintojų, tiekėjų, skirstymo sistemų operatorių ar kaip kitų rinkos dalyvių, veikla, teisėmis ir pareigomis;
- f) dalyvavimas atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijose būtų prieinamas visiems vartotojams, įskaitant vartotojus mažas pajamas gaunančiuose arba pažeidžiamuose namų ūkiuose;
- g) būtų numatytos priemonės, sudarančios palankesnes sąlygas gauti finansavimą ir informaciją;
- h) būtų teikiama reguliavimo ir pajėgumų didinimo parama viešosioms institucijoms kuriant atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas ir padedant institucijoms dalyvauti tiesiogiai;
- i) būtų numatytos taisyklės, kuriomis užtikrinamas vienodas ir nediskriminacinis elgesys su atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoje dalyvaujančiais vartotojais.

5. 4 dalyje nurodytos sąlygų sudarymo sistemos ir jos įgyvendinimo pagrindiniai elementai turi būti įtraukti į valstybių narių integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities planų pažangos ataskaitas ir į pažangos ataskaitas pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.

6. Valstybės narės gali numatyti, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos gali dalyvauti veikloje tarpvalstybiniu mastu.

7. Nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams, valstybės narės, rengdamos paramos schemas, atsižvelgia į atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų ypatumus, kad joms būtų sudarytos vienodos sąlygos konkuruoti dėl paramos su kitais rinkos dalyviais.

23 straipsnis

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo šildymo ir vėsinimo srityje skatinimas

1. Siekiant skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą šildymo ir vėsinimo sektoriuje, kiekviena valstybė narė stengiasi padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį tame sektoriuje orientacinio 1,3 procentinio punkto, kaip metinį vidurkį, apskaičiuojamą 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpiams, pradedant nuo 2020 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies šildymo ir vėsinimo sektoriuje, kuri išreiškiama nacionaline galutinio energijos suvartojimo procentine dalimi ir apskaičiuojama pagal 7 straipsnyje nustatytą metodiką, nedarydama poveikio šio straipsnio 2 daliai. Tas padidėjimas apribojamas iki orientacinio 1,1 procentinio punkto toms valstybėms narėms, kuriose atliekinė šiluma ir vėsuma nenaudojama. Valstybės narės, kai tikslinga, pirmenybę teikia geriausioms turimoms technologijoms.

2. 1 dalies tikslais, kiekviena valstybė narė, apskaičiuodama savo atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį šildymo ir vėsinimo sektoriuje ir savo metinį vidutinį padidėjimą pagal tą dalį:

- a) gali įtraukti atliekinę šilumą ir vėsumą, bet ne daugiau kaip 40 % vidutinio metinio padidėjimo;
- b) kai jos atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis šildymo ir vėsinimo sektoriuje yra daugiau nei 60 %, gali laikyti, kad tokia procentine dalimi ji įvykdo vidutinio metinio padidėjimo reikalavimą;
- c) kai jos atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis šildymo ir vėsinimo sektoriuje yra didesnė nei 50 %, bet mažesnė nei 60 %, gali laikyti, kad tokia procentine dalimi ji įvykdo pusę vidutinio metinio padidėjimo reikalavimo.

Spręsdamos, kokias priemones priimti siekiant atsinaujinančius energijos išteklius panaudoti šildymo ir vėsinimo sektoriuje, valstybės narės gali atsižvelgti į ekonominį efektyvumą, atsižvelgdamos į struktūrines kliūtis, susidarancias dėl didelės gamtinių dujų dalies ar vėsinimo arba dėl išsklaidytos gyvenviečių išsidėstymo struktūros esant mažam gyventojų tankiui.

Kai dėl tų priemonių vidutinis metinis padidėjimas yra mažesnis nei nurodytasis šio straipsnio 1 dalyje, valstybės narės tai paskelbia viešai, pavyzdžiui, integruotose nacionalinėse energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 20 straipsnį, ir nurodo Komisijai priežastis, be kita ko, dėl pasirinktų priemonių, kaip nurodyta šios dalies antroje pastraipoje.

3. Remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais valstybės narės gali nustatyti ir viešai paskelbti priemonių sąrašą bei paskirti įgyvendinančius subjektus, pavyzdžiui, kuro tiekėjus, viešąsias ar profesines įstaigas, kurie turi prisidėti prie 1 dalyje nurodyto vidutinio metinio padidėjimo, ir tai viešai paskelbti.

4. Valstybės narės gali įgyvendinti 1 dalyje nurodytą vidutinį metinį padidėjimą, *inter alia*, vienu arba keliais iš šių būdų:

- a) atsinaujinančiųjų išteklių energiją arba atliekinę šilumą ir vėsumą fiziškai įmaišyti į šildymui arba vėsinimui tiekiamą energiją ir energinį kurą;
- b) taikyti tiesiogines poveikio švelninimo priemones, pavyzdžiui, pastatuose įrengti ypač našias atsinaujinančiųjų išteklių energiją vartojančias šildymo ir vėsinimo sistemas arba pramoniniams šildymo ir vėsinimo procesams naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją arba atliekinę šilumą ir vėsumą;
- c) taikyti netiesiogines poveikio švelninimo priemones, įgyvendinamas prekiniais sertifikatais, kuriais įrodoma, kad 1 dalyje nustatyto įpareigojimo laikomasi remiant netiesiogines poveikio švelninimo priemones, kurias įgyvendina kitas ekonominės veiklos vykdytojas, pavyzdžiui, nepriklausomas atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų diegėjas arba energijos paslaugų bendrovė, teikianti diegimo paslaugas atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje;
- d) taikyti kitas lygiavertį poveikį turinčias srities priemones, skirtas 1 dalyje nurodytam vidutiniam metiniam padidėjimui pasiekti, įskaitant fiskalines priemones arba kitas finansines paskatas.

Priimdamos ir įgyvendindamos pirmoje pastraipoje nurodytas priemones valstybės narės siekia užtikrinti priemonių prieinamumą visiems vartotojams, visų pirma mažas pajamas gaunančiuose ar pažeidžiamuose namų ūkiuose gyvenantiems vartotojams, kurie gali neturėti pakankamo pradinio kapitalo, kad galėtų jomis pasinaudoti.

5. Valstybės narės, šio straipsnio 3 dalyje nurodytoms priemonėms įgyvendinti ir stebėti, gali naudotis struktūromis, sukurtomis pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnyje nustatytus nacionalinius energijos taupymo įpareigojimus.

6. Kai pagal 3 dalį paskiriami subjektai, valstybės narės užtikrina, kad tų paskirtųjų subjektų įnašą būtų galima išmatuoti bei patikrinti ir kad paskirtieji subjektai kiekvienais metais praneštų apie:

- a) visą šildymui ir vėsinimui patiektos energijos kiekį;
- b) visą šildymui ir vėsinimui patiektos atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį;
- c) šildymui ir vėsinimui patiektos atliekinės šilumos ir vėsumos kiekį;
- d) atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos procentinę dalį visame šildymui ir vėsinimui patiektos energijos kiekyje ir
- e) atsinaujinančio energijos išteklių rūšį.

24 straipsnis

Centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniams vartotojams lengvai prieinamu būdu, pavyzdžiui, tiekėjų interneto svetainėse, metinėse sąskaitose arba paprašius, būtų teikiama informacija apie energinį naudingumą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį jų centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemose.

2. Valstybės narės nustato būtinas priemones ir sąlygas, kad tų centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemų, kurios nėra efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų arba kurios tokia sistema netaps iki 2025 m. gruodžio 31 d. remiantis kompetentingos institucijos patvirtintu planu, klientai galėtų atsijungti nutraukiant arba pakeičiant sutartį, kad patys iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintųsi šilumą ar vėsumą.

Kai sutarties nutraukimas yra susijęs su fiziniu atjungimu, gali būti nustatyta, kad sutartį nutraukti galima tik tuo atveju, jei kompensuojamos išlaidos, tiesiogiai patirtos dėl fizinio atjungimo, ir neamortizuota turto dalis, reikalinga šilumai ir vėsumai tam klientui tiekti.

3. Pagal 2 dalį valstybės narės gali nustatyti, kad teisę atsijungti nutraukiant arba pakeičiant sutartį turi tik tie klientai, kurie gali pagrįsti, kad numatytas alternatyvus šilumos ar vėsumos tiekimo sprendimas užtikrins gerokai didesnę energinį naudingumą. Alternatyvus tiekimo sprendimo naudingumo vertinimas gali būti grindžiamas energinio naudingumo sertifikatu.

4. Valstybės narės nustato būtinas priemones užtikrinti, kad centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemos prisidėtų prie šios direktyvos 23 straipsnio 1 dalyje nurodyto padidėjimo, įgyvendindamos bent vieną iš toliau nurodytų dviejų galimybių:

a) stengtis padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos energijos procentinę dalį centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje bent vienu procentiniu punktu, kaip metinį vidurkį, apskaičiuojamą 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpiams, pradedant nuo 2020 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies ir atliekinės šilumos ir vėsumos energijos procentinės dalies centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sektoriuje, kuri išreiškiama galutinio energijos suvartojimo centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje procentine dalimi, įgyvendinant priemones, kurios, tikėtina, gali lemti tą vidutinį metinį padidėjimą tais metais, kai oro sąlygos yra įprastos.

Valstybės narės, kuriose centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos energijos procentinė dalis yra didesnė nei 60 %, gali laikyti, kad tokia procentine dalimi jos įvykdo šio punkto pirmoje pastraipoje nurodytą vidutinio metinio padidėjimo reikalavimą.

Valstybės narės savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 I priedą nustato priemones, būtinas šio punkto pirmoje pastraipoje nurodytam vidutiniam metiniam padidėjimui įgyvendinti;

b) užtikrinti, kad centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemų operatoriai privalėtų prijungti atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos energijos tiekėjus arba privalėtų pasiūlyti prijungti trečiuosius tiekėjus ir iš jų pirkti šilumą ar vėsumą, pagamintą iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos energijos, remiantis nediskriminaciniais kriterijais, kuriuos nustato atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija, kai jiems reikia atlikti vieną ar daugiau iš toliau nurodytų veiksmų:

- i) tenkinti paklausą iš naujų klientų pusės;
- ii) pakeisti esamus šilumos ar vėsumos gamybos pajėgumus ir
- iii) išplėsti esamus šilumos ar vėsumos gamybos pajėgumus.

5. Kai valstybė narė taiko 4 dalies b punkte nurodytą galimybę, centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemos operatorius gali atsisakyti prijungti trečiuosius tiekėjus ir iš jų pirkti šilumą ar vėsumą, jei:

- a) sistemai stinga būtino pajėgumo, kadangi atliekinę šilumą ar vėsumą, šilumą ir vėsumą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių arba šilumą ar vėsumą, pagamintą didelio naudingumo kogeneracijos būdu, tiekia kiti tiekėjai;
- b) trečiojo tiekėjo tiekiamą šilumą ar vėsumą neatitinka techninių parametru, būtinų norint prijungti ir užtikrinti patikimą ir saugų centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemos eksploatavimą, arba
- c) operatorius gali įrodyti, kad suteikus prieigą pernelyg padidėtų šilumos ar vėsumos kaina galutiniams klientams, palyginti su kaina naudojantis pagrindiniu vietos šilumos ar vėsumos tiekimo šaltiniu, su kuriuo konkuruotų tas atsinaujinančiųjų išteklių energijos šaltinis arba atliekinė šiluma ir vėsumą.

Valstybės narės užtikrina, kad, kai pagal pirmą pastraipą centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemos operatorius atsisako prijungti šildymo ar vėsinimo tiekėją, tas operatorius kompetentingai institucijai pagal 9 dalį pateiktą informaciją apie tokio atsisakymo priežastis, taip pat apie sąlygas ir priemones, kurių reikėtų imtis sistemoje, kad prijungimas būtų įmanomas.

6. Kai valstybė narė taiko 4 dalies b punkte nurodytą galimybę, ji gali netaikyti to punkto šių centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų operatoriams:

- a) efektyviam centralizuotam šilumos ar vėsumos tiekimui;
- b) efektyviam centralizuotam šilumos ir vėsumos tiekimui, kai pasitelkiama didelio naudingumo kogeneracija;

- c) centralizuotam šilumos ar vėsumos tiekimui, kuris, remiantis kompetentingos institucijos patvirtintu planu, tampa efektyviu centralizuotu šilumos ir vėsumos tiekimu ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d.;
- d) centralizuotam šilumos ir vėsumos tiekimui, kurio bendra vardinė šiluminė galia yra mažesnė nei 20 MW.
7. Teise atsijungti nutraukiant arba pakeičiant sutartį pagal 2 dalį gali naudotis pavieniai klientai, klientų arba šalių, veikiančių klientų vardu, sukurtos bendrosios įmonės. Daugiabučio namo atveju tokia atsijungimo nutraukiant arba pakeičiant sutartį galimybe gali būti pasinaudota tik viso pastato lygmeniu, vadovaujantis taikytinu būstų įstatymu.
8. Valstybės narės reikalauja, kad elektros energijos skirstymo sistemų operatoriai, bendradarbiaudami su atitinkamuose jų rajonuose veiklą vykdančiais centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemų operatoriais, bent kas ketverius metus įvertintų potencialą centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemomis teikti balansavimo ir kitas sistemines paslaugas, įskaitant apkrovos atsaką ir perteklinės atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kaupimą, ir tai, ar naudotis nustatyta galimybe būtų našiau ir ekonomiškai efektyviau nei alternatyviais sprendimais.
9. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga institucija aiškiai apibrėžtų vartotojų teises ir centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų eksploatavimo taisykles pagal šį straipsnį ir užtikrintų jų laikymąsi.
10. Valstybės narės nereikalaujama taikyti šio straipsnio 2–9 dalių, jei:
- a) jos centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo procentinė dalis yra mažesnė nei ar lygi 2 % bendro energijos suvartojimo šildant ir vėsinant 2018 m. gruodžio 24 d.;
- b) jos centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo procentinė dalis viršijo 2 % plėtojant naują efektyvų centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimą, remiantis jos integruotu nacionaliniu energetikos ir klimato srities planu pagal Reglamento (ES) 2018/1999 I priedą arba remiantis šios direktyvos 15 straipsnio 7 dalyje nurodytu vertinimu, arba
- c) jos sistemų, nurodytų šio straipsnio 6 dalyje, procentinė dalis sudaro virš 90 % viso jos centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo pardavimo.

25 straipsnis

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo transporto sektoriuje skatinimas

1. Kad būtų populiarinamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimas transporto sektoriuje, kiekviena valstybė narė kuro tiekėjams nustato įpareigojimą užtikrinti, kad galutinio energijos suvartojimo transporto sektoriuje atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis sudarytų bent 14 % (būtinoji procentinė dalis) ne vėliau kaip 2030 m., laikantis valstybės narės nustatytos orientacinės trajektorijos ir apskaičiuojant pagal 26 ir 27 straipsniuose nustatytą metodiką. Komisija įvertina tą įpareigojimą siekdama ne vėliau kaip 2023 m. pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo jis būtų padidintas tais atvejais, kai toliau labai sumažėja atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos sąnaudos, kai reikia įvykdyti Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus dėl priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo arba kai tai pateisinama dėl pastebimo energijos vartojimo sumažėjimo Sąjungoje.

Nustatydamos įpareigojimą kuro tiekėjams, valstybės narės gali nuspręsti jo netaikyti arba jį skirtingai taikyti skirtingiems kuro tiekėjams ir skirtingiems energijos nešikliams, užtikrindamos, kad būtų atsižvelgta į įvairių technologijų skirtingo laipsnio brandą ir sąnaudas.

Apskaičiuodamos pirmoje pastraipoje nurodytą būtinąją procentinę dalį, valstybės narės:

- a) įskaito iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą, kai toks kuras naudojamas kaip tarpinis produktas įprastiniam kurui gaminti, ir
- b) gali įskaityti perdirbtos anglies kurą.

Pirmoje pastraipoje nurodytoje būtinajoje procentinėje dalyje pažangiųjų biodegalų ir biodujų, pagamintų iš IX priedo A dalyje išvardytų pradinių žaliavų, įnašas, kaip galutinio energijos suvartojimo transporto sektoriuje procentinė dalis, turi būti bent 0,2 % 2022 m., bent 1 % – 2025 m. ir bent 3,5 % 2030 m.

Valstybės narės gali nuspręsti kuro tiekėjams, kurie tiekia kurą elektros energijos ar iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro forma, netaikyti įpareigojimo tų rūšių kuro atžvilgiu laikytis būtinosios pažangiųjų biodegalų ir biodujų, pagamintų iš IX priedo A dalyje išvardytų pradinių žaliavų, procentinės dalies reikalavimo.

Nustatydamos pirmoje ir ketvirtoje pastraipose numatytą įpareigojimą užtikrinti, kad būtų pasiektos jose nustatytos procentinės dalys, valstybės narės gali, *inter alia*, priimti priemones, orientuotas į apimtį, energinę vertę arba išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, su sąlyga, kad yra įrodoma, jog pirmoje ir ketvirtoje pastraipose nurodytos būtinosios procentinės dalys yra pasiektos.

2. Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas dėl iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro naudojimo turi siekti bent 70 % nuo 2021 m. sausio 1 d.

Ne vėliau kaip 2021 m. sausio 1 d., Komisija pagal 35 straipsnį priima deleguotuosius aktus, siekdama papildyti šią direktyvą, kuriais nustatomos atitinkamos minimalios išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo ribos perdirtos anglies kurui taikant gyvavimo ciklo analizę, kurioje atsižvelgiama į kiekvienos kuro rūšies ypatumus.

26 straipsnis

Specialios biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro, pagaminto iš maistinių arba pašarinių augalų, taisyklės

1. Apskaičiuojant 7 straipsnyje nurodytą valstybės narės bendrąjį galutinį atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimą ir 25 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą būtinąją procentinę dalį, biodegalų ir skystųjų bioproduktų, taip pat transporto sektoriuje suvartojamo biomasės kuro, jeigu jie pagaminti iš maistinių ir pašarinių augalų, procentinė dalis turi būti ne daugiau kaip vienu procentiniu punktu didesnė nei tokio kuro dalis galutiniame energijos suvartojime kelių ir geležinkelių transporto sektoriuose toje valstybėje narėje 2020 m. ir ne didesnė nei 7 % bendro galutinio energijos suvartojimo kelių ir geležinkelių transporto sektoriuose toje valstybėje narėje.

Kai ta procentinė dalis valstybėje narėje yra mažesnė nei 1 %, ji gali būti padidinta iki ne daugiau kaip 2 % galutinio energijos suvartojimo kelių ir geležinkelių transporto sektoriuose.

Valstybės narės gali nustatyti žemesnę ribą ir 29 straipsnio 1 dalies tikslais taikyti skirtingas ribas skirtingiems biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui, pagamintiems iš maistinių arba pašarinių augalų, atsižvelgdamos į geriausius turimus įrodymus dėl netiesioginio žemės naudojimo keitimo poveikio. Pavyzdžiui, valstybės narės gali nustatyti žemesnę ribą biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro, pagamintų iš aliejinių augalų, procentinei daliai.

Kai biodegalų ir skystųjų bioproduktų, taip pat transporto sektoriuje suvartojamo biomasės kuro, pagaminto iš maistinių arba pašarinių augalų, procentinė dalis valstybėje narėje yra apribota iki mažesnės nei 7 % dalies arba kai valstybė narė nusprendžia šią procentinę dalį dar labiau apriboti, ta valstybė narė gali 25 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą būtiniausią procentinę dalį sumažinti atitinkamai ne daugiau kaip 7 procentiniais punktais.

2. Apskaičiuojant 7 straipsnyje nurodytą valstybės narės bendrąjį galutinį atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimą ir 25 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą būtinąją procentinę dalį, didelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliantiems biodegalams, skystiesiems bioproduktams ar biomasės kurui, pagamintiems iš maistinių ir pašarinių augalų, kurių atveju stebima reikšminga jų auginimo teritorijos plėtra užimant žemės, kurioje yra didelių anglies sancaupų, plotus, tenkanti procentinė dalis neturi viršyti tokio kuro suvartojimo toje valstybėje narėje 2019 m. lygio, nebent yra pripažinta, kad jie yra nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliantys biodegalai, skystieji bioproduktai ar biomasės kuras, vadovaujantis šia dalimi.

Nuo 2023 m. gruodžio 31 d. iki ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 31 d. ta riba turi laipsniškai mažėti iki 0 %.

Ne vėliau kaip 2019 m. vasario 1 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl atitinkamų maistinių ir pašarinių augalų auginimo plėtros visame pasaulyje padėties.

Ne vėliau kaip 2019 m. vasario 1 d. Komisija pagal 35 straipsnį priima deleguotąjį aktą, siekdama papildyti šią direktyvą, kuriuo nustatomi nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančių biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro sertifikavimo kriterijai, taip pat pripažinimo didelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančiomis pradinėmis žaliavomis, kurių atveju stebima reikšminga jų auginimo teritorijos plėtra užimant žemės, kurioje yra didelių anglies sandėkų, plotus, kriterijai. Ataskaita ir kartu priimamas deleguotasis aktas grindžiami geriausiais turimais moksliniais duomenimis.

Ne vėliau kaip 2023 m. rugsėjo 1 d. Komisija, remdamasi geriausiais turimais moksliniais duomenimis, peržiūri ketvirtoje pastraipoje nurodytame deleguotajame akte nustatytus kriterijus ir pagal 35 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais, kai tikslinga, tokie kriterijai iš dalies keičiami ir kuriuose pateikiama trajektorija, pagal kurią laipsniškai mažinamas didelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančių biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro, pagamintų iš pradinių žaliavų, kurių atveju stebima reikšminga jų auginimo teritorijos plėtra užimant žemės, kurioje yra didelių anglies sandėkų, plotus, įnašas siekiant 3 straipsnio 1 dalyje nustatyto Sąjungos tikslo ir 25 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos būtinosios procentinės dalies.

27 straipsnis

Būtinųjų atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinių dalių transporto sektoriuje apskaičiavimo taisyklės

1. 25 straipsnio 1 dalies pirmoje ir ketvirtoje pastraipose nurodytos būtinosios procentinės dalys apskaičiuojamos pagal šias nuostatas:

- a) apskaičiuojant vardiklį, t. y. kelių ir geležinkelių transporto kuro, pateikto vartoti arba naudoti rinkoje, energinę vertę, įskaitomas benzinas, dyzelinas, gamtinės dujos, biodegalai, biodujos, iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintas nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras, perdirbtos anglies kuras ir elektros energija, pateikti kelių ir geležinkelių transporto sektoriui;
- b) apskaičiuojant skaitiklį, t. y. transporto sektoriaus suvartotos atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį 25 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos tikslais, įskaitoma visų rūšių atsinaujinančiųjų išteklių energijos, pateiktos visiems transporto sektoriams, įskaitant iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą elektros energiją, pateiktą kelių ir geležinkelių transporto sektoriams, energinė vertė. Valstybės narės taip pat gali įskaityti perdirbtos anglies kurą.

Apskaičiuojant skaitiklį, biodegalų ir biodujų, pagamintų iš IX priedo B dalyje išvardytų pradinių žaliavų, procentinė dalis turi būti ne didesnė nei 1,7 % transporto kuro, pateikto vartoti arba naudoti rinkoje, energinės vertės, išskyrus Kiprą ir Maltą. Valstybės narės gali, kai tai pateisinama, pakeisti tą ribą, atsižvelgdamos į pradinių žaliavų prieinamumą. Bet kokį tokį keitimą turi patvirtinti Komisija;

- c) ir skaitiklis, ir vardiklis apskaičiuojami naudojant III priede nustatytas transporto degalų energines vertes. Kad apskaičiuotų į III priedą neįtrauktų transporto degalų energinę vertę, valstybės narės naudojasi atitinkamais ESO standartais, pagal kuriuos nustatomas įvairių rūšių degalų šilumingumas. Jei tuo tikslu nėra priimto ESO standarto, naudojamos atitinkamais ISO standartais. Komisijai pagal 35 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, siekiant iš dalies pakeisti šią direktyvą, dėl III priede nurodytos transporto degalų energinės vertės priderinimo prie mokslo ir technikos pažangos.

2. Įrodymo, kad laikomasi 25 straipsnio 1 dalyje nurodytų būtinųjų procentinių dalių, tikslais:

- a) gali būti laikoma, kad iš IX priede išvardytų pradinių žaliavų pagamintų transporto biodegalų ir biodujų procentinė dalis yra lygi jos energinei vertei, padaugintai iš dviejų;
- b) atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos procentinė dalis gali būti laikoma lygi jos energinei vertei, padaugintai iš keturių, kai tiekama kelių transporto priemonėms, ir gali būti laikoma lygi jos energinei vertei, padaugintai iš 1,5, kai tiekama geležinkelių transportui;
- c) aviacijos ir jūrų transporto sektoriuose pateiktų degalų, išskyrus degalus, pagamintus iš maistinių ir pašarinių augalų, procentinė dalis turi būti laikoma lygia jų energinei vertei, padaugintai iš 1,2.

3. Apskaičiuojant iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, tiekiamos kelių ir geležinkelių transporto priemonėms, procentinę dalį šio straipsnio 1 dalies taikymo tikslais valstybės narės atsižvelgia į per dvejus metus iki aptariamų metų jų teritorijoje pateiktą elektros energiją.

Nukrypstant nuo šios dalies pirmos pastraipos ir siekiant nustatyti elektros energijos procentinę dalį šio straipsnio 1 dalies taikymo tikslais, jeigu elektros energija gaunama tiesiogiai prisijungus prie įrenginio, gaminančio elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių, ir tiekiami kelių transporto priemonėms, visa ta elektros energija laikoma atsinaujinančiųjų išteklių energija.

Siekiant užtikrinti, kad numatytas elektros energijos paklausos transporto sektoriuje didėjimas viršijant dabartinę bazinį lygį būtų tenkinamas papildomais atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumais Komisija parengia papildomumo transporto sektoriuje sistemą ir parengia įvairias valstybių narių bazinio lygio nustatymo ir papildomumo išmatavimo galimybes.

Šios dalies tikslais, kai elektros energija naudojama iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui gaminti (tiesiogiai arba tarpinių produktų gamybai), atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinei daliai apskaičiuoti reikia naudoti vidutinę per dvejus metus iki aptariamų metų išmatuotą elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių procentinę dalį gamybos šalyje.

Tačiau elektros energija, gaunama tiesiogiai prisijungus prie įrenginio, gaminančio elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių, gali būti visa priskaičiuojama prie iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, kai jis naudojamas iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui gaminti, jeigu įrenginys:

- a) pradėjo vėliau arba tuo pačiu metu kaip įrenginys, iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą, ir
- b) nėra prijungtas prie tinklo arba yra prijungtas prie tinklo, bet galima pateikti įrodymų, kad atitinkama elektros energija buvo tiekama neimant elektros energijos iš tinklo.

Iš tinklo imama elektros energija gali būti priskaičiuojama prie visiškai iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, jeigu ji pagaminama tik iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir buvo įrodytos atsinaujinančiųjų išteklių savybės ir kiti atitinkami kriterijai, užtikrinant, kad tos elektros energijos atsinaujinančiųjų išteklių savybės yra deklaruojamos tik kartą ir tik viename galutinio naudojimo sektoriuje.

Ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d. Komisija pagal 35 straipsnį priima deleguotąjį aktą, siekdama papildyti šią direktyvą, siekiant nustatyti Sąjungos metodiką, nustatančią išsamias taisykles ekonominės veiklos vykdytojams, kad jie laikytųsi šios dalies penktoje ir šeštoje pastraipose nustatytų reikalavimų.

28 straipsnis

Kitos atsinaujinančiųjų išteklių energijos transporto sektoriuje nuostatos

1. Siekiant kuo labiau sumažinti riziką tas pačias siuntas Sąjungoje deklaruoti daugiau nei vieną kartą, valstybės narės ir Komisija stiprina nacionalinių sistemų tarpusavio bendradarbiavimą bei nacionalinių sistemų ir pagal 30 straipsnį nustatytų savanoriškų schemų ir tikrintojų bendradarbiavimą, be kita ko, kai tikslinga, keičiantis duomenimis. Jei vienos valstybės narės kompetentinga institucija įtaria ar nustato pažeidimą, ji, kai tikslinga, informuoja apie problemą kitas valstybes nares.

2. Komisija užtikrina, kad būtų sukurta Sąjungos duomenų bazė, kuri leistų atsekti skystąjį ir dujinį transporto kurą, kurį galima įskaityti į 27 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą skaitiklį arba kurį galima įskaityti 29 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais. Valstybės narės reikalauja, kad atitinkami ekonominės veiklos vykdytojai į tą duomenų bazę įrašytų informaciją apie atliktus sandorius ir to kuro tvarumo charakteristikas, įskaitant per jo gyvavimo ciklą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, pradedant nuo gamybos vietos iki kuro tiekėjo, kuris tą kurą pateikia rinkai. Valstybė narė gali sukurti nacionalinę duomenų bazę, kuri būtų susieta su Sąjungos duomenų baze užtikrinant, jog įvesta informacija būtų nedelsiant perduodama tarp duomenų bazių.

Kuro tiekėjai į atitinkamą duomenų bazę įveda informaciją, būtiną siekiant patikrinti, ar laikomasi 25 straipsnio 1 dalies pirmoje ir ketvirtoje pastraipose nustatytų reikalavimų.

3. Ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d. valstybės narės imasi priemonių užtikrinti iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamų degalų prieinamumą transportui, įskaitant dėl viešųjų didelės galios įkrovimo prieigų ir kitos degalų papildymo infrastruktūros, kaip numatyta jų nacionalinėse politikos sistemose pagal Direktyvą 2014/94/ES.

4. Valstybės narės turi prieigą prie šio straipsnio 2 dalyje nurodytos Sąjungos duomenų bazė. Jos imasi priemonių siekdamos užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojai įvestų teisingą informaciją į atitinkamą duomenų bazę. Komisija reikalauja, kad pagal schemas, kurioms taikomas sprendimas pagal šios direktyvos 30 straipsnio 4 dalį, būtų patikrinama, ar laikomasi to reikalavimo, kai tikrinama biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro atitiktis tvarumo kriterijams. Ji kas dvejus metus skelbia suvestinę informaciją iš Sąjungos duomenų bazės pagal Reglamento (ES) 2018/1999 VIII priedą.

5. Ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d. Komisija pagal 35 straipsnį priima deleguotuosius aktus, siekdama papildyti šią direktyvą, kad būtų apibrėžta metodika, pagal kurią nustatoma transporto biodegalų ir biodujų procentinė dalis, gaunama bendro proceso metu biomasę apdorojant kartu su iškastiniu kuru, ir metodika, pagal kurią vertinamas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas dėl iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro ir perdirbtos anglies kuro naudojimo, kuriomis užtikrinama, kad už CO₂, už kurio surinkimą jau gautas išmetamųjų teršalų kreditas pagal kitų teisės aktų nuostatas, nebūtų suteikiamas kreditas už išvengtą teršalų išmetimą.

6. Ne vėliau kaip 2019 m. birželio 25 d. ir po to kas dvejus metus Komisija peržiūri IX priedo A ir B dalyse nustatytą pradinį žaliavų sąrašą, kad į jį įrašytų pradines žaliavas remdamasi trečioje pastraipoje nustatytais principais.

Komisijai pagal 35 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas IX priedo A ir B dalyse nustatytas pradinis žaliavų sąrašas siekiant įrašyti, bet ne išbraukti, pradines žaliavas. Pradinės žaliavos, kurios gali būti perdirbtos tik naudojant pažangiąsias technologijas, įtraukiamos į IX priedo A dalį. Pradinės žaliavos, kurios gali būti perdirbtos į transporto biodegalus ar biodujas naudojant brandžias technologijas, įtraukiamos į IX priedo B dalį.

Tokie deleguotieji aktai grindžiami žaliavinės medžiagos, kaip transporto biodegalų ir biodujų gamybai skirtos pradinės žaliavos, potencialo analize atsižvelgiant į visus šiuos elementus:

- a) Direktyvoje 2008/98/EB nustatytus žiedinės ekonomikos principus ir atliekų hierarchiją;
- b) 29 straipsnio 2–7 dalyse nustatytus Sąjungos tvarumo kriterijus;
- c) poreikį išvengti didelio iškraipiančio poveikio (šalutinių) produktų, atliekų ir liekanų rinkoms;
- d) galimybę, kad bus užtikrintas esminis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas palyginti su iškastiniu kuru, remiantis išmetamųjų teršalų gyvavimo ciklo analize;
- e) poreikį išvengti neigiamo poveikio aplinkai ir biologinei įvairovei;
- f) būtinybę išvengti sukurti papildomą žemės paklausą.

7. Ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 kas dvejus metus atliekamo padarytos pažangos vertinimo kontekste Komisija įvertina, ar 25 straipsnio 1 dalies ketvirtoje pastraipoje nustatytu įpareigojimu, susijusiu su pažangiaisiais biodegalais ir biodujomis, pagamintais iš IX priedo A dalyje išvardytų pradinis žaliavų, veiksmingai skatinamos inovacijos ir užtikrinamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas transporto sektoriuje. Komisija tame vertinime išanalizuoja, ar šiuo straipsniu veiksmingai išvengiama dvigubo atsinaujinančiųjų išteklių energijos apskaitymo.

Jei tikslinga, Komisija pateikia pasiūlymą iš dalies pakeisti su pažangiaisiais degalais ir biodujomis, pagamintais iš IX priedo A dalyje išvardytų pradinis žaliavų, susijusį įpareigojimą, nustatytą 25 straipsnio 1 dalies ketvirtojoje pastraipoje.

29 straipsnis

Biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui taikomi tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai

1. Energija iš biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro šios pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais įskaitoma tik tuo atveju, jei jie atitinka 2–7 ir 10 dalyse nustatytus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus:

- a) įnašas siekiant 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto Sąjungos tikslo ir valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies;

- b) įpareigojimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, įskaitant 25 straipsnyje nustatytą įpareigojimą, laikymosi vertinimas;
- c) galimybė gauti finansinę paramą už biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimą.

Tačiau tam, kad biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš atliekų ir liekanų, išskyrus žemės ūkio, akvakultūros, žuvininkystės ir miškininkystės liekanas, būtų įskaityti pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, reikalaujama, kad jie atitiktų tik 10 dalyje nustatytus išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus. Ši pastraipa taip pat taikoma atliekoms ir liekanoms, kurios pirmiausia perdirbamos į produktą, o paskui – į biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą.

Elektros energijai, šilumai ir vėsumai, gaminamoms iš buitinių kietųjų atliekų, netaikomi 10 dalyje nustatyti išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai.

Biomasės kuras turi atitikti 2–7 ir 10 dalyse nustatytus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, jeigu jis naudojamas elektros energijos, šilumos ir vėsumos arba degalų gamybos įrenginiuose, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra lygi arba viršija 20 MW kietojo biomasės kuro atveju, o dujinio biomasės kuro atveju jų bendra vardinė šiluminė galia yra lygi arba viršija 2 MW. Įrenginiams, kurių bendra vardinė šiluminė galia mažesnė, valstybės narės gali taikyti tvarumo ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus.

2–7 ir 10 dalyse nustatyti tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai taikomi nepriklausomai nuo biomasės geografinės kilmės.

2. Biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš atliekų ir liekanų, susidariusių ne miško žemėje, bet žemės ūkio paskirties žemėje, 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais yra įskaitomi tik kai ekonominės veiklos vykdytojai arba nacionalinės institucijos yra parengę stebėsenos arba valdymo planus, skirtus poveikio dirvožemio kokybei ir dirvožemio angliai klausimams spręsti. Informacija apie tai, kaip tas poveikis stebimas ir valdomas, teikiama vadovaujantis 30 straipsnio 3 dalimi.

3. Iš žemės ūkio biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš labai didelės biologinės įvairovės žemės, t. y. žemės, kuriai 2008 m. sausio mėn. ar vėliau taikomas vienas iš toliau nurodytų apibūdinimų (nepaisant to, ar tas apibūdinimas žemei vis dar taikomas):

- a) neliestas miškas ir kitos miškingos vietovės, t. y. miškas ir kitos miškingos vietovės, kuriose auga vietinės rūšys ir nėra aiškiai matomų žmogaus veiklos požymių, o ekologiniai procesai nėra pastebimai sutrikdyti;
- b) labai didelės biologinės įvairovės miškas ir kita medžiais apsodinta žemė, kurioje gausu rūšių ir kuri nėra nuniokota arba kuri atitinkamos kompetentingos institucijos yra pripažinta kaip didelės biologinės įvairovės žemė, nebent pateikiama įrodymų, kad tų žaliavų gamyba tiems gamtos apsaugos tikslams nepakenkė;
- c) vietovės, nustatytos:

- i) pagal įstatymus arba atitinkamos kompetentingos institucijos gamtos apsaugos tikslais arba
- ii) kaip apsaugos vietovės, kuriose susitelkusios retos, galinčios išnykti arba nykstančios ekosistemos ar rūšys, pripažintos pagal tarptautinius susitarimus arba įtrauktos į tarpvyriausybinių organizacijų ar Tarptautinės gamtos išsaugojimo sąjungos sudarytus sąrašus, jeigu jos pripažįstamos pagal 30 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą,

nebent pateikiama įrodymų, kad tų žaliavų gamyba tiems gamtos apsaugos tikslams nepakenkė;

d) daugiau kaip vieno hektaro labai didelės biologinės įvairovės pievos:

- i) labai didelės biologinės įvairovės natūralios pievos, būtent pievos, kurios liktų pievos be žmogaus įsikišimo ir kuriose išlikusi natūrali rūšių įvairovė ir kurios ekologinės savybės ir procesai nepakitę, arba
- ii) labai didelės biologinės įvairovės nenatūralios pievos, būtent pievos, kurios nebūtų pievos be žmogaus įsikišimo ir kurios pasižymi rūšių įvairove bei yra nenuniokotos, o atitinkama kompetentinga institucija jas yra pripažinusi labai didelės biologinės įvairovės pievoms, išskyrus atvejus, kai pateikiama įrodymų, kad žaliavos nuėmimas yra būtinas siekiant išsaugoti jai taikomą labai didelės biologinės įvairovės pievos apibūdinimą.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustato kitus kriterijus, apibrėžiančius, kokioms pievoms taikomas šios dalies pirmos pastraipos d punktas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Iš žemės ūkio biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš žemės, kurioje yra didelių anglies sancaupų, būtent žemės, kuriai 2008 m. sausio mėn. taikytas ir toliau nebetaikomas vienas iš toliau nurodytų apibūdinimų:

- a) šlapžemės, būtent žemė, nuolat arba didelę metų dalį apsemta arba permirkusi vandeniu;
- b) ištisai mišku apaugusios vietovės, būtent žemė, kurioje daugiau nei vieno hektaro plote medžių aukštis didesnis negu penki metrai, o medžių lajos dangą užima daugiau kaip 30 %, arba medžiai gali pasiekti tas ribas *in situ*;
- c) žemė, kurioje daugiau nei vieno hektaro plote medžių aukštis didesnis negu penki metrai, o medžių lajos dangą užima nuo 10 % iki 30 %, arba medžiai gali pasiekti tas ribas *in situ*, nebent pateikti įrodymai, kad ploto anglies sancaupos iki ir po paskirties keitimo yra tokios, kad taikant V priedo C dalyje nustatytą metodiką būtų įgyvendintos šio straipsnio 10 dalyje nustatytos sąlygos.

Ši dalis netaikoma, jei žaliavų gavimo laikotarpiu žemei taikytas toks pats apibūdinimas kaip ir 2008 m. sausio mėn.

5. Iš žemės ūkio biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš žemės, kuri 2008 m. sausio mėn. buvo durpynas, nebent pateikiama įrodymų, kad tos žaliavos auginimui ir derliaus nuėmimui nereikalingas anksčiau nenusausintos dirvos sausinimas.

6. Iš miško biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, turi atitikti šiuos kriterijus, kad būtų kuo labiau sumažinta rizika naudoti netvarios gamybos miško biomasę:

- a) šalis, kurioje paruošta miško biomasė, turi nacionalinius arba subnacionalinius medyno kirtimo teisės aktus, taip pat stebėjimo ir vykdymo užtikrinimo sistemas, kuriomis užtikrinama, kad:
 - i) medyno kirtimo operacijos būtų teisėtos,
 - ii) medyno kirtavietėje būtų želdinamas miškas,
 - iii) būtų saugomos gamtos apsaugos tikslais pagal tarptautinę arba nacionalinę teisę arba atitinkamos kompetentingos institucijos nustatytos vietos, esančios, be kita ko, šlapžemėse ir durpynuose,
 - iv) kirtimas būtų atliekamas atsižvelgiant į dirvožemio kokybės ir biologinės įvairovės išlaikymą, siekiant kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį, ir
 - v) medyno kirtimas išlaikytų arba pagerintų ilgalaikį miško produktyvumą;
- b) jei šios dalies a punkte nurodytų įrodymų nėra, biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš miško biomasės, įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, jei miško gavybos teritorijos lygiu įdiegtos valdymo sistemos, kuriomis užtikrinama, kad:
 - i) medyno kirtimo operacijos būtų teisėtos,
 - ii) medyno kirtavietėje būtų želdinamas miškas,
 - iii) būtų saugomos gamtos apsaugos tikslais pagal tarptautinę arba nacionalinę teisę arba atitinkamos kompetentingos institucijos nustatytos vietos, esančios, be kita ko, šlapžemėse ir durpynuose, nebent pateikiama įrodymų, kad tos žaliavos derliaus nuėmimas tiems gamtos apsaugos tikslams nekenkia,
 - iv) medyno kirtimas būtų atliekamas atsižvelgiant į dirvožemio kokybės ir biologinės įvairovės išlaikymą, siekiant kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį, ir
 - v) medyno kirtimas išlaikytų arba pagerintų ilgalaikį miško produktyvumą.

7. Biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš miško biomasės, kurie įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, turi atitikti šiuos žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) kriterijus:

a) miško biomasės kilmės šalis arba ekonominės integracijos regioninė organizacija:

i) yra Paryžiaus susitarimo šalis,

ii) pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC) yra pateikusi numatomus įgyvendinti nacionaliniu lygmeniu nustatomus įpareigojančius veiksmus, į kuriuos įtrauktas žemės ūkio, miškininkystės ir žemės naudojimo šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas ir absorbuojimas, ir taip užtikrinama, kad bet kuris anglies sancaupų, susijusių su paruošta biomase, pokytis būtų įskaičiuojamas į šalies išipareigojimą mažinti arba apriboti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kaip numatyta nacionaliniu lygmeniu nustatytuose įpareigojančiuose veiksmuose, arba

iii) pagal Paryžiaus susitarimo 5 straipsnį yra priimti nacionaliniai arba subnacionaliniai biomasės ruošos srities teisės aktai, kuriais saugomos ir didinamos anglies sancaupos ir absorbentai, ir kuriuose pateikiami įrodymai, kad deklaruojamas LULUCF sektoriuje išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis neviršija absorbuojamo tokių dujų kiekio;

b) kai šios dalies a punkte nurodytų įrodymų nėra, biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš miško biomasės, įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, jei miško gavybos teritorijos lygmeniu įdiegtos valdymo sistemos, kuriomis užtikrinama, kad anglies sancaupos ir absorbentai miške ilguoju laikotarpiu būtų išlaikyti arba sustiprinti.

8. Ne vėliau kaip 2021 m. sausio 31 d. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato veiklos gaires dėl įrodymų, kuriais pagrindžiamas šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytų kriterijų laikymasis. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

9. Ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d. Komisija, remdamasi turimais duomenimis, įvertina, ar taikant 6 ir 7 dalyse nustatytus kriterijus veiksmingai mažinama rizika naudoti netvarios gamybos miško biomasę ir užtikrinamas LULUCF kriterijų laikymasis.

Jei tikslinga, Komisija pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kad būtų iš dalies pakeisti 6 ir 7 dalyse nustatyti kriterijai laikotarpiui po 2030 m.

10. Naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą, įskaitomus 1 dalyje nurodytais tikslais, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas yra:

a) bent 50 % – biodegalams, transporto sektoriuje vartojamoms biodujoms ir skystiesiems bioproduktams, pagamintiems įrenginiais, kurie jau buvo eksploatuojami 2015 m. spalio 5 d. ar anksčiau;

b) bent 60 % – biodegalams, transporto sektoriuje vartojamoms biodujoms ir skystiesiems bioproduktams, pagamintiems įrenginiais, kurie pradėti eksploatuoti nuo 2015 m. spalio 6 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.;

c) bent 65 % – biodegalams, transporto sektoriuje vartojamoms biodujoms ir skystiesiems bioproduktams, pagamintiems įrenginiais, kurie pradėti eksploatuoti nuo 2021 m. sausio 1 d.;

d) bent 70 % – elektros energijos, šilumos ir vėsumos gamybai iš biomasės kuro, naudojamo įrenginiuose, kurie pradėti eksploatuoti nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2025 m. gruodžio 31 d., ir 80 % – kai įrenginiai pradėti eksploatuoti nuo 2026 m. sausio 1 d.

Laikoma, kad įrenginys eksploatuojamas, kai juo pradėta faktinė biodegalų, transporto sektoriuje vartojamų biodujų ir skystųjų bioproduktų gamyba bei faktinė šilumos ir vėsumos, taip pat elektros energijos iš biomasės kuro gamyba.

Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas dėl biodegalų, transporto sektoriuje vartojamų biodujų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimo šilumos, vėsumos ir elektros energijos gamybos įrenginiuose apskaičiuojamas pagal 31 straipsnio 1 dalį.

11. Iš biomasės kuro pagaminta elektros energija įskaitoma šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, tik jei ji atitinka vieną ar daugiau iš šių kriterijų:

- a) ji pagaminta įrenginiuose, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra mažesnė nei 50 MW;
- b) įrenginių, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra nuo 50 MW iki 100 MW, atveju ji pagaminta taikant didelio naudingumo kogeneracijos technologiją, arba įrenginių, kuriuose gaminama tik elektros energija, atveju – laikantis su geriausiais prieinamais gamybos būdais (GPGB) siejamo energijos vartojimo efektyvumo lygio, kaip apibrėžta Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2017/1442 ⁽¹⁾;
- c) įrenginių, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra virš 100 MW, atveju ji pagaminta taikant didelio naudingumo kogeneracijos technologiją, arba įrenginių, kuriuose gaminama tik elektros energija, atveju ji pagaminta pasiekiant bent 36 % grynąjį elektros energijos naudingumą;
- d) ji pagaminta taikant CO₂, susidarancio gaminant biomasę, surinkimo ir saugojimo technologiją.

Šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais įrenginiai, kuriuose gaminama tik elektros energija, gali būti įskaitomi tik jei juose kaip pagrindinis kuras nėra naudojamas iškastinis kuras ir tik jei nėra ekonomiškai efektyvios galimybės taikyti didelio naudingumo kogeneracijos technologijos, vadovaujantis vertinimu, atliktu pagal Direktyvos 2012/27/ES 14 straipsnį.

Šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a ir b punktų tikslais, ši dalis taikoma tik įrenginiams, pradėtiems eksploatuoti arba pritaikytiems naudoti biomasės kurą po 2021 m. gruodžio 25 d. Šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto tikslais, šia dalimi nedaromas poveikis viešajai paramai, teikiamai pagal paramos schemas, vadovaujantis 4 straipsniu, patvirtintas ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 25 d.

Įrenginiams, kurių vardinė šiluminė galia mažesnė, valstybės narės gali taikyti didesnius energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus nei nurodytieji pirmoje pastraipoje.

Pirma pastraipa netaikoma elektros energijai iš įrenginių, apie kuriuos valstybė narė Komisijai turi specialiai pranešti remdamasi tinkamai pagrįsta elektros energijos tiekimo saugumo rizika. Įvertinusi pranešimą, Komisija priima sprendimą, kuriame atsižvelgiama į to pranešimo elementus.

12. Šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais ir nedarant poveikio 25 ir 26 straipsniams, valstybės narės neatsisako, remdamosi kitais tvarumo kriterijais, įskaityti biodegalų ir skystųjų bioproduktų, pagamintų laikantis šio straipsnio. Ši dalis nedaro poveikio viešajai paramai, teikiamai pagal iki 2018 m. gruodžio 24 d.

13. Šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytais tikslais valstybės narės gali ribotą laikotarpį nukrypti nuo šio straipsnio 2–7, 10 ir 11 dalyse nustatytų kriterijų, patvirtindamos skirtingus kriterijus, taikomus:

- a) atokiausiame regione, kaip nurodyta SESV 349 straipsnyje, esantiems įrenginiams, jei tokie įrenginiai gamina elektros energiją arba šilumą ar vėsumą iš biomasės kuro, ir
- b) biomasės kurui, naudojamam šios pastraipos a punkte nurodytuose įrenginiuose, neatsižvelgiant į tos biomasės kilmės vietą, jeigu tokie kriterijai yra objektyviai pagrindžiami tikslu užtikrinti sklandų laipsnišką šio straipsnio 2–7, 10 ir 11 dalyse nustatytų kriterijų įdiegimą tame atokiausiame regione ir tokiu būdu teikti paskatas pereiti nuo iškastinio kuro prie tvaraus biomasės kuro.

Apie šioje dalyje nurodytus skirtingus kriterijus atitinkama valstybė narė turi specialiai pranešti Komisijai.

14. 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais valstybės narės gali nustatyti papildomus tvarumo kriterijus biomasės kurui.

Ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d. Komisija įvertina galimą tokių papildomų kriterijų poveikį vidaus rinkai, jei būtina, kartu pateikdama pasiūlymą, kad būtų užtikrintas jų suderinimas.

⁽¹⁾ 2017 m. liepos 31 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1442, kuriame pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų pateikiamos geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados dėl didelių kurą deginančių įrenginių (OL L 212, 2017 8 17, p. 1).

30 straipsnis

Atitikties tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams patikrinimas

1. Kai į biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą arba kitą kurą, kurį galima įskaičiuoti į 27 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą skaitiklį, reikia įskaičiuoti 23 ir 25 straipsniuose bei 29 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, valstybės narės reikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojai įrodytų, jog yra įvykdę 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatyti tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai. Tais tikslais jos reikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojai naudotų masės balanso sistemą, kuri:

- a) leidžia maišyti skirtingomis tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo charakteristikomis pasižyminčių žaliavų ar kuro siuntas, pavyzdžiui, talpyklose, perdirbimo arba logistikos objektuose, perdavimo ir skirstymo infrastruktūroje arba objekte;
- b) leidžia maišyti skirtingos energinės vertės žaliavų siuntas, ketinant jas toliau perdirbti, jei siuntų dydis pakoreguojamas pagal jų energinę vertę;
- c) reikalauja, kad informacija apie a punkte nurodytų siuntų tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo charakteristikas ir dydžius ir toliau būtų priskiriama mišiniui, ir
- d) numato, kad visų iš mišinio paimtų siuntų suma turi tas pačias tvarumo charakteristikas esant tam pačiam jų kiekiui, kaip visų į mišinį įmaišytų siuntų suma, ir reikalauja, kad šis balansas būtų pasiektas per tam tikrą laikotarpį.

Masės balanso sistema užtikrinama, kad į kiekvieną siuntą būtų atsižvelgiama tik vieną kartą 7 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b arba c punkte, apskaičiuojant bendrąjį galutinį atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimą, ir joje pateikiama informacija, ar tos siuntos gamybai buvo suteikta parama, ir jei parama buvo suteikta – nurodant paramos schemos tipą.

2. Perdirbant siuntą informacija apie siuntos tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo charakteristikas tikslinama ir produkcijai priskiriama pagal šias taisykles:

- a) jei perdirbant žaliavos siuntą gaunama tik vienos rūšies produkcija, skirta biodegalų, skystųjų bioproduktų ar biomasės kuro, iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro arba perdirbtos anglies kuro gamybai, siuntos dydis ir susijusios tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo charakteristikos tikslinamos taikant perskaičiavimo koeficientą, atitinkantį tokiai gamybai skirtos produkcijos masės ir procesui pateiktos žaliavos masės santykį;
- b) jei perdirbant žaliavos siuntą gaunama daugiau nei vienos rūšies produkcija, skirta biodegalų, skystųjų bioproduktų ar biomasės kuro, iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro arba perdirbtos anglies kuro gamybai, kiekvienos rūšies produkcijai taikomas atskiras perskaičiavimo koeficientas ir atskiras masės balansas.

3. Valstybės narės imasi priemonių užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojai pateiktų patikimą informaciją apie nustatytą ir priimtą pagal 25 straipsnio 2 dalį išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo ribų ir apie 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatytą tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų laikymąsi ir kad ekonominės veiklos vykdytojai, pateikę prašymą, valstybėms narėms pateiktų duomenis, kurie buvo panaudoti rengiant šią informaciją. Valstybės narės reikalauja, kad ekonominės veiklos subjektai užtikrintų pakankamą nepriklausomo pateikiamos informacijos audito lygį ir pateiktų įrodymų, kad toks auditas atliekamas. Siekiant laikytis 29 straipsnio 6 dalies a punkto ir 29 straipsnio 7 dalies a punkto miško biomasės atveju galima naudoti vidaus auditą arba antrosios šalies auditą iki pirmosios miško biomasės surinkimo vietos. Atliekant auditą patikrinama, ar ekonominės veiklos vykdytojų naudojamos sistemos yra tikslios, patikimos ir apsaugotos nuo sukčiavimo, be kita ko, šiuo patikrinimu užtikrinama, kad medžiagos nebūtų sąmoningai modifikuotos ar išmestos, kad siunta arba jos dalis galėtų tapti atliekomis arba liekanomis. Audito metu įvertinamas mėginių ėmimo dažnumas ir metodika, taip pat įvertinamas duomenų patikimumas.

Šioje dalyje nustatyti įpareigojimai taikomi neatsižvelgiant į tai, ar biodegalai, skystieji bioproduktai, biomasės kuras, iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintas nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras ar perdirbtos anglies kuras gaminami Sąjungoje ar importuojami. Vartotojams ekonominės veiklos vykdytojų, tiekėjų ar atitinkamų kompetentingų institucijų interneto svetainėse pateikiama informacija apie kiekvieno kuro tiekėjo kuro tiekiamų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro geografinę kilmę ir pradinių žaliavų tipą; ši informacija kasmet atnaujinama.

Valstybės narės pateikia šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos suvestinę Komisijai. Komisija tos informacijos santrauką paskelbia Reglamento (ES) 2018/1999 28 straipsnyje nurodytoje e. ataskaitų teikimo platformoje, išsaugodama neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumą.

4. Komisija gali nuspręsti, kad savanoriškos nacionalinės ar tarptautinės schemos, nustatančios biodegalų, skystųjų bioproduktų ar biomasės kuro, arba kito kuro, kurį galima įskaičiuoti į 27 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytą skaitiklį, gamybos standartus, teikia tikslius duomenis apie išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą 25 straipsnio 2 dalies ir 29 straipsnio 10 dalies tikslais, ir (arba) įrodo, kad laikomasi 27 straipsnio 3 dalies ir 28 straipsnio 2 ir 4 dalių, arba įrodo, kad biodegalų, skystųjų bioproduktų arba biomasės kuro siuntos atitinka 29 straipsnio 2–7 dalyse nustatytus tvarumo kriterijus. Siekdami įrodyti, kad laikosi 29 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytų kriterijų, ekonominės veiklos vykdytojai gali nuspręsti reikalaujamus gamybos teritorijos lygmenį įrodymus teikti tiesiogiai. 29 straipsnio pirmos pastraipos 3 dalies c punkto ii papunkčio tikslais Komisija gali pripažinti retų, galinčių išnykti arba nykstančių ekosistemų ar rūšių apsaugos teritorijas, pripažintas tarptautiniais susitarimais arba įtrauktas į tarpvyriausybinių organizacijų ar Tarptautinės gamtos apsaugos sąjungos sudarytus sąrašus.

Komisija gali nuspręsti, kad tų schemų informacija apie priemones, kurių imtasi siekiant apsaugoti dirvožemį, vandenį ir orą, atkurti nualintą žemę, užkirsti kelią netaupiam vandens naudojimui teritorijose, kuriose vandens stinga, ir sertifikuoti nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančius biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą, yra tiksli.

5. Komisija įgyvendinimo aktais priima sprendimus pagal šio straipsnio 4 dalį. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Tokie sprendimai galioja ne ilgiau kaip penkerius metus.

Komisija reikalauja, kad kiekviena savanoriška schema, dėl kurios priimtas sprendimas pagal 4 dalį, kasmet ne vėliau kaip balandžio 30 d. Komisijai pateiktų ataskaitą dėl kiekvieno iš Reglamento (ES) 2018/1999 IX priede nurodytų punktų. Ataskaita teikiama už praėjusius kalendorinius metus. Reikalavimas teikti ataskaitą taikomas tik toms savanoriškoms schemoms, kurios veikia jau bent 12 mėnesių.

Komisija padaro viešai prieinamas savanoriškų schemų parengtų ataskaitų suvestines arba atitinkamais atvejais išsamias ataskaitas Reglamento (ES) 2018/1999 28 straipsnyje nurodytoje e. ataskaitų teikimo platformoje.

6. Valstybės narės gali sukurti nacionalines schemas, pagal kurias 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatytų tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų ir 25 straipsnio 2 dalyje nustatytų bei pagal tą dalį priimtų iš atsinaujančiųjų išteklių pagamintam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui ir perdirbtos anglies kurui taikomo išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo ribų laikymasis pagal 28 straipsnio 5 dalį būtų tikrinamas visoje priežiūros grandinėje, į kurią sujungtos kompetentingos nacionalinės institucijos.

Valstybė narė apie tokią savo nacionalinę schemą gali pranešti Komisijai. Komisija tokią schemą vertina pirmumo tvarka, siekdama sudaryti palankesnes sąlygas atitikties biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo riboms kitam kurui, kurį galima įskaičiuoti į 27 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą skaitiklį, patikrinimo schemų savitarpio dvišaliam ir daugiašaliam pripažinimui. Komisija, pasitelkdama įgyvendinimo aktus, gali nuspręsti, ar tokia nacionalinė schema, apie kurią buvo pranešta, atitinka šioje direktyvoje nustatytas sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Jei sprendimas yra teigiamas, pagal šį straipsnį nustatytais schemomis negali būti atsisakyta taikyti tos valstybės narės schemos savitarpio pripažinimą dėl atitikties 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatytiems tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams ir 25 straipsnio 2 dalyje nustatytiems bei pagal tą dalį priimtiems išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo riboms tikrinimo.

7. Komisija priima sprendimus pagal šio straipsnio 4 dalį tik tuo atveju, jei atitinkama schema atitinka pakankamus patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus ir pagal ją suteikiama pakankamų garantijų, kad jokios

medžiagos nebuvo sąmoningai modifikuotos ar išmestos, kad siunta arba jos dalis atitiktų priskyrimo IX priedui kriterijus. Schemų, skirtų išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimui matuoti, atveju tokios schemos taip pat turi atitikti V arba VI priede nustatytus metodikos reikalavimus. 29 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos c punkto ii papunktyje nurodytų labai didelės biologinės įvairovės vertės vietovių sąrašai turi atitikti pakankamus objektyvumo standartus ir būti suderinami su tarptautiniu mastu pripažintais standartais; turi būti numatytos tinkamos skundų pateikimo procedūros.

Savanoriškos schemos, nurodytos 4 dalyje, bent kartą per metus skelbia jų nepriklausomam auditui pasitelkiamų sertifikavimo įstaigų sąrašą, kiekvienos sertifikavimo įstaigos atveju nurodydamos, kurio subjekto ar nacionalinės viešosios institucijos ji yra pripažinta ir kuris subjektas ar nacionalinė viešojo valdymo institucija vykdo jos stebėseną.

8. Siekdamą užtikrinti, kad tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų, taip pat nuostatų dėl nedidelę arba didelę tiesioginio ir netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančių biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro laikymasis būtų tikrinamas veiksmingai ir vienodai, visų pirma sukčiavimo prevencijos tikslais, Komisija priima įgyvendinimo aktus, nustatydamą išsamias įgyvendinimo taisykles, įskaitant patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus, ir reikalauja, kad visos savanoriškos schemos tuos standartus taikytų. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Tuose įgyvendinimo aktuose Komisija ypač atsižvelgia į poreikį mažinti administracinę naštą. Įgyvendinimo aktuose nustatomas terminas, iki kurio savanoriškos schemos turi įgyvendinti standartus. Komisija pagal 4 dalį gali panaikinti sprendimus, kuriais pripažįstamos savanoriškos schemos, jei tos schemos per numatytą terminą neįgyvendina tokių standartų. Jei kuriai nors valstybei narei kiltų susirūpinimas, kad savanoriška schema neveikia pagal patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus, kurie yra sprendimų pagal 4 dalį pagrindas, Komisija išnagrinėja klausimą ir imasi atitinkamų veiksmų.

9. Jei ekonominės veiklos vykdytojas pateikia įrodymų ar duomenų, gautų pagal schemą, dėl kurios pagal šio straipsnio 4 arba 6 dalį buvo priimtas sprendimas, tiek, kiek tas sprendimas taikomas, valstybė narė nereikalauja, kad tiekėjas pateiktų papildomų įrodymų, jog 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatyti tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai yra įvykdyti.

Valstybių narių kompetentingos institucijos prižiūri nepriklausomą auditą pagal savanorišką schemą atliekančių sertifikavimo įstaigų veiklą. Kompetentingų valdžios institucijų prašymu sertifikavimo įstaigos pateikia visą susijusią informaciją, kurios reikia veiklos priežiūrai atlikti, įskaitant tikslią auditų datą, laiką ir vietą. Valstybės narės, radusios neatitikties problemų, skubiai informuoja savanorišką schemą.

10. Valstybės narės prašymu, kuris gali būti paremtas ekonominės veiklos vykdytojo prašymu, Komisija, remdamasi visais turimais įrodymais, išnagrinėja, ar įvykdyti 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatyti tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai, kiek tai susiję su biodegalų, skystųjų bioproduktų arba biomasės kuro ištekliu ir 25 straipsnio 2 dalyje nustatytais ir pagal tą dalį priimtomis išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo ribomis.

Per šešis mėnesius nuo tokio prašymo gavimo dienos ir pagal 34 straipsnio 3 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą Komisija įgyvendinimo aktais nusprendžia, ar:

- a) atitinkamai valstybei narei leidžiama atsižvelgti į iš to išteklius pagamintus biodegalus, skystuosius bioproduktus, biomasės kurą ar kitą kurą, kurį galima įskaityti į 27 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą skaitiklį, 29 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytas tikslais, ar
- b) nukrypdamą nuo šio straipsnio 9 dalies atitinkama valstybė narė gali reikalauti, kad biodegalų, skystųjų bioproduktų, biomasės kuro ar kito kuro, kurį galima įskaityti į 27 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą skaitiklį, išteklius tiekėjas pateiktų papildomų įrodymų, jog tie tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai ir tos išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo ribos yra įvykdyti.

31 straipsnis

Biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro poveikio šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui apskaičiavimas

1. 29 straipsnio 10 dalies tikslais, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą apskaičiuojamas taip:

- a) kai biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdui taikoma numatytoji išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo vertė yra nustatyta V priedo A arba B dalyje, o biomasės kuro – VI priedo A dalyje, kai biodegalų ar skystųjų bioproduktų vertė e_p , apskaičiuota pagal V priedo C dalies 7 punktą, o biomasės kuro tokia vertė – pagal VI priedo B dalies 7 punktą, yra lygi nuliui arba mažesnė už nulį, naudojant tą numatytąją vertę;
- b) naudojant biodegalų ir skystųjų bioproduktų faktinę vertę, apskaičiuotą pagal V priedo C dalyje nustatytą metodiką, o biomasės kuro faktinę vertę, apskaičiuotą pagal VI priedo B dalyje nustatytą metodiką;
- c) naudojant vertę, apskaičiuotą kaip V priedo C dalies 1 punkte nurodytos formulės veiksnį, kai V priedo D arba E dalyje nurodytos numatytosios išskaidytos vertės gali būti naudojamos kai kuriems veiksniams, ir faktinių verčių, apskaičiuotų pagal V priedo C dalyje nustatytą metodiką visiems kitiems veiksniams, suma arba
- d) naudojant vertę, kuri apskaičiuojama prie VI priedo B dalies 1 punkte nurodytų formulių veiksnį, kai VI priedo C dalyje nurodytos numatytosios išskaidytos vertės gali būti naudojamos kai kuriems veiksniams, pridėdant visų kitų veiksnų faktines vertes, apskaičiuotas pagal VI priedo B dalyje nustatytą metodiką.

2. Valstybės narės Komisijai gali pateikti ataskaitas, į kurias įtraukiama informacija apie tipinį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susidarantį auginant žemės ūkio žaliavas tose vietovėse jų teritorijoje, kurios pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1059/2003 ⁽¹⁾ klasifikuojamos kaip Teritorinių statistinių vienetų nomenklatūros (toliau – NUTS) 2 lygio teritoriniai vienetai arba kaip labiau išskaidyto NUTS lygio vienetai. Prie tų ataskaitų pridedamas metodo ir duomenų, kuriais remiantis apskaičiuotas išmetamų teršalų kiekis, aprašymas. Taikant tą metodą atsižvelgiama į dirvožemio charakteristikas, klimatą ir tikėtiną žaliavų derlių.

3. Teritorijų, esančių už Sąjungos ribų atveju, Komisijai gali būti pateikiamos ataskaitos, lygiavertės nurodytosioms 2 dalyje, kurias parengia kompetentingos įstaigos.

4. Komisija, pasitelkdama įgyvendinimo aktus, nusprendžia, ar šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytose ataskaitose pateikiami tikslūs duomenys, kad būtų galima apskaičiuoti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susidarantį žemės ūkio biomasės pradinės žaliavas auginant vietovėse, įtraukiami į tokias ataskaitas 29 straipsnio 10 dalyje nurodytais tikslais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Remiantis tokiais sprendimais, tie duomenys gali būti naudojami vietoj išskaidytų numatytųjų auginimo verčių, nustatytų V priedo D arba E dalyje biodegalams bei skystiesiems bioproduktams ir VI priedo C dalyje biomasės kurui.

5. Komisija peržiūri V ir VI priedus, kad į juos, jei tai pateisinama, būtų įrašytos arba persvarstytos biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybos būdams apskaičiuotos vertės. Atliekant tas peržiūras, be kita ko, apsparsstoma, ar nevertėtų koreguoti V priedo C dalyje ir VI priedo B dalyje nustatytos metodikos.

Komisijai pagal 35 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus siekiant iš dalies pakeisti, kai tikslinga, V ir VI priedus įtraukiant arba persvarstant numatytąsias vertes arba koreguojant metodiką.

Jei V ir VI prieduose pateikti numatytųjų verčių sąrašai tikslinami arba pildomi:

- a) jeigu veiksnio įnašas į bendrą išmetamą kiekį yra mažas, jeigu pokytis nedidelis ar jeigu faktinių verčių nustatymo kaina yra didelė arba jas nustatyti labai sunku, numatytosios vertės yra įprastų gamybos procesų tipinės vertės;
- b) visais kitais atvejais numatytosios vertės turi būti nuosaikios, palyginti su įprastais gamybos procesais.

⁽¹⁾ 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo (OL L 154, 2003 6 21, p. 1).

6. Kai to reikia siekiant užtikrinti vienodą V priedo C dalies ir VI priedo B dalies taikymą, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais būtų nustatomos išsamios techninės specifikacijos, įskaitant apibrėžtis, perskaičiavimo koeficientus, metinį auginant žaliavas išmetamų teršalų kiekį arba išmetamo kiekio sumažėjimą dėl anglies atsargų dirbamos žemės paviršiuje ir po ja, dėl CO₂ surinkimo, CO₂ pakeitimo ir CO₂ geologinio kaupimo. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

32 straipsnis

Įgyvendinimo aktai

Šios direktyvos 29 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, 29 straipsnio 8 dalyje, 30 straipsnio 5 dalies pirmoje pastraipoje, 30 straipsnio 6 dalies antroje pastraipoje, 30 straipsnio 8 dalies pirmoje pastraipoje, 31 straipsnio 4 dalies pirmoje pastraipoje ir 31 straipsnio 6 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose visapusiškai atsižvelgiama į nuostatas dėl išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/70/EB ⁽¹⁾ 7a straipsnį.

33 straipsnis

Komisijos vykdoma stebėseną

1. Komisija stebi Sąjungoje suvartojamų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro kilmę ir jų gamybos poveikį, įskaitant netiesioginio žemės naudojimo keitimo poveikį, žemės naudojimui Sąjungoje ir pagrindinėse trečiojoje tiekimo valstybėse. Tokia stebėseną grindžiama valstybių narių integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksnių planais ir atitinkamomis pažangos ataskaitomis pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3, 17 ir 20 straipsnius, ir atitinkamų trečiųjų valstybių bei tarpvyriausybinių organizacijų ataskaitomis, moksliniais tyrimais ir visa kita svarbia informacija. Komisija taip pat stebi prekių kainos pokyčius, susijusius su biomasės naudojimu energijai, ir visą teigiamą ir neigiamą poveikį maisto saugumui.

2. Komisija veda dialogą ir keičiasi informacija su trečiosiomis valstybėmis, biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamintojais bei vartotojų organizacijomis ir pilietine visuomene dėl bendro šioje direktyvoje numatytų priemonių, susijusių su biodegalais, skystaisiais bioproduktais ir biomasės kuro, įgyvendinimo. Tai darydama, ji ypatingą dėmesį skiria poveikiui, kurį biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamyba gali daryti maisto produktų kainoms.

3. 2026 m. Komisija pateikia, jei tikslinga, pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo teisės akto dėl reglamentavimo sistemos, kuria atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimas būtų skatinamas laikotarpiu po 2030 m.

Tame pasiūlyme atsižvelgiama į šios direktyvos įgyvendinimo patirtį, be kitų dalykų, į joje nustatytus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, ir į technologinę pažangą atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje.

4. 2032 m. Komisija paskelbia ataskaitą, kurioje apžvelgiamas šios direktyvos taikymas.

34 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Energetikos sąjungos komitetas, įsteigtas Reglamento (ES) 2018/1999 44 straipsniu.

2. Nepaisant 1 dalies, su biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro tvarumu susijusiais klausimais Komisijai padeda Biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro tvarumo komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

⁽¹⁾ 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 93/12/EEB (OL L 350, 1998 12 28, p. 58).

Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

35 straipsnis

Igaliojimų delegavimas

1. Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 8 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, 25 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje, 26 straipsnio 2 dalies ketvirtoje pastraipoje, 26 straipsnio 2 dalies penktoje pastraipoje, 27 straipsnio 1 dalies c punkte, 27 straipsnio 3 dalies septintoje pastraipoje, 28 straipsnio 5 dalyje, 28 straipsnio 6 dalies antroje pastraipoje ir 31 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2018 m. gruodžio 24 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. 7 straipsnio 3 dalies penktoje pastraipoje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami dviejų metų laikotarpiui nuo 2018 m. gruodžio 24 d.
4. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 7 straipsnio 3 dalies penktoje pastraipoje, 8 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, 25 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje, 26 straipsnio 2 dalies ketvirtoje pastraipoje, 26 straipsnio 2 dalies penktoje pastraipoje, 27 straipsnio 1 dalies c punkte, 27 straipsnio 3 dalies septintoje pastraipoje, 28 straipsnio 5 dalyje, 28 straipsnio 6 dalies antroje pastraipoje ir 31 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
5. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
6. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
7. Pagal 7 straipsnio 3 dalies penktą pastraipą, 8 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą, 25 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, 26 straipsnio 2 dalies ketvirtą pastraipą, 26 straipsnio 2 dalies penktą pastraipą, 27 straipsnio 1 dalies c punktą, 27 straipsnio 3 dalies septintą pastraipą, 28 straipsnio 5 dalį, 28 straipsnio 6 dalies antrą pastraipą ir 31 straipsnio 5 dalies antrą pastraipą priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

36 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini siekiant įgyvendinti 2–13, 15–31 ir 37 straipsnius bei II, III ir V–IX priedus ne vėliau kaip 2021 m. birželio 30 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, kurią panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio formuluotę nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3. Šia direktyva nedaromas poveikis nukrypti leidžiančių nuostatų taikymui pagal Sąjungos elektros energijos vidaus rinkos teisės aktus.

37 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 2009/28/EB su pakeitimais, padarytais direktyvomis, nurodytomis X priedo A dalyje, panaikinama nuo 2021 m. liepos 1 d. nedarant poveikio valstybių narių įsipareigojimams, susijusiems su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais, nustatytais X priedo B dalyje ir nedarant poveikio valstybių narių įsipareigojimams 2020 m., kaip išdėstyta Direktyvos 2009/28/EB 3 straipsnio 1 dalyje ir I priedo A dalyje.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal XI priede pateiktą atitikties lentelę.

38 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja trečią dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

39 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2018 m. gruodžio 11 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

A. TAJANI

Tarybos vardu

Pirmininkė

J. BOGNER-STRAUSS

I PRIEDAS

BENDRI NACIONALINIAI ATSINAUJINANČIŪJŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS PROCENTINĖS DALIES
BENDRAJAME GALUTINĖS ENERGIJOS SUVARTOJIME TIKSLAI 2020 M. (1)

A. Bendri nacionaliniai tikslai

	Atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis bendrajame galutinės energijos suvartojime, 2005 m. (S ₂₀₀₅)	Atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies bendrajame galutinės energijos suvartojime rodiklis, 2020 m. (S ₂₀₂₀)
Belgija	2,2 %	13 %
Bulgarija	9,4 %	16 %
Čekija	6,1 %	13 %
Danija	17,0 %	30 %
Vokietija	5,8 %	18 %
Estija	18,0 %	25 %
Airija	3,1 %	16 %
Graikija	6,9 %	18 %
Ispanija	8,7 %	20 %
Prancūzija	10,3 %	23 %
Kroatija	12,6 %	20 %
Italija	5,2 %	17 %
Kipras	2,9 %	13 %
Latvija	32,6 %	40 %
Lietuva	15,0 %	23 %
Liuksemburgas	0,9 %	11 %
Vengrija	4,3 %	13 %
Malta	0,0 %	10 %
Nyderlandai	2,4 %	14 %
Austrija	23,3 %	34 %
Lenkija	7,2 %	15 %
Portugalija	20,5 %	31 %
Rumunija	17,8 %	24 %
Slovėnija	16,0 %	25 %
Slovakija	6,7 %	14 %
Suomija	28,5 %	38 %
Švedija	39,8 %	49 %
Jungtinė Karalystė	1,3 %	15 %

(1) Pabrėžiama, kad gairėse dėl valstybės pagalbos aplinkos apsaugos srityje pripažįstama, jog atsinaujinančiųjų išteklių energijos skatinimui nuolat reikalingi nacionaliniai paramos mechanizmai, kad būtų galima pasiekti šiame priede nustatytus nacionalinius tikslus.

II PRIEDAS

NORMALIZAVIMO TAISYKLĖ IŠ HIDROENERGIJOS IR VĖJO ENERGIJOS PAGAMINTAI ELEKTROS ENERGIJAI APSKAIČIUOTI

Ši taisyklė taikoma siekiant apskaičiuoti elektros energiją, pagamintą iš hidroenergijos tam tikroje valstybėje narėje:

$(Q_{N(\text{norm})}) / (C_N \cdot \sum_{i=1}^N (Q_i / C_i))$, kai:

N	=	ataskaitiniai metai;
$Q_{N(\text{norm})}$	=	apskaičiuoti naudojamas normalizuotas elektros energijos kiekis, pagamintas visose valstybės narės hidroelektrinėse N metais;
Q_i	=	elektros energijos kiekis, faktiškai pagamintas visose valstybės narės hidroelektrinėse i metais, matuojamas GWh, neįskaitant elektros energijos kiekio, pagaminto hidroakumuliaciniuose įrenginiuose, naudojančiuose prieš tai pakeltą vandenį;
C_i	=	visų valstybės narės, neįskaitant hidroakumuliacijos, hidroelektrinių bendra įrengtoji galia i metų pabaigoje, matuojama MW.

Ši taisyklė taikoma tam tikroje valstybėje narėje iš sausumos vėjo energijos pagamintai elektros energijai apskaičiuoti:

$(Q_{N(\text{norm})}) / ((C_N \cdot C_{N-1} \cdot 2) \cdot \sum_{i=1}^N (Q_i / (C_i \cdot C_{i-1})))$, kai:

N	=	ataskaitiniai metai;
$Q_{N(\text{norm})}$	=	apskaičiuoti naudojamas normalizuotas elektros energijos kiekis, pagamintas visose valstybės narės sausumoje įrengtose vėjo elektrinėse N metais;
Q_i	=	elektros energijos kiekis, faktiškai pagamintas visose valstybės narės sausumoje įrengtose vėjo elektrinėse i metais, matuojamas GWh;
C_j	=	visų valstybės narės sausumoje įrengtų vėjo elektrinių bendra įrengtoji galia j metų pabaigoje, matuojama MW;
n	=	4 arba metų skaičius prieš N metus, už kuriuos turima atitinkamos valstybės narės galios ir gamybos duomenų, priklausomai nuo to, kuris iš jų mažesnis.

Ši taisyklė taikoma tam tikroje valstybėje narėje iš vėjo energijos jūroje pagamintai elektros energijai apskaičiuoti:

$(Q_{N(\text{norm})}) / ((C_N \cdot C_{N-1} \cdot 2) \cdot \sum_{i=1}^N (Q_i / (C_i \cdot C_{i-1})))$, kai:

N	=	ataskaitiniai metai;
$Q_{N(\text{norm})}$	=	apskaičiuoti naudojamas normalizuotas elektros energijos kiekis, pagamintas visose valstybės narės jūroje įrengtose vėjo elektrinėse N metais;
Q_i	=	elektros energijos kiekis, faktiškai pagamintas visose valstybės narės jūroje įrengtose vėjo elektrinėse i metais, matuojamas GWh;
C_j	=	visų valstybės narės jūroje įrengtų vėjo elektrinių bendra įrengtoji galia j metų pabaigoje, matuojama MW;
n	=	4 arba metų skaičius prieš N metus, už kuriuos turima atitinkamos valstybės narės galios ir gamybos duomenų, priklausomai nuo to, kuris iš jų mažesnis.

III PRIEDAS

KURO ENERGINĖ VERTĖ

Kuras	Energinė vertė pagal masę (žemutinė šilumingumo vertė, MJ/kg)	Energinė vertė pagal tūrį (žemutinė šilumingumo vertė, MJ/l)
IŠ BIOMASĖS IR (ARBA) JĄ PERDIRBANT PAGAMINTAS KURAS		
Biopropanas	46	24
Grynas augalinis aliejus (aliejus, pagamintas iš aliejinių augalų taikant spaudimo, ekstrahavimo ar kitas palyginamas procedūras; žalias arba valytas, bet chemiškai nemodifikuotas)	37	34
Biodyzelinas – riebalų rūgščių metilesteris (metilesteris, pagamintas iš biomasės aliejaus)	37	33
Biodyzelinas – riebalų rūgščių etilesteris (etilesteris, pagamintas iš biomasės aliejaus)	38	34
Biodujos, kurias galima išvalyti iki gamtinių dujų kokybės	50	-
Hidrinimu valytas (termocheminiu būdu apdorotas vandeniliu) biomasės aliejus, naudojamas kaip dyzelino pakaitalas	44	34
Hidrinimu valytas (termocheminiu būdu apdorotas vandeniliu) biomasės aliejus, naudojamas kaip benzino pakaitalas	45	30
Hidrinimu valytas (termocheminiu būdu apdorotas vandeniliu) biomasės aliejus, naudojamas kaip reaktyvinių degalų pakaitalas	44	34
Hidrinimu valytas (termocheminiu būdu apdorotas vandeniliu) biomasės aliejus, naudojamas kaip suskystintų naftos dujų pakaitalas	46	24
Bendrai (kartu su iškastiniu kuru) perdirbimo gamykloje apdorotas biomasės arba pirolizuotosios biomasės aliejus, naudojamas kaip dyzelino pakaitalas	43	36
Bendrai (kartu su iškastiniu kuru) perdirbimo gamykloje apdorotas biomasės arba pirolizuotosios biomasės aliejus, naudojamas kaip benzino pakaitalas	44	32
Bendrai (kartu su iškastiniu kuru) perdirbimo gamykloje apdorotas biomasės arba pirolizuotosios biomasės aliejus, naudojamas kaip reaktyvinių degalų pakaitalas	43	33
Bendrai (kartu su iškastiniu kuru) perdirbimo gamykloje apdorotas biomasės arba pirolizuotosios biomasės aliejus, naudojamas kaip suskystintų naftos dujų pakaitalas	46	23
IŠ ĮVAIRIŲ ATSINAUJINANČIŲJŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ PAGAMINTAS KURAS, ĮSKAITANT BIOMASĘ		
Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamas metanolis	20	16
Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamas etanolis	27	21
Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamas propanolis	31	25
Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamas butanolis	33	27

Kuras	Energinė vertė pagal masę (žemutinė šilumingumo vertė, MJ/kg)	Energinė vertė pagal tūrį (žemutinė šilumingumo vertė, MJ/l)
Fišerio ir Tropšo dyzelinas (sintetinis angliavandenilis arba sintetinių angliavandenilių mišinys, naudojamas kaip dyzelino pakaitalas)	44	34
Fišerio ir Tropšo benzinas (sintetinis angliavandenilis arba sintetinių angliavandenilių mišinys, naudojami kaip benzino pakaitalas)	44	33
Fišerio ir Tropšo reaktyviniai degalai (sintetinis angliavandenilis arba sintetinių angliavandenilių mišinys, naudojami kaip reaktyvinių degalų pakaitalas)	44	33
Fišerio ir Tropšo suskystintos naftos dujos (sintetinis angliavandenilis arba sintetinių angliavandenilių mišinys, naudojami kaip suskystintų naftos dujų pakaitalas)	46	24
DME (dimetileteris)	28	19
Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamas vandenilis	120	—
ETBE (etil-tret-butyleteris, pagamintas etanolio pagrindu)	36 (iš kurių 37 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	27 (iš kurių 37 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
MTBE (metil-tret-butyleteris, pagamintas metanolio pagrindu)	35 (iš kurių 22 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	26 (iš kurių 22 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
TAAE (tret-amil-etilo eteris, pagamintas etanolio pagrindu)	38 (iš kurių 29 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	29 (iš kurių 29 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
TAME (tret-amil-metilo eteris, pagamintas metanolio pagrindu)	36 (iš kurių 18 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	28 (iš kurių 18 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
THxEE (tret-heksil-etilo eteris, pagamintas etanolio pagrindu)	38 (iš kurių 25 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	30 (iš kurių 25 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
THxME (tret-heksil-metilo eteris, pagamintas metanolio pagrindu)	38 (iš kurių 14 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	30 (iš kurių 14 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
IŠKASTINIS KURAS		
Benzinas	43	32
Dyzelinas	43	36

IV PRIEDAS

MONTUOTOJŲ SERTIFIKAVIMAS

18 straipsnio 3 dalyje nurodytos sertifikavimo schemos arba lygiavertės kvalifikavimo schemos grindžiamos šiais kriterijais:

1. Sertifikavimo arba kvalifikavimo procesas turi būti skaidrus, jį turi aiškiai apibrėžti valstybė narė arba jos paskirta administracinė įstaiga.
2. Biomasės, šilumos siurblių, seklių geoterminių ir saulės fotoelektros bei saulės terminių įrenginių montuotojai sertifikuojami pagal akredituotą mokymo programą arba mokymų rengėją.
3. Mokymo programą ar rengėją akredituoja valstybės narės arba jų paskirtos administracinės įstaigos. Akredituojanti įstaiga užtikrina, kad mokymo rengėjo siūloma mokymo programa būtų tęstinė ir regioninio arba nacionalinio masto. Mokymų rengėjas turi turėti pakankamai techninių priemonių praktiniams mokymams rengti, įskaitant laboratorinę įrangą ar atitinkamas priemones. Mokymų rengėjas be pagrindinių mokymų taip pat turi pasiūlyti trumpesnius kvalifikacijos kėlimo kursus aktualiais klausimais, įskaitant apie naujas technologijas, kad būtų sudarytos sąlygos apie įrenginius mokytis visą gyvenimą. Mokymų rengėjas gali būti įrangos ar sistemos gamintojas, institutai arba asociacijos.
4. Mokymus, kuriuos užbaigus suteikiamas montuotojo sertifikatas arba montuotojo kvalifikacija, sudaro teorinė ir praktinė dalys. Mokymų pabaigoje montuotojas turi būti įgijęs įgūdžių, būtinų atitinkamai įrangai ir sistemoms montuoti, atitikti vartotojo veiklos rezultatų ir patikimumo poreikius, užtikrinti darbo kokybę ir atitikti visus galiojančius kodeksus ir standartus, įskaitant energijos ir ekologinio ženklinimo.
5. Mokymo kursai užbaigiami egzaminu, kurį išlaikius išduodamas sertifikatas arba suteikiama kvalifikacija. Egzaminą sudaro praktinis sėkmingo biomasės katilų ar krosnių, šilumos siurblių, seklių geoterminių įrenginių, saulės fotoelektros ar saulės terminių įrenginių sumontavimo įvertinimas.
6. 18 straipsnio 3 dalyje nurodytose sertifikavimo schemose arba lygiavertėse kvalifikavimo schemose deramai atsižvelgiama į šias gaires:
 - a) akredituotos mokymo programos turėtų būti siūlomos darbo patirties turintiems montuotojams, turintiems arba besiruošiantiems įgyti tokią kvalifikaciją:
 - i) biomasės katilų ir krosnių montuotojams: santechniko, vamzdžių klojėjo, šilumos tiekimo inžinieriaus ar sanitarinės ir šilumos ir vėsumos tiekimo įrangos techniko kvalifikacija yra būtina sąlyga;
 - ii) šilumos siurblių montuotojams: santechniko ar šaldymo inžinieriaus kvalifikacija, taip pat baziniai elektriko ir santechniko įgūdžiai (vamzdžių pjovimas, vamzdžių jungčių litavimas, vamzdžių jungčių klijavimas, izoliavimas, jungčių sandarinimas, nuotėkio testavimas ir šilumos ar vėsumos tiekimo sistemų montavimas) yra būtina sąlyga;
 - iii) fotoelektros ar terminių saulės įrenginių montuotojui: santechniko arba elektriko kvalifikacija ir santechniko, elektriko ir dangų klojėjo įgūdžiai, įskaitant žinias apie vamzdžių jungčių litavimą, vamzdžių jungčių klijavimą, jungčių sandarinimą, santechninės įrangos nuotėkio testavimą, gebėjimą sujungti laidus, žinias apie pagrindines dengimo medžiagas, hidroizoliacijos ir sandarinimo metodus yra būtina sąlyga, arba
 - iv) profesinis montuotojų mokymas, kuriuo siekiama suteikti montuotojo įgūdžių, atitinkančių trejų metų išsilavinimą a, b arba c punktuose nurodytose srityse, įskaitant teorinį mokymąsi ir praktiką darbo vietoje;
 - b) teorinėje biomasės krosnių ir katilų montavimo mokymų dalyje turėtų būti apžvelgta biomasės rinkos padėtis ir turėtų būti nagrinėjami ekologiniai aspektai, biomasės kuras, logistika, priešgaisrinė apsauga, susijusios subsidijos, degimo technika, deginimo sistemos, optimalūs hidrauliniai sprendiniai, sąnaudų bei pelningumo palyginimas ir biomasės katilų bei krosnių projektavimas, montavimas ir priežiūra. Mokymuose taip pat turėtų būti suteikiama išsamių žinių apie Europos standartus, taikomus technologijoms ir biomasės kurui, pavyzdžiui, granulėms, ir apie susijusią nacionalinę ir Sąjungos teisę, taikomą biomasei;

- c) teorinėje šilumos siurblių montuotojo mokymų dalyje turėtų būti apžvelgiama padėtis šilumos siurblių rinkoje ir turėtų būti nagrinėjami įvairių regionų geoterminiai ištekliai ir žemės šaltinių temperatūra, dirvožemio ir uolienų šiluminio laidumo nustatymas, geoterminių išteklių naudojimo reglamentai, šilumos siurblių naudojimo pastatuose pagrindumas ir tinkamiausios šilumos siurblių sistemos nustatymas ir žinios apie jų techninius reikalavimus, saugumą, oro filtravimą, sujungimą su šilumos šaltiniu ir sistemos išdėstymą. Mokymuose taip pat turėtų būti suteikiama išsamių žinių apie visus šilumos siurbliams taikomus Europos standartus, ir apie atitinkamą nacionalinę ir Sąjungos teisę. Montuotojas turėtų įrodyti turįs šiuos pagrindinius gebėjimus:
- i) bazinis šilumos siurblio fizinių ir veikimo principų suvokimas, įskaitant šilumos siurblio ciklo charakteristikas: ryšys tarp šilumos šalintuvo žemų temperatūrų ir šilumos šaltinio aukštų temperatūrų, sistemos veiksmingumo, naudingumo koeficiento ir sezoninio naudingumo koeficiento (SPF) nustatymas;
 - ii) šilumos siurblio ciklo komponentų ir jų funkcijos, įskaitant kompresorių, išsiplėtimo vožtuvą, garintuvą, kondensatorių, įrenginius ir įtaisus, tepalinę alyvą, šaltnešį, perkaitinimo, dalinio vėsinimo ir vėsinimo su šilumos siurbliais galimybes, suvokimas ir
 - iii) gebėjimas pasirinkti sudedamąsias dalis ir pritaikyti jų dydį tipiškais montavimo atvejais, įskaitant tipinių įvairių pastatų šilumos apkrovimo verčių nustatymą, taip pat karšto vandens gamybai pagal energijos suvartojimą, šilumos siurblio galios nustatymą šilumos poreikiui, kuris būtinas karšto vandens gamybai, pastato šilumos kaupimo masei ir nepertraukiamai srovės grandinei; nustatyti buferinės cisternos komponentą, jos tūrį ir antrosios šilumos tiekimo sistemos integravimą;
- d) teorinėje mokymų apie fotoelektros ir terminių saulės energijos įrenginių montavimą dalyje turėtų būti apžvelgta padėtis saulės energijos produktų rinkoje bei sąnaudų ir pelningumo palyginimas ir turėtų būti nagrinėjami ekologiniai aspektai, sudedamosios dalys, saulės energijos sistemų charakteristikos ir matmenys, tikslų sistemų ir sudedamųjų dalių parinkimas, šilumos poreikio nustatymas, priešgaisrinė apsauga, susijusios subsidijos, taip pat saulės fotoelektros ir saulės šilumos įrenginių projektavimas, montavimas ir priežiūra. Mokymuose taip pat turėtų būti suteikiama išsamių žinių apie visus Europos technologijos normatyvus bei sertifikavimą, pvz., *Solar Keymark*, ir susijusią nacionalinę ir Sąjungos teisę. Montuotojas turėtų įrodyti turįs šiuos pagrindinius gebėjimus:
- i) sugebėti dirbti saugiai, naudoti būtinus įrankius ir įrangą, laikytis saugos kodeksų bei standartų ir nustatyti santchnikos, elektros ir kitus pavojus, susijusius su saulės įrenginiais;
 - ii) sugebėti identifikuoti sistemas ir jų sudedamąsias dalis, būdingas aktyvioms ir pasyvioms sistemoms, įskaitant mechaninę konstrukciją, ir nustatyti sudedamųjų dalių vietą bei sistemos išdėstymą ir konfigūraciją;
 - iii) sugebėti nustatyti būtiną montavimo vietą, fotoelektros ir saulės energiją naudojančio vandens šildytuvo krypties nustatymą ir posvyrį, atsižvelgiant į šešėlio nustatymą, saulės energijos prieigą, struktūrinį integralumą, įrenginio tinkamumą pastatui ar klimatui, įvairių montavimo metodų, tinkamų dangos tipams, nustatymą ir montavimui būtinos įrangos sistemos balansą ir
 - iv) saulės fotoelektros sistemoms – sugebėti pritaikyti elektros projektą, įskaitant projekto srovių nustatymą, atitinkamų rūšių laidininkų pasirinkimą ir kiekvienos elektros grandinės parametrų, visos susijusios įrangos ir posistemų tinkamo dydžio, parametrų bei vietų nustatymą ir atitinkamo sujungimo taško pasirinkimą;
- e) montuotojo pažymėjimas turėtų galioti ribotą laiką; kad pažymėjimo galiojimas būtų pratęstas, būtina dalyvauti kvalifikacijos kėlimo seminare ar renginyje.

V PRIEDAS

BIODEGALŲ, SKYSTŪJŲ BIOPRODUKTŲ IR LYGINTINO IŠKASTINIO KURO SUKELIAMO ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ POVEIKIO APSKAIČIAVIMO TAISYKLĖS

A. TIPINĖS IR NUMATYTOSIOS BIODEGALŲ VERTĖS, JEI JIE GAMINAMI NEIŠMETANT ANGLIES (NETO) DĖL ŽEMĖS NAUDOJIMO PAKĖITIMO

Biodegalų gamybos būdas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	67 %	59 %
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	77 %	73 %
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	73 %	68 %
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	79 %	76 %
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, rusvosios anglis kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	58 %	47 %
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, rusvosios anglis kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	71 %	64 %
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	48 %	40 %
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	55 %	48 %
etanolis iš kukurūzų (rusvosios anglis kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	40 %	28 %
etanolis iš kukurūzų (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	69 %	68 %
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	47 %	38 %
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	53 %	46 %
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (rusvosios anglis kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	37 %	24 %
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	67 %	67 %

Biodegalų gamybos būdas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
etanolis iš cukranendrių	70 %	70 %
etil-tret-butileterio (ETBE) dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
tret-amileterio (TAEE) dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	52 %	47 %
biodyzelinas iš saulėgrąžų	57 %	52 %
biodyzelinas iš sojos pupelių	55 %	50 %
biodyzelinas iš palmių aliejaus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	32 %	19 %
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	51 %	45 %
biodyzelinas iš kepimo aliejų atliekų	88 %	84 %
biodyzelinas iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	84 %	78 %
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	51 %	47 %
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	58 %	54 %
hidrinimu valytas augalinis sojos pupelių aliejus	55 %	51 %
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	34 %	22 %
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	53 %	49 %
hidrinimu valytas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	87 %	83 %
hidrinimu valytas aliejus iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	83 %	77 %
grynas augalinis rapsų grūdų aliejus	59 %	57 %
grynas augalinis saulėgrąžų aliejus	65 %	64 %
grynas augalinis sojos pupelių aliejus	63 %	61 %
grynas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	40 %	30 %
grynas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	59 %	57 %

Biodegalų gamybos būdas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
grynas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	98 %	98 %

(*) Numatytosios apdorojimo vertės, kai naudojama kogeneracija, galioja tik jei visa techninė šiluma gaunama kogeneracijos būdu.

(**) Taikoma tik biodegalams, pagamintiems iš šalutinių gyvūninių produktų, klasifikuojamų kaip 1 ir 2 kategorijų medžiagos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1069/2009 ⁽¹⁾, neskirtiems vartoti žmonėms, kurių atveju neatsižvelgiama į išmetamų teršalų, susijusių su higienizacija, kai tai – lydymo dalis, kiekį.

B. ATEITIES BIODEGALŲ, KURIŲ 2016 M. NEBUVO RINKOJE ARBA RINKOJE BUVO TIK MAŽI JŲ KIEKIAI, ĮVERTINTOS TIPINĖS IR NUMATYTOSIOS VERTĖS, JEI PAKEITUS ŽEMĖS NAUDOJIMĄ BIODEGALAI GAMINAMI NEIŠMETANT ANGLIES (NETO)

Biodegalų gamybos būdas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
etanolis iš kviečių šiaudų	85 %	83 %
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	85 %	85 %
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	82 %	82 %
Fišerio ir Tropšo benzinas iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	85 %	85 %
Fišerio ir Tropšo benzinas iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	82 %	82 %
dimetileris (DME) iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	86 %	86 %
dimetileris (DME) iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	83 %	83 %
metanolis iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	86 %	86 %
metanolis iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	83 %	83 %
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	89 %	89 %
Fišerio ir Tropšo benzinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	89 %	89 %
dimetileris (DME) iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	89 %	89 %
metanolis iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	89 %	89 %
metil-tret-butilerio (MTBE) dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

⁽¹⁾ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (Šalutinių gyvūninių produktų reglamentas) (OL L 300, 2009 11 14, p. 1).

C. METODIKA

1. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų gaminant ir naudojant transporto kurą, biodegalus ir skystuosius bioproduktus, kiekis apskaičiuojamas taip:

- a) šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų gaminant ir naudojant biodegalus, kiekis apskaičiuojamas taip:

$$E = e_{ec} + e_l + e_p + e_{td} + e_u - e_{sca} - e_{ccs} - e_{ccr}$$

kai:

E	=	bendras naudojant kurą išmetamas kiekis;
e_{ec}	=	kiekis, išmetamas išgaunant arba auginant žaliavas;
e_l	=	metams apskaičiuotas anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės naudojimo keitimu, išmetamas kiekis;
e_p	=	kiekis, išmetamas perdirbant;
e_{td}	=	kiekis, išmetamas transportuojant ir skirstant;
e_u	=	kiekis, išmetamas naudojant kurą;
e_{sca}	=	išmetamo teršalų kiekio sumažėjimas dėl anglies kaupimosi dirvožemyje, pasitelkiant geresnį žemės ūkio valdymą;
e_{ccs}	=	išmetamo teršalų kiekio sumažėjimas dėl CO ₂ surinkimo ir geologinio saugojimo; ir
e_{ccr}	=	išmetamo teršalų kiekio sumažėjimas dėl CO ₂ surinkimo ir pakeitimo;

Į kiekį, išmetamą gaminant mechanizmus ir įrangą, neatsižvelgiama.

- b) Gaminant ir naudojant skystuosius bioproduktus išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas kaip biodegalams (E), tačiau į skaičiavimą būtina įtraukiamas energijos pavertimas pagaminta elektros energija ir (arba) šiluma ir vėsuma:

- i) jei energijos įrenginys duoda tik šilumą:

$$EC_h = \frac{E}{\eta_h}$$

- ii) jei energijos įrenginys duoda tik elektros energiją:

$$EC_{el} = \frac{E}{\eta_{el}}$$

kai:

$EC_{h,el}$ = visas galutinio energijos produkto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis,

E = visas skystojo bioprodukto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis prieš galutinį energijos virsmą,

η_{el} = elektrinis naudingumas apibrėžiamas kaip per metus pagamintos elektros energijos ir metinių skystojo bioprodukto sąnaudų, atsižvelgiant į jo energinę vertę, dalmuo

η_h = šiluminis naudingumas apibrėžiamas kaip per metus pagamintos naudingosios šilumos ir metinių skystojo bioprodukto sąnaudų, atsižvelgiant į jo energinę vertę, dalmuo

- iii) jei energijos įrenginys duoda naudingą šilumą kartu su elektros energija ir (arba) mechanine energija, jo elektros energija ir mechaninė energija:

$$EC_{el} = \frac{E}{\eta_{el}} \left(\frac{C_{el} \cdot \eta_{el}}{C_{el} \cdot \eta_{el} + C_h \cdot \eta_h} \right)$$

- iv) jei energijos įrenginys duoda šilumą kartu su elektros energija ir (arba) mechanine energija, jo naudingoji šiluma:

$$EC_h = \frac{E}{\eta_h} \left(\frac{C_h \cdot \eta_h}{C_{el} \cdot \eta_{el} + C_h \cdot \eta_h} \right)$$

kai:

$EC_{h,el}$ = visas galutinio energijos produkto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis,

E = visas skystojo bioproducto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis prieš galutinį energijos virsmą,

η_{el} = elektrinis naudingumas, apibrėžiamas kaip per metus pagamintos elektros energijos ir metinių kuro sąnaudų, atsižvelgiant į energinę vertę, dalmuo

η_h = šiluminis naudingumas, apibrėžiamas kaip per metus pagamintos naudingosios šilumos ir metinių kuro sąnaudų, atsižvelgiant į energinę vertę, dalmuo

C_{el} = nustatyta eksergijos dalis elektros energijoje ir (arba) mechaninėje energijoje, yra 100 % ($C_{el} = 1$)

C_h = Karnò efektyvumas (eksergijos dalis naudingoje šilumoje).

Įvairių temperatūrų naudingosios šilumos Karnò efektyvumas (C_h) apibrėžiamas taip:

$$C_h = \frac{T_h - T_0}{T_h}$$

kai:

T_h = naudingosios šilumos absoliučioji temperatūra (kelvinais), išmatuota galutiniame taške

T_0 = aplinkos temperatūra yra 273,15 K (lygi 0 °C).

Jeigu perteklinė šiluma eksportuojama pastatų šildymui (žemesnės nei 150 °C (423,15 K) temperatūros), C_h gali būti apibrėžiamas taip:

C_h = Karnò efektyvumas, kai šilumos temperatūra 150 °C (423,15 K), t. y.: 0,3546

Šio skaičiavimo tikslais taikomos tokios apibrėžtys:

- kogeneracija – vienalaikė šiluminės energijos ir elektros energijos ir (arba) mechaninės energijos gamyba vienu procesu;
- naudingoji šiluma – šiluma, šildymo ir vėsinimo tikslais gaminama siekiant patenkinti ekonomiškai pagrįstą šilumos paklausą;
- ekonomiškai pagrįsta paklausa – paklausa, kuri nedidesnė už šildymo arba vėsinimo poreikį ir kuri būtų kitaip tenkinama rinkos sąlygomis.

2. Naudojant biokurą ir skystuosius bioproductus išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis išreiškiamas taip:

- biodegalų išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (E) išreiškiamas CO₂ ekvivalento gramais biodegalų MJ, g CO₂eq/MJ;
- skystųjų bioproductų išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (EC) išreiškiamas CO₂ ekvivalento gramais kiekvienam galutinio energijos produkto (šilumos arba elektros energijos) MJ, g CO₂eq /MJ.

Jei šiluma ir vėsama gaminamos kartu su elektros energija, išmetamųjų teršalų kiekis paskirstomas tarp šilumos ir elektros energijos (kaip nustatyta 1 punkto b papunktyje), nesvarbu, ar šiluma naudojama šildymui, ar vėsinimui ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Šiluma arba atliekinė šiluma naudojama vėsamos (atvėsinto oro arba vandens) gamybai absorbciniais aušintuvais. Todėl dera apskaičiuoti tik tą išmetamųjų teršalų kiekį, kuris susijęs su kiekvienu pagamintos šilumos MJ, nesvarbu, ar šiluma galiausiai naudojama šildymui, ar vėsinimui absorbciniais aušintuvais.

Jei išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų, susidariusių išgaunant arba auginant žaliavas, kiekis (e_{cc}) išreiškiamas g CO₂eq/sausosios pradinės žaliavos tonos, CO₂ ekvivalento gramai MJ kuro (g CO₂eq /MJ) apskaičiuojami taip ⁽¹⁾:

$$e_{cc,kuro_a} \left[\frac{gCO_2eq}{MJ kuro} \right]_{ec} = \frac{e_{cc,žaliavos_a} \left[\frac{gCO_2eq}{t_{sausosios}} \right]}{LHV_a \left[\frac{MJ žaliavos}{t_{sausosios žaliavos}} \right]} \times kuro žaliavos koeficientas_a \times kuro paskirstymo koeficientas_a$$

kai:

$$kuro paskirstymo koeficientas_a = \left[\frac{Kuro energija}{Kuro energija + Gretutinių produktų energija} \right]$$

$$kuro žaliavos koeficientas_a = [žaliavos kiekis MJ, reikalingas 1 MJ kuro pagaminti]$$

Sausosios pradinės žaliavos tonos išmetamų teršalų kiekis apskaičiuojamas taip:

$$e_{cc,žaliavos_a} \left[\frac{gCO_2eq}{t_{sausosios}} \right] = \frac{e_{cc,žaliavos_a} \left[\frac{gCO_2eq}{t_{drėgnosios}} \right]}{(1 - drėgnis)}$$

3. Naudojant biodegalus ir skystuosius bioproduktus išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas apskaičiuojamas taip:

- a) naudojant biodegalus išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas:

$$KIEKIO SUMAŽĖJIMAS = (E_{F(t)} - E_B) / E_{F(t)}$$

kai:

E_B	=	bendras biodegalų arba skystojo bioprodukto išmetamas kiekis; ir
$E_{F(t)}$	=	bendras lygintino iškastinio kuro išmetamas kiekis transporto sektoriuje.

- b) naudojant iš skystųjų bioproduktų pagamintą šilumą ir vėsumą, taip pat elektros energiją išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas:

$$KIEKIO SUMAŽĖJIMAS = (EC_{F(h\&c,el)} - EC_{B(h\&c,el)}) / EC_{F(h\&c,el)}$$

kai:

$EC_{B(h\&c,el)}$ = visas šilumos arba elektros energijos išmetamųjų teršalų kiekis; ir

$EC_{F(h\&c,el)}$ = visas lygintino iškastinio kuro išmetamųjų teršalų kiekis naudingajai šilumai ir elektros energijai.

4. Šiltnamio efektą sukeliančios dujos, į kurias atsižvelgiama pagal 1 punktą, yra CO₂, N₂O ir CH₄. CO₂ ekvivalentui apskaičiuoti tos dujos įvertinamos taip:

CO ₂	:	1
N ₂ O	:	298
CH ₄	:	25

5. Į kiekį, kuris išmetamas išgaunant arba auginant žaliavas (ecc), įtraukiamas kiekis, išmetamas vykstant gavybos arba auginimo procesams, taip pat kiekis, išmetamas renkant, džiovinant ir saugant žaliavas, su atliekomis ir nuotėkiu susijęs išmetamas kiekis ir kiekis, susijęs su gavybai arba auginimui naudojamų cheminių medžiagų arba produktų gamyba. CO₂ surinkimas auginant žaliavas neįskaičiuojamas. Kiekio, kuris išmetamas auginant žemės ūkio biomasę, įverčius galima gauti vietoj faktinių verčių taikant vietovių, įrašomų į 31 straipsnio 4 dalyje nurodytas ataskaitas,

⁽¹⁾ Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų, susidariusių išgaunant arba auginant žaliavas, kiekio (e_{cc}) apskaičiavimo formulėje nurodomi atvejai, kai pradinė žaliava paverčiama biokuru vienu etapu. Sudėtingesnių tiekimo grandinių atveju, siekiant apskaičiuoti tarpinių produktų išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, susidariusių išgaunant arba auginant žaliavas, kiekį (e_{cc}), reikia atlikti korekcijas.

auginimo išmetamųjų teršalų kiekio vidurkius arba naudojantis informacija apie auginimo išmetamųjų teršalų kiekio numatytąsias išskaidytas vertes, įtrauktas į šį priedą. Jei tose ataskaitose aktualios informacijos nėra, galima vidurkius, kaip alternatyvą faktinėms vertėms, apskaičiuoti atsižvelgiant į vietinius ūkininkavimo būdus, pavyzdžiui, remiantis ūkių grupės duomenimis.

6. 1 punkto a papunktyje nurodyto skaičiavimo tikslais į išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą, pasiektą geriau valdant žemės ūkį e_{sca} (pavyzdžiui, mažiau įdirbant žemę arba jos neįdirbant, pagerinus sėjomainą, sėjant antsėlius, įskaitant pasėlių liekanų valdymą, ir naudojant organines dirvožemio gerinimo medžiagas (pavyzdžiui, kompostą, mėšlo skaidymo degazuotąjį substratą)), atsižvelgiama tik jei pateikiami svarūs ir patikimi įrodymai, kad dirvožemyje sukaupta daugiau anglies arba kad pagrįsta tikėtis, kad auginant atitinkamą žaliavą anglies dirvožemyje susikaupė daugiau, atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekius, jei auginant žaliavas naudota daugiau trąšų ir herbicidų ⁽¹⁾.
7. Dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės naudojimo keitimu, metams apskaičiuotas išmetamas kiekis el apskaičiuojamas bendrą išmetamą kiekį padalijant į lygias dalis 20 metų laikotarpiui. Tam išmetamam kiekiui apskaičiuoti taikoma tokia taisyklė:

$$e_i = (CS_R - CS_A) \times 3,664 \times 1/20 \times 1/P - e_B, \text{ (}^2\text{)}$$

kai:

e_i	=	dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės naudojimo keitimu, metams apskaičiuotas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (išmatuotas kaip CO ₂ ekvivalento masė (gramais) biodegalų ar skystųjų bioproduktų energijos vienetui (megadžauliais)); pasėlių žemė ⁽³⁾ ir daugiamečių pasėlių žemė ⁽⁴⁾ laikomos vienu žemės naudojimu;
CS_R	=	su etaloniniu žemės naudojimu susijusios anglies atsargos ploto vienetui (išmatuotos kaip anglies masė (tonomis) ploto vienetui, įskaitant dirvožemį ir augmeniją). Etaloninis žemės naudojimas yra žemės naudojimas 2008 m. sausio mėn. arba 20 metų iki žaliavos gavimo, atsižvelgiant į tai, kuri data yra vėlesnė;
CS_A	=	su faktiniu žemės naudojimu susijusios anglies atsargos ploto vienetui (išmatuotos kaip anglies masė (tonomis) ploto vienetui, įskaitant dirvožemį ir augmeniją). Tais atvejais, kai anglies atsargos susikaupia per daugiau kaip vienerius metus, CS_A vertė yra numatomos atsargos ploto vienetui po 20 metų arba, jei tai įvyksta anksčiau, pasėliams pasiekus brandą;
P	=	pasėlių produktyvumas (išmatuotas kaip biodegalų arba skystųjų bioproduktų energija ploto vienetui per metus) ir
e_B	=	29 g CO ₂ eq/MJ biodegalų arba skystojo bioprodukto priedas, jei biomasė gauta iš atkurtos nualintos žemės 8 punkte nustatytais sąlygomis.

8. Suteikiamas 29 g CO₂eq/MJ priedas, jeigu pateikiami įrodymai, kad žemė:

- a) 2008 m. sausio mėn. nebuvo naudojama žemės ūkio ar bet kuriai kitai veiklai ir
- b) yra labai nualinta žemė, įskaitant žemę, kuri anksčiau buvo žemės ūkio paskirties žemė.

29 g CO₂eq/MJ priedas taikomas laikotarpiu iki 20 metų nuo žemės naudojimo paskirties pakeitimo į žemės ūkio paskirtį datos, jei užtikrinamas nuolatinis anglies atsargų didėjimas, taip pat žymiai sumažinamas erozijos pasireiškimas b papunktyje nurodytoje žemėje.

⁽¹⁾ Tokius įrodymus gali sudaryti anglies kiekio dirvožemyje matavimo rezultatai, pavyzdžiui, pirmas matavimas prieš pradėdant auginimą ir vėlesni matavimai reguliariais intervalais kas kelerius metus. Tokiu atveju prieš gaunant antrojo matavimo rezultatus anglies kiekio padidėjimas dirvožemyje būtų įvertinamas remiantis atitinkamais eksperimentais arba dirvožemio modeliais. Po antrojo ir vėliau matavimo nustatant anglies kiekio padidėjimą dirvožemyje ir to padidėjimo mastą remiamasi tais matavimais.

⁽²⁾ Dalmuo, gautas dalijant CO₂ molekulinį svorį (44,010 g/mol) iš anglies molekulinio svorio (12,011 g/mol), yra lygus 3,664.

⁽³⁾ Pasėlių žemė pagal Tarpyvyriausybines klimato kaitos komisijos apibrėžtį.

⁽⁴⁾ Daugiamečiai pasėliai apibrėžiami kaip daugiamečiai augalai, kurių stiebai paprastai nėra kasmet nupjaunami, pavyzdžiui, trumpos rotacijos želdiniai ir alyvpalms.

9. Labai nualinta žemė – žemė, kuri gana ilgą laiką buvo labai druskinga arba turėjo labai mažai organinių medžiagų ir buvo labai paveikta erozijos.
10. Komisija ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. peržiūri žemėje esančių anglies atsargų apskaičiavimo gaires ⁽¹⁾, parengtas remiantis 2006 m. Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos gairėmis dėl nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos (4 tomas) Reglamentu (ES) Nr. 525/2013 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/841 ⁽²⁾. Komisijos gairėmis remiamasi šios direktyvos tikslais apskaičiuojant žemėje esančias anglies atsargas.
11. Į kiekį, kuris išmetamas perdirbant (e_p), turi būti įtrauktas su pačiu perdirbimu susijęs išmetamas kiekis, su atliekomis ir nuotėkiu susijęs išmetamas kiekis ir kiekis, susijęs su perdirbimui naudojamų cheminių medžiagų arba produktų gamyba, įskaitant išmetamą CO₂ kiekį, kuris atitinka iškastinio kuro anglies kiekį, neatsižvelgiant į tai, ar jis iš tikrųjų proceso metu sudeginamas.

Norint apskaičiuoti elektros energijos, pagamintos ne kuro gamybos gamykloje, suvartojimą, tos elektros energijos gamybos ir skirstymo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio intensyvumas laikomas lygiu elektros energijos gamybos ir skirstymo vidutiniam išmetimo intensyvumui apibrėžtame regione. Nukrypstant nuo šios taisyklės, gamintojai gali naudoti tam tikros elektros energijos gamybos įmonės vidutinę vertę toje įmonėje pagamintai elektros energijai, jei ta įmonė neprijungta prie elektros energijos sistemos.

Į perdirbimo išmetamųjų teršalų kiekį prireikus įskaičiuojamas tarpinių produktų ir medžiagų džiovavimo išmetamųjų teršalų kiekis.

12. Į transportavimo ir skirstymo (e_{td}) išmetamųjų teršalų kiekį turi būti įtrauktas kiekis, išmetamas transportuojant žaliavas bei pusgaminius ir saugant bei skirstant gatavas medžiagas. Kiekiui, išmetamam transportuojant ir skirstant, į kurį turi būti atsižvelgta pagal 5 punktą, šis punktas netaikomas.
13. Naudojant kurą išmetamas kiekis (e_u) biodegalams ir skystiesiems bioproduktams turi būti prilygintas nuliui.

Naudojamo kuro kitų (ne CO₂) išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (N₂O ir CH₄) kiekis įskaičiuojamas į skystųjų bioproduktų koeficientą e_u .

14. Išmetamas CO₂ kiekis, sumažėjęs surenkant ir geologiškai saugant anglį (e_{ccs}), į kurį dar neatsižvelgta apskaičiuojant e_p , yra tik tas kiekis, kurio išvengiama surenkant ir saugant išmetamą CO₂ kiekį, tiesiogiai susijusį su kuro gavyba, transportavimu, perdirbimu ir skirstymu, jei saugojimas atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB ⁽³⁾ dėl anglies dioksido geologinio saugojimo.
15. Išmetamas CO₂ kiekis, sumažėjęs surenkant ir pakeičiant anglį (e_{ccr}), yra tiesiogiai susijęs su biokuro arba skystųjų bioproduktų gamyba, kuriai jis priskiriamas, ir yra tik tas kiekis, kurio išvengiama surenkant CO₂, kurio anglis yra iš biomasės ir kuris naudojamas komerciniuose produktuose ir paslaugose naudojamam iškastinio kuro CO₂ pakeisti.
16. Jei kogeneracijos įrenginys, šilumą ir (arba) elektros energiją duodantis kuro gamybos procesui, kurio išmetamųjų teršalų kiekis apskaičiuojamas, gamina perteklinę elektros energiją ir (arba) perteklinę naudingąją šilumą, išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis padalijamas tarp elektros energijos ir naudingosios šilumos pagal šilumos temperatūrą (atitinkančią šilumos naudingumą (naudą)). Naudingoji šilumos dalis apskaičiuojama sudauginant jos energinę vertę ir Karno efektyvumą (C_h) ir apskaičiuojama taip:

$$C_h = \frac{T_h - T_0}{T_h}$$

kai:

T_h = naudingosios šilumos absoliučioji temperatūra (kelvinais), išmatuota galutiniame taške

T_0 = aplinkos temperatūra yra 273,15 K (lygi 0 °C).

⁽¹⁾ 2010 m. birželio 10 d. Komisijos sprendimas 2010/335/ES dėl anglies sanaujų žemėje apskaičiavimo gairių, nurodytų Direktyvos 2009/28/EB V priede (OL L 151, 2010 6 17, p. 19).

⁽²⁾ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES (OL L 156, 2018 6 19, p. 1).

⁽³⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).

Jeigu perteklinė šiluma eksportuojama pastatų šildymui (žemesnės nei 150 °C (423,15 K) temperatūros), C_h gali būti apibrėžiamas taip:

$$C_h = \text{Karnò efektyvumas, kai šilumos temperatūra 150 °C (423,15 K), t. y.: 0,3546}$$

To skaičiavimo tikslais naudojamas faktinis efektyvumas, gaunamas metinį mechaninės energijos, elektros energijos ir šilumos kiekį atitinkamai padalijus iš metinių energijos sąnaudų.

To skaičiavimo tikslais taikomos šios terminų apibrėžtys:

- a) kogeneracija – vienalaikė šiluminės energijos ir elektros energijos ir (arba) mechaninės energijos gamyba vienu procesu;
- b) naudingoji šiluma – šiluma, šildymo arba vėsinimo tikslais gaminama siekiant patenkinti ekonomiškai pagrįstą šilumos paklausą;
- c) ekonomiškai pagrįsta paklausa – paklausa, kuri nedidesnė už šildymo arba vėsinimo poreikį ir kuri būtų kitaip tenkinama rinkos sąlygomis.

17. Kai kuro gamybos procese gaminamas ir kuras, kuriam apskaičiuojamas išmetamas kiekis, ir vienas arba keli kiti produktai (gretutiniai produktai), išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis kurui arba jo tarpiniam produktui ir gretutiniams produktams turi būti paskirstytas proporcingai jų energinei vertei (nustatytai kaip žemutinė kuro degimo šiluma kitų nei elektros energija ir šiluma gretutinių produktų atveju). Perteklinės naudingosios šilumos taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumas yra toks pat kaip kuro gamybos procesui tiekiamos šilumos arba elektros energijos taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumas, gaunamas apskaičiavus visų kogeneracijos įrenginio, katilo arba kito aparato, kuro gamybai duodančio šilumą arba elektros energiją, sąnaudų ir išmetamųjų teršalų, įskaitant pradines žaliavas ir CH_4 bei N_2O , taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumą. Jei kogeneracijos būdu gaminama elektros energija ir šiluma, skaičiavimas atliekamas pagal 16 punktą.

18. Norint atlikti 17 punkte nurodytą apskaičiavimą, paskirstomas išmetamas kiekis yra $e_{ec} + e_i + e_{sca} + \text{tos } e_p, e_{td}, e_{ccs}$, ir e_{cc} dalys, kurios išmetamos prieš gretutinio produkto gamybos proceso etapą ir per jį. Jei koks nors priskyrimas prie gretutinių produktų atliktas ankstesniame būvio ciklo proceso etape, tiems tikslams vietoj bendro šio išmetamo kiekio naudojama dalis to išmetamo kiekio, kuris buvo priskirtas tarpiniam kuro produktui paskutiniame tokio proceso etape.

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų atveju, atliekant tą skaičiavimą, atsižvelgiama į visus gretutinius produktus. Atliekoms ir liekanoms nepriskiriamas joks išmetamųjų teršalų kiekis. Apskaičiuojant daroma prielaida, kad neigiamos energinės vertės gretutinių produktų energinė vertė lygi nuliui.

Laikoma, kad atliekų ir liekanų, įskaitant medžių viršūnes ir šakas, šiaudus, išspaudas, lukštus, burbuolių kotus ir riešutų kevalus, taip pat perdirbimo liekanų, įskaitant neapdorotą gliceriną (nerafinuotą gliceriną) ir cukranendrių išspaudas, būvio ciklo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis iki tų atliekų ir liekanų surinkimo yra lygus nuliui, nesvarbu, ar prieš pavirsdamos galutiniais produktais jos perdirbamos į tarpinius produktus.

Jei kuras gaminamas perdirbimo gamyklose (ne apdorojimo įrenginiuose, sujungtuose su katilais arba kogeneracijos įrenginiais, tiekiančiais šilumą ir (arba) elektros energiją apdorojimo įrenginiui), 17 punkte nurodyto skaičiavimo tikslais atliekamos analizės vienetas yra perdirbimo gamykla.

19. Atliekant 3 punkte nurodytą su biodegalais susijusį apskaičiavimą, kaip lygintino iškastinio kuro vertės $E_{F(t)}$ yra 94 g $\text{CO}_2\text{eq}/\text{MJ}$.

Atliekant 3 punkte nurodytus su skystaisiais bioproduktais, kurie naudojami elektros energijai gaminti, susijusius apskaičiavimus, lygintino iškastinio kuro vertė $EC_{F(e)}$ turi būti 183 g $\text{CO}_2\text{eq}/\text{MJ}$.

Atliekant 3 punkte nurodytus su skystaisiais bioproduktais, kurie naudojami naudingajai šilumai, taip pat šilumai ir (arba) vėsmai gaminti, susijusius apskaičiavimus, lygintino iškastinio kuro vertė $EC_{F(h\&c)}$ turi būti 80 g $\text{CO}_2\text{eq}/\text{MJ}$.

D. NUMATYTOSIOS IŠSKAIDYTOS BIODEGALŲ IR SKYSTŪJŲ BIOPRODUKTŲ VERTĖS

Išskaidytos numatytosios auginimo vertės. e_{cc} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje, įskaitant iš dirvožemio sklindančio N_2O kiekį

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių	9,6	9,6
etanolis iš kukurūzų	25,5	25,5
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų)	27,0	27,0
etanolis iš cukranendrių	17,1	17,1
ETBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
TAAE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	32,0	32,0
biodyzelinas iš saulėgrąžų	26,1	26,1
biodyzelinas iš sojos pupelių	21,2	21,2
biodyzelinas iš palmių aliejaus	26,2	26,2
biodyzelinas iš kepimo aliejų atliekų	0	0
biodyzelinas iš lydėtų gyvūninių riebalų (**)	0	0
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	33,4	33,4
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	26,9	26,9
hidrinimu valytas augalinis sojos pupelių aliejus	22,1	22,1
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus	27,4	27,4
hidrinimu valytas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	0	0
hidrinimu valytas aliejus iš lydėtų gyvūninių riebalų (**)	0	0
grynas augalinis rapsų grūdų aliejus	33,4	33,4
grynas augalinis saulėgrąžų aliejus	27,2	27,2
grynas augalinis sojos pupelių aliejus	22,2	22,2
grynas augalinis palmių aliejus	27,1	27,1
grynas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	0	0

(**) Taikoma tik biodegalams, pagamintiems iš šalutinių gyvūninių produktų, klasifikuojamų kaip 1 ir 2 kategorijų medžiagos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009, kurių atveju neatsižvelgiama į išmetamų teršalų, susijusių su higienizacija, kai tai – lydymo dalis, kiekį.

Išskaidytos numatytosios auginimo vertės e_{ec} – tik iš dirvožemio sklindančiam N_2O kiekiui (šis kiekis jau įtrauktas į išskaidytąsias auginimo išmetamųjų teršalų vertes lentelėje e_{ec})

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių	4,9	4,9
etanolis iš kukurūzų	13,7	13,7
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų)	14,1	14,1
etanolis iš cukranendrių	2,1	2,1
ETBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
TAAE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	17,6	17,6
biodyzelinas iš saulėgrąžų	12,2	12,2
biodyzelinas iš sojos pupelių	13,4	13,4
biodyzelinas iš palmių aliejaus	16,5	16,5
biodyzelinas iš kepimo aliejų atliekų	0	0
biodyzelinas iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	0	0
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	18,0	18,0
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	12,5	12,5
hidrinimu valytas augalinis sojos pupelių aliejus	13,7	13,7
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus	16,9	16,9
hidrinimu valytas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	0	0
hidrinimu valytas aliejus iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	0	0
grynas augalinis rapsų grūdų aliejus	17,6	17,6
grynas augalinis saulėgrąžų aliejus	12,2	12,2
grynas augalinis sojos pupelių aliejus	13,4	13,4
grynas augalinis palmių aliejus	16,5	16,5
grynas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	0	0

(**) Pastaba. Taikoma tik biodegalams, pagamintiems iš šalutinių gyvūninių produktų, klasifikuojamų kaip 1 ir 2 kategorijų medžiagos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009, kurių atveju neatsižvelgiama į išmetamų teršalų, susijusių su higienizacija, kai tai – lydymo dalis, kiekį.

Išskaidytos numatytosios perdirbimo vertės: e_p , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	18,8	26,3
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	9,7	13,6
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	13,2	18,5
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	7,6	10,6
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	27,4	38,3
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	15,7	22,0
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	20,8	29,1
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	14,8	20,8
etanolis iš kukurūzų (rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	28,6	40,1
etanolis iš kukurūzų (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,8	2,6
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	21,0	29,3
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	15,1	21,1
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	30,3	42,5
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,5	2,2
etanolis iš cukranendrių	1,3	1,8
ETBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
TAEE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	11,7	16,3
biodyzelinas iš saulėgrąžų	11,8	16,5
biodyzelinas iš sojos pupelių	12,1	16,9
biodyzelinas iš palmių aliejaus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	30,4	42,6
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	13,2	18,5
biodyzelinas iš kepimo aliejų atliekų	9,3	13,0
biodyzelinas iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	13,6	19,1
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	10,7	15,0
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	10,5	14,7
hidrinimu valytas augalinis sojos pupelių aliejus	10,9	15,2
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	27,8	38,9
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	9,7	13,6
hidrinimu valytas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	10,2	14,3
hidrinimu valytas aliejus iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	14,5	20,3
grynas augalinis rapsų grūdų aliejus	3,7	5,2
grynas augalinis saulėgrąžų aliejus	3,8	5,4
grynas augalinis sojos pupelių aliejus	4,2	5,9
grynas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	22,6	31,7
grynas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	4,7	6,5
grynas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	0,6	0,8

(*) Numatytosios apdorojimo vertės, kai naudojama kogeneracija, galioja tik jei visa techninė šiluma gaunama kogeneracijos būdu.

(**) Pastaba. Taikoma tik biodegalams, pagamintiems iš šalutinių gyvūninių produktų, klasifikuojamų kaip 1 ir 2 kategorijų medžiagos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009, kurių atveju neatsižvelgiama į išmetamą teršalų, susijusių su higienizacija, kai tai – lydymo dalis, kiekį.

Išskaidytos numatytosios tik aliejaus ekstrahavimo vertės (šios vertės jau įtrauktos į išskaidytas perdirbimo vertes lentelėje e_p)

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
biodyzelinas iš rapsų grūdų	3,0	4,2
biodyzelinas iš saulėgrąžų	2,9	4,0
biodyzelinas iš sojos pupelių	3,2	4,4
biodyzelinas iš palmių aliejaus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	20,9	29,2
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	3,7	5,1
biodyzelinas iš kepimo aliejų atliekų	0	0
biodyzelinas iš lydėtų gyvūninių riebalų (**)	4,3	6,1
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	3,1	4,4
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	3,0	4,1
hidrinimu valytas augalinis sojos pupelių aliejus	3,3	4,6
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	21,9	30,7
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	3,8	5,4
hidrinimu valytas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	0	0
hidrinimu valytas aliejus iš lydėtų gyvūninių riebalų (**)	4,3	6,0
grynas augalinis rapsų grūdų aliejus	3,1	4,4
grynas augalinis saulėgrąžų aliejus	3,0	4,2
grynas augalinis sojos pupelių aliejus	3,4	4,7
grynas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	21,8	30,5
grynas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	3,8	5,3
grynas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	0	0

(**) Pastaba. Taikoma tik biodegalams, pagamintiems iš šalutinių gyvūninių produktų, klasifikuojamų kaip 1 ir 2 kategorijų medžiagos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009, kurių atveju neatsižvelgiama į išmetamų teršalų, susijusių su higienizacija, kai tai – lydymo dalis, kiekį.

Išskaidytos numatytosios transportavimo ir skirstymo vertės: e_{td} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	2,3	2,3
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	2,3	2,3
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,3	2,3
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,3	2,3
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,3	2,3
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,3	2,3
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,2	2,2
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	2,2	2,2
etanolis iš kukurūzų (rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,2	2,2
etanolis iš kukurūzų (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,2	2,2
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	2,2	2,2
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,2	2,2
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,2	2,2
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,2	2,2
etanolis iš cukranendrių	9,7	9,7
ETBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
TAEE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	1,8	1,8
biodyzelinas iš saulėgrąžų	2,1	2,1
biodyzelinas iš sojos pupelių	8,9	8,9
biodyzelinas iš palmių aliejaus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	6,9	6,9
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	6,9	6,9
biodyzelinas iš kepimo aliejų atliekų	1,9	1,9
biodyzelinas iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	1,7	1,7
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	1,7	1,7
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	2,0	2,0
hidrinimu valytas augalinis sojos pupelių aliejus	9,2	9,2
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	7,0	7,0
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	7,0	7,0
hidrinimu valytas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	1,7	1,7
hidrinimu valytas aliejus iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	1,5	1,5
grynas augalinis rapsų grūdų aliejus	1,4	1,4
grynas augalinis saulėgrąžų aliejus	1,7	1,7
grynas augalinis sojos pupelių aliejus	8,8	8,8
grynas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	6,7	6,7
grynas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	6,7	6,7
grynas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	1,4	1,4

(*) Numatytosios apdorojimo vertės, kai naudojama kogeneracija, galioja tik jei visa techninė šiluma gaunama kogeneracijos būdu.

(**) Pastaba. Taikoma tik biodegalams, pagamintiems iš šalutinių gyvūninių produktų, klasifikuojamų kaip 1 ir 2 kategorijų medžiagos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009, kurių atveju neatsižvelgiama į išmetamų teršalų, susijusių su higienizacija, kai tai – lydymo dalis, kiekį.

Išskaidytos numatytosios tik galutinių degalų transportavimo ir skirstymo vertės. Šios vertės jau įtrauktos į Transportavimo ir skirstymo išmetamųjų teršalų lentelę e_{id} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje, tačiau toliau pateikiamos vertės naudingos, jei ūkio subjektas nori deklaruoti vien grūdų arba aliejaus transportavimo faktinį išmetamųjų teršalų kiekį

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	1,6	1,6
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	1,6	1,6
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, rusvosios anglis kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, rusvosios anglis kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	1,6	1,6
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš kukurūzų (rusvosios anglis kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš kukurūzų (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	1,6	1,6
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (rusvosios anglis kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš cukranendrių	6,0	6,0
etil-tret-butileterio (ETBE) dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių etanolio	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
tret-amiletileterio (TAEE) dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių etanolio	Lygus naudojamo etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	1,3	1,3
biodyzelinas iš saulėgrąžų	1,3	1,3
biodyzelinas iš sojos pupelių	1,3	1,3
biodyzelinas iš palmių aliejaus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	1,3	1,3
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	1,3	1,3
biodyzelinas iš kepimo aliejų atliekų	1,3	1,3
biodyzelinas iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	1,3	1,3
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	1,2	1,2
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	1,2	1,2
hidrinimu valytas augalinis sojos pupelių aliejus	1,2	1,2
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	1,2	1,2
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	1,2	1,2
hidrinimu valytas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	1,2	1,2
hidrinimu valytas aliejus iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	1,2	1,2
grynas augalinis rapsų grūdų aliejus	0,8	0,8
grynas augalinis saulėgrąžų aliejus	0,8	0,8
grynas augalinis sojos pupelių aliejus	0,8	0,8
grynas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	0,8	0,8
grynas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	0,8	0,8
grynas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	0,8	0,8

(*) Numatytosios apdorojimo vertės, kai naudojama kogeneracija, galioja tik jei visa techninė šiluma gaunama kogeneracijos būdu.

(**) Pastaba. Taikoma tik biodegalams, pagamintiems iš šalutinių gyvūninių produktų, klasifikuojamų kaip 1 ir 2 kategorijų medžiagos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009, kurių atveju neatsižvelgiama į išmetamų teršalų, susijusių su higienizacija, kai tai – lydymo dalis, kiekį.

Bendros auginimo, perdirbimo, transportavimo ir skirstymo vertės

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	30,7	38,2
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	21,6	25,5
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	25,1	30,4
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	19,5	22,5
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	39,3	50,2
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	27,6	33,9
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	48,5	56,8
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	42,5	48,5
etanolis iš kukurūzų (rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	56,3	67,8
etanolis iš kukurūzų (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	29,5	30,3
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	50,2	58,5
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	44,3	50,3
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	59,5	71,7
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	30,7	31,4
etanolis iš cukranendrių	28,1	28,6
ETBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
TAAE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
biodyzelinas iš rapsų grūdų	45,5	50,1
biodyzelinas iš saulėgrąžų	40,0	44,7
biodyzelinas iš sojos pupelių	42,2	47,0
biodyzelinas iš palmių aliejaus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	63,5	75,7
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	46,3	51,6
biodyzelinas iš kepimo aliejų atliekų	11,2	14,9
biodyzelinas iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	15,3	20,8
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	45,8	50,1
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	39,4	43,6
hidrinimu valytas augalinis sojos pupelių aliejus	42,2	46,5
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	62,2	73,3
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	44,1	48,0
hidrinimu valytas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	11,9	16,0
hidrinimu valytas aliejus iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	16,0	21,8
grynas augalinis rapsų grūdų aliejus	38,5	40,0
grynas augalinis saulėgrąžų aliejus	32,7	34,3
grynas augalinis sojos pupelių aliejus	35,2	36,9
grynas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	56,3	65,4
grynas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	38,4	57,2
grynas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	2,0	2,2

(*) Numatytosios apdorojimo vertės, kai naudojama kogeneracija, galioja tik jei VISA techninė šiluma gaunama kogeneracijos būdu.

(**) Pastaba. Taikoma tik biodegalams, pagamintiems iš šalutinių gyvūninių produktų, klasifikuojamų kaip 1 ir 2 kategorijų medžiagos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009, kurių atveju neatsižvelgiama į išmetamų teršalų, susijusių su higienizacija, kai tai – lydymo dalis, kiekį.

E. ATEITIES BIODEGALŲ IR SKYSTŪJŲ BIOPRODUKTŲ, KURIŲ 2016 M. NEBUVO RINKOJE ARBA RINKOJE BUVO TIK MAŽI JŲ KIEKIAI, ĮVERTINTOS IŠSKAIDYTOS NUMATYTOSIOS VERTĖS

Išskaidytos numatytosios auginimo vertės: e_{cc} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje, įskaitant išmetamo N_2O kiekį (su medienos atliekų ir auginamo miško medienos smulkinimu)

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	1,8	1,8
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	3,3	3,3
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	8,2	8,2
Fišerio ir Tropšo benzinas iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	8,2	8,2
Fišerio ir Tropšo benzinas iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	12,4	12,4
dimetileris (DME) iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	3,1	3,1
dimetileris (DME) iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	7,6	7,6
metanolis iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	3,1	3,1
metanolis iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	7,6	7,6
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	2,5	2,5
Fišerio ir Tropšo benzinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	2,5	2,5
dimetileris (DME) iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	2,5	2,5
metanolis iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	2,5	2,5
MTBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

Išskaidytos numatytosios iš dirvožemio sklindančio N_2O vertės (įtrauktos į išskaidytas numatytąsias auginimo vertes lentelėje e_{cc})

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	0	0
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	0	0

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos paviniame įrenginyje	4,4	4,4
Fišerio ir Tropšo benzinas iš medienos atliekų paviniame įrenginyje	0	0
Fišerio ir Tropšo benzinas iš auginamo miško medienos paviniame įrenginyje	4,4	4,4
dimetileris (DME) iš medienos atliekų paviniame įrenginyje	0	0
dimetileris (DME) iš auginamo miško medienos paviniame įrenginyje	4,1	4,1
metanolis iš medienos atliekų paviniame įrenginyje	0	0
metanolis iš auginamo miško medienos paviniame įrenginyje	4,1	4,1
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	0	0
Fišerio ir Tropšo benzinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	0	0
dimetileris (DME) iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	0	0
metanolis iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	0	0
MTBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

Išskaidytos numatytosios perdirbimo vertės: e_p , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	4,8	6,8
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų paviniame įrenginyje	0,1	0,1
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos paviniame įrenginyje	0,1	0,1
Fišerio ir Tropšo benzinas iš medienos atliekų paviniame įrenginyje	0,1	0,1
Fišerio ir Tropšo benzinas iš auginamo miško medienos paviniame įrenginyje	0,1	0,1
dimetileris (DME) iš medienos atliekų paviniame įrenginyje	0	0

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
dimetileteris (DME) iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	0	0
metanolis iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	0	0
metanolis iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	0	0
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	0	0
Fišerio ir Tropšo benzinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	0	0
dimetileteris (DME) iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	0	0
metanolis iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	0	0
MTBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

Išskaidytos numatytosios transportavimo ir skirstymo vertės: $e_{d,i}$, kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	7,1	7,1
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	10,3	10,3
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	8,4	8,4
Fišerio ir Tropšo benzinas iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	10,3	10,3
Fišerio ir Tropšo benzinas iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	8,4	8,4
dimetileteris (DME) iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	10,4	10,4
dimetileteris (DME) iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	8,6	8,6
metanolis iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	10,4	10,4
metanolis iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	8,6	8,6
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	7,7	7,7
Fišerio ir Tropšo benzinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	7,9	7,9
dimetileteris (DME) iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	7,7	7,7

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
metanolis iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	7,9	7,9
MTBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

Išskaidytos numatytosios tik galutinių degalų transportavimo ir skirstymo vertės. Šios vertės jau įtrauktos į Transportavimo ir skirstymo išmetamųjų teršalų lentelę e_{td}, kaip apibrėžta šio priedo C dalyje, tačiau toliau pateikiamos vertės naudingos, jei ūkio subjektas nori deklaruoti vien pradinės žaliavos transportavimo faktinį išmetamųjų teršalų kiekį.

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	1,6	1,6
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų paviniame įrenginyje	1,2	1,2
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos paviniame įrenginyje	1,2	1,2
Fišerio ir Tropšo benzinas iš medienos atliekų paviniame įrenginyje	1,2	1,2
Fišerio ir Tropšo benzinas iš auginamo miško medienos paviniame įrenginyje	1,2	1,2
dimetileris (DME) iš medienos atliekų paviniame įrenginyje	2,0	2,0
dimetileris (DME) iš auginamo miško medienos paviniame įrenginyje	2,0	2,0
metanolis iš medienos atliekų paviniame įrenginyje	2,0	2,0
metanolis iš auginamo miško medienos paviniame įrenginyje	2,0	2,0
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	2,0	2,0
Fišerio ir Tropšo benzinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	2,0	2,0
dimetileris (DME) iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	2,0	2,0

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
metanolis iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	2,0	2,0
MTBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

Bendros auginimo, perdirbimo, transportavimo ir skirstymo vertės

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	13,7	15,7
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	13,7	13,7
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	16,7	16,7
Fišerio ir Tropšo benzinas iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	13,7	13,7
Fišerio ir Tropšo benzinas iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	16,7	16,7
dimetileteris (DME) iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	13,5	13,5
dimetileteris (DME) iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	16,2	16,2
metanolis iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	13,5	13,5
metanolis iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	16,2	16,2
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	10,2	10,2
Fišerio ir Tropšo benzinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	10,4	10,4
dimetileteris (DME) iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	10,2	10,2
metanolis iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	10,4	10,4
MTBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

VI PRIEDAS

BIOMASĖS KURO IR LYGINTINO IŠKASTINIO KURO ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ POVEIKIO APSKAIČIAVIMO TAISYKLĖS

A. TIPINĖS IR NUMATYTOSIOS BIOMASĖS KURO IŠMETAMO ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ KIEKIO SUMAŽĖJIMO VERTĖS, JEI BIOMASĖS KURAS GAMINAMAS NEIŠMETANT ANGLIES (NETO) DĖL ŽEMĖS NAUDOJIMO PAKĖITIMO

SKIEDROS					
Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė		Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė	
		Šiluma	Elektros energija	Šiluma	Elektros energija
Miško liekanų skiedros	1–500 km	93 %	89 %	91 %	87 %
	500–2 500 km	89 %	84 %	87 %	81 %
	2 500–10 000 km	82 %	73 %	78 %	67 %
	Toliau kaip 10 000 km	67 %	51 %	60 %	41 %
Trumpos rotacijos želdinių (eukaliptų) skiedros	2 500–10 000 km	77 %	65 %	73 %	60 %
Trumpos rotacijos želdinių (treštų tuopų) skiedros	1–500 km	89 %	83 %	87 %	81 %
	500–2 500 km	85 %	78 %	84 %	76 %
	2 500–10 000 km	78 %	67 %	74 %	62 %
	Toliau kaip 10 000 km	63 %	45 %	57 %	35 %
Trumpos rotacijos želdinių (netreštų tuopų) skiedros	1–500 km	91 %	87 %	90 %	85 %
	500–2 500 km	88 %	82 %	86 %	79 %
	2 500–10 000 km	80 %	70 %	77 %	65 %
	Toliau kaip 10 000 km	65 %	48 %	59 %	39 %
Kamienų skiedros	1–500 km	93 %	89 %	92 %	88 %
	500–2 500 km	90 %	85 %	88 %	82 %
	2 500–10 000 km	82 %	73 %	79 %	68 %
	Toliau kaip 10 000 km	67 %	51 %	61 %	42 %
Pramonės liekanų skiedros	1–500 km	94 %	92 %	93 %	90 %
	500–2 500 km	91 %	87 %	90 %	85 %
	2 500–10 000 km	83 %	75 %	80 %	71 %
	Toliau kaip 10 000 km	69 %	54 %	63 %	44 %

MEDIENOS GRANULĖS (*)						
Biomasės kuro gamybos sistema		Transportavimo atstumas	Išmetamo šiltnamio efekta sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė		Išmetamo šiltnamio efekta sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė	
			Šiluma	Elektros energija	Šiluma	Elektros energija
Miško liekanų medienos briketai arba granulės	1 atvejis	1–500 km	58 %	37 %	49 %	24 %
		500–2 500 km	58 %	37 %	49 %	25 %
		2 500–10 000 km	55 %	34 %	47 %	21 %
		Toliau kaip 10 000 km	50 %	26 %	40 %	11 %
	2a atvejis	1–500 km	77 %	66 %	72 %	59 %
		500–2 500 km	77 %	66 %	72 %	59 %
		2 500–10 000 km	75 %	62 %	70 %	55 %
		Toliau kaip 10 000 km	69 %	54 %	63 %	45 %
	3a atvejis	1–500 km	92 %	88 %	90 %	85 %
		500–2 500 km	92 %	88 %	90 %	86 %
		2 500–10 000 km	90 %	85 %	88 %	81 %
		Toliau kaip 10 000 km	84 %	76 %	81 %	72 %
Trumpos rotacijos želdinių (eukaliptų) medienos briketai arba granulės	1 atvejis	2 500–10 000 km	52 %	28 %	43 %	15 %
	2a atvejis	2 500–10 000 km	70 %	56 %	66 %	49 %
	3a atvejis	2 500–10 000 km	85 %	78 %	83 %	75 %
Trumpos rotacijos želdinių (treštų tuopų) medienos briketai arba granulės	1 atvejis	1–500 km	54 %	32 %	46 %	20 %
		500–10 000 km	52 %	29 %	44 %	16 %
		Toliau kaip 10 000 km	47 %	21 %	37 %	7 %
	2a atvejis	1–500 km	73 %	60 %	69 %	54 %
		500–10 000 km	71 %	57 %	67 %	50 %
		Toliau kaip 10 000 km	66 %	49 %	60 %	41 %
	3a atvejis	1–500 km	88 %	82 %	87 %	81 %
		500–10 000 km	86 %	79 %	84 %	77 %
		Toliau kaip 10 000 km	80 %	71 %	78 %	67 %

MEDIENOS GRANULĖS (*)						
Biomasės kuro gamybos sistema		Transportavimo atstumas	Išmetamo šiltnamio efekta sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė		Išmetamo šiltnamio efekta sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė	
			Šiluma	Elektros energija	Šiluma	Elektros energija
Trumpos rotacijos želdinių (netręštų tuopų) medienos briketai arba granulės	1 atvejis	1–500 km	56 %	35 %	48 %	23 %
		500–10 000 km	54 %	32 %	46 %	20 %
		Toliau kaip 10 000 km	49 %	24 %	40 %	10 %
	2a atvejis	1–500 km	76 %	64 %	72 %	58 %
		500–10 000 km	74 %	61 %	69 %	54 %
		Toliau kaip 10 000 km	68 %	53 %	63 %	45 %
	3a atvejis	1–500 km	91 %	86 %	90 %	85 %
		500–10 000 km	89 %	83 %	87 %	81 %
		Toliau kaip 10 000 km	83 %	75 %	81 %	71 %
Kamienai	1 atvejis	1–500 km	57 %	37 %	49 %	24 %
		500–2 500 km	58 %	37 %	49 %	25 %
		2 500–10 000 km	55 %	34 %	47 %	21 %
		Toliau kaip 10 000 km	50 %	26 %	40 %	11 %
	2a atvejis	1–500 km	77 %	66 %	73 %	60 %
		500–2 500 km	77 %	66 %	73 %	60 %
		2 500–10 000 km	75 %	63 %	70 %	56 %
		Toliau kaip 10 000 km	70 %	55 %	64 %	46 %
	3a atvejis	1–500 km	92 %	88 %	91 %	86 %
		500–2 500 km	92 %	88 %	91 %	87 %
		2 500–10 000 km	90 %	85 %	88 %	83 %
		Toliau kaip 10 000 km	84 %	77 %	82 %	73 %
Medienos pramonės liekanų medienos briketai arba granulės	1 atvejis	1–500 km	75 %	62 %	69 %	55 %
		500–2 500 km	75 %	62 %	70 %	55 %
		2 500–10 000 km	72 %	59 %	67 %	51 %
		Toliau kaip 10 000 km	67 %	51 %	61 %	42 %
	2a atvejis	1–500 km	87 %	80 %	84 %	76 %
		500–2 500 km	87 %	80 %	84 %	77 %
		2 500–10 000 km	85 %	77 %	82 %	73 %
		Toliau kaip 10 000 km	79 %	69 %	75 %	63 %

MEDIENOS GRANULĖS (*)						
Biomasės kuro gamybos sistema		Transportavimo atstumas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė		Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė	
			Šiluma	Elektros energija	Šiluma	Elektros energija
3a atvejis		1–500 km	95 %	93 %	94 %	91 %
		500–2 500 km	95 %	93 %	94 %	92 %
		2 500–10 000 km	93 %	90 %	92 %	88 %
		Toliau kaip 10 000 km	88 %	82 %	85 %	78 %

(*) 1 atvejis – procesai, kai techninę šilumą granuliu gamyklai duoda gamtinių dujų katilas. Elektra granuliu gamyklai tiekiami iš tinklo;
 2a atvejis – procesai, kai techninę šilumą duoda džiovinomomis skiedromis kūrenamas medžio skiedrų katilas. Elektra granuliu gamyklai tiekiami iš tinklo;
 3a atvejis – procesai, kai elektrą ir šilumą granuliu gamyklai duoda džiovinomomis skiedromis kūrenamas kogeneracinis įrenginys.

ŽEMĖS ŪKIO GAMYBOS BŪDAI						
Biomasės kuro gamybos sistema		Transportavimo atstumas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė		Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė	
			Šiluma	Elektros energija	Šiluma	Elektros energija
Žemės ūkio liekanos, kurių tankis <0,2 t/m ³ (*)		1–500 km	95 %	92 %	93 %	90 %
		500–2 500 km	89 %	83 %	86 %	80 %
		2 500–10 000 km	77 %	66 %	73 %	60 %
		Toliau kaip 10 000 km	57 %	36 %	48 %	23 %
Žemės ūkio liekanos, kurių tankis >0,2 t/m ³ (**)		1–500 km	95 %	92 %	93 %	90 %
		500–2 500 km	93 %	89 %	92 %	87 %
		2 500–10 000 km	88 %	82 %	85 %	78 %
		Toliau kaip 10 000 km	78 %	68 %	74 %	61 %
Šiaudų granulės		1–500 km	88 %	82 %	85 %	78 %
		500–10 000 km	86 %	79 %	83 %	74 %
		Toliau kaip 10 000 km	80 %	70 %	76 %	64 %
Cukranendrių išspaudų briketai		500–10 000 km	93 %	89 %	91 %	87 %
		Toliau kaip 10 000 km	87 %	81 %	85 %	77 %
Alyvpalmių sėklų miltai		Toliau kaip 10 000 km	20 %	-18 %	11 %	-33 %

ŽEMĖS ŪKIO GAMYBOS BŪDAI					
Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė		Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė	
		Šiluma	Elektros energija	Šiluma	Elektros energija
Alyvpalmių sėklų miltai (iš aliejaus gamyklos neišmetamas CH ₄)	Toliau kaip 10 000 km	46 %	20 %	42 %	14 %

(*) Prie šios grupės medžiagų priskiriamos mažo tūrinio tankio žemės ūkio liekanos ir joje yra tokios medžiagos, kaip šiaudų ryšuliai, avižų lukštai, ryžių lukštai ir cukranendrių išspaudų ryšuliai (sąrašas nebaigtinis).

(**) Didensio tūrinio tankio žemės ūkio liekanų grupė, kurioje yra tokios medžiagos, kaip kukurūzų burbulės, riešutų kevalai, sojos pupelių lukštai, alyvpalmių sėklų kevalai (sąrašas nebaigtinis).

BIODUJOS ELEKTROS ENERGIJOS GAMYBAI (*)				
Biodujų gamybos sistema		Technologinis sprendimas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
Šlapiasis mėšlas ⁽¹⁾	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas ⁽²⁾	146 %	94 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas ⁽³⁾	246 %	240 %
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	136 %	85 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	227 %	219 %
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	142 %	86 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	243 %	235 %
Visas kukurūzo augalas ⁽⁴⁾	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	36 %	21 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	59 %	53 %
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	34 %	18 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	55 %	47 %
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	28 %	10 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	52 %	43 %

⁽¹⁾ Į biodujų gamybos iš mėšlo vertes įskaičiuotas neigiamas išmetamųjų teršalų, neišmestų tvarkant neapdorotą mėšlą, kiekis. Laikoma, kad vertė e_{ca} yra lygi -45 g CO₂eq/MJ anaerobiškai skaidomo mėšlo.

⁽²⁾ Atvirai laikomas degazuotasis substratas skleidžia CH₄ ir N₂O. Pasklidusių medžiagų kiekis keičiasi priklausomai nuo aplinkos sąlygų, pasluoksnio rūšies ir skaidymo efektyvumo.

⁽³⁾ Uždarasis laikymas reiškia, kad skaidymo procesu gautas degazuotasis substratas laikomas hermetiškoje talpoje, todėl laikymo metu sklindančios biodujos surenkamos ir naudojamos papildomos elektros energijos arba biometano gamybai. Į tą procesą neįskaičiuotas joks išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis.

⁽⁴⁾ Visas kukurūzo augalas – kukurūzai, nupjauti pašarui ir užkonservuoti silose.

BIODUJOS ELEKTROS ENERGIJOS GAMYBAI (*)				
Biodujų gamybos sistema		Technologinis sprendimas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
Biologinės atliekos	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	47 %	26 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	84 %	78 %
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	43 %	21 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	77 %	68 %
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	38 %	14 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	76 %	66 %

(*) 1 atvejis – gamybos būdai, kai procesui reikalingą elektrą ir šilumą duoda pats kogeneracijos įrenginio variklis.

2 atvejis – gamybos būdai, kai procesui reikalinga elektros energija imama iš tinklo, o techninę šilumą duoda pats kogeneracijos įrenginio variklis. Kai kuriose valstybėse narėse ūkio subjektams negalima kreiptis subsidijų bendrajai produkcijai, todėl labiau tikėtina 1 atvejo konfigūracija.

3 atvejis – gamybos būdai, kai procesui reikalinga elektros energija imama iš tinklo, o techninę šilumą duoda biodujų katilas. Šis atvejis tinka kai kuriems įrenginiams, kuriuose kogeneracijos įrenginio variklio nėra objekte, o biodujos parduodamos (bet nemodifikuotos į biometaną).

BIODUJOS ELEKTROS ENERGIJOS GAMYBAI. MĖŠLO IR KUKURŪŲ MIŠINIAI				
Biodujų gamybos sistema		Technologinis sprendimas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
Mėšlo – kukurūzų 80 %–20 %	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	72 %	45 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	120 %	114 %
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	67 %	40 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	111 %	103 %
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	65 %	35 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	114 %	106 %
Mėšlo – kukurūzų 70 %–30 %	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	60 %	37 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	100 %	94 %
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	57 %	32 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	93 %	85 %
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	53 %	27 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	94 %	85 %

BIODUJOS ELEKTROS ENERGIJOS GAMYBAI. MĖŠLO IR KUKURŪZŲ MIŠINIAI

Biodujų gamybos sistema		Technologinis sprendimas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
Mėšlo – kukurūzų 60 %–40 %	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	53 %	32 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	88 %	82 %
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	50 %	28 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	82 %	73 %
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	46 %	22 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	81 %	72 %

BIOMETANAS TRANSPORTUI (*)

Biometano gamybos sistema	Technologiniai sprendimai	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
Šlapiasis mėšlas	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos nedeginamos	117 %	72 %
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos deginamos	133 %	94 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos nedeginamos	190 %	179 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos deginamos	206 %	202 %
Visas kukurūzo augalas	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos nedeginamos	35 %	17 %
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos deginamos	51 %	39 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos nedeginamos	52 %	41 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos deginamos	68 %	63 %
Biologinės atliekos	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos nedeginamos	43 %	20 %
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos deginamos	59 %	42 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos nedeginamos	70 %	58 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos deginamos	86 %	80 %

(*) Naudojant biometaną išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas galioja tik suslėgtam biometanui, susijusiam su transporto lygintinio iškastinio kuro verte 94 g CO₂eq/MJ.

BIOMETANAS. MĖŠLO IR KUKURŪZŲ MIŠINIAI (*)			
Biometano gamybos sistema	Technologiniai sprendimai	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
Mėšlo – kukurūzų 80 %–20 %	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos ⁽¹⁾	62 %	35 %
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos ⁽²⁾	78 %	57 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	97 %	86 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	113 %	108 %
Mėšlo – kukurūzų 70 %–30 %	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	53 %	29 %
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	69 %	51 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	83 %	71 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	99 %	94 %
Mėšlo – kukurūzų 60 %–40 %	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	48 %	25 %
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	64 %	48 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	74 %	62 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	90 %	84 %

(*) Naudojant biometaną išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas galioja tik suslėgtam biometanui, susijusiam su transporto lygintinio iškastinio kuro verte 94 g CO₂eq/MJ.

B. METODIKA

1. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų gaminant ir naudojant biomasės kurą, kiekis apskaičiuojamas taip:

a) Šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų gaminant ir naudojant biomasės kurą iki jo pavertimo elektros energija, šiluma ir vėsoma, kiekis apskaičiuojamas taip:

$$E = e_{ec} + e_1 + e_p + e_{td} + e_u - e_{sca} - e_{ccs} - e_{ccr}$$

kai:

E = visas kuro gamybos išmetamųjų teršalų kiekis iki energijos virsmo;

e_{ec} = žaliavų išgavimo arba auginimo išmetamųjų teršalų kiekis;

e_1 = išmetamųjų teršalų dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės naudojimo keitimu, kiekis metų laikotarpiui;

e_p = perdirbimo išmetamųjų teršalų kiekis;

⁽¹⁾ Prie šios kategorijos priskiriamos šių rūšių technologijos, kuriomis biodujos modifikuojamos į biometaną: svyruojančio slėgio adsorbicija (PSA), slėginis plovimas vandeniu (PWS), membranos, kriogeninis ir organinis fizinis valymas (OPS). Į šią kategoriją įtrauktas išmetamas 0,03 MJ CH₄/MJ biometano kiekis, taikomas su išėinančiomis dujomis išmetamam metanui.

⁽²⁾ Prie šios kategorijos priskiriamos šių rūšių technologijos, kuriomis biodujos modifikuojamos į biometaną: slėginis plovimas vandeniu (PWS), jei vanduo recirkuliuoja, svyruojančio slėgio adsorbicija (PSA), cheminis valymas, organinis fizinis valymas (OPS), membranos ir kriogeninis modifikavimas. Šiai kategorijai nenumatytas joks išmetamo metano kiekis (jei susidaro metano, toks išėinančiose dujose esantis metanas sudeginamas).

- e_{td} = transportavimo ir skirstymo išmetamųjų teršalų kiekis;
- e_u = naudojamo kuro išmetamųjų teršalų kiekis;
- e_{sca} = išmetamo teršalų kiekio sumažėjimas dėl anglies kaupimosi dirvožemyje, pasitelkiant geresnį žemės ūkio valdymą;
- e_{ccs} = išmetamo teršalų kiekio sumažėjimas dėl CO₂ surinkimo ir geologinio saugojimo ir
- e_{ccr} = išmetamo teršalų kiekio sumažėjimas dėl CO₂ surinkimo ir pakeitimo

Į kiekį, išmetamą gaminant mechanizmus ir įrangą, neatsižvelgiama.

- b) Jei biologinių dujų gamykloje, kartu skaidant įvairius substratus, gaminamos biodujos arba biometanas, tipinis ir numatytas sumažintas išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas taip:

$$E = \sum_1^n \cdot E_n$$

kai:

E = išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis kiekvienam biodujų arba biometano, pagamintų skaidant nustatyto mišinio substratus, MJ

S_n = pradinės žaliavos n procentinė dalis energinėje vertėje

E_n = šio priedo D dalyje numatyto gamybos būdo n išmetamųjų teršalų kiekis, išreikštas gCO₂/MJ (*)

$$S_n = \frac{P_n \cdot W_n}{\sum_1^n \cdot W_n}$$

kai:

P_n = kilogramo šlapiosios pradinės žaliavos n energijos išeiga [MJ] (**)

W_n = substrato n svorinis daugiklis, apibrėžiamas kaip:

$$W_n = \frac{I_n}{\sum_1^n I_n} \cdot \left(\frac{1 - AM_n}{1 - SM_n} \right)$$

kai:

I_n = metinis į pūdytuvą sudėto substrato n kiekis [nesuskaidytos medžiagos tonomis]

AM_n = vidutinis metinis substrato n drėgnumas [kg vandens / kg nesuskaidytos medžiagos]

SM_n = standartinis substrato n drėgnumas (***)

(*) Jei gyvulių mėšlas naudojamas kaip substratas, už gerą žemės ūkio valdymą ir mėšlo tvarkymą skaičiuojamas 45 gCO₂eq/MJ (– 54 kg CO₂eq/ t nesuskaidytos medžiagos) priedas.

(**) Tipinės ir numatytosios vertės apskaičiuojamos naudojant šias P_n vertes:

SP(kukurūzai): 4,16 [MJ]_{biodujų}/kg šlapių kukurūzų drėgnumas 65 %]

P(mėšlas): 0,50 [MJ]_{biodujų}/kg šlapiojo mėšlo drėgnumas 90 %]

P(biologinės atliekos) 3,41 [MJ]_{biodujų}/kg šlapių biologinių atliekų drėgnumas 76 %]

(***) Naudojamos šios standartinės substrato drėgnumo SM_n vertės:

SM(kukurūzai): 0,65 [kg vandens/kg nesuskaidytos medžiagos]

SM(mėšlas): 0,90 [kg vandens/kg nesuskaidytos medžiagos]

SM(biologinės atliekos): 0,76 [kg vandens/kg nesuskaidytos medžiagos]

- c) Jei biologinių dujų gamykloje, kartu skaidant substratus n , gaminamos biodujos elektros energijos gamybai arba biometanas, biodujų ir biometano faktinis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas taip:

$$E = \sum_1^n S_n \cdot (e_{ec,n} + e_{td, žaliavos,n} + e_{l,n} - e_{sca,n}) + e_p + e_{td, produkto} + e_u - e_{ccs} - e_{ccr}$$

kai:

- E = visas biodujų arba biometano gamybos išmetamųjų teršalų kiekis iki energijos virsmo;
- S_n = pradinės žaliavos n procentinė dalis, kaip į pūdytuvą sudėtos medžiagos frakcija;
- $e_{ec,n}$ = pradinės žaliavos n išgavimo arba auginimo išmetamųjų teršalų kiekis;
- $e_{td,feedstock,n}$ = pradinės žaliavos n transportavimo į pūdytuvą išmetamųjų teršalų kiekis;
- $e_{l,n}$ = pradinės žaliavos n dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės naudojimo keitimu, išmetamo teršalų kiekis metų laikotarpiui;
- e_{sca} = išmetamo teršalų kiekio sumažėjimas dėl geresnio pradinės žaliavos n (*) tvarkymo;
- e_p = perdirbimo išmetamųjų teršalų kiekis;
- $e_{td,product}$ = biodujų ir (arba) biometano transportavimo ir skirstymo išmetamųjų teršalų kiekis;
- e_u = naudojant kurą susidaranti išmetamųjų teršalų kiekis, t. y. vykstant degimui išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis;
- e_{ccs} = dėl CO₂ sugavimo ir geologinio saugojimo sumažintas išmetamas kiekis ir
- e_{ccr} = išmetamo teršalų kiekio sumažėjimas dėl CO₂ surinkimo ir pakeitimo

(*) Jei gyvulių mėšlas naudojamas kaip substratas biodujų ir biometano gamybai, už gerą žemės ūkio valdymą ir mėšlo tvarkymą prie e_{sca} priskaičiuojamas 45 g CO₂eq/ MJ mėšlo priedas.

- d) Jei biomasės kuras naudojamas elektros energijos, šilumos ir vėsumos gamybai, įskaitant energijos pavertimą pagaminta elektros energija ir (arba) šiluma arba vėsuma, išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas taip:

- i) jei energijos įrenginys duoda tik šilumą:

$$EC_h = \frac{E}{\eta_h}$$

- ii) jei energijos įrenginys duoda tik elektros energiją:

$$EC_{el} = \frac{E}{\eta_{el}}$$

kai:

- $EC_{h,el}$ = visas galutinio energijos produkto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis;
- E = visas kuro išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis prieš galutinį energijos virsmą;
- η_{el} = elektrinis naudingumas, apibrėžiamas kaip per metus pagamintos elektros energijos ir metinių kuro sąnaudų, atsižvelgiant į energinę vertę, dalmuo;
- η_h = šiluminis naudingumas, apibrėžiamas kaip per metus pagamintos naudingosios šilumos ir metinių kuro sąnaudų, atsižvelgiant į energinę vertę, dalmuo.

- iii) jei energijos įrenginys duoda naudingą šilumą kartu su elektros energija ir (arba) mechanine energija, jo elektros energija ir mechaninė energija:

$$EC_{el} = \frac{E}{\eta_{el}} \left(\frac{C_{el} \cdot \eta_{el}}{C_{el} \cdot \eta_{el} + C_h \cdot \eta_h} \right)$$

- iv) jei energijos įrenginys duoda šilumą kartu su elektros energija ir (arba) mechanine energija, jo naudingoji šiluma:

$$EC_h = \frac{E}{\eta_h} \left(\frac{C_h \cdot \eta_h}{C_{el} \cdot \eta_{el} + C_h \cdot \eta_h} \right)$$

kai:

$EC_{h,el}$ = visas galutinio energijos produkto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis,

E = visas kuro išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis prieš galutinę energijos virsmą;

η_{el} = elektrinis naudingumas, apibrėžiamas kaip per metus pagamintos elektros energijos ir metinių energijos sąnaudų, atsižvelgiant į energinę vertę, dalmuo;

η_h = šiluminis naudingumas, apibrėžiamas kaip per metus pagamintos naudingosios šilumos ir metinių energijos sąnaudų, atsižvelgiant į energinę vertę, dalmuo;

C_{el} = eksergijos dalis elektros energijoje ir (arba) mechaninėje energijoje, nustatyta 100 % ($C_{el} = 1$);

C_h = Karnò efektyvumas (eksergijos dalis naudingoje šilumoje).

Įvairių temperatūrų naudingosios šilumos Karnò efektyvumas (C_h) apibrėžiamas taip:

$$C_h = \frac{T_h - T_0}{T_h}$$

kai:

T_h = naudingosios šilumos absoliučioji temperatūra (kelvinais), išmatuota galutiniame taške;

T_0 = aplinkos temperatūra, nustatyta 273,15 K (lygu 0 °C).

Jeigu perteklinė šiluma eksportuojama pastatų šildymui (žemesnės nei 150 °C (423,15 K) temperatūros), C_h gali būti apibrėžiamas taip:

C_h = Karnò efektyvumas, kai šilumos temperatūra 150 °C (423,15 K), t. y.: 0,3546

To skaičiavimo tikslais taikomos šios terminų apibrėžtys:

- i) kogeneracija – vienalaikė šiluminės energijos ir elektros energijos ir (arba) mechaninės energijos gamyba vienu procesu;
- ii) naudingoji šiluma – šiluma, šildymo arba vėsinimo tikslais gaminama siekiant patenkinti ekonomiškai pagrįstą šilumos paklausą;
- iii) ekonomiškai pagrįsta paklausa – paklausa, kuri nedidesnė už šildymo arba vėsinimo poreikį ir kuri būtų kitaip tenkinama rinkos sąlygomis.

2. Biomasės kuro išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas taip:

- a) biomasės kuro išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (E) išreiškiamas CO₂ ekvivalento gramais biomasės kuro MJ, g CO₂eq/MJ;
- b) naudojant biomasės kurą pagamintos šilumos arba elektros energijos išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (EC) išreiškiamas CO₂ ekvivalento gramais galutinio energijos produkto (šilumos arba elektros energijos) MJ, g CO₂eq /MJ.

Jei šiluma ir vėsima gaminamos kartu su elektros energija, išmetamas teršalų kiekis paskirstomas tarp šilumos ir elektros energijos (kaip nustatyta 1 punkto d papunktyje), nesvarbu, ar šiluma naudojama šildymui ar vėsinimui (!).

(!) Šiluma arba atliekinė šiluma naudojama vėsumos (atvėsinto oro arba vandens) gamybai absorbciniais aušintuvais. Todėl dera apskaičiuoti tik tą išmetamųjų teršalų kiekį, kuris susijęs su kiekvienu pagamintos šilumos MJ, nesvarbu, ar šiluma galiausiai naudojama šildymui, ar vėsinimui absorbciniais aušintuvais.

Jei išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų, susidariusių išgaunant arba auginant žaliavas, kiekis (e_{cc}) išreiškiamas g CO₂eq/sausiosios pradinės žaliavos tonos, CO₂ ekvivalento gramai MJ kuro (g CO₂eq /MJ) apskaičiuojami taip ⁽¹⁾:

$$e_{cc} \text{ kuro}_a \left[\frac{\text{gCO}_2 \text{ eq}}{\text{MJ kuro}} \right]_{cc} = \frac{e_{cc} \text{ žaliavos}_a \left[\frac{\text{gCO}_2 \text{ eq}}{t_{\text{sausiosios}}} \right]}{LHV_a \left[\frac{\text{MJ žaliavos}}{t_{\text{sausiosios žaliavos}}} \right]} \cdot \text{kuro žaliavos koeficientas}_a \cdot \text{kuro paskirstymo koeficientas}_a$$

Kai

$$\text{kuro paskirstymo koeficientas}_a = \left[\frac{\text{Kuro energija}}{\text{Kuro energija} + \text{Gretutinių produktų energija}} \right]$$

$$\text{kuro žaliavos koeficientas}_a = \left[\text{žaliavos kiekis MJ, reikalingas 1 MJ kuro pagaminti} \right]$$

Sausiosios pradinės žaliavos tonos išmetamas teršalų kiekis apskaičiuojamas taip:

$$e_{cc} \text{ žaliavos}_a \left[\frac{\text{gCO}_2 \text{ eq}}{t_{\text{sausiosios}}} \right] = \frac{e_{cc} \text{ žaliavos}_a \left[\frac{\text{gCO}_2 \text{ eq}}{t_{\text{drėgnosios}}} \right]}{(1 - \text{drėgnis})}$$

3. Naudojant biomasės kurą išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas apskaičiuojamas taip:

a) transporto degalams naudojamo biomasės kuro išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas:

$$\text{KIEKIO SUMAŽĖJIMAS} = (E_{F(t)} - E_B) / E_{F(t)}$$

kai:

E_B = bendras transporto degalams naudojamo biomasės kuro išmetamas kiekis ir

$E_{F(t)}$ = bendras lygintino iškastinio kuro išmetamųjų teršalų kiekis transporto sektoriuje;

b) naudojant iš biomasės kuro pagamintą šilumą ir vėsumą, taip pat elektros energiją išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas:

$$\text{KIEKIO SUMAŽĖJIMAS} = (EC_{F(h\&c,el)} - EC_{B(h\&c,el)}) / EC_{F(h\&c,el)}$$

kai:

$EC_{B(h\&c,el)}$ = visas šilumos arba elektros energijos išmetamųjų teršalų kiekis;

$EC_{F(h\&c,el)}$ = visas lygintino iškastinio kuro išmetamųjų teršalų kiekis naudingajai šilumai ir elektros energijai.

4. Šiltnamio efektą sukeliančios dujos, į kurias atsižvelgiama pagal 1 punktą, yra CO₂, N₂O ir CH₄. CO₂ ekvivalentui apskaičiuoti tos dujos įvertinamos taip:

CO₂: 1

N₂O: 298

CH₄: 25

5. Į kiekį, kuris išmetamas išgaunant, nuimant žaliavų derlių arba auginant žaliavas (e_{cc}), įtraukiamas kiekis, išmetamas vykstant gavybos arba auginimo procesams, taip pat kiekis, išmetamas renkant, džiovinant ir saugant žaliavas, su atliekomis ir nuotėkiu susijęs išmetamas kiekis ir kiekis, susijęs su gavybai arba auginimui naudojamų cheminių medžiagų arba produktų gamyba. CO₂ surinkimas auginant žaliavas neįskaičiuojamas. Kiekio, kuris išmetamas auginant žemės ūkio biomasę, įverčius galima gauti vietoj faktinių verčių taikant vietovių, įrašomų į šios direktyvos 31 straipsnio 4 dalyje nurodytas ataskaitas, auginimo išmetamųjų teršalų kiekio vidurkius arba naudojantis informacija apie auginimo išmetamųjų teršalų kiekio numatytąsias išskaidytas vertes, įtrauktas į šį priedą. Jei tose ataskaitose aktualios informacijos nėra, galima vidurkius, kaip alternatyvą faktinėms vertėms, apskaičiuoti atsižvelgiant į vietinius ūkininkavimo būdus, pavyzdžiui, remiantis ūkių grupės duomenimis.

Teršalų, išmetamų auginant ir kertant miško biomasę, kiekio įverčius, kaip alternatyvą faktinėms vertėms, galima gauti naudojantis teršalų, išmetamų auginant ir kertant miško biomasę, kiekio vidurkiais, apskaičiuotais tai vietai nacionaliniu lygmeniu.

⁽¹⁾ Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų, susidariusių išgaunant arba auginant žaliavas, kiekio (e_{cc}) apskaičiavimo formulėje nurodomi atvejai, kai pradinė žaliava paverčiama biokuru vienu etapu. Sudėtingesnių tiekimo grandinių atveju, siekiant apskaičiuoti tarpinių produktų išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, susidariusių išgaunant arba auginant žaliavas, kiekį (e_{cc}), reikia atlikti korekcijas.

6. 1 punkto a papunktyje nurodyto skaičiavimo tikslais į išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą, pasiektą geriau valdant žemės ūkį e_{sca} (pavyzdžiui, mažiau įdirbant žemę arba jos neįdirbant, pagerinus sėjomainą, sėjant antsėlius, taip pat valdant pasėlių liekanas ir naudojant organines dirvožemio gerinimo medžiagas (pavyzdžiui, kompostą, mėšlo skaidymo degazuotąjį substratą)), atsižvelgiama tik jei pateikiami svarūs ir patikimi įrodymai, kad dirvožemyje sukaupta daugiau anglies arba kad pagrįsta tikėtis, kad auginant atitinkamą žaliavą anglies dirvožemyje susikaupė daugiau, atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekius, jei auginant žaliavas naudota daugiau trąšų ir herbicidų ⁽¹⁾.
7. Dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės naudojimo keitimu, metams apskaičiuotas išmetamas kiekis e_i apskaičiuojamas bendrą išmetamą kiekį padalijant į lygias dalis 20 metų laikotarpiui. Tam išmetamųjų teršalų kiekiui apskaičiuoti taikoma tokia taisyklė:

$$e_i = (CS_R - CS_A) \times 3,664 \times 1/20 \times 1/P - e_B, \text{ (}^2\text{)}$$

kai:

e_i = dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės naudojimo keitimu, metams apskaičiuotas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (išmatuotas kaip CO₂ ekvivalento masė biomasės kuri energijos vienetui); pasėlių žemė ⁽³⁾ ir daugiamečių pasėlių žemė ⁽⁴⁾ laikomos vienu žemės naudojimu;

CS_R = su etaloniniu žemės naudojimu susijusios anglies atsargos ploto vienetui (išmatuotos kaip anglies masė (tonomis) ploto vienetui, įskaitant dirvožemį ir augmeniją). Etaloninis žemės naudojimas yra žemės naudojimas 2008 m. sausio mėn. arba 20 metų iki žaliavos gavimo, atsižvelgiant į tai, kuri data yra vėlesnė;

CS_A = su faktiniu žemės naudojimu susijusios anglies atsargos ploto vienetui (išmatuotos kaip anglies masė (tonomis) ploto vienetui, įskaitant dirvožemį ir augmeniją). Tais atvejais, kai anglies atsargos susikaupia per daugiau kaip vienerius metus, CS_A vertė yra numatomos atsargos ploto vienetui po 20 metų arba, jei tai įvyksta anksčiau, pasėliams pasiekus brandą;

P = pasėlių produktyvumas (išmatuotas kaip biomasės kuro energija ploto vienetui per metus) ir

e_B = 29 g CO₂eq/MJ biomasės kuro priedas, jei biomasė gauta iš atkurtos nualintos žemės 8 punkte nustatytais sąlygomis.

8. Suteikiamas 29 g CO₂eq/MJ priedas, jeigu pateikiami įrodymai, kad žemė:

a) 2008 m. sausio mėn. nebuvo naudojama žemės ūkio veiklai ar bet kuriai kitai veiklai ir

b) yra labai nualinta žemė, įskaitant žemę, kuri anksčiau buvo žemės ūkio paskirties žemė.

29 g CO₂eq/MJ priedas taikomas laikotarpiu iki 20 metų nuo žemės naudojimo paskirties pakeitimo į žemės ūkio paskirtį datos, jei užtikrinamas nuolatinis anglies atsargų didėjimas, taip pat žymiai sumažinamas erozijos pasireiškimas b papunktyje nurodytoje žemėje.

9. Labai nualinta žemė – žemė, kuri gana ilgą laiką buvo labai druskinga arba turėjo labai mažai organinių medžiagų ir buvo labai paveikta erozijos.

10. Pagal šios direktyvos V priedo C dalies 10 punktą, Komisijos sprendimu 2010/335/ES ⁽⁵⁾, kuriame numatytos anglies sancaupų žemėje apskaičiavimo gairės, priimtos pagal šią direktyvą atsižvelgiant į 2006 m. Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos gaires dėl nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos (4 tomas) ir pagal reglamentus (ES) Nr. 525/2013 bei (ES) 2018/841, remiamasi apskaičiuojant anglies sancaupas žemėje.

⁽¹⁾ Tokius įrodymus gali sudaryti anglies kiekio dirvožemyje matavimo rezultatai, pavyzdžiui, pirmas matavimas prieš pradėdant auginimą ir vėlesni matavimai reguliariais intervalais kas kelerius metus. Tokiu atveju prieš gaunant antrojo matavimo rezultatus anglies kiekio padidėjimas dirvožemyje būtų įvertinamas remiantis atitinkamais eksperimentais arba dirvožemio modeliais. Po antrojo ir vėliau matavimo nustatant anglies kiekio padidėjimą dirvožemyje ir to padidėjimo mastą remiamasi tais matavimais.

⁽²⁾ Dalmuo, gautas dalijant CO₂ molekulinį svorį (44,010 g/mol) iš anglies molekulinio svorio (12,011 g/mol), yra lygus 3,664.

⁽³⁾ Pasėlių žemė pagal Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos apibrėžtį.

⁽⁴⁾ Daugiamečiai pasėliai apibrėžiami kaip daugiamečiai augalai, kurių stiebai paprastai nėra kasmet nupjaunami, pavyzdžiui, trumpos rotacijos želdiniai ir alyvpalmės.

⁽⁵⁾ 2010 m. birželio 10 d. Komisijos sprendimas 2010/335/ES dėl anglies sancaupų žemėje apskaičiavimo gairių, nurodytų Direktyvos 2009/28/EB V priede (OL L 151, 2010 6 17, p. 19).

11. Į kiekį, kuris išmetamas perdirbant (e_p), turi būti įtrauktas su pačiu perdirbimu susijęs išmetamas kiekis, su atliekomis ir nuotėkiu susijęs išmetamas kiekis ir kiekis, susijęs su perdirbimui naudojamų cheminių medžiagų arba produktų gamyba, įskaitant išmetamą CO₂ kiekį, kuris atitinka iškastinio kuro anglies kiekį, neatsižvelgiant į tai, ar jis iš tikrųjų proceso metu sudeginamas.

Norint apskaičiuoti elektros energijos, pagamintos ne kietojo ar dujinio biomasės kuro gamykloje, suvartojimą, tos elektros energijos gamybos ir skirstymo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio intensyvumas laikomas lygiu elektros energijos gamybos ir skirstymo vidutiniam išmetimo intensyvumui apibrėžtame regione. Nukrypstant nuo šios taisyklės, gamintojai gali naudoti tam tikros elektros energijos gamybos įmonės vidutinę vertę toje įmonėje pagamintai elektros energijai, jei ta įmonė neįjungta į elektros energijos sistemą.

Į perdirbimo išmetamųjų teršalų kiekį prireikus įskaičiuojamas tarpinių produktų ir medžiagų džiovimo išmetamųjų teršalų kiekis.

12. Į transportavimo ir skirstymo (e_{td}) išmetamųjų teršalų kiekį turi būti įtrauktas kiekis, išmetamas transportuojant žaliavas bei pusgaminius ir saugant bei skirstant gatavas medžiagas. Kiekiumi, išmetamam transportuojant ir skirstant, į kurį turi būti atsižvelgta pagal 5 punktą, šis punktas netaikomas.
13. Naudojant kurą išmetamo CO₂ kiekis (e_u) biomasės kurui turi būti prilygintas nuliui. Naudojant kurą išmetamų kitų (ne CO₂) šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CH₄ ir N₂O) kiekiai įskaičiuojami į vertę e_u .
14. Išmetamas kiekis, sumažinamas surenkant ir geologiškai saugant CO₂ (e_{ccs}), į kurį dar neatsižvelgta apskaičiuojant e_p , yra tik tas kiekis, kurio išvengiama surenkant ir saugant išmetamą CO₂ kiekį, tiesiogiai susijusį su biomasės kuro gavyba, transportavimu, perdirbimu ir skirstymu, jei saugojimas atitinka Direktyvą 2009/31/EB.
15. Išmetamas kiekis, sumažinamas surenkant ir pakeičiant CO₂, (e_{ccr}) yra tiesiogiai susijęs su biomasės kuro gamyba, kuriai jis priskiriamas, ir yra tik tas kiekis, kurio išvengiama surenkant CO₂, kurio anglis yra iš biomasės ir kuris naudojamas komercinių produktų ir paslaugų gamyboje siekiant pakeisti iškastinio kuro CO₂.
16. Jei kogeneracijos įrenginys, šilumą ir (arba) elektros energiją duodantis biomasės kuro gamybos procesui, kurio išmetamųjų teršalų kiekis apskaičiuojamas, gamina perteklinę elektros energiją ir (arba) perteklinę naudingąją šilumą, išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis padalijamas tarp elektros energijos ir naudingosios šilumos pagal šilumos temperatūrą (atitinkančią šilumos naudingumą (naudą)). Naudingoji šilumos dalis apskaičiuojama sudauginant jos energinę vertę ir Karno efektyvumą (C_h) ir apskaičiuojama taip:

$$C_h = \frac{T_h - T_0}{T_h}$$

kai:

T_h = naudingosios šilumos absoliučioji temperatūra (kelvinais), išmatuota galutiniame taške;

T_0 = aplinkos temperatūra yra 273,15 K (lygi 0 °C).

Jeigu perteklinė šiluma eksportuojama pastatų šildymui (žemesnės nei 150 °C (423,15 K) temperatūros), C_h gali būti apibrėžiamas taip:

C_h = Karno efektyvumas, kai šilumos temperatūra 150 °C (423,15 K), t. y.: 0,3546

To skaičiavimo tikslais naudojamas faktinis efektyvumas, gaunamas metinį mechaninės energijos, elektros energijos ir šilumos kiekį atitinkamai padalijus iš metinių energijos sąnaudų.

To skaičiavimo tikslais taikomos šios terminų apibrėžtys:

- kogeneracija – vienalaikė šiluminės energijos ir elektros energijos ir (arba) mechaninės energijos gamyba vienu procesu;
- naudingoji šiluma – šiluma, šildymo arba vėsinimo tikslais gaminama siekiant patenkinti ekonomiškai pagrįstą šilumos paklausą;
- ekonomiškai pagrįsta paklausa – paklausa, kuri nedidesnė už šildymo arba vėsinimo poreikį ir kuri būtų kitaip tenkinama rinkos sąlygomis.

17. Kai biomasės kuro gamybos procese gaminamas ir kuras, kuriam apskaičiuojamas išmetamas kiekis, ir vienas arba keli kiti produktai (gretutiniai produktai), išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis kurui arba jo tarpiniam produktui ir gretutiniams produktams turi būti paskirstytas proporcingai jų energinei vertei (nustatyta kaip žemutinė kuro degimo šiluma kitų nei elektros energija ir šiluma gretutinių produktų atveju). Perteklinės naudingosios šilumos taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumas yra toks pat kaip biomasės kuro gamybos procesui tiekiamos šilumos arba elektros energijos taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumas, gaunamas apskaičiavus visų kogeneracijos įrenginio, katilo arba kito aparato, biomasės kuro gamybai duodančio šilumą arba elektros energiją, sąnaudų ir išmetamųjų teršalų, įskaitant pradinės žaliavas ir CH_4 bei N_2O , taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumą. Jei kogeneracijos būdu gaminama elektros energija ir šiluma, skaičiavimas atliekamas pagal 16 punktą.
18. Norint atlikti 17 punkte nurodytus apskaičiavimus, paskirstomas išmetamas kiekis yra $e_{cc} + e_l + e_{cca} + \text{tos } e_p, e_{id}, e_{ccs}, \text{ ir } e_{ccr}$ dalys, kurios išmetamos prieš gretutinio produkto gamybos proceso etapą ir per jį. Jei koks nors priskyrimas prie gretutinių produktų atliktas ankstesniame būvio ciklo proceso etape, tiems tikslams vietoj bendro to išmetamo kiekio naudojama dalis to išmetamo kiekio, kuris buvo priskirtas tarpiniam kuro produktui paskutiniame tokio proceso etape.

Biodujų ir biometano atveju, atliekant tą apskaičiavimą atsižvelgiama į visus gretutinius produktus, kuriems netaikomas 7 punktas. Atliekoms ir liekanoms nepriskiriamas joks išmetamųjų teršalų kiekis. Apskaičiuojant daroma prielaida, kad neigiamos energinės vertės gretutinių produktų energinė vertė lygi nuliui.

Laikoma, kad atliekų ir liekanų, įskaitant medžių viršūnes ir šakas, šiaudus, išspaudas, lukštus, burbuolių kotus ir riešutų kevalus, taip pat perdirbimo liekanų, įskaitant neapdorotą gliceriną (nerafinuotą gliceriną) ir cukranendrių išspaudas, būvio ciklo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis iki tų atliekų ir liekanų surinkimo yra lygus nuliui, nesvarbu, ar prieš pavirsdamos galutiniais produktais jos perdirbamos į tarpinius produktus.

Jei biomasės kuras gaminamas perdirbimo gamyklose (ne apdorojimo įrenginiuose, sujungtuose su katilais arba kogeneracijos įrenginiais, tiekiančiais šilumą ir (arba) elektros energiją apdorojimo įrenginiui), 17 punkte nurodyto skaičiavimo tikslais atliekamos analizės vienetas yra perdirbimo gamykla.

19. Atliekant 3 punkte nurodytą elektros energijos gamybai naudojamo biomasės kuro skaičiavimą, lygintino iškastinio kuro vertė $EC_{F(e)}$ turi būti 183 g $\text{CO}_2\text{eq/MJ}$ arba 212 g $\text{CO}_2\text{eq/MJ}$ elektros energijos atokiausiems regionams.

Atliekant 3 punkte nurodytą naudingosios šilumos gamybai naudojamo biomasės kuro, taip pat šilumos ir (arba) elektros energijos gamybai naudojamo biomasės kuro skaičiavimą, lygintino iškastinio kuro vertė $EC_{F(h)}$ turi būti 80 g $\text{CO}_2\text{eq/MJ}$.

Atliekant 3 punkte nurodytą naudingosios šilumos gamybai naudojamo biomasės kuro skaičiavimą, jei tiesioginį fizinį anglių pakeitimą galima įrodyti, lygintino iškastinio kuro vertė $EC_{F(h)}$ turi būti 124 g $\text{CO}_2\text{eq/MJ}$.

Atliekant 3 punkte nurodytą transporto degalams naudojamo biomasės kuro skaičiavimą, lygintino iškastinio kuro vertė $EC_{F(t)}$ turi būti 94 g $\text{CO}_2\text{eq/MJ}$.

C. IŠSKAIDYTOS NUMATYTOSIOS BIOMASĖS KURO VERTĖS

Medienos briketai arba granulės

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)				Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Auginimas	Perdirbimas	Transportas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Miško liekanų skiedros	1–500 km	0,0	1,6	3,0	0,4	0,0	1,9	3,6	0,5
	500–2 500 km	0,0	1,6	5,2	0,4	0,0	1,9	6,2	0,5
	2 500–10 000 km	0,0	1,6	10,5	0,4	0,0	1,9	12,6	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	1,6	20,5	0,4	0,0	1,9	24,6	0,5
Trumpos rotacijos želdinių (eukaliptų) skiedros	2 500–10 000 km	4,4	0,0	11,0	0,4	4,4	0,0	13,2	0,5
Trumpos rotacijos želdinių (tręštų tuopų) skiedros	1–500 km	3,9	0,0	3,5	0,4	3,9	0,0	4,2	0,5
	500–2 500 km	3,9	0,0	5,6	0,4	3,9	0,0	6,8	0,5
	2 500–10 000 km	3,9	0,0	11,0	0,4	3,9	0,0	13,2	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	3,9	0,0	21,0	0,4	3,9	0,0	25,2	0,5
Trumpos rotacijos želdinių (netręštų tuopų) skiedros	1–500 km	2,2	0,0	3,5	0,4	2,2	0,0	4,2	0,5
	500–2 500 km	2,2	0,0	5,6	0,4	2,2	0,0	6,8	0,5
	2 500–10 000 km	2,2	0,0	11,0	0,4	2,2	0,0	13,2	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	2,2	0,0	21,0	0,4	2,2	0,0	25,2	0,5
Kamienų skiedros	1–500 km	1,1	0,3	3,0	0,4	1,1	0,4	3,6	0,5
	500–2 500 km	1,1	0,3	5,2	0,4	1,1	0,4	6,2	0,5
	2 500–10 000 km	1,1	0,3	10,5	0,4	1,1	0,4	12,6	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	1,1	0,3	20,5	0,4	1,1	0,4	24,6	0,5

Biomosės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)				Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Auginimas	Perdirbimas	Transportas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Medienos pramonės liekanų skiedros	1–500 km	0,0	0,3	3,0	0,4	0,0	0,4	3,6	0,5
	500–2 500 km	0,0	0,3	5,2	0,4	0,0	0,4	6,2	0,5
	2 500–10 000 km	0,0	0,3	10,5	0,4	0,0	0,4	12,6	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	0,3	20,5	0,4	0,0	0,4	24,6	0,5

Medienos briketai arba granulės

Biomosės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)				Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Miško liekanų medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	1–500 km	0,0	25,8	2,9	0,3	0,0	30,9	3,5	0,3
	500–2 500 km	0,0	25,8	2,8	0,3	0,0	30,9	3,3	0,3
	2 500–10 000 km	0,0	25,8	4,3	0,3	0,0	30,9	5,2	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	25,8	7,9	0,3	0,0	30,9	9,5	0,3
Miško liekanų medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	1–500 km	0,0	12,5	3,0	0,3	0,0	15,0	3,6	0,3
	500–2 500 km	0,0	12,5	2,9	0,3	0,0	15,0	3,5	0,3
	2 500–10 000 km	0,0	12,5	4,4	0,3	0,0	15,0	5,3	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	12,5	8,1	0,3	0,0	15,0	9,8	0,3
Miško liekanų medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	1–500 km	0,0	2,4	3,0	0,3	0,0	2,8	3,6	0,3
	500–2 500 km	0,0	2,4	2,9	0,3	0,0	2,8	3,5	0,3
	2 500–10 000 km	0,0	2,4	4,4	0,3	0,0	2,8	5,3	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	2,4	8,2	0,3	0,0	2,8	9,8	0,3

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)				Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (eukaliptų, 1 atvejis)	2 500–10 000 km	3,9	24,5	4,3	0,3	3,9	29,4	5,2	0,3
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (eukaliptų, 2a atvejis)	2 500–10 000 km	5,0	10,6	4,4	0,3	5,0	12,7	5,3	0,3
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (eukaliptų, 3a atvejis)	2 500–10 000 km	5,3	0,3	4,4	0,3	5,3	0,4	5,3	0,3
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (tręštų tuopų, 1 atvejis)	1–500 km	3,4	24,5	2,9	0,3	3,4	29,4	3,5	0,3
	500–10 000 km	3,4	24,5	4,3	0,3	3,4	29,4	5,2	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	3,4	24,5	7,9	0,3	3,4	29,4	9,5	0,3
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (tręštų tuopų, 2a atvejis)	1–500 km	4,4	10,6	3,0	0,3	4,4	12,7	3,6	0,3
	500–10 000 km	4,4	10,6	4,4	0,3	4,4	12,7	5,3	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	4,4	10,6	8,1	0,3	4,4	12,7	9,8	0,3
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (tręštų tuopų, 3a atvejis)	1–500 km	4,6	0,3	3,0	0,3	4,6	0,4	3,6	0,3
	500–10 000 km	4,6	0,3	4,4	0,3	4,6	0,4	5,3	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	4,6	0,3	8,2	0,3	4,6	0,4	9,8	0,3
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (netręštų tuopų, 1 atvejis)	1–500 km	2,0	24,5	2,9	0,3	2,0	29,4	3,5	0,3
	500–2 500 km	2,0	24,5	4,3	0,3	2,0	29,4	5,2	0,3
	2 500–10 000 km	2,0	24,5	7,9	0,3	2,0	29,4	9,5	0,3

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)				Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (netręštų tuopų, 2a atvejis)	1–500 km	2,5	10,6	3,0	0,3	2,5	12,7	3,6	0,3
	500–10 000 km	2,5	10,6	4,4	0,3	2,5	12,7	5,3	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	2,5	10,6	8,1	0,3	2,5	12,7	9,8	0,3
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (netręštų tuopų, 3a atvejis)	1–500 km	2,6	0,3	3,0	0,3	2,6	0,4	3,6	0,3
	500–10 000 km	2,6	0,3	4,4	0,3	2,6	0,4	5,3	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	2,6	0,3	8,2	0,3	2,6	0,4	9,8	0,3
Kamienų medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	1–500 km	1,1	24,8	2,9	0,3	1,1	29,8	3,5	0,3
	500–2 500 km	1,1	24,8	2,8	0,3	1,1	29,8	3,3	0,3
	2 500–10 000 km	1,1	24,8	4,3	0,3	1,1	29,8	5,2	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	1,1	24,8	7,9	0,3	1,1	29,8	9,5	0,3
Kamienų medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	1–500 km	1,4	11,0	3,0	0,3	1,4	13,2	3,6	0,3
	500–2 500 km	1,4	11,0	2,9	0,3	1,4	13,2	3,5	0,3
	2 500–10 000 km	1,4	11,0	4,4	0,3	1,4	13,2	5,3	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	1,4	11,0	8,1	0,3	1,4	13,2	9,8	0,3
Kamienų medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	1–500 km	1,4	0,8	3,0	0,3	1,4	0,9	3,6	0,3
	500–2 500 km	1,4	0,8	2,9	0,3	1,4	0,9	3,5	0,3
	2 500–10 000 km	1,4	0,8	4,4	0,3	1,4	0,9	5,3	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	1,4	0,8	8,2	0,3	1,4	0,9	9,8	0,3
Medienos pramonės liekanų medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	1–500 km	0,0	14,3	2,8	0,3	0,0	17,2	3,3	0,3
	500–2 500 km	0,0	14,3	2,7	0,3	0,0	17,2	3,2	0,3
	2 500–10 000 km	0,0	14,3	4,2	0,3	0,0	17,2	5,0	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	14,3	7,7	0,3	0,0	17,2	9,2	0,3

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)				Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Medienos pramonės liekanų medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	1–500 km	0,0	6,0	2,8	0,3	0,0	7,2	3,4	0,3
	500–2 500 km	0,0	6,0	2,7	0,3	0,0	7,2	3,3	0,3
	2 500–10 000 km	0,0	6,0	4,2	0,3	0,0	7,2	5,1	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	6,0	7,8	0,3	0,0	7,2	9,3	0,3
Medienos pramonės liekanų medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	1–500 km	0,0	0,2	2,8	0,3	0,0	0,3	3,4	0,3
	500–2 500 km	0,0	0,2	2,7	0,3	0,0	0,3	3,3	0,3
	2 500–10 000 km	0,0	0,2	4,2	0,3	0,0	0,3	5,1	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	0,2	7,8	0,3	0,0	0,3	9,3	0,3

Žemės ūkio gamybos būdai

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)				Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Žemės ūkio liekanos, kurių tankis <0,2 t/m ³	1–500 km	0,0	0,9	2,6	0,2	0,0	1,1	3,1	0,3
	500–2 500 km	0,0	0,9	6,5	0,2	0,0	1,1	7,8	0,3
	2 500–10 000 km	0,0	0,9	14,2	0,2	0,0	1,1	17,0	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	0,9	28,3	0,2	0,0	1,1	34,0	0,3
Žemės ūkio liekanos, kurių tankis >0,2 t/m ³	1–500 km	0,0	0,9	2,6	0,2	0,0	1,1	3,1	0,3
	500–2 500 km	0,0	0,9	3,6	0,2	0,0	1,1	4,4	0,3
	2 500–10 000 km	0,0	0,9	7,1	0,2	0,0	1,1	8,5	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	0,9	13,6	0,2	0,0	1,1	16,3	0,3

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)				Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Šiaudų granulės	1–500 km	0,0	5,0	3,0	0,2	0,0	6,0	3,6	0,3
	500–10 000 km	0,0	5,0	4,6	0,2	0,0	6,0	5,5	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	5,0	8,3	0,2	0,0	6,0	10,0	0,3
Cukranendrių išspaudų briketai	500–10 000 km	0,0	0,3	4,3	0,4	0,0	0,4	5,2	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	0,3	8,0	0,4	0,0	0,4	9,5	0,5
Alyvpalmių sėklų miltai	Toliau kaip 10 000 km	21,6	21,1	11,2	0,2	21,6	25,4	13,5	0,3
Alyvpalmių sėklų miltai (iš aliejaus gamyklos neišmetamas CH ₄)	Toliau kaip 10 000 km	21,6	3,5	11,2	0,2	21,6	4,2	13,5	0,3

Išskaidytos numatytosios vertės, taikomos elektros energijos gamyba iš biodujų

Biomasės kuro gamybos sistema	Technologija	TIPINĖ VERTĖ [g CO ₂ eq/MJ]					NUMATYTOJI VERTĖ [g CO ₂ eq/MJ]					
		Auginimas	Perdirbimas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Transportavimas	Mėšlo įskaitiniai vienetai	Auginimas	Perdirbimas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Transportavimas	Mėšlo įskaitiniai vienetai	
Šlapiasis mėšlas ⁽¹⁾	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	0,0	69,6	8,9	0,8	- 107,3	0,0	97,4	12,5	0,8	- 107,3
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	0,0	0,0	8,9	0,8	- 97,6	0,0	0,0	12,5	0,8	- 97,6
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	0,0	74,1	8,9	0,8	- 107,3	0,0	103,7	12,5	0,8	- 107,3
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	0,0	4,2	8,9	0,8	- 97,6	0,0	5,9	12,5	0,8	- 97,6
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	0,0	83,2	8,9	0,9	- 120,7	0,0	116,4	12,5	0,9	- 120,7
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	0,0	4,6	8,9	0,8	- 108,5	0,0	6,4	12,5	0,8	- 108,5

⁽¹⁾ Į biodujų gamybos iš mėšlo vertes įskaičiuotas neigiamas išmetamųjų teršalų, neišmestų tvarkant neapdorotą mėšlą, kiekis. Laikoma, kad vertė e_{sca} yra lygi -45 g CO₂eq/MJ anaerobiškai skaidomo mėšlo.

Biomasės kuro gamybos sistema	Technologija	TIPINĖ VERTĖ [g CO ₂ eq/MJ]					NUMATYTOJI VERTĖ [g CO ₂ eq/MJ]					
		Augini- mas	Perdir- bimas	Išmeta- mųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Trans- porta- vimas	Mėšlo iškaitiniai vienetai	Augini- mas	Perdir- bimas	Išmeta- mųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Trans- porta- vimas	Mėšlo iškaitiniai vienetai	
Visas kukurūzo augalas ⁽¹⁾	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuota- sis substratas	15,6	13,5	8,9	0,0 ⁽²⁾	—	15,6	18,9	12,5	0,0	—
		Uždarai laikomas degazuota- sis substratas	15,2	0,0	8,9	0,0	—	15,2	0,0	12,5	0,0	—
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuota- sis substratas	15,6	18,8	8,9	0,0	—	15,6	26,3	12,5	0,0	—
		Uždarai laikomas degazuota- sis substratas	15,2	5,2	8,9	0,0	—	15,2	7,2	12,5	0,0	—
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuota- sis substratas	17,5	21,0	8,9	0,0	—	17,5	29,3	12,5	0,0	—
		Uždarai laikomas degazuota- sis substratas	17,1	5,7	8,9	0,0	—	17,1	7,9	12,5	0,0	—
Biologi-nės atliekos	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuota- sis substratas	0,0	21,8	8,9	0,5	—	0,0	30,6	12,5	0,5	—
		Uždarai laikomas degazuota- sis substratas	0,0	0,0	8,9	0,5	—	0,0	0,0	12,5	0,5	—
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuota- sis substratas	0,0	27,9	8,9	0,5	—	0,0	39,0	12,5	0,5	—
		Uždarai laikomas degazuota- sis substratas	0,0	5,9	8,9	0,5	—	0,0	8,3	12,5	0,5	—
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuota- sis substratas	0,0	31,2	8,9	0,5	—	0,0	43,7	12,5	0,5	—
		Uždarai laikomas degazuota- sis substratas	0,0	6,5	8,9	0,5	—	0,0	9,1	12,5	0,5	—

⁽¹⁾ Visas kukurūzo augalas – kukurūzai, nupjauti pašarui ir užkonservuoti silose.

⁽²⁾ Žemės ūkio žaliavų transportavimas į perdirbimo įrenginį pagal 2010 m. vasario 25 d. Komisijos ataskaitoje dėl kietosios ir dujinės biomasės išteklių naudojimo elektros energijos gamybai, šildymui ir vėsinimui tvarumo reikalavimų numatytą metodiką įskaičiuojamas į auginimo vertę. Kukurūzų siloso transportavimo vertė yra 0,4 g CO₂eq/MJ biodujų.

Išskaidytos numatytosios biometano vertės

Biometano gamybos sistema	Technologinis sprendimas		TIPINĖ VERTĖ [g CO ₂ eq/MJ]						NUMATYTOJI VERTĖ [g CO ₂ eq/MJ]							
			Auginimas	Perdirbimas	Modifikavimas	Transportavimas	Suspau-dimas užpildymo stotyje	Mėšlo įskaitiniai vienetai	Auginimas	Perdirbimas	Modifikavimas	Transportavimas	Suspau-dimas užpildymo stotyje	Mėšlo įskaitiniai vienetai		
Šlapiasis mėšlas	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	išeinančios dujos nedegina-mos	0,0	84,2	19,5	1,0	3,3	—	124,4	0,0	117,9	27,3	1,0	4,6	—	124,4
		išeinančios dujos degina-mos	0,0	84,2	4,5	1,0	3,3	—	124,4	0,0	117,9	6,3	1,0	4,6	—	124,4
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas	išeinančios dujos nedegina-mos	0,0	3,2	19,5	0,9	3,3	—	111,9	0,0	4,4	27,3	0,9	4,6	—	111,9
		išeinančios dujos degina-mos	0,0	3,2	4,5	0,9	3,3	—	111,9	0,0	4,4	6,3	0,9	4,6	—	111,9
Visas kukurūzo augalas	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	išeinančios dujos nedegina-mos	18,1	20,1	19,5	0,0	3,3	—	—	18,1	28,1	27,3	0,0	4,6	—	—
		išeinančios dujos degina-mos	18,1	20,1	4,5	0,0	3,3	—	—	18,1	28,1	6,3	0,0	4,6	—	—
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas	išeinančios dujos nedegina-mos	17,6	4,3	19,5	0,0	3,3	—	—	17,6	6,0	27,3	0,0	4,6	—	—
		išeinančios dujos degina-mos	17,6	4,3	4,5	0,0	3,3	—	—	17,6	6,0	6,3	0,0	4,6	—	—
Biologinės atliekos	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	išeinančios dujos nedegina-mos	0,0	30,6	19,5	0,6	3,3	—	—	0,0	42,8	27,3	0,6	4,6	—	—
		išeinančios dujos degina-mos	0,0	30,6	4,5	0,6	3,3	—	—	0,0	42,8	6,3	0,6	4,6	—	—
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas	išeinančios dujos nedegina-mos	0,0	5,1	19,5	0,5	3,3	—	—	0,0	7,2	27,3	0,5	4,6	—	—
		išeinančios dujos degina-mos	0,0	5,1	4,5	0,5	3,3	—	—	0,0	7,2	6,3	0,5	4,6	—	—

D. BIOMASĖS KURO GAMYBOS TIPINĖS IR NUMATYTOSIOS VISO KIEKIO VERTĖS

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
Miško liekanų skiedros	1–500 km	5	6
	500–2 500 km	7	9
	2 500–10 000 km	12	15
	Toliau kaip 10 000 km	22	27
Trumpos rotacijos želdinių (eukaliptų) skiedros	2 500–10 000 km	16	18
Trumpos rotacijos želdinių (tręštų tuopų) skiedros	1–500 km	8	9
	500–2 500 km	10	11
	2 500–10 000 km	15	18
	Toliau kaip 10 000 km	25	30
Trumpos rotacijos želdinių (netręštų tuopų) skiedros	1–500 km	6	7
	500–2 500 km	8	10
	2 500–10 000 km	14	16
	Toliau kaip 10 000 km	24	28
Kamienų skiedros	1–500 km	5	6
	500–2 500 km	7	8
	2 500–10 000 km	12	15
	Toliau kaip 10 000 km	22	27
Pramonės liekanų skiedros	1–500 km	4	5
	500–2 500 km	6	7
	2 500–10 000 km	11	13
	Toliau kaip 10 000 km	21	25
Miško liekanų medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	1–500 km	29	35
	500–2 500 km	29	35
	2 500–10 000 km	30	36
	Toliau kaip 10 000 km	34	41
Miško liekanų medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	1–500 km	16	19
	500–2 500 km	16	19
	2 500–10 000 km	17	21
	Toliau kaip 10 000 km	21	25

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
Miško liekanų medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	1–500 km	6	7
	500–2 500 km	6	7
	2 500–10 000 km	7	8
	Toliau kaip 10 000 km	11	13
Trumpos rotacijos želdinių (eukaliptų) medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	2 500–10 000 km	33	39
Trumpos rotacijos želdinių (eukaliptų) medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	2 500–10 000 km	20	23
Trumpos rotacijos želdinių (eukaliptų) medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	2 500–10 000 km	10	11
Trumpos rotacijos želdinių (tręštų tuopų) medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	1–500 km	31	37
	500–10 000 km	32	38
	Toliau kaip 10 000 km	36	43
Trumpos rotacijos želdinių (tręštų tuopų) medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	1–500 km	18	21
	500–10 000 km	20	23
	Toliau kaip 10 000 km	23	27
Trumpos rotacijos želdinių (tręštų tuopų) medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	1–500 km	8	9
	500–10 000 km	10	11
	Toliau kaip 10 000 km	13	15
Trumpos rotacijos želdinių (netręštų tuopų) medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	1–500 km	30	35
	500–10 000 km	31	37
	Toliau kaip 10 000 km	35	41
Trumpos rotacijos želdinių (netręštų tuopų) medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	1–500 km	16	19
	500–10 000 km	18	21
	Toliau kaip 10 000 km	21	25
Trumpos rotacijos želdinių (netręštų tuopų) medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	1–500 km	6	7
	500–10 000 km	8	9
	Toliau kaip 10 000 km	11	13

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
Kamienų medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	1–500 km	29	35
	500–2 500 km	29	34
	2 500–10 000 km	30	36
	Toliau kaip 10 000 km	34	41
Kamienų medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	1–500 km	16	18
	500–2 500 km	15	18
	2 500–10 000 km	17	20
	Toliau kaip 10 000 km	21	25
Kamienų medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	1–500 km	5	6
	500–2 500 km	5	6
	2 500–10 000 km	7	8
	Toliau kaip 10 000 km	11	12
Medienos pramonės liekanų medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	1–500 km	17	21
	500–2 500 km	17	21
	2 500–10 000 km	19	23
	Toliau kaip 10 000 km	22	27
Medienos pramonės liekanų medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	1–500 km	9	11
	500–2 500 km	9	11
	2 500–10 000 km	10	13
	Toliau kaip 10 000 km	14	17
Medienos pramonės liekanų medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	1–500 km	3	4
	500–2 500 km	3	4
	2 500–10 000 km	5	6
	Toliau kaip 10 000 km	8	10

1 atvejis – procesai, kai techninę šilumą granuliu gamyklai duoda gamtinių dujų katilas. Technologinė elektros energija perkama iš tinklo.

2 atvejis – procesai, kai techninę šilumą granuliu gamyklai duoda skiedrų katilas. Technologinė elektros energija perkama iš tinklo.

3 atvejis – procesai, kai šilumą ir elektrą granuliu gamyklai duoda kogeneracijos įrenginys.

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
Žemės ūkio liekanos, kurių tankis < 0,2 t/m ³ (1)	1–500 km	4	4
	500–2 500 km	8	9
	2 500–10 000 km	15	18
	Toliau kaip 10 000 km	29	35
Žemės ūkio liekanos, kurių tankis > 0,2 t/m ³ (2)	1–500 km	4	4
	500–2 500 km	5	6
	2 500–10 000 km	8	10
	Toliau kaip 10 000 km	15	18
Šiaudų granulės	1–500 km	8	10
	500–10 000 km	10	12
	Toliau kaip 10 000 km	14	16
Cukranendrių išspaudų briketai	500–10 000 km	5	6
	Toliau kaip 10 000 km	9	10
Alyvpalmių sėklų miltai	Toliau kaip 10 000 km	54	61
Alyvpalmių sėklų miltai (iš aliejaus gamyklos neišmetamas CH ₄)	Toliau kaip 10 000 km	37	40

Tipinės ir numatytosios vertės, taikomos elektros energijos gamybai iš biodujų

Biodujų gamybos sistema	Technologinis sprendimas	Tipinė vertė	Numatytoji vertė	
		Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO ₂ eq/MJ)	
Iš šlapijojo mėšlo gautos biodujos elektros energijos gamybai	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas (3)	– 28	3
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas (4)	– 88	– 84
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	– 23	10
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	– 84	– 78
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	– 28	9
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	– 94	– 89

(1) Prie šios grupės medžiagų priskiriamos mažo tūrinio tankio žemės ūkio liekanos ir joje yra tokios medžiagos, kaip šiaudų ryšuliai, avižų lukštai, ryžių lukštai ir cukranendrių išspaudų ryšuliai (sąrašas nebaigtinis).

(2) Didensio tūrinio tankio žemės ūkio liekanų grupė, kurioje yra tokios medžiagos, kaip kukurūzų burbulės, riešutų kevalai, sojos pupelių lukštai, alyvpalmių sėklų kevalai (sąrašas nebaigtinis).

(3) Jei degazuotasis substratas laikomas atvirai, iš jo sklinda papildomas metanas, kurio kiekis kinta priklausomai nuo oro sąlygų, substrato ir skaidymo efektyvumo. Skaičiuojant laikoma, kad kiekis yra 0,05 MJ CH₄ / MJ biodujų (mėšlui), 0,035 MJ CH₄ / MJ biodujų (kukurūzams) ir 0,01 MJ CH₄ / MJ biodujų (biologinėms atliekoms).

(4) Uždariusis laikymas reiškia, kad skaidymo procesu gautas degazuotasis substratas laikomas hermetiškoje talpoje, todėl laikymo metu sklindančios biodujos surenkamos ir naudojamos papildomos elektros energijos arba biometano gamybai.

Biodujų gamybos sistema	Technologinis sprendimas		Tipinė vertė	Numatytoji vertė
			Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO ₂ eq/MJ)
Iš kukurūzų (viso augalo) gautos biodujos elektros energijos gamybai	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	38	47
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	24	28
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	43	54
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	29	35
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	47	59
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	32	38
Iš biologinių atliekų gautos biodujos elektros energijos gamybai	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	31	44
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	9	13
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	37	52
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	15	21
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	41	57
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	16	22

Tipinės ir numatytosios biometano vertės

Biometano gamybos sistema	Technologinis sprendimas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
Biometanas iš šlapijo mėšlo	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos ⁽¹⁾	- 20	22
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos ⁽²⁾	- 35	1
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	- 88	- 79
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	- 103	- 100
Iš kukurūzų (viso augalo) gautas biometanas	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	58	73
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	43	52
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	41	51
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	26	30

⁽¹⁾ Prie šios kategorijos priskiriamos šių rūšių technologijos, kuriomis biodujos modifikuojamos į biometaną: svyruojančio slėgio adsorbicija (PSA), slėginis plovimas vandeniu (PWS), membranos, kriogeninis ir organinis fizinis valymas (OPS). Į šią kategoriją įtrauktas išmetamas 0,03 MJ CH₄/MJ biometano kiekis, taikomas su išėinančiomis dujomis išmetamam metanui.

⁽²⁾ Prie šios kategorijos priskiriamos šių rūšių technologijos, kuriomis biodujos modifikuojamos į biometaną: slėginis plovimas vandeniu (PWS), jei vanduo recirkuliuoja, svyruojančio slėgio adsorbicija (PSA), cheminis valymas, organinis fizinis valymas (OPS), membranos ir kriogeninis modifikavimas. Šiai kategorijai nenumatytas joks išmetamo metano kiekis (jei susidaro metano, toks išėinančiose dujose esantis metanas sudeginamas).

Biometano gamybos sistema	Technologinis sprendimas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
Iš biologinių atliekų gautas biometanas	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos nedeginamos	51	71
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos deginamos	36	50
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos nedeginamos	25	35
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos deginamos	10	14

Iš mėšlo ir kukurūzų mišinių gautų biodujų elektros energijos gamybai tipinės ir numatytosios vertės: išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir dalys pagal nesuskaidytą masę

Biodujų gamybos sistema		Technologiniai sprendimai	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
Mėšlo – kukurūzų 80 %–20 %	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	17	33
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	– 12	– 9
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	22	40
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	– 7	– 2
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	23	43
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	– 9	– 4
Mėšlo – kukurūzų 70 %–30 %	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	24	37
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	0	3
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	29	45
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	4	10
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	31	48
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	4	10
Mėšlo – kukurūzų 60 %–40 %	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	28	40
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	7	11
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	33	47
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	12	18
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	36	52
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	12	18

Pastabos

1 atvejis – gamybos būdai, kai procesui reikalingą elektrą ir šilumą duoda pats kogeneracijos įrenginio variklis.

2 atvejis – gamybos būdai, kai procesui reikalinga elektros energija imama iš tinklo, o techninę šilumą duoda pats kogeneracijos įrenginio variklis. Kai kuriose valstybėse narėse ūkio subjektams negalima kreiptis subsidijų bendrajai produkcijai, todėl labiau tikėtina 1 atvejo konfigūracija.

3 atvejis – gamybos būdai, kai procesui reikalinga elektros energija imama iš tinklo, o techninę šilumą duoda biodujų katilas. Šis atvejis tinka kai kuriems įrenginiams, kuriuose kogeneracijos įrenginio variklio nėra objekte, o biodujos parduodamos (bet nemonifikuotos į biometaną).

Iš mėšlo ir kukurūzų mišinių gauto biometano elektros energijos gamybai tipinės ir numatytosios vertės: išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir dalys pagal nesuskaidytą masę

Biometano gamybos sistema	Technologiniai sprendimai	Tipinė vertė	Numatytoji vertė
		(g CO ₂ eq/MJ)	(g CO ₂ eq/MJ)
Mėšlo – kukurūzų 80 %–20 %	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	32	57
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	17	36
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	– 1	9
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	– 16	– 12
Mėšlo – kukurūzų 70 %–30 %	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	41	62
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	26	41
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	13	22
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	– 2	1
Mėšlo – kukurūzų 60 %–40 %	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	46	66
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	31	45
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	22	31
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	7	10

Kai biometanas naudojamas kaip suslėgtas biometanas transporto degalams, prie tipinių verčių reikia pridėti 3,3 g CO₂eq/MJ biometano, o prie numatytųjų verčių reikia pridėti 4,6 g CO₂eq/MJ biometano.

VII PRIEDAS

ENERGIJOS, GAUNAMOS PANAUDOJUS ŠILUMOS SIURBLIUS, APSKAIČIAVIMAS

Aeroterminės, geoterminės ar hidroterminės energijos, kurią panaudoja šilumos siurbliai, kiekis, kuris pagal šią direktyvą laikomas atsinaujinančiųjų išteklių energija, E_{RES} , apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$E_{RES} = Q_{usable} * (1 - 1/SPF)$$

kai:

- Q_{usable} = įvertinta visa panaudojama šiluma, kurią patiekia šilumos siurbliai, atitinkantys 7 straipsnio 4 dalyje nurodytus kriterijus, kurie įgyvendinami taip: atsižvelgiama tik į šilumos siurblius, kurių $SPF > 1,15 * 1/\eta$,
 - SPF = tų šilumos siurblių įvertintas vidutinis sezoninis naudingumo koeficientas,
 - η = visas bendras pagamintos elektros energijos ir pirminės elektros energijos, sunaudotos elektros energijos gamybai, kiekių santykis, apskaičiuojamas kaip ES vidurkis, pagrįstas Eurostato duomenimis.
-

VIII PRIEDAS

A DALIS. SU BIODEGALŲ, SKYSTŪJŲ BIOPRODUKTŲ IR BIOMASĖS KURO PRADINIŲ ŽALIAVŲ NAUDOJIMU SUSIJĘS PRELIMINARUS NUMATOMAS KIEKIS, IŠMETAMAS DĖL NETIESIOGINIO ŽEMĖS PASKIRTIES KEITIMO (g CO₂eq/MJ) ⁽¹⁾

Pradinių žaliavų grupė	Vidurkis ⁽²⁾	Procentilių intervalas, gautas atlikus jautrumo analizę ⁽³⁾
Grūdai ir kiti krakmolingi augalai	12	8–16
Cukrūs	13	4–17
Aliejiniai augalai	55	33–66

B DALIS. BIODEGALAI, SKYSTIEJI BIODEGALAI IR BIOMASĖS KURAS, KURIUOS NAUDOJANT LAIKOMA, KAD NUMATOMAS KIEKIS, IŠMETAMAS DĖL NETIESIOGINIO ŽEMĖS PASKIRTIES KEITIMO, YRA LYGUS NULIUI

Bus laikoma, kad numatomas kiekis, išmetamas dėl netiesioginio žemės naudojimo keitimo, bus lygus nuliui, kai naudojami biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš toliau nurodytų kategorijų pradinių žaliavų:

- 1) iš pradinių žaliavų, kurios neįtrauktos į šio priedo A dalį;
- 2) pradinių žaliavų, kurių gamyba lėmė tiesioginį žemės paskirties pakeitimą, t. y. pakeitimą iš vienos Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos žemės dangos kategorijų (miško žemės, pievų, šlapžemių, gyvenviečių ar kitos žemės) žemės į pasėlius ar daugiamečius pasėlius ⁽⁴⁾. Tokiu atveju kiekio, išmetamo dėl tiesioginio žemės naudojimo keitimo, vertė (e) turėtų būti apskaičiuota pagal V priedo C dalies 7 punktą.

⁽¹⁾ Čia nurodytos vidutinės vertės atitinka individualiai modeliuotų žaliavų verčių svartinį vidurkį. Priede pateikiamų verčių dydį lemia įvairios jų kiekiui apskaičiuoti parengtuose ekonominiuose modeliuose naudojamos prielaidos (pavyzdžiui, šalutinių produktų apdorojimas, derliaus pokyčiai, anglies atsargos, kitų produktų išstūmimas ir pan.). Nors dėl šios priežasties neįmanoma iki galo apibūdinti su tokiais skaičiavimais susijusio neapibrėžtumo intervalo, buvo atlikta pagrindinių parametrų atsitiktiniu kintamumu grindžiama rezultatų jautrumo analizė – vadinamoji Monte Karlo analizė.

⁽²⁾ Čia nurodytos vidutinės vertės atitinka individualiai modeliuotų pradinių žaliavų verčių svartinį vidurkį.

⁽³⁾ Čia pateikiamas intervalas atspindi 90 % rezultatų naudojant penktojo ir devyniasdešimt penktojo procentilio vertes, gautas atlikus analizę. Penktasis procentilis reiškia vertę, žemiau kurios buvo nustatyta 5 % rezultatų (t. y. 5 % visų naudotų duomenų atveju rezultatai buvo mažesni nei 8, 4 ir 33 g CO₂eq/MJ). Devyniasdešimt penktasis procentilis reiškia vertę, žemiau kurios buvo nustatyta 95 % rezultatų (t. y. 5 % visų naudotų duomenų atveju rezultatai buvo didesni nei 16, 17 ir 66 g CO₂eq/MJ).

⁽⁴⁾ Daugiamečiai pasėliai apibrėžiami kaip daugiamečiai augalai, kurių stiebai paprastai nėra kasmet nupjaunami, pavyzdžiui, trumpos rotacijos želdiniai ir alyvpalmės.

IX PRIEDAS

A dalis. Pradinės žaliavos transporto biodujų ir pažangiųjų biodegalų gamybai, kurių įnašas siekiant 25 straipsnio 1 dalies pirmoje ir ketvirtoje pastraipose nurodytų būtinųjų procentinių dalių gali būti laikomas dvigubai didesniu nei jų energinė vertė:

- a) dumbliai, jeigu jie auginami sausumoje esančiuose vandens telkiniuose ar fotobioreaktoriuose;
- b) nerūšiuotų komunalinių atliekų (išskyrus rūšiuotas namų ūkių atliekas, kurioms taikomi perdirbimo rodikliai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB 11 straipsnio 2 dalies a punktą) biomasės dalis;
- c) Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 4 punkte apibrėžtos biologinės atliekos iš privačių namų ūkių, kurioms turi būti taikomas atskiras surinkimas, kaip apibrėžta tos direktyvos 3 straipsnio 11 punkte;
- d) maisto ar pašarų tiekimo grandinėje netinkama naudoti pramoninių atliekų, įskaitant mažmeninės bei didmeninės prekybos ir žemės ūkio produktų perdirbimo ir žuvies bei akvakultūros pramonės medžiagas, išskyrus šio priedo B dalyje išvardytas pradinės žaliavas, biomasės dalis;
- e) šiaudai.
- f) gyvulių mėšlas ir nuotekų šlamas;
- g) alyvpalmių aliejaus gamyklų nuotekos ir tuščios alyvpalmių vaisių kekės;
- h) talo alyvos derva;
- i) neapdorotas glicerinas;
- j) cukranendrių išspaudos;
- k) vynuogių išspaudos ir vyno nuosėdos;
- l) riešutų kevalai;
- m) išaižos;
- n) burbuolių kotai, nuo kurių pašalintos kukurūzų sėklos;
- o) miškininkystės ir miškininkystės pramonės atliekų ir liekanų, t. y. žievių, šakų, nekomercinio retinimo kirtimų medienos, lapų, spyglių, medžių viršūnių, pjuvenų, medienos drožlių, juodųjų nuovirų, rudųjų nuovirų, pluošto atliekų, lignino ir talo alyvos, biomasės dalis;
- p) kitos nemaistinės celiuliozės medžiagos;
- q) kitos lignoceliuliozės medžiagos, išskyrus pjaustytinus rąstus ir fanermedį.

B dalis. Pradinės žaliavos transporto biodegalų ir biodujų gamybai, kurių įnašas siekiant 25 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytų būtinųjų procentinių dalių yra ribojamas ir gali būti laikomas dvigubai didesniu nei jų energinė vertė:

- a) naudotas kepimo aliejus;
 - b) 1 ir 2 kategorijų gyvūniniai riebalai pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009.
-

X PRIEDAS

A DALIS

Panaikinama direktyva ir jos vėlesnių pakeitimų sąrašas (nurodytas 37 straipsnyje)

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB (OL L 140, 2009 6 5, p. 16)	
Tarybos direktyva 2013/18/ES (OL L 158, 2013 6 10, p. 230)	
Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1513 (OL L 239, 2015 9 15, p. 1)	Tik 2 straipsnis

B DALIS

**Perkėlimo į nacionalinę teisę terminai
(nurodyti 36 straipsnyje)**

Direktyva	Perkėlimo į nacionalinę teisę terminas
2009/28/EB	2009 m. birželio 25 d.
2013/18/ES	2013 m. liepos 1 d.
(ES) 2015/1513	2017 m. rugsėjo 10 d.

XI PRIEDAS

Atitikties lentelė

Direktyva 2009/28/EB	Ši direktyva
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnio pirma pastraipa	2 straipsnio pirma pastraipa
2 straipsnio antros pastraipos išanginė frazė	2 straipsnio antros pastraipos išanginė frazė
2 straipsnio antros pastraipos a punktas	2 straipsnio antros pastraipos 1 punktas
2 straipsnio antros pastraipos b punktas	—
—	2 straipsnio antros pastraipos 2 punktas
2 straipsnio antros pastraipos c punktas	2 straipsnio antros pastraipos 3 punktas
2 straipsnio antros pastraipos d punktas	—
2 straipsnio antros pastraipos e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v ir w punktai	2 straipsnio antros pastraipos 24, 4, 19, 32, 33, 12, 5, 6, 45, 46, 47, 23, 39, 41, 42, 43, 36, 44 ir 37 punktai
—	2 straipsnio antros pastraipos 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 35, 38 ir 40 punktai
3 straipsnis	—
—	3 straipsnis
4 straipsnis	—
—	4 straipsnis
—	5 straipsnis
—	6 straipsnis
5 straipsnio 1 dalis	7 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 2 dalis	—
5 straipsnio 3 dalis	7 straipsnio 2 dalis
5 straipsnio 4 dalies pirma, antra, trečia ir ketvirta pastraipos	7 straipsnio 3 dalies pirma, antra, trečia ir ketvirta pastraipos
—	7 straipsnio 3 dalies penkta ir šešta pastraipos
—	7 straipsnio 4 dalis
5 straipsnio 5 dalis	27 straipsnio 1 dalies pirma pastraipos c punktas
5 straipsnio 6 ir 7 dalys	7 straipsnio 5 ir 6 dalys
6 straipsnio 1 dalis	8 straipsnio 1 dalis
—	8 straipsnio 2 ir 3 dalys
6 straipsnio 2 ir 3 dalys	8 straipsnio 4 ir 5 dalys
7 straipsnio 1, 2, 3, 4 ir 5 dalys	9 straipsnio 1, 2, 3, 4 ir 5 dalys
—	9 straipsnio 6 dalis
8 straipsnis	10 straipsnis
9 straipsnio 1 dalis	11 straipsnio 1 dalis
9 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktai	11 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a, b, c punktai
—	11 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos d punktas
10 straipsnis	12 straipsnis
11 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys	13 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys

Direktyva 2009/28/EB	Ši direktyva
—	13 straipsnio 4 dalis
12 straipsnis	14 straipsnis
13 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	15 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
13 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	15 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
13 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a ir b punktai	—
13 straipsnio 1 dalies antros pastraipos c, d, e ir f punktai	15 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a, b, c ir d punktai
13 straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalys	15 straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalys
13 straipsnio 6 dalies pirma pastraipa	15 straipsnio 6 dalies pirma pastraipa
13 straipsnio 6 dalies antra, trečia, ketvirta ir penkta pastraipos	—
—	15 straipsnio 7 ir 8 dalys
—	16 straipsnis
—	17 straipsnis
14 straipsnis	18 straipsnis
15 straipsnio 1 dalis	19 straipsnio 1 dalis
15 straipsnio 2 dalies pirma, antra ir trečia pastraipos	19 straipsnio 2 dalies pirma, antra ir trečia pastraipos
—	19 straipsnio 2 dalies ketvirta ir penkta pastraipos
15 straipsnio 2 dalies ketvirta pastraipa	19 straipsnio 2 dalies šešta pastraipa
15 straipsnio 3 dalis	—
—	19 straipsnio 3 ir 4 dalys
15 straipsnio 4 ir 5 dalys	19 straipsnio 5 ir 6 dalys
15 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos a punktas	19 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos a punktas
15 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos b punkto i papunktis	19 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos b punkto i papunktis
—	19 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos b punkto ii papunktis
15 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos b punkto ii papunktis	19 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos b punkto iii papunktis
15 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos c, d, e ir f punktai	19 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos c, d, e ir f punktai
—	19 straipsnio 7 dalies antra pastraipa
15 straipsnio 7 dalis	19 straipsnio 8 dalis
15 straipsnio 8 dalis	—
15 straipsnio 9 ir 10 dalys	19 straipsnio 9 ir 10 dalys
—	19 straipsnio 11 dalis
15 straipsnio 11 dalis	19 straipsnio 12 dalis
15 straipsnio 12 dalis	—
—	19 straipsnio 13 dalis
16 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ir 8 dalys	—
16 straipsnio 9, 10 ir 11 dalys	20 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys
—	21 straipsnis
—	22 straipsnis
—	23 straipsnis
—	24 straipsnis
—	25 straipsnis
—	26 straipsnis

Direktyva 2009/28/EB	Ši direktyva
—	27 straipsnis
—	28 straipsnis
17 straipsnio 1 dalies pirma ir antra pastraipos	29 straipsnio 1 dalies pirma ir antra pastraipos
—	29 straipsnio 1 dalies trečia, ketvirta ir penkta pastraipos
—	29 straipsnio 2 dalis
17 straipsnio 2 dalies pirma ir antra pastraipos	—
17 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa	29 straipsnio 10 dalies trečia pastraipa
17 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a punktas	29 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a punktas
—	29 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punktas
17 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b ir c punktai	29 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos c ir d punktai
—	29 straipsnio 3 dalies antra pastraipa
17 straipsnio 4 dalis	29 straipsnio 4 dalis
17 straipsnio 5 dalis	29 straipsnio 5 dalis
17 straipsnio 6 ir 7 dalys	—
—	29 straipsnio 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 dalys
17 straipsnio 8 dalis	29 straipsnio 12 dalis
17 straipsnio 9 dalis	—
—	29 straipsnio 13 ir 14 dalys
18 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	30 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
18 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktai	30 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, c ir d punktai
—	30 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktas
—	30 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
18 straipsnio 2 dalis	—
—	30 straipsnio 2 dalis
18 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa	30 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa
18 straipsnio 3 dalies antra ir trečia pastraipos	—
18 straipsnio 3 dalies ketvirta ir penkta pastraipos	30 straipsnio 3 dalies antra ir trečia pastraipos
18 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa	—
18 straipsnio 4 dalies antra ir trečia pastraipos	30 straipsnio 4 dalies pirma ir antra pastraipos
18 straipsnio 4 dalies ketvirta pastraipa	—
18 straipsnio 5 dalies pirma ir antra pastraipos	30 straipsnio 7 dalies pirma ir antra pastraipos
18 straipsnio 5 dalies trečia pastraipa	30 straipsnio 8 dalies pirma ir antra pastraipos
18 straipsnio 5 dalies ketvirta pastraipa	30 straipsnio 5 dalies trečia pastraipa
—	30 straipsnio 6 dalies pirma pastraipa
18 straipsnio 5 dalies penkta pastraipa	30 straipsnio 6 dalies antra pastraipa
18 straipsnio 6 dalies pirma ir antra pastraipos	30 straipsnio 5 dalies pirma ir antra pastraipos
18 straipsnio 6 dalies trečia pastraipa	—
18 straipsnio 6 dalies ketvirta pastraipa	30 straipsnio 6 dalies trečia pastraipa
—	30 straipsnio 6 dalies ketvirta pastraipa
18 straipsnio 6 dalies penkta pastraipa	30 straipsnio 6 dalies penkta pastraipa
18 straipsnio 7 dalis	30 straipsnio 9 dalies pirma pastraipa

Direktyva 2009/28/EB	Ši direktyva
—	30 straipsnio 9 dalies antra pastraipa
18 straipsnio 8 ir 9 dalys	—
—	30 straipsnio 10 dalis
19 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	31 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
19 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktai	31 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktai
—	31 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos d punktas
19 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys	31 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys
19 straipsnio 5 dalis	—
19 straipsnio 7 dalies pirma pastraipa	31 straipsnio 5 dalies pirma pastraipa
19 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos pirma, antra, trečia ir ketvirta įtraukos	—
19 straipsnio 8 dalis	31 straipsnio 6 dalis
20 straipsnis	32 straipsnis
22 straipsnis	—
23 straipsnio 1 ir 2 dalys	33 straipsnio 1 ir 2 dalys
23 straipsnio 3, 4, 5, 6, 7 ir 8 dalys	—
23 straipsnio 9 dalis	33 straipsnio 3 dalis
23 straipsnio 10 dalis	33 straipsnio 4 dalis
24 straipsnis	—
25 straipsnio 1 dalis	34 straipsnio 1 dalis
25 straipsnio 2 dalis	34 straipsnio 2 dalis
25 straipsnio 3 dalis	34 straipsnio 3 dalis
25a straipsnio 1 dalis	35 straipsnio 1 dalis
25a straipsnio 2 dalis	35 straipsnio 2 ir 3 dalys
25a straipsnio 3 dalis	35 straipsnio 4 dalis
—	35 straipsnio 5 dalis
25a straipsnio 4 ir 5 dalys	35 straipsnio 6 ir 7 dalys
26 straipsnis	—
27 straipsnis	36 straipsnis
—	37 straipsnis
28 straipsnis	38 straipsnis
29 straipsnis	39 straipsnis
I priedas	I priedas
II priedas	II priedas
III priedas	III priedas
IV priedas	IV priedas
V priedas	V priedas
VI priedas	—
—	VI priedas
VII priedas	VII priedas
VIII priedas	VIII priedas
IX priedas	IX priedas
—	X priedas
—	XI priedas